

378.121

ป 4130

ร.2

กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ
ของมหาวิทยาลัยของรัฐ

ปริญานิพนธ์

ของ

นายประสิทธิ์ ทองใส่ว

10 ส.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาตติยบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา

ธันวาคม ๒๕๓๗

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ
ของมหาวิทยาลัยของรัฐ

บทคัดย่อ
ของ
ประสิทธิ์ ทองใส

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
ธันวาคม ๒๕๓๗

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อศึกษากลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

๒. เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของ กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีลักษณะแตกต่างกันในด้าน ที่ตั้ง การจัดตั้ง สังกัดเริ่มแรก คณะ ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการและประสบการณ์

๓. เพื่อเสนอรูปแบบของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในลักษณะของรูปแบบเชิงอุดมการณ์

วิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษาไทย มาตรฐานการศึกษาและการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ

ขั้นตอนที่ ๒ ศึกษากลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ของมหาวิทยาลัยของรัฐ ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง จำนวน ๒ ชุด สำหรับข้อมูลด้านหลักสูตร กับข้อมูลด้านผลงานทางวิชาการ และตำแหน่งทางวิชาการ โดยได้นำไปหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ซึ่งได้เท่ากับ .๘๗ และ .๘๘ ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นเชิงได้จำนวนรวม ๔๔๘ คน ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรจำนวน ๒๓๗ คนและกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับผลงานทางวิชาการ และตำแหน่งทางวิชาการ จำนวน ๒๑๑ คน โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างตาม ที่ตั้งของมหาวิทยาลัย การจัดตั้ง สังกัดเริ่มแรก คณะ ตำแหน่งบริหาร

ตำแหน่งวิชาการ และประสบการณ์

ขั้นตอนที่ ๓ สร้างรูปแบบของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ โดยการประมวลผลจากข้อมูลที่ได้รับในตอนที่ ๒ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้รูปแบบ เชิงอุดมคติ (Ideal Model) แล้วนำไปสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ผลงานทางวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการรวมจำนวน ๑๓ คน

ผลการวิจัย ปรากฏดังนี้

๑. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของ กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่าส่วนใหญ่มีความเห็นไปในทางเดียวกัน จึงไม่ขึ้นกับ ที่ตั้งของมหาวิทยาลัย การจัดตั้งก่อนหรือหลัง พ.ศ. ๒๕๔๖ ไม่ขึ้นกับสังกัดเริ่มแรก ไม่ขึ้นกับมี หรือไม่มีคณะแพทย์ในมหาวิทยาลัยนั้น ไม่ขึ้นกับตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการหรือประสบการณ์

๒. ผลการศึกษากลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ของมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยพบว่า

๒.๑ การพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรพบว่า กฎ ระเบียบ ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ตามคำสั่งทบวงมหาวิทยาลัยที่ ๑๐๓/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๕ เรื่องการมอบอำนาจการพิจารณาหลักสูตร มีความเหมาะสม และสามารถควบคุมมาตรฐานทางวิชาการได้ เรียงลำดับตามความสำคัญ คือ หลักสูตรต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย รองลงมาต้องมีโครงสร้าง และมาตรฐานตามเกณฑ์ ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด และต้องบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา สำหรับประเด็นการแจ้งให้ทบวงมหาวิทยาลัยทราบ

หลังจากการพิจารณาให้ความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยแล้วผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ ๕๓ เห็นว่าต้องแจ้ง ร้อยละ ๔๗ เห็นว่าไม่ต้องแจ้ง ทบวงมหาวิทยาลัยรับทราบอีก

เกี่ยวกับการยกร่างหลักสูตร ในส่วนของขั้นตอนการยกร่างหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า จะต้องแยกจากขั้นตอนการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ และต้องมีคณะกรรมการเฉพาะที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้นเป็นผู้ยกร่าง คณะกรรมการมีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเข้าร่วม จำนวน ๓ คน การกำหนด วัตถุประสงค์หลักสูตร ควรกำหนดโดยคณาจารย์ในภาควิชา

การกำกับ ดูแลมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตรควรเป็นหน้าที่ของภาควิชา รองลงมาควรเป็นสภามหาวิทยาลัยและคณะวิชา เมื่อหลักสูตรผ่านการพิจารณา จากสภามหาวิทยาลัยแล้ว จึงให้หน่วยงานกลาง เข้ามามีส่วนกำกับ ดูแลมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ซึ่งผลการวิจัยระบุให้ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยทำหน้าที่นี้ หรืออาจเป็นหน่วยงานกลาง ที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ แต่ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้จึงสมควรให้ทบวงมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่ไปก่อน

เมื่อนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน การจัดอาจารย์ผู้สอน และรับผิดชอบหลักสูตร ควรเลือกบุคคลที่ทำงานร่วมกันได้เป็นประการแรก รองลงมาเป็นเรื่องคุณวุฒิ ประสบการณ์ และความชำนาญส่วนการติดตามประเมินผล ควรให้ภาควิชาดำเนินการ รวมทั้งควรมอบให้คณาจารย์ในภาควิชา มีส่วนรับผิดชอบด้วย

๒.๒ การพิจารณาผลงานทางวิชาการพบว่ากฎ ระเบียบที่ ก.ม. กำหนดไว้ในหนังสือที่ สร.ทม.๐๓๐๓/ว.๑ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๐๙ เพื่อเป็น เงื่อนไขในการพิจารณาผลงานทางวิชาการ มีความเหมาะสมและสามารถควบคุม

มาตรฐานทางวิชาการได้ ทั้งในด้านคุณสมบัติของผู้เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานสอน ผลงานทางวิชาการทุกระดับคือศาสตราจารย์(ศ.) รองศาสตราจารย์(รศ.) และผู้ช่วยศาสตราจารย์(ผศ.)

ด้านประเภทของผลงานทางวิชาการให้นับงานวิจัย รวมทั้งเอกสารประกอบการสอน ตำรา และบทความทางวิชาการ รวมทั้งให้ประเมินการสอน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ

ด้านมาตรฐานของผลงานทางวิชาการควรประเมินจาก คุณภาพของงานวิจัย และผลงานทางวิชาการ รองลงมาควรพิจารณาจาก ปริมาณของผลงานทางวิชาการ และการที่ผลงานทางวิชาการถูกนำไปอ้างอิง และเผยแพร่ ด้วยการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ ควรแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาชีพเดียวกันและมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่พิจารณา จำนวน ๓ คน เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ โดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน ๒ คน และผู้ทรงคุณวุฒิภายใน จำนวน ๑ คน ส่วนระดับศาสตราจารย์ ควรให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย(อ.ก.ม.) พิจารณา หากเห็นชอบให้นำเสนอคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย(ก.ม.) อนุมัติการแต่งตั้งต่อไป

ส่วนรายละเอียดของการประเมินกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าผลงานสอน ควรประเมินด้วยระดับชำนาญ ชำนาญพิเศษและเชี่ยวชาญ ส่วนผลงานทางวิชาการ ควรประเมินด้วยระดับดี ดีมาก และดีเด่น ทั้งเห็นด้วยกับการประเมินด้วยระบบค่าคะแนน หน่วยงานที่สมควรมีหน้าที่ กำกับ ดูแลมาตรฐานทางวิชาการด้านผลงานวิชาการ คือ ภาควิชา

๒.๓ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ พบว่าการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการควรดำเนินการเสนอ ขอตตามแบบ กม.๐๓ โดยให้คณะวิชา

เสนอชื่อต่อ อ.ก.ม. นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีประสงค์จะดำรงตำแหน่งทางวิชาการมีโอกาสเสนอขอได้เอง รวมทั้งให้ภาควิชาต้นสังกัด เป็นผู้เสนอขอได้ด้วย

การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ ควรให้ อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยมีอำนาจอนุมัติการแต่งตั้ง ส่วนระดับศาสตราจารย์ควรให้ อ.ก.ม.พิจารณา หากเห็นสมควรก็ให้เสนอ ก.ม. อนุมัติการแต่งตั้งต่อไป ทั้งนี้ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ควรแต่งตั้งตามสาขาวิชาที่สอน

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้นำไปสรุป และเขียนเป็นรูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐต่อไป

**MECHANISM OF ACADEMIC QUALITY ASSURANCE
IN THE STATE UNIVERSITIES**

**AN ABSTRACT
BY
PRASIT THONGSAVAI**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Doctor of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
December 1994**

The purposes of this study were:-

1. To survey the mechanism of academic quality assurance in curriculum, academic work and academic rank improvement of the state universities under supervision of the Ministry of University Affairs(MUA).

2. To compare the mechanisms used in the state universities according to the opinions of the randomized samples which located in Bangkok or provincial, founded before or after B.E.2486, formerly under supervision of Ministry of University Affairs or Ministry of Education, with Medical Faculty or not, high, medium or low administrative posts, academic ranks of professors, associate professors or assistant professors and with experienced in curriculum, academic works or academic ranks or not.

3. To purpose the ideal model of academic quality assurance mechanism in curriculum, academic work and academic rank improvement.

The methods of studies consisted of,

1. Reviewed all over documents and researches in order to gain theoretical frame of thought about the academic standard and quality assurance.

2. Surveyed the quality assurance mechanisms being used of the state universities under supervision of MUA

by questionnaire constructed by researcher which divided into two parts. One was about curriculum and the other was about the academic works and academic ranks with the alpha coefficient of .87 and .98 respectively. The randomized samples related to curriculum were 237 and related to academic works and academic ranks were 221. The gathered data were classified, and then analyzed by SPSS for Window version 6.0

3. From the conclusion, the researcher brought to formulate the model of quality assurance as the pre-model and developed this pre-model to be the ideal model by indepth-interviewed technique of 13 criterion experts.

The findings could be concluded that

1. There were no significant differences among the mechanisms which were used in the state universities under supervision of MUA.

2. The study of mechanism of academic qauality assurance used in the state universities showed that

2.1 The curriculum appovement conditions, according to the letter of MUA 102/2535 dated on June 26, 1993, the research specified the suitable and assurssnce of academic standard of the conditions of MUA respctively, firstly, the curriculum must be approved by the university

councils, secondly, must followed the academic standard criteria of the MUA and must be approved by the national plan of higher education section. For the condition of sending the approved curriculum by the university councils to MUA, the only 53 percents of samples agreed to send the curriculum to MUA., anyhow, the 47 perceont did not agree.

The curriculum must be formulated by the spcific appopinted committee with composed of three external experts. The objectives of the curriculum should gather form the departmental faculties.

The internal monitoring must be the responsibility of the department but the external monitoring should be in charge of the Council of University Presidents' of Thailand.

The teacher appointment to incharge of courses should be considered from the co-operation, degrees and experiences of the staffs.

2.2 The academic works approval conditions, from the letter of MUA 202/1 circulated on October 14, 1976, the research stated the suitable of the contitions. The kinds of academic works must be concentrated espceially on the research works. The other works might be teaching

documentation, text, and articles. In addition, the result of evaluation of teaching should be one of the academic works.

The quality of academic works should be evaluated from the quality of researches and academic works, the quantity of academic works which be recited and published in the international journal respectively.

The research findings showed the suitable of the method of evaluating academic works by peers which is called readers especailly for Associate Professor and Assistant Professor levels. The composition of readers should consist of three experts, one from internal and two from external. For Professor level the academic works must be approved by decisions of the civil servant subcommittee and the civil servant committee of the universities.

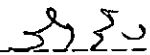
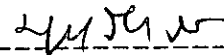
The departmant should monitor the standard of all academic works.

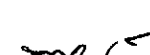
2.3 The academic rank appointment should follow the forms of the civil servant committee which allowed the faculties to purpose any candidates for academic rank appointments. The research findings also specified that both instructors and departments should be able to

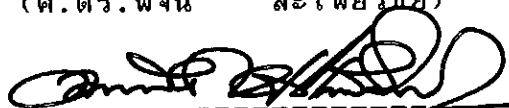
apply for appointing of academic ranks. The academic ranks also should be appointed according to the subject field specialization.

คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

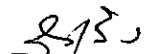
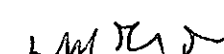
  ประธาน
(ศ.ดร.สำเร็จ บุญเรืองรัตน์)

  กรรมการ
(ศ.ดร.พจน์ สะเพียรชัย)

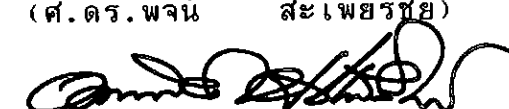
 กรรมการ
(รศ.ดร.ทองศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์)

  กรรมการ
(ผศ.ดร.สุดา ทิพย์สุวรรณ)

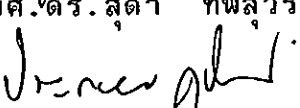
คณะกรรมการสอบ

  ประธาน
(ศ.ดร.สำเร็จ บุญเรืองรัตน์)

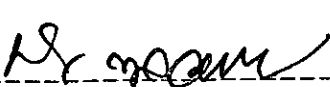
  กรรมการ
(ศ.ดร.พจน์ สะเพียรชัย)

 กรรมการ
(รศ.ดร.ทองศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์)

  กรรมการ
(ผศ.ดร.สุดา ทิพย์สุวรรณ)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ดร.ประกอบ คุปรัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๒๔ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือจาก
คณาจารย์ เพื่อน และผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก

ก่อนอื่นผู้วิจัยขอขอบคุณศาสตราจารย์ ดร.สำเริง บุญเรืองรัตน์ที่กรุณา
รับเป็น ประธานคณะกรรมการควบคุม ศาสตราจารย์ ดร.พจน์ สะเพียรชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา
ทัฬหสุวรรณ ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ รวมทั้ง รอง-
ศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ คุปรัตน์ แห่งภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เป็นกรรมการภายนอกในการสอบปริญญานิพนธ์นี้

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยความสะดวกบริการการศึกษา ของมหาวิทยาลัยของรัฐ
และหัวหน้าหน่วยประสานงานมหาวิทยาลัยภูมิภาคทุกแห่ง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ
ในการแจกจ่าย และจัดเก็บแบบสอบถาม โดยเฉพาะคุณสิริท ไชยวงศ์คต มหา
วิทยาลัยมหิดล คุณสุภาพ ดาวไสว มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และคุณกฤษฎา ภักดี
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือ และสนับสนุนอย่างยิ่ง จาก
อาจารย์เสาวนีย์ อินทรภักดี อาจารย์สมบัติ เทศน้อย คุณยุพิน อดทนนท์ ตลอด
จนเพื่อน และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นซึ่งผู้วิจัยไม่อาจเอ่ยนามได้ครบหมดทุกท่าน และขอ
ขอบคุณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ท่าน
ผู้อ่าน และผู้ค้นคว้าตามสมควร แต่หากมีข้อผิดพลาดจากการพิมพ์หรือประการใด
ก็ตาม ผู้วิจัยใคร่ขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ประสิทธิ์ ทองไสว

๘ ธันวาคม ๒๕๓๗

สารบัญ

บทที่		หน้า
๑	บทนำ	๑
	ความเป็นมาของปัญหาและความสำคัญของปัญหา	๑
	ปัญหาการวิจัย	๔
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
	ความสำคัญของการวิจัย	๑๐
	ขอบเขตในการวิจัย	๑๑
	ข้อตกลงเบื้องต้น	๑๑
	นิยามศัพท์เฉพาะ	๑๒
๒	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๕
	ตอนที่ ๑ พัฒนาการของการอุดมศึกษาไทย	๑๕
	แนวคิดและความเป็นมาของการอุดมศึกษาไทย	๑๕
	อุดมมหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพทางวิชาการ	๒๓
	อุดมมหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพทางวิชาการ ภายใต้หน่วยงานกลาง	๒๕
	สรุปและวิเคราะห์	๕๐
	ตอนที่ ๒ พัฒนาการของการให้ความเห็นชอบหลักสูตร	๕๕
	แนวคิดและความเป็นมาเกี่ยวกับหลักสูตร	๕๕
	มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาหลักสูตร	๕๘
	มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาหลักสูตร ภายใต้หน่วยงานกลาง	๕๖

มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาหลักสูตร	
จากการมอบอำนาจ	๖๖
สรุปและวิเคราะห์	๖๗
ตอนที่ ๓ พัฒนาการของการพิจารณาผลงานทางวิชาการ ...	๖๘
แนวคิดและความเป็นมาของการพิจารณาผลงาน	
ทางวิชาการ	๖๘
มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาผลงาน	
ทางวิชาการ	๗๔
มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาผลงาน	
ทางวิชาการภายใต้หน่วยงานกลาง	๗๗
มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาผลงาน	
ทางวิชาการจากการมอบอำนาจ	๗๘
ความหมายของผลงานทางวิชาการ	๘๓
การใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นตำแหน่งนาม	๘๕
สรุปและวิเคราะห์	๘๘
ตอนที่ ๔ พัฒนาการของการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ...	๘๙
แนวคิดและความเป็นมาของตำแหน่งทางวิชาการ	๘๙
มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการแต่งตั้งตำแหน่ง	
ทางวิชาการ	๙๖
มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการแต่งตั้งตำแหน่ง	
ทางวิชาการภายใต้หน่วยงานกลาง	๑๐๕

มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการแต่งตั้งตำแหน่ง.

ทางวิชาการจากการมอบอำนาจ ๑๑๑

สรุปและวิเคราะห์ ๑๑๖

๓ วิธีการดำเนินการวิจัย ๑๑๘

ขั้นตอนการวิจัย ๑๑๘

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ๑๒๐

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ๑๒๓

คุณภาพของเครื่องมือ ๑๒๔

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ๑๒๕

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ๑๒๖

การสร้างรูปแบบของกลไก

การควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ๑๒๗

๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ๑๒๘

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของกลไก

การควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ๑๒๘

ผลการวิเคราะห์กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ

ด้านการพิจารณาหลักสูตร ๑๒๙

ด้านการพิจารณาผลงานวิชาการ ๑๓๐

ด้านการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ๑๓๒

รูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ

ตามผลการวิจัย ๑๓๔

บทที่	หน้า
๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๑๓๘
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๑๓๘
กลุ่มตัวอย่าง	๑๓๘
ผลการวิจัย	๑๓๘
การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของกลไก	
การควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ	๑๓๙
การวิเคราะห์กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ	
ด้านการพิจารณาหลักสูตร	๑๓๙
ด้านการพิจารณาผลงานวิชาการ	๑๔๑
ด้านการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ	๑๔๑
รูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ	
ตามสรุปผลการวิจัย	๑๔๓
อภิปรายผล	๑๔๖
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	๑๔๙
ข้อเสนอรูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐาน	
ทางวิชาการที่ควรจะเป็น	๑๕๒
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	๑๕๓
บรรณานุกรม	๑๕๕
ภาคผนวก	๑๙๙

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- ๑ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับหลักสูตร จำแนกตามที่ตั้ง
การจัดตั้ง สังกัดเริ่มแรก คณะ ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่ง
วิชาการ และประสบการณ์ ๒๓๔
- ๒ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับผลงานวิชาการ และตำแหน่งทางวิชาการจำแนกตามที่ตั้ง การจัดตั้ง สังกัดเริ่มแรก คณะ ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งวิชาการและประสบการณ์ ๒๓๖
- ๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องขั้นตอนการยกร่างหลักสูตร ตามที่ตั้ง ๒๓๘
- ๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องขั้นตอนการยกร่างหลักสูตร การจัดตั้ง ๒๓๘
- ๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องขั้นตอนการยกร่างหลักสูตร ตามสังกัดเริ่มแรก ๒๓๙
- ๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องขั้นตอนการยกร่างหลักสูตร ตามคณะ ๒๓๙
- ๗ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องขั้นตอนการยกร่างหลักสูตร ตามตำแหน่งบริหาร ๒๔๐
- ๘ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องขั้นตอนการยกร่างหลักสูตร ตามตำแหน่งวิชาการ ๒๔๐

๙	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องขั้นตอน การยกร่างหลักสูตร ตามประสบการณ์	๒๔๑
๑๐	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการให้ คณะกรรมการเฉพาะยกร่างหลักสูตร ตามที่ตั้ง	๒๔๑
๑๑	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการให้ คณะกรรมการเฉพาะยกร่างหลักสูตร การจัดตั้ง	๒๔๒
๑๒	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการให้ คณะกรรมการเฉพาะยกร่างหลักสูตร ตามสังกัดเริ่มแรก	๒๔๒
๑๓	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการให้ คณะกรรมการเฉพาะยกร่างหลักสูตร ตามคณะ	๒๔๓
๑๔	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการให้ คณะกรรมการเฉพาะยกร่างหลักสูตร ตามตำแหน่งบริหาร	๒๔๓
๑๕	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการให้ คณะกรรมการเฉพาะยกร่างหลักสูตร ตามตำแหน่งวิชาการ ...	๒๔๔
๑๖	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการให้ คณะกรรมการเฉพาะยกร่างหลักสูตร ตามประสบการณ์	๒๔๔
๑๗	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่ององค์ ประกอบของคณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ตามที่ตั้ง	๒๔๕
๑๘	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่ององค์ ประกอบของคณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ตามการจัดตั้ง	๒๔๕

๑๙	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ตามสังกัด-เริ่มแรก	๒๔๖
๒๐	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ตามคณะ	๒๔๖
๒๑	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ตามตำแหน่งบริหาร	๒๔๗
๒๒	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ตามตำแหน่งวิชาการ	๒๔๗
๒๓	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ตามประสบ-การณ์	๒๔๘
๒๔	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการส่งหลักสูตรที่ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยให้ทบวง-มหาวิทยาลัยรับทราบ ตามที่ตั้ง	๒๔๘
๒๕	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการส่งหลักสูตรที่ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยให้ทบวง-มหาวิทยาลัยรับทราบ ตามการจัดตั้ง	๒๔๙

- ๒๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการส่ง
 หลักสูตรที่ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยให้ทบวง-
 มหาวิทยาลัยรับทราบ ตามตามสังกัดเริ่มแรก ๒๔๔
- ๒๗ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการส่ง
 หลักสูตรที่ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยให้ทบวง-
 มหาวิทยาลัยรับทราบ ตามคณะ ๒๕๐
- ๒๘ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการส่ง
 หลักสูตรที่ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยให้ทบวง-
 มหาวิทยาลัยรับทราบ ตามตำแหน่งบริหาร ๒๕๐
- ๒๙ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการส่ง
 หลักสูตรที่ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยให้ทบวง-
 มหาวิทยาลัยรับทราบ ตามตำแหน่งวิชาการ ๒๕๐
- ๓๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการส่ง
 หลักสูตรที่ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยให้ทบวง-
 มหาวิทยาลัยรับทราบ ตามประสบการณ์ ๒๕๐
- ๓๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องอำนาจ
 ของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของ
 หลักสูตร ตามที่ตั้ง ๒๕๒
- ๓๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องอำนาจ
 ของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของ
 หลักสูตร การจัดตั้ง ๒๕๒

- ๓๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องอำนาจ
ของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของ
หลักสูตร ตามสังกัดเริ่มแรก ๒๕๓
- ๓๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องอำนาจ
ของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของ
หลักสูตร ตามคณะ ๒๕๓
- ๓๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องอำนาจ
ของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของ
หลักสูตร ตามตำแหน่งบริหาร ๒๕๔
- ๓๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องอำนาจ
ของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของ
หลักสูตร ตามตำแหน่งวิชาการ ๒๕๔
- ๓๗ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องอำนาจ
ของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของ
หลักสูตร ตามประสบการณ์ ๒๕๕
- ๓๘ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการ
กำหนดให้ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกำกับ ดูแล
มาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ตามที่ตั้ง ๒๕๕
- ๓๙ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการ
กำหนดให้ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกำกับ ดูแล
มาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ตามการจัดตั้ง ๒๕๖

- ๔๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการ
กำหนดให้ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกำกับ ดูแล
มาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ตามสังกัดเริ่มแรก ๒๔๖
- ๔๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการ
กำหนดให้ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกำกับ ดูแล
มาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ตามคณะ ๒๔๗
- ๔๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการ
กำหนดให้ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกำกับ ดูแล
มาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ตามตำแหน่งบริหาร ๒๔๗
- ๔๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการ
กำหนดให้ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกำกับ ดูแล
มาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ตามตำแหน่งวิชาการ ๒๔๘
- ๔๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการ
กำหนดให้ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกำกับ ดูแล
มาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ตามประสบการณ์ ๒๔๘
- ๔๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการจัด
ผู้สอนและผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากการร่วมงานกันได้
ตามที่ตั้ง ๒๔๙
- ๔๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็น เรื่องการจัด
ผู้สอนและผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากการร่วมงานกันได้
ตามการจัดตั้ง ๒๔๙

- ๔๗ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการจัด
ผู้สอนและผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากการร่วมงานกันได้
ตามสังกัดเริ่มแรก ๒๖๐
- ๔๘ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการจัด
ผู้สอนและผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากการร่วมงานกันได้
ตามคณะ ๒๖๐
- ๔๙ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการจัด
ผู้สอนและผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากการร่วมงานกันได้
ตามตำแหน่งบริหาร ๒๖๑
- ๕๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการจัด
ผู้สอนและผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากการร่วมงานกันได้
ตามตำแหน่งวิชาการ ๒๖๑
- ๕๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการจัด
ผู้สอนและผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากการร่วมงานกันได้
ตามประสบการณ์ ๒๖๒
- ๕๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการจัด
ประเมินการสอนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ
ตามที่ตั้ง ๒๖๒
- ๕๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการจัด
ประเมินการสอนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ
ตามการจัดตั้ง ๒๖๓

๕๕	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการ ประเมินการสอนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ ตามสังกัดเริ่มแรก	๒๖๓
๕๕	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการ ประเมินการสอนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ ตามคณะ	๒๖๔
๕๖	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการ ประเมินการสอนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งบริหาร	๒๖๔
๕๗	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการ ประเมินการสอนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งวิชาการ	๒๖๕
๕๘	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการ ประเมินการสอนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ ตามประสบการณ์	๒๖๕
๕๙	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามที่ตั้ง	๒๖๖
๖๐	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามการจัดตั้ง	๒๖๖

- ๖๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการ
แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ
ตามสังกัดเริ่มแรก ๒๖๗
- ๖๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการ
แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ
ตามคณะ ๒๖๗
- ๖๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการ
แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ
ตามตำแหน่งบริหาร ๒๖๘
- ๖๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการ
แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ
ตามตำแหน่งวิชาการ ๒๖๘
- ๖๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการ
แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ
ตามประสบการณ์ ๒๖๙
- ๖๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวน
ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามที่ตั้ง ... ๒๖๙
- ๖๗ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวน
ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตาม
การจัดตั้ง ๒๗๐

๖๘	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตาม สังกัดเริ่มแรก	๒๗๐
๖๙	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามคณะ ...	๒๗๑
๗๐	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตาม ตำแหน่งบริหาร	๒๗๑
๗๑	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตาม ตำแหน่งวิชาการ	๒๗๒
๗๒	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตาม ประสบการณ์	๒๗๒
๗๓	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องตำแหน่ง ทางวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามที่ตั้ง	๒๗๓
๗๔	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องตำแหน่ง ทางวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามการจัดตั้ง	๒๗๓

๗๕	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องตำแหน่ง ทางวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามสังกัดเริ่มแรก	๒๗๔
๗๖	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องตำแหน่ง ทางวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามคณะ	๒๗๕
๗๗	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องตำแหน่ง ทางวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งบริหาร	๒๗๕
๗๘	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องตำแหน่ง ทางวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งวิชาการ	๒๗๕
๗๙	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องตำแหน่ง ทางวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามประสบการณ์	๒๗๖
๘๐	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินคุณภาพผลงานสอน ตามที่ตั้ง	๒๗๖
๘๑	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินคุณภาพผลงานสอน ตามการจัดตั้ง	๒๗๗
๘๒	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินคุณภาพผลงานสอน ตามสังกัดเริ่มแรก	๒๗๗

๘๓	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินคุณภาพผลงานสอน ตามคณะ	๒๗๘
๘๔	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินคุณภาพผลงานสอน ตามตำแหน่งบริหาร	๒๗๘
๘๕	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินคุณภาพผลงานสอน ตามตำแหน่งวิชาการ	๒๗๙
๘๖	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินคุณภาพผลงานสอน ตามประสบการณ์	๒๗๙
๘๗	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินคุณภาพผลงานทางวิชาการ ตามที่ตั้ง	๒๘๐
๘๘	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินคุณภาพผลงานทางวิชาการ ตามการจัดตั้ง	๒๘๐
๘๙	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินคุณภาพผลงานทางวิชาการ ตามสังกัดเริ่มแรก	๒๘๑
๙๐	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินคุณภาพผลงานทางวิชาการ ตามคณะ	๒๘๑
๙๑	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินคุณภาพผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งบริหาร	๒๘๒
๙๒	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินคุณภาพผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งวิชาการ	๒๘๒

๙๓	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินคุณภาพผลงานทางวิชาการ ตามประสบการณ์	๒๘๓
๙๔	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินผลงานทางวิชาการด้วยระบบค่าคะแนน ตามที่ตั้ง	๒๘๓
๙๕	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินผลงานทางวิชาการด้วยระบบค่าคะแนน การจัดตั้ง ...	๒๘๔
๙๖	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินผลงานทางวิชาการด้วยระบบค่าคะแนน ตาม สังกัด เริ่มแรก	๒๘๔
๙๗	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินผลงานทางวิชาการด้วยระบบค่าคะแนน ตามคณะ	๒๘๕
๙๘	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินผลงานทางวิชาการด้วยระบบค่าคะแนน ตาม ตำแหน่งบริหาร	๒๘๕
๙๙	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินผลงานทางวิชาการด้วยระบบค่าคะแนน ตาม ตำแหน่งวิชาการ	๒๘๖
๑๐๐	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ประเมินผลงานทางวิชาการด้วยระบบค่าคะแนน ตาม ประสบการณ์	๒๘๖

๑๐๑	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามที่ตั้ง	๒๘๗
๑๐๒	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามการจัดตั้ง	๒๘๗
๑๐๓	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามสังกัดเริ่มแรก	๒๘๘
๑๐๔	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามคณะ	๒๘๘
๑๐๕	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งบริหาร	๒๘๙
๑๐๖	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งวิชาการ	๒๘๙
๑๐๗	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามประสบการณ์	๒๙๐

๑๐๘	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง จำนวน	
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ตามที่ตั้ง	๒๙๐
๑๐๙	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง จำนวน	
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ การจัดตั้ง ..	๒๙๑
๑๑๐	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง จำนวน	
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตาม	
	สังกัดเริ่มแรก	๒๙๑
๑๑๑	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง จำนวน	
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามคณะ ...	๒๙๒
๑๑๒	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง จำนวน	
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตาม	
	ตำแหน่งบริหาร	๒๙๒
๑๑๓	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง จำนวน	
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตาม	
	ตำแหน่งวิชาการ	๒๙๓
๑๑๔	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง จำนวน	
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตาม	
	ประสบการณ์	๒๙๓
๑๑๕	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ	
	ควบคุมมาตรฐานทางวิชาการโดยภาควิชา ตามที่ตั้ง	๒๙๔

๑๑๖	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ควบคุมมาตรฐานทางวิชาการโดยภาควิชา ตามการจัดตั้ง	๒๔๕
๑๑๗	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ควบคุมมาตรฐานทางวิชาการโดยภาควิชา ตามสังกัด เริ่มแรก	๒๔๕
๑๑๘	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ควบคุมมาตรฐานทางวิชาการโดยภาควิชา ตามคณะ	๒๔๕
๑๑๙	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ควบคุมมาตรฐานทางวิชาการโดยภาควิชา ตามตำแหน่ง- บริหาร	๒๔๖
๑๒๐	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ควบคุมมาตรฐานทางวิชาการโดยภาควิชา ตามตำแหน่ง วิชาการ	๒๔๖
๑๒๑	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ ควบคุมมาตรฐานทางวิชาการโดยภาควิชา ตาม ประสบการณ์	๒๔๗
๑๒๒	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการตามแบบ กม.๐๓ ตามที่ตั้ง	๒๔๗
๑๒๓	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการตามแบบ กม.๐๓ การจัดตั้ง	๒๔๘

๑๒๔	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการตามแบบ กม.๐๓ ตามสังกัด เริ่มแรก	๒๙๘
๑๒๕	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการตามแบบ กม.๐๓ ตามคณะ	๒๙๙
๑๒๖	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการตามแบบ กม.๐๓ ตาม ตำแหน่งบริหาร	๒๙๙
๑๒๗	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการตามแบบ กม.๐๓ ตาม ตำแหน่งวิชาการ	๓๐๐
๑๒๘	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการตามแบบ กม.๐๓ ตาม ประสบการณ์	๓๐๐
๑๒๙	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับ ผศ.และ รศ. ตาม ที่ตั้ง	๓๐๑
๑๓๐	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับ ผศ.และ รศ. ตาม การจัดตั้ง	๓๐๑

๑๓๑	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับ ผศ.และ รศ. ตาม สังกัดเริ่มแรก	๓๐๒
๑๓๒	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับ ผศ.และ รศ. ตาม คณะ	๓๐๒
๑๓๓	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับ ผศ.และ รศ. ตาม ตำแหน่งบริหาร	๓๐๓
๑๓๔	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับ ผศ.และ รศ. ตาม ตำแหน่งวิชาการ	๓๐๓
๑๓๕	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับ ผศ.และ รศ. ตาม ประสบการณ์	๓๐๔
๑๓๖	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับ ศ. ตามที่ตั้ง	๓๐๔
๑๓๗	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับ ศ. การจัดตั้ง	๓๐๕
๑๓๘	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับ ศ.ตามสังกัดเริ่มแรก	๓๐๕

๑๓๙	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับ ศ. ตามคณะ	๓๐๖
๑๔๐	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับ ศ. ตามตำแหน่ง- บริหาร	๓๐๖
๑๔๑	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับ ศ. ตามตำแหน่ง- วิชาการ	๓๐๗
๑๔๒	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การ แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับ ศ. ตามประสบการณ์	๓๐๗
๑๔๓	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความ เหมาะสมของกฎ ระเบียบตามเงื่อนไขการมอบอำนาจ การพิจารณาหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัย	๓๐๘
๑๔๔	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความ สามารถในการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของ กฎ ระเบียบ ตามเงื่อนไขการมอบอำนาจการพิจารณา หลักสูตร ของทบวงมหาวิทยาลัย	๓๐๙
๑๔๕	ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับการยกเว้นหลักสูตร องค์ ประกอบของคณะกรรมการยกเว้นหลักสูตร ขั้นตอนการ ยกเว้นหลักสูตรและอำนาจของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับ กับมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร	๓๑๐

๑๔๖	ร้อยละของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิกายนอกมหาวิทยาลัยที่เข้า ร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตร	๓๑๒
๑๔๗	ร้อยละแสดงอันดับของความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์- ประสงค์หลักสูตร	๓๑๓
๑๔๘	ร้อยละแสดงอันดับของความเห็น เกี่ยวกับการขยายกรอบ หลักสูตร	๓๑๔
๑๔๙	ร้อยละแสดงอันดับของความเห็นเกี่ยวกับการควบคุมมาตรฐาน- ฐานทางวิชาการของหลักสูตร ภายหลังจากการขยายเสร็จแล้ว ..	๓๑๕
๑๕๐	ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานกำกับมาตรฐาน การศึกษาระดับอุดมศึกษา	๓๑๖
๑๕๑	ร้อยละของความเห็นในการจัดอาจารย์ผู้สอนและรับผิดชอบหลักสูตรที่ผ่านการพิจารณาจาก สภามหาวิทยาลัย	๓๑๗
๑๕๒	ร้อยละแสดงอันดับของความเห็นเกี่ยวกับ การติดตาม ประเมินผลหลักสูตร	๓๑๘
๑๕๓	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความเหมาะสม ของกฎ ระเบียบและเงื่อนไขการพิจารณาผลงานทาง วิชาการที่ ก.ม. กำหนด	๓๑๙
๑๕๔	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของกฎ ระเบียบ และเงื่อนไขการ พิจารณาผลงานทางวิชาการที่ ก.ม. กำหนด	๓๒๔

๑๕๕	ร้อยละของอันดับความเห็น เกี่ยวกับผลงานที่ใช้ประเมิน ตำแหน่งทางวิชาการทุกระดับ	๓๓๐
๑๕๖	ร้อยละของอันดับความเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานของผลงาน ทางวิชาการ	๓๓๑
๑๕๗	ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลงานทาง วิชาการ	๓๓๒
๑๕๘	ร้อยละของอันดับความเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลงาน ทางวิชาการเพื่อการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ	๓๓๔
๑๕๙	ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับ จำนวนกรรมการในคณะ กรรมการอ่านผลงานทางวิชาการ	๓๓๕
๑๖๐	ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับจำนวนบุคคลภายในมหา- วิทยาลัยในคณะกรรมการอ่านผลงานทางวิชาการ	๓๓๖
๑๖๑	ร้อยละแสดงความเห็นเกี่ยวกับจำนวนบุคคลภายนอกมหา- วิทยาลัยในคณะกรรมการอ่านผลงานทางวิชาการ	๓๓๗
๑๖๒	ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการควบคุมมาตรฐาน ทางวิชาการ ด้านการพิจารณาผลงานทางวิชาการ	๓๓๘
๑๖๓	ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอตำแหน่งทาง วิชาการ	๓๓๙
๑๖๔	ร้อยละของอันดับความเห็นเกี่ยวกับวิธีการขอตำแหน่งทาง วิชาการ	๓๔๐

๑๖๕	ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับ การอนุมัติการแต่งตั้ง	
	ตำแหน่งทางวิชาการ	๓๔๑
๑๖๖	ร้อยละของอันดับความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่ง	
	ทางวิชาการ	๓๔๒

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- ๑ รูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ
ตามผลการวิจัย ๑๓๔
- ๒ รูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ
ตามสรุปผลการวิจัย ๑๔๓
- ๓ ข้อเสนอรูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทาง
วิชาการที่ควรจะเป็น ๑๕๓

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาระดับมหาวิทยาลัย มีมาตั้งแต่ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ซึ่งปรากฏชัดเจนใน "โครงการศึกษา พ.ศ. ๒๔๔๑" ที่ระบุไว้ว่า เมื่อมีการจัดตั้ง และดำเนินการเกี่ยวกับการประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้ดีแล้ว ทำให้มีความเป็นไปได้ที่จะจัดตั้ง สากลวิทยาลัยขึ้นในกรุงเทพฯ โดยจะเป็นการศึกษาขั้นสูงและได้รับปริญญา สถาบันดังกล่าวมีชื่อว่า "รัตนโกสินทร์สากลวิทยาลัย" (รอง ศยามานนท์และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๗ : ๑๑๕ - ๑๒๐) แต่ก็ยังไม่มีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นในระบอบนั้นจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้ทรงโปรดให้สถาปนา โรงเรียนข้าราชการพลเรือน ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขึ้นเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๔๕๔ และให้สังกัดกรมมหาวิทยาลัย กระทรวงธรรมการ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๓๐ : ๓ - ๔)

ต่อมา พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองขึ้นโดย "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง พ.ศ. ๒๔๗๖" และนับว่าเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของการอุดมศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาของไทยมีพระราชบัญญัติรองรับการดำเนินการ (ปฐม มณีโรจน์. ๒๕๓๒ : ๓๒) จนถึงช่วงทศวรรษ ๒๔๘๐ ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นอีก รวม ๓ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร สังกัด

กระทรวงศึกษาธิการ (ทบวงมหาวิทยาลัย. ๒๕๓๕ ค : ๕)

ในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๕๐ - ๒๕๐๐ มหาวิทยาลัยประสบปัญหาในการดำเนินงานทั้งด้านการบริหาร การเงิน อุปกรณ์ สถานที่และคณาจารย์ กรณีแรก ใน พ.ศ. ๒๔๗๙ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความขัดแย้งในการบริหารงาน จึงเชิญจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีขณะนั้น มาดำรงตำแหน่งอธิการบดี (รอง ศยามานนท์และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๗ : ๓๐๙ - ๓๖๐) สำหรับ กรณีของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ประสบปัญหาเงินทุน เนื่องจากจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้น เมื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา คณะรัฐมนตรีหลายคนเห็นว่าการจัดตั้งมหาวิทยาลัยถึงสองแห่งทำให้เกิดปัญหาด้านงบประมาณ จึงสมควรรวมมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่งเข้าด้วยกัน แต่นายปรีดี พนมยงค์ผู้บริหารสูงสุด ของมหาวิทยาลัย ได้นำเงินทุนก่อตั้งมหาวิทยาลัยไปซื้อหุ้นธนาคารแห่งเอเชียเพื่อการอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรมถึง ๖,๒๐๑ หุ้นทำให้มหาวิทยาลัยฯ ไม่ประสบปัญหาด้านการเงินอีก (วารุณี โอสธารมย์. ๒๕๓๐ : ๔๖ - ๕๐)

ใน พ.ศ. ๒๔๙๖ คณะกรรมการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ได้ส่งเซอร์ ชาลส์ ดาร์วิน ผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ เข้ามาสำรวจสถานะทางวิทยาศาสตร์ในประเทศไทยแล้วได้เสนอรายงานชื่อ Report of Sir Charles Darwin to UNESCO on Science in Thailand 1954 ; General report, Universities and Libraries and Notes on Universities in Thailand ระบุว่า มหาวิทยาลัยที่มีอยู่ขณะนั้นไม่ได้ทำหน้าที่ของมหาวิทยาลัยโดยสมบูรณ์ แต่เน้นด้านการเรียนการสอนมากเกินไป ขาดความพร้อมด้านอาจารย์ โดยมีสัดส่วนอาจารย์ ต่อนักศึกษาถึง ๑ : ๒๗ รวมทั้งยังขาดเอกภาพในการบริหารงาน มหาวิทยาลัยทั้ง ๕ แห่งสังกัดตั้งนี้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ สังกัดกระทรวง
 สาธารณสุข มหาวิทยาลัยศิลปากร สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ส่วนมหาวิทยาลัย
 วิชาธรรมศาสตร์และการเมือง มีอิสระในการดำเนินงาน เนื่องจากมีพระราช
 บัญญัติของตนเองโดยเฉพาะและได้เสนอการปฏิรูปมหาวิทยาลัยที่สำคัญคือให้รวม
 มหาวิทยาลัยทั้ง ๕ แห่งเข้าเป็นมหาวิทยาลัยเดียวกัน ทั้งเสนอชื่อว่า Bangkok
 University เนื่องจากเห็นว่าทุกแห่งมีสถานภาพตามหลักสากลเพียงวิทยาลัย
 (college หรือ school) เท่านั้นโดยเปรียบเทียบกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับ
 University College of London มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์กับ Harvard
 Medical School มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง กับ London
 School of Economics (Darwin. 1973 : 1 - 41) คณะรัฐมนตรีได้
 พิจารณาข้อเสนอดังกล่าวแล้ว มีมติให้ตั้ง "สภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ" ขึ้น เมื่อ
 พ.ศ. ๒๔๙๔ เพื่อทำหน้าที่หน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัย จนถึง พ.ศ. ๒๕๐๒
 จึงได้โอนมหาวิทยาลัยทั้งหมด มาอยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีสภากา
 รศึกษาแห่งชาติ ทำหน้าที่ประสานงานด้านนโยบายและวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัย
 เมื่อได้มีการจัดตั้ง ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐขึ้น ตามประกาศคณะปฏิวัติ ที่ ๒๐๖
 ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๐๕ มหาวิทยาลัยของรัฐทุกแห่ง จึงโอนจากสำนักนายก
 รัฐมนตรี ไปสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

จะเห็นว่าในอดีตมหาวิทยาลัยของรัฐจัดตั้งขึ้น เพื่อให้การศึกษาสาขา
 วิชาเดี่ยว(mono-disciplinary) ซึ่งได้แก่ มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์
 และการเมือง มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหา
 วิทยาลัยศิลปากร ต่อมาได้พัฒนาไปเป็นพหุสาขาวิชา(multi-disciplinary)
 ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนเรศวร
 มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี นอกจากนี้ ยังมีสถาบันศึกษาที่สอนสาขาวิชาเฉพาะ ได้แก่ สถาบัน
เทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบังและสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (ทบวงมหาวิทยาลัย. ๒๕๓๕
ค : ๖ - ๗๗)

การกำเนิดมหาวิทยาลัยของไทยทุกแห่งข้างต้นนับได้ว่าเป็นความแตกต่าง
จากมหาวิทยาลัยในทวีปยุโรปและอเมริกาเนื่องจากมหาวิทยาลัยของไทยทุกแห่ง
กำเนิดจากระบบราชการ และมีการบริหารงานแบบราชการ แต่มหาวิทยาลัยใน
ทวีปยุโรปและอเมริกา ซึ่งกำเนิดครั้งแรกในยุคกลางโดยการรวมตัวของผู้เฒ่า
ได้แก่ นักวิชาการคณาจารย์ และนักศึกษา และเน้นเรื่องเสรีภาพทางวิชาการ
เป็นสำคัญตามแนวคิดของ ศาสตราจารย์เฟรดเดอริก พอลเสน (Professor
Frederich Paulsen) แห่งมหาวิทยาลัยเบอร์ลิน (University of Berlin)
ซึ่งได้เขียนหนังสือชื่อ "The German Universities and University
Study" ใน ค.ศ. ๑๙๐๒ โดยได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเสรีภาพทางวิชาการ ซึ่ง
ต่อมาได้เป็นหลักการสำคัญ ของเสรีภาพทางวิชาการในมหาวิทยาลัย ตอนหนึ่ง
ของหนังสือระบุว่า "...หน้าที่ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย คือ การสอนความ
จริง และสอนให้ศิษย์ปฏิบัติเช่นเดียวกัน การสอน คือ การให้สิ่งที่ถูกต้อง ด้วย
เหตุและผล และเป็นข้อเท็จจริงเท่านั้น" (Fuchs. ๑๙๖๓ : ๔๓๑ - ๔๔๑)

โดยที่มหาวิทยาลัยของรัฐเป็นสถาบันทางวิชาการ มีจุดมุ่งหมายในการ
สร้างสรรค์บรรลอมความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อการใช้ผลแห่งความก้าวหน้า
ทางวิชาการกระทำภารกิจด้านการสอน การผลิตบัณฑิต และบริการทางวิชาการ
แก่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยค้นคว้าจึงเป็นหน้าที่หลักที่ควรได้รับการ

เน้นเป็นพิเศษ ถ้าปราศจากการวิจัยค้นคว้า เพื่อบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่แล้ว มหาวิทยาลัยก็จะทำหน้าที่เพียงการถ่ายทอดความรู้ อันเป็นมรดกตกทอดเท่านั้น (วิจิตร ศรีสัจจาน. ๒๕๓๒ : ๒) มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นที่จะต้องมีอิสระ และ เสรีภาพในการดำเนินงาน โดยเฉพาะมีเสรีภาพทางวิชาการ ในระดับสถาบัน และระดับบุคคล (เกษม สุวรรณกุล. ๒๕๓๐ : ๙ - ๑๑; จุมพล หินนิพานิชและคนอื่น ๆ. ๒๕๓๒ : ๑๒) เพราะจะก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการได้อย่างแท้จริงและเป็นเงื่อนไขสำคัญ ที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการได้อีก ด้วย (ทบวงมหาวิทยาลัย. ๒๕๓๓ ง : ๑ ; ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. ๒๕๑๖ : ๒๘๔ - ๒๘๕) แต่อย่างไรก็ตาม เสรีภาพทางวิชาการจะต้องควบคู่ไปกับความ รับผิดชอบ และการสร้างกลไกการควบคุมตรวจสอบ (Dressel and Faricy. 1972 : 13 - 27; Pincoffs. 1976 : 10)

มหาวิทยาลัยไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของ เสรีภาพทางวิชาการ เสมอมาดังเห็นได้จากการเคลื่อนไหวเพื่อให้มหาวิทยาลัยมีเสรีภาพในรูปแบบ ที่เรียกว่า "มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล" เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๗ จากการ สัมมนาเรื่อง ปัญหาและบทบาทของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยซึ่งจัดขึ้นระหว่าง วันที่ ๑ - ๕ มิถุนายน ๒๕๐๗ ณ ห้องประชุมของ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-มหาวิทยาลัยได้มีผลสรุปเกี่ยวกับการบริหารงานระหว่างมหาวิทยาลัยกับรัฐบาล ว่า สถานภาพของมหาวิทยาลัยไทย รัฐเป็นผู้ก่อตั้ง แต่ในหลักการมหาวิทยาลัย ต้องเป็นสถาบันอิสระ รัฐไม่ควรเข้ายุ่งเกี่ยวหรือก้าวก่ายเสรีภาพทางวิชาการ ของมหาวิทยาลัย (ทบวงมหาวิทยาลัย. ๒๕๐๗ : ๑๓๓) และได้มีการประชุม สัมมนาติดต่อกันมาอีก ๔ ครั้ง คือ ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๐๙ ระหว่างวันที่ ๒๙ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๑๐ ระหว่างวันที่ ๔ - ๖ กันยายน ๒๕๑๓ และระหว่างวันที่ ๒๗-๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๕ ได้เสนอหลักการ ดังนี้

๑. การประสานงานภายนอกมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างรัฐบาล กับมหาวิทยาลัยควรมี "คณะกรรมการจัดสรรเงินทุนมหาวิทยาลัย" เป็นสื่อกลาง

๒. องค์การและการบริหารงานภายในมหาวิทยาลัยจะต้องจัดเป็นระบบอิสระ มีอิสระในการปกครองตนเอง มีเสรีภาพทางวิชาการ และควรส่งเสริมให้คณาจารย์มีส่วนร่วมในการบริหารงานมหาวิทยาลัยมากยิ่งขึ้น

๓. การบริหารงานบุคคล ควรจัดในรูปแบบที่ไม่เป็นระบบราชการโดยยึดหลัก "เข้ายาก ออกง่าย"

๔. การเงิน ควรมีหลักการเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย การออกกฎระเบียบและข้อบังคับทางการเงินของมหาวิทยาลัยให้มีความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล (วิจิตร ศรีสอาด. ๒๕๒๕ : ๑๐๒ - ๑๐๓)

นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดประชุมสัมมนาและการเคลื่อนไหวเพื่อให้มหาวิทยาลัยมีเสรีภาพทางวิชาการต่อมาอีกหลายครั้ง

ที่ผ่านมารัฐบาล ไม่เคยมีนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับการให้เสรีภาพทางวิชาการแก่มหาวิทยาลัยตามหลักการข้างต้น จนถึงสมัยรัฐบาลของ นายอานันท์ ปันยารชุนได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๔ ว่าจะพัฒนาระบบบริหารสถาบันอุดมศึกษาของรัฐให้มีความเป็นอิสระ คล่องตัว มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น (สำนักนายกรัฐมนตรี. ๒๕๓๔ : ๒๔) ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้ยกร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ ซึ่งมีหลักการคล้ายกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล จำนวน ๑๖ ฉบับ สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติรับหลักการในวาระแรก และส่งให้คณะกรรมการการศึกษาตรวจแก้ไข ก่อนที่จะนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป ในการพิจารณาวาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ สภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติ

ควรได้รับการศึกษาโดยรอบคอบ จึงมีมติให้เลื่อนการพิจารณาออกไป แต่เนื่องจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติหมดอายุลงเสียก่อน จึงทำให้ร่างพระราชบัญญัติทั้งหมดตกไป(ทบวงมหาวิทยาลัย. ๒๕๓๕ ค : ๓๐)

แม้การดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติข้างต้นไม่เป็นผลสำเร็จ และไม่ทำให้มหาวิทยาลัยมีอิสรภาพในการบริหารงานและมีเสรีภาพทางวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้ใช้วิธีการมอบอำนาจให้มหาวิทยาลัยมีอิสระ และมีความคล่องตัวในการดำเนินงานมากขึ้นกว่าเดิม จึงได้มีคำสั่งทบวงมหาวิทยาลัย ที่ ๑๐๒/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๕ เรื่องการมอบอำนาจเกี่ยวกับการให้ความเห็นชอบหลักสูตร ทั้งนี้ได้มอบอำนาจให้อธิการบดี โดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยหรือสภาสถาบันของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีอำนาจในการให้ความเห็นชอบหลักสูตรของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันนั้นได้ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้รวม ๔ ประการ คือ

๑. หลักสูตรที่จะเปิดสอนจะต้องได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้วหากเป็นหลักสูตรนอกแผนฯ ต้องเสนอให้ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณาปรับเข้าแผนก่อน

๒. หลักสูตรที่จะเปิดสอน ต้องมีโครงสร้างและมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

๓. หลักสูตรที่จะเปิดสอน ต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย หรือสภาสถาบันก่อนการเปิดสอน

๔. หลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้แจ้งให้ทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่หลักสูตรได้รับความเห็นชอบพร้อมทั้งส่งเอกสารหลักสูตรที่มีหัวข้อ และรายละเอียดครบถ้วน ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทบวงมหาวิทยาลัยจะได้แจ้งให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณารับรองคุณวุฒิผู้สำเร็จ

การศึกษาตามหลักสูตรนั้น ๆ ต่อไป

นอกจากนี้ในเรื่องตำแหน่งทางวิชาการทบวงมหาวิทยาลัยได้มอบอำนาจให้มหาวิทยาลัย และสถาบันในสังกัดโดยมอบให้ อ.ก.ม.มหาวิทยาลัย และสถาบันเป็นผู้พิจารณาอนุมัติสำหรับตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ตามหนังสือที่ สร.ทม.๐๒๐๒/ว.๑ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๙ และได้มอบอำนาจเกี่ยวกับการพิจารณาผลงานทางวิชาการ ตามหนังสือที่ สร.ทม.๐๒๐๒/ว.๕ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๙

มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีเสรีภาพทางวิชาการเพื่อการพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ อันเป็นหลักการสำคัญของการอุดมศึกษาดังได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นการมอบอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นดัชนีบ่งชี้มาตรฐานทางวิชาการที่สำคัญ (วิจิตร ศรีสอาน. ๒๕๑๘ : ๗๑ ; Knowles. 1970 : 2 - 44) มหาวิทยาลัยของรัฐจำเป็นต้องจัดทำกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการเพื่อเป็นหลักประกันถึงความรับผิดชอบ และการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน รวมทั้ง เป็นที่ยอมรับของสังคม (ทบวงมหาวิทยาลัย. ๒๕๓๓ : ง ๙ ; Dressel and Faricy. 1972 : 13 - 27; Pincoffs. 1976 : 10) งานวิจัยเรื่องนี้จึงจะทำการศึกษาเกี่ยวกับกลไกซึ่งได้แก่ ขั้นตอน วิธีการ กระบวนการ กฎ ระเบียบ บุคคล หรือองค์บุคคลที่มหาวิทยาลัยของรัฐใช้ในการควบคุมคุณภาพมาตรฐานทางวิชาการ เฉพาะ ๓ ด้านคือ ด้านหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการว่ามีหรือไม่ ในลักษณะใด และรูปแบบที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไรต่อไป

ปัญหาการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัยไว้ ดังนี้

๑. มหาวิทยาลัยของรัฐ ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีกลไกในการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ อย่างไร
๒. กลไกในการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
๓. รูปแบบของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษา กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ
๒. เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะแตกต่างกันในด้านที่ตั้ง การจัดตั้ง สังกัดเริ่มแรก คณะ ตำแหน่ง บริหาร ตำแหน่งวิชาการ และประสบการณ์
๓. เพื่อเสนอรูปแบบของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในลักษณะของรูปแบบเชิงอุดมการณ์

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัย เรื่อง กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยเฉพาะรัฐบาล ทบวงมหาวิทยาลัย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

๑. จะทำให้ทราบถึงกลไกที่มหาวิทยาลัยของรัฐใช้ในการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ เพื่อทำให้การศึกษาระดับอุดมศึกษามีคุณภาพ และรักษาคุณภาพไว้ได้ ภายหลังจากที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้มอบอำนาจ ด้านเสรีภาพทางวิชาการให้แก่มหาวิทยาลัยของรัฐ ในสังกัดไปแล้ว

๒. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของกลไก ที่มหาวิทยาลัยของรัฐใช้ในการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้กลไกเหล่านั้น ซึ่งสถาบันอุดมศึกษา สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขกลไกภายในสถาบันของตน ได้ตามความเหมาะสม

๓. ได้กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ในลักษณะของรูปแบบเชิงอุดมการณ์ เพื่อการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการที่มหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาสามารถนำไปทดลองหรือปรับใช้ภายในสถาบันของตนได้ต่อไป

ขอบเขตในการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้จำกัดขอบเขตอยู่ที่มหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเท่านั้น

๒. กลไกที่ใช้ในการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการในการวิจัยนี้ เป็นกลไกที่ใช้ในการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการเฉพาะด้าน การพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาดำเนินงานทางวิชาการและการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยได้มอบอำนาจให้มหาวิทยาลัยมีเสรีภาพทางวิชาการตามคำสั่งทบวงมหาวิทยาลัยที่ ๑๐๒/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๕ และหนังสือที่ สร.ทม.๐๒๐๒/ว. ๑ และ ว.๕ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๔ เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้มีข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

๑. เสรีภาพทางวิชาการ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องสร้างกลไกขึ้นมาเพื่อควบคุมการดำเนินงาน อันเป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อเสรีภาพทางวิชาการ และทำให้การดำเนินการกิจเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ความเป็นเลิศทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐขึ้นอยู่กับกลไกการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของคำศัพท์เฉพาะบางคำที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

๑. มหาวิทยาลัยของรัฐ หมายถึง มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งขึ้นโดยการตราพระราชบัญญัติรองรับ และอยู่ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

๒. มาตรฐานทางวิชาการ หมายถึง คุณภาพด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

๓. กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ

๓.๑ ด้านหลักสูตร หมายถึง กฎ ระเบียบในการจัดทำและยกย่องหลักสูตร ขั้นตอนและวิธีการการยกย่องหลักสูตร การควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการติดตามประเมินผลหลักสูตร

๓.๒ ด้านผลงานวิชาการ หมายถึง กฎ ระเบียบในการพิจารณาผลงานวิชาการ ประเภทผลงานวิชาการ มาตรฐานของผลงานวิชาการ วิธีการควบคุมมาตรฐานผลงานวิชาการ ขั้นตอนการควบคุมมาตรฐานผลงานวิชาการ

๓.๓ ด้านตำแหน่งทางวิชาการ หมายถึง ขั้นตอน และวิธีการในการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ วิธีการขอตำแหน่งทางวิชาการ การอนุมัติ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

๔. ที่ตั้ง หมายถึง มหาวิทยาลัยที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร หรือในต่างจังหวัด

๕. การจัดตั้ง หมายถึง มหาวิทยาลัยของรัฐที่ตั้งก่อนหรือหลัง พ.ศ. ๒๕๔๖ สำหรับมหาวิทยาลัยที่ตั้งก่อน พ.ศ. ๒๕๔๖ มีอยู่ ๕ แห่ง คือ จุฬาลง-

กรรมมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนมหาวิทยาลัยที่ตั้งหลัง พ.ศ.
๒๕๔๖ ได้แก่มหาวิทยาลัยที่เหลือทั้งหมด

๖. สังกัดเริ่มแรก หมายถึง มหาวิทยาลัยที่เริ่มแรกจัดตั้งอยู่ในสังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัย หรือสังกัดกระทรวงศึกษาธิการก่อนแล้วโอนมาสังกัดทบวง-
มหาวิทยาลัยในเวลาต่อไป ซึ่งได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอม-
เกล้าพระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าขนบุรี และสถาบัน-
เทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

๗. คณะ หมายถึง มหาวิทยาลัยของรัฐ ที่มีหรือไม่มีคณะแพทยศาสตร์

๘. ตำแหน่งบริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งต่อไปในมหาวิทยาลัย
ของรัฐ คือ

๘.๑ ระดับสูง ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายบริหารและ
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

๘.๒ ระดับกลาง ได้แก่ คณบดี รองคณบดีและหัวหน้าภาควิชา

๘.๓ ระดับปฏิบัติการ ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่
ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา นักวิชาการศึกษา เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งาน-
บุคคล หรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่มีชื่อเรียกอย่างอื่น

๙. ตำแหน่งวิชาการ หมายถึง คณาจารย์ที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์
(ศ.) รองศาสตราจารย์(รศ.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์(ผศ.) และอาจารย์

๑๐. ประสพการณ์ หมายถึง การที่กลุ่มตัวอย่างเคยหรือไม่เคยพิจารณา
หลักสูตร พิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

๑๑. เสรีภาพทางวิชาการ หมายถึง อิสรภาพเกี่ยวกับการดำเนินการ
ภารกิจ ของมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยเฉพาะอิสระที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้มอบ
อำนาจให้มหาวิทยาลัยมีอิสระในการดำเนินด้านการได้เอง ๓ ด้าน คือ ด้าน
การพิจารณาหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการและการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

๑๒. ผลงานทางวิชาการ หมายถึง เอกสารประกอบคำสอน เอกสาร
คำสอน หนังสือ บทความทางวิชาการ ตำรา และผลงานวิจัย

๑๓. รูปแบบเชิงอุดมการณ์ หมายถึงรูปแบบของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการด้านการพิจารณาหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการและ
การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการซึ่งได้จากการประมวลความคิดเห็นของผู้บริหาร
ระดับสูงในมหาวิทยาลัย โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเฉพาะในส่วนที่สัมพันธ์กับการวิจัยซึ่งแบ่งได้เป็น ๔ ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 พัฒนาการของการอุดมศึกษาไทย
- ตอนที่ 2 พัฒนาการของการให้ความเห็นชอบหลักสูตร
- ตอนที่ ๓ พัฒนาการของการพิจารณาผลงานทางวิชาการ
- ตอนที่ ๔ พัฒนาการของการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

ตอนที่ ๑

พัฒนาการของการอุดมศึกษาไทย

แนวคิดและความเป็นมาของการอุดมศึกษาไทย

การอุดมศึกษาในประเทศไทย กำเนิดจากปัจจัยกระตุ้นที่สำคัญหลายประการซึ่งวุฒิชัย มูลศิลป์(๒๕๑๒ : ๔๕ - ๖๐) และวารุณี โอสถารมย์(๒๕๓๓ :

๒ - ๔) ได้สรุปว่าเกิดจาก

๑. กระแสความคิดเรื่องความทันสมัย ซึ่งได้รับอิทธิพลจาก ทั้งในประเทศ และจากต่างประเทศที่ต้องการให้สังคมไทยมีความทันสมัย ให้ประชาชนมีความเข้มแข็งทางการเมือง และทางสังคม สามารถเผชิญหน้ากับนโยบายจักรวรรดินิยมของประเทศมหาอำนาจตะวันตก และยังเป็นอิทธิพลจากการที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงเสด็จประพาสต่างประเทศทั้ง เอเชีย และยุโรปอีกด้วย

๒. การคุกคามของจักรวรรดินิยมตะวันตกเริ่มจากการที่ประเทศฝรั่งเศสก้าวร้าวประเทศไทย ในสมัยสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การที่ประเทศอังกฤษรบนชนะประเทศพม่า ชนะประเทศจีนในสงครามฝิ่นทำให้ประเทศไทยต้องเริ่มปรับปรุงประเทศให้เจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะด้านการศึกษาเพื่อรองรับการคุกคามของจักรวรรดินิยมดังกล่าว

๓. ความต้องการบุคคลเพื่อเข้ารับราชการ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงใช้นโยบายปรับปรุงประเทศ ให้ทันสมัยด้วยการใช้นโยบายการปฏิรูประบบราชการ กลุ่มผู้บริหารการศึกษาของประเทศเล็งเห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการอุดมศึกษาที่ต้องจัดการอุดมศึกษาขึ้นในประเทศ

ในช่วงที่เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี (ม.ร.ว.เปีย มาลากุล) เป็นเสนาบดีกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. ๒๔๔๘ - ๒๔๕๖) ได้เสนอแนวทางการจัดการอุดมศึกษา เพื่อสนองตอบความต้องการกำลังคน ในระบบราชการสมัยใหม่ที่ต้องการผู้มีความรู้ความสามารถสูง ทางแพทย์ วิศวกรรม กฎหมาย การปกครอง การทหาร ฯลฯ แนวทางการจัดการศึกษานี้ได้เป็นแนวคิดและเป้าหมาย

ในการจัดตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในโอกาสต่อมา รวมทั้งเป้าหมายการอุดมศึกษาไทย จนถึง พ.ศ. ๒๕๐๐ (วารุณี โอสการมย์. ๒๕๓๓ : ๓)

๔. นโยบายการขยายการจัดการศึกษาในประเทศระยะแรกนโยบายการจัดการศึกษามีขั้วใหม่ ของกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญต่อ การจัดการศึกษาระดับประถม และมัธยม และจัดส่งนักเรียนจำนวนหนึ่งไปศึกษาต่อในต่างประเทศ แต่ปรากฏว่าไม่ได้ผลดีนักเนื่องจากพื้นฐานความรู้ของนักเรียนไม่ดีพอ รัฐบาลต้องเสียเวลาและงบประมาณมาก ดังนั้น หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสยุโรป เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๑ จึงโปรดให้กระทรวงศึกษาธิการปรับปรุงการศึกษาภายในประเทศ เพื่อเป็นแหล่งคัดเลือกนักเรียนที่มีความรู้พื้นฐานที่พอเพียงและพร้อมในการศึกษาต่อต่างประเทศ

ประกอบกับในระยะนั้น โรงเรียนมหาดเล็กหลวงซึ่งเป็นโรงเรียนวิชาชีพชั้นสูง สังกัดกระทรวงมหาดไทยประสบปัญหาไม่มีนักเรียนเข้าเรียนต่อจึงต้องตั้งคณะกรรมการ ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาวชิราวุธให้หลากหลายและอาศัยเงินทุนจากเงินที่เหลือจากการสร้างพระบรมรูปทรงม้า พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงได้มีการปรับปรุงรูปแบบ โรงเรียนมหาดเล็กหลวง โรงเรียนกระทรวงเกษตรโรงเรียนราชแพทยาลัย จัดตั้งเป็นคณะวิชา รวมกันเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงตามข้อเสนอแนะของสมเด็จพระบรมหลวงพิชฌุลโลกประชานารถซึ่งเป็นกรรมการท่านหนึ่ง จัดตั้งเป็นสถาบันอุดมศึกษา อย่างโรงเรียนในประเทศเยอรมัน และฝรั่งเศสที่เรียกว่า "School of Science" เปิดสอนแผนกวิชาต่าง ๆ คือ "กฎหมายแพ่งปกครอง ภาษาอังกฤษและแอนนิเนีย"(รอง ศยามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๔ : ๑ - ๕๐)

แนวคิดด้านการอุดมศึกษา ที่ทรงได้รับมาจากการเสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวข้างต้น จึงโปรดเกล้าให้เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี (ม.ร.ว. เปีย บุนนาค) เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งพระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ อัครราชทูตไทยประจำราชสำนักอังกฤษ คิดอ่านตรวจตราสืบหาแผนการจัดการศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์ในเมืองไทย

เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดีจึงศึกษาและได้กล่าวถึงสาเหตุที่ส่งคนหนุ่มไปเล่าเรียน แลตั้งดวงวิฆามาสูบ้านเมืองหลายปี แต่ไม่ได้ผลสมประสงค์ เพราะนักเรียนไม่มีใครจะเรียนได้ดีและเร็ว และได้วิฆามาใช้ถูกทางได้ประโยชน์แก่บ้านเมืองจึงเสนอวิธีแก้ไข ๓ ประการคือ เรียนให้ได้ดี เรียนให้ได้เร็วและนำวิชาความรู้มาใช้ประโยชน์ เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดีจึงมีข้อเสนอว่าควรดำเนินการ ๓ เรื่องต่อไปนี้ คือ

๑. แปลตำราต่างประเทศเป็นภาษาไทย ซึ่งท่านใช้คำว่า "ถ่ายเอาวิชาจากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย"

๒. เพิ่มการเรียนภาษาอังกฤษในเมืองไทย เพื่อเป็นพื้นฐานหาความรู้ทางวิชาการในขณะที่การแต่ง การแปลและตำราภาษาไทยยังไม่พร้อม

๓. คัดเลือกตระเตรียมนักเรียนให้เหมาะสมกับวิชาและระดับชั้นที่จะไปศึกษา การศึกษาจึงสมควรแบ่งเป็น ๕ ลำดับชั้น ตามแบบของยุโรป คือ มูลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปริญญาศึกษาและการศึกษาพิเศษ (วุฒิชัย มูลศิลป์.

๒๔๒๖ : ๖๔ - ๗๐)

ภายหลังเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพิจารณาความเห็นของเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดีโดยละเอียดแล้วทรงมีพระราชหัตถเลขาตอบ(รอง ศยามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๗ : ๑๑๔) ความว่า

"... เราขอชมความอุตสาหะพยายาม และความคิดตรึงตรองโดยรอบคอบ และเจียมแหลม ของพระยาวิสุทธ ซึ่งได้คิดอ่านแนะนำมายังกระทรวงใน ครั้งนี้เป็นอันมาก และขอยืนยันว่าได้เห็นชอบในความคิดนั้นทุกอย่าง..."

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดทำโครงการศึกษา พ.ศ. ๒๔๔๑ ซึ่งสาระสำคัญได้แบ่งการศึกษาไว้ ๓ ตอนคือตอนที่ ๑ ว่าด้วยลำดับชั้นการศึกษา สามีญแบ่งเป็น ๔ ลำดับคือ การเล่าเรียนเบื้องต้นเรียกว่า มูลศึกษา การเล่าเรียนเบื้องต้นเรียกว่า ประถมศึกษา การเล่าเรียนเบื้องกลางเรียกว่า มัธยมศึกษา และการเล่าเรียนเบื้องสูงสุดคือ อุดมศึกษาหรือสกลวิทยาลัย โดยอธิบายว่า เมื่อเรียนเบื้องต้นประถมศึกษา และเบื้องกลางมัธยมศึกษาโดยจัดตั้งขึ้นเป็นแบบแผนดีแล้ว ก็เป็นทางที่จะเป็นได้ในการจัดตั้งสกลวิทยาลัยขึ้นในกรุงเทพเพื่อ การอุดหนุนการศึกษาสูงสุดและสำหรับให้ตึกเรียนในวิชาการต่าง ๆ และมีหมายเหตุด้วยว่าในปีสุวรรณหกเชกถ้าเป็นไปได้ให้รวมมหามงกุฎราชวิทยาลัยเป็นส่วนวิทยาลัยสำหรับวินัยและศาสตร์ มหาธาตุวิทยาลัย เป็นวิทยาลัยสำหรับกฎหมาย โรงเรียนแพทยากรเป็นวิทยาลัยสำหรับแพทย์ มีหอสกลวิทยาลัยขึ้นแห่งหนึ่งรวมวิทยาลัยต่าง ๆ เหล่านี้เข้าเป็น รัตนโกสินทร์วิทยาลัย(รอง ศยามานนท์และคนอื่น ๆ. ๒๔๐๗ : ๑๑๓ - ๑๔๑)

จากแนวคิดข้างต้น นับได้ว่ามีอิทธิพลต่อการอุดมศึกษาของประเทศไทย ใน พ.ศ. ๒๔๔๔ ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งแรกคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนถึงปัจจุบันอาจแบ่งการอุดมศึกษาของไทยได้ ๔ ช่วง(ไพฑูรย์ สินลารัตน์. ๒๕๑๖ : ๓๒ - ๑๑๔) ดังนี้

๑. ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง(พ.ศ. ๒๔๕๙ - ๒๔๗๕)
๒. หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง(พ.ศ. ๒๔๗๕ - ๒๔๘๕)
๓. มหาวิทยาลัยตามความต้องการของหน่วยงาน(พ.ศ. ๒๔๘๖ -

๒๔๐๑)

๔. มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาประเทศ(พ.ศ. ๒๕๐๒ ถึงปัจจุบัน)

อนึ่ง หากพิจารณาตามระยะเวลาของการจัดตั้งของสถาบันอุดมศึกษา แล้วสามารถจำแนกตามระยะเวลาการจัดตั้งได้ ดังนี้

๑. การก่อตั้งโรงเรียนวิชาชีพชั้นสูง (พ.ศ. ๒๔๓๒ - ๒๔๕๒)
๒. การก่อตั้งมหาวิทยาลัย สมัยรัชกาลที่ ๖ (พ.ศ. ๒๔๕๓ - ๒๔๕๙)
๓. การก่อตั้งมหาวิทยาลัยตามสาขาวิชาชีพ (พ.ศ. ๒๔๖๐ - ๒๔๘๖)
๔. การก่อตั้งมหาวิทยาลัยในระบบสากล (พ.ศ. ๒๔๘๗ ถึงปัจจุบัน)

(ประสิทธิ์ ทองไสว. ๒๕๓๒ : ๔ - ๕)

และเมื่อพิจารณาตามพัฒนาการของควมมีเสรีภาพ ของมหาวิทยาลัยของ รัฐแล้วสามารถจำแนกการอุดมศึกษาไทยได้เป็น ๒ ช่วง คือ

๑. มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพทางวิชาการ(พ.ศ. ๒๔๕๙ - ๒๔๙๙)
๒. มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพทางวิชาการภายใต้หน่วยงานกลาง

(พ.ศ. ๒๔๙๙ ถึงปัจจุบัน)

การก่อตั้งโรงเรียนวิชาชีพชั้นสูง (พ.ศ. ๒๔๓๒ - ๒๔๔๒)

อิทธิพลของแนวคิดจากต่างประเทศและความต้องการกำลังคนทางราชการ เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งขณะนั้นสอนวิชาชีพต่ำกว่าปริญญา อยู่ ๕ แห่ง ก่อนที่จะมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัย คือ

๑. โรงเรียนราชแพทยาลัย

การศึกษาด้านการแพทย์เริ่มด้วยการตั้งโรงเรียนสอนวิชาชีพเบื้องต้นเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๓๒ รับผิดชอบผู้อ่านออกเขียนได้เข้าเรียน ต่อมา พ.ศ. ๒๔๓๗ จึงใช้ชื่อว่าโรงเรียนแพทยากรในปี พ.ศ. ๒๔๔๓ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีเสด็จไปทรงเปิดตึกและพระราชทานนามว่า ราชแพทยาลัย และได้รวมเข้ากับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๔ (รอง ศยามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๗ : ๗๑)

๒. โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ ของกระทรวงธรรมการ

เปิดสอนครั้งแรกเดือนตุลาคม ๒๔๓๕ เพื่อทำหน้าที่ผลิตครูประถม และ พ.ศ. ๒๔๔๖ เปิดสอนครูมัธยม จนถึง พ.ศ. ๒๔๔๖ จึงได้เปลี่ยนชื่อ เป็นโรงเรียนฝึกหัดครู เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศโครงการศึกษาที่กำหนดให้จัดการฝึกหัดครูในสายวิสามัญศึกษา ซึ่งหมายถึงวิชาชีพ ต่อมาโรงเรียนนี้ได้รวมเข้าเป็นแผนกหนึ่งของ โรงเรียนข้าราชการพลเรือน (รอง ศยามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๗ : ๑๓๕ - ๑๓๘)

๓. โรงเรียนมหาดเล็ก

โรงเรียนนี้กำเนิดจากสำนักฝึกหัดวิชาข้าราชการพลเรือนซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้จัดตั้งขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๒ ตามโครงการที่สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพและพระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์นำขึ้นทูลเกล้าถวาย และสืบเนื่องจากพระราชปราชญ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวต่อสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพว่า "...ขุนนางชั้นมาใหม่ ๆ ในชั้นนี้ไม่มีใครทรงรู้จักแต่ก่อนมาลูกผู้ดีที่จะทำราชการย่อมถวายตัวเป็นมหาดเล็กตั้งแต่รุ่นหนุ่มในเวลาเป็นมหาดเล็ก ได้เข้าเฝ้าหน้ารับราชการอยู่ในราชสำนักทรงรู้จักแทบทุกคน"

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๕๓ โปรดเกล้าฯ ให้เป็นโรงเรียนข้าราชการพลเรือน ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ (รอง ศยามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๙ : ๒)

๔. โรงเรียนปกครองของกระทรวงมหาดไทย

ได้รับการจัดตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๒ เพื่อฝึกอบรมบุคลากรไปเป็นข้าราชการฝ่ายปกครอง โรงเรียนการปกครองนี้จัดตั้งขึ้น ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ระดับมณฑล เช่น อยุธยา พิษณุโลก ปราจีนบุรี เป็นต้น เมื่อจัดตั้งโรงเรียนมหาดเล็กใน พ.ศ. ๒๔๔๕ กระทรวงมหาดไทยจึงโอนนักเรียน และครูทั้งหมดเป็นของโรงเรียนมหาดเล็ก(บุญเย็น วอทอง. ๒๕๑๒ : ๒๐)

๕. โรงเรียนกฎหมายของกระทรวงยุติธรรม

จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๐ โดยมีพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ทรงเป็นผู้ดำเนินงาน ระยะแรกเป็นโรงเรียนหลวง จน พ.ศ. ๒๔๔๕ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ได้ทรงประกาศให้เป็นสถาบันอุดมศึกษา

สังกัดกระทรวงยุติธรรม กระทั่ง พ.ศ. ๒๔๗๖ จึงโอนไปสมทบกับคณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปีถัดมาได้โอนไปสมทบกับมหาวิทยาลัยวิชาธรรม-
ศาสตร์และการเมือง (บุญเย็น วอทอง. ๒๕๑๒ : ๒๕)

ยุคมหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพทางวิชาการ

๑. การก่อตั้งมหาวิทยาลัย สมัยรัชกาลที่ ๖ (พ.ศ. ๒๔๕๓ - ๒๔๗๕)

สถาบันการศึกษาทั้ง ๕ ข้างต้นเป็นสถานศึกษาชั้นสูงก่อนที่จะมีการ
ก่อตั้งมหาวิทยาลัยใน พ.ศ. ๒๔๕๔ โดยการยกฐานะโรงเรียนข้าราชการพลเรือน
ขึ้นเป็น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังข้อความตอนหนึ่งของประกาศ ณ วันที่ ๒๖
มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ (รอง ศยามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๗ : ๓๖) ว่า

"... เห็นสมควรขยายการศึกษาในโรงเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น คือไม่
เฉพาะสำหรับผู้ที่จะเล่าเรียนเพื่อรับราชการเท่านั้น ผู้ใดมีความประสงค์
จะศึกษาวิชาชั้นสูง ก็ให้เข้าเรียนในโรงเรียนนี้ได้ทั้งกัน เหตุฉะนั้นควร
ประดิษฐานเป็น มหาวิทยาลัย ให้เหมาะแก่ความต้องการแห่งสมัยเสียที่
เดียว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ประดิษฐานโรงเรียนข้าราชการพล-
เรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นมหาวิทยาลัยพระ-
ราชทานนามว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเป็นอนุสาวรีย์เฉลิมพระ-
เกียรติแห่งพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง"

๒. การก่อตั้งมหาวิทยาลัยตามสาขาวิชาชีพ (พ.ศ. ๒๔๗๖ - ๒๔๙๙)

มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ได้ถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๔๗๖ โดยการยกฐานะโรงเรียนกฎหมายของกระทรวงยุติธรรม การโอนคณะนิติศาสตร์และคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง (รอง ศมามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๗ : ๕๒๖ - ๕๒๘) มหาวิทยาลัยแห่งนี้มีลักษณะพิเศษคือเป็นตลาดวิชา กล่าวคือรับนักศึกษาโดยไม่มีการสอบคัดเลือก ไม่บังคับให้นักศึกษาเข้าเรียนตามปกติโดยถือเอาผลการสอบเป็นสำคัญและเน้นการสอนสาขาวิชาเฉพาะคือ สาขาวิชากฎหมายและการเมือง มหาวิทยาลัยเปิดสอนอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๔๗๗ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๓๕ : ๑๘)

ต่อมามีมหาวิทยาลัยที่จัดตั้งตามลักษณะของสาขาวิชาชีพอีก ๓ แห่งคือมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยศิลปากร ใน พ.ศ. ๒๔๘๖ ดังนี้

๒.๑ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

ตั้งโดยนำหน่วยงานด้านสาธารณสุข ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาตั้งเป็นมหาวิทยาลัยมหิดล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่จัดการศึกษาและส่งเสริมด้านแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ เภสัชกรรมศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์รวมทั้งการพยาบาลและผดุงครรภ์และอนามัย

๒.๒ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จัดตั้งโดยการรวมหน่วยงาน ของวิทยาลัยเกษตรกรรม บางเขน เข้ากับโรงเรียนวนศาสตร์ ของกรมป่าไม้จังหวัดแพร่แล้วยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีหน้าที่จัดการศึกษา ค้นคว้า และส่งเสริมวิชาการ

เกษตรศาสตร์และวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาเกษตรศาสตร์ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๘๖

๒.๓ มหาวิทยาลัยศิลปากร

จัดตั้งโดยยกฐานะโรงเรียนประณีตศิลปกรรม กรมศิลปากร ซึ่งตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้เล็งเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม จึงให้กรมศิลปากรโดยขณะนั้นมีพระยาอนุนามราชชนเป็นอธิบดีร่างพระราชบัญญัติเพื่อยกฐานะโรงเรียนดังกล่าวเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี มหาวิทยาลัยมีหน้าที่จัดการศึกษาวิชาประติมากรรม จิตรกรรม ดุริยางคศิลป์ นาฏศิลป์ โบราณคดีและวิชาข้างอื่น ๆ (อรศิริ ปาณันท์. ๒๕๓๐ : ๒ - ๔)

อุดมมหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพทางวิชาการภายใต้หน่วยงานกลาง

(พ.ศ. ๒๔๙๙ - ปัจจุบัน)

ใน พ.ศ. ๒๔๙๙ รัฐบาลสมัยจอมพล ป.พิบูลย์สงครามได้จัดตั้ง "สภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ" ขึ้นตามพระราชบัญญัติสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๘ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๔๙๙ โดยปรากฏเหตุผลตามท้ายพระราชบัญญัติว่า "...เพื่อพิจารณาให้มาตรฐานการศึกษาตลอดจนการจัดวางหลักสูตรและการแต่งตั้งตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และอยู่ในระดับเดียวกันกับมาตรฐานของมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ" สภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารกิจการของมหาวิทยาลัยตาม

มาตรา ๑๐ โดยเฉพาะในส่วนของมาตรฐานทางวิชาการ คือ

๑. อนุมัติหลักสูตรวิชาต่าง ๆ
๒. พิจารณาหลักเกณฑ์การแต่งตั้งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และอาจารย์

๓. ดำเนินการเพื่อให้การศึกษาในมหาวิทยาลัยมีมาตรฐานดีขึ้น

ต่อมา พ.ศ. ๒๕๐๒ รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้จัดตั้งสภาการศึกษาแห่งชาติขึ้น ตามพระราชบัญญัติสภาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๘๕ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๐๒ โดยมีเหตุผลในการจัดตั้งคือ "... เพื่อให้การศึกษาของชาติอยู่ในระดับที่มีมาตรฐานดียิ่งขึ้น และสมควรให้มีการควบคุมกิจการศึกษาโดยทั่วไปของชาติด้วย..." โดยให้อ่านาจนหน้าที่ ตามมาตรา ๑๐ ในส่วนของมาตรฐานทางวิชาการ คือ "พิจารณาและให้ความเห็นชอบการวางหลักสูตรในมหาวิทยาลัย"

ใน พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้มีการจัดตั้ง "คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย" ขึ้นตามกฎหมายกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโอนอำนาจมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากรไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๗ ตอนที่ ๒๔ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๐๓ โดยให้อ่านาจนหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดอัตราเงินเดือน การบรรจุ แต่งตั้ง การโอนราชการ รวมถึงการเลื่อนขั้น อันดับและขึ้นเงินเดือน จน พ.ศ. ๒๕๐๗ จึงได้มีการออกพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๐๗ และเป็นฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

๑. การก่อตั้งมหาวิทยาลัยในระบบสากล

แนวคิดในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยช่วงนี้มีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งมหาวิทยาลัยภูมิภาค เริ่มตั้งแต่สมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่ได้แถลงนโยบายต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๕ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา ว่า "...จะปรับปรุงการอุดมศึกษาให้มีคุณภาพและปริมาณยิ่งขึ้นโดยจัดเพิ่มแผนกวิชาขึ้นตามความจำเป็น กับจะได้จัดตั้งโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคตามลำดับ" (รอง ศยามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๗ : ๘๗๙)

เมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ ได้มีแนวคิดในการปฏิรูปประเทศ ด้วยการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจระยะยาวให้เหมือนกับต่างประเทศจึงได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติขึ้น สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒ เพื่อทำหน้าที่วางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติรัฐบาลได้วางแนวทางการพัฒนา ทั้งระยะสั้น และระยะยาว เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กับการพัฒนาการศึกษา ดังคำปราศรัยของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งได้กล่าวสุนทรพจน์ในโอกาสเปิดประชุมสภาการศึกษาแห่งชาติเมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๓ ดังนี้

"...ความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาการศึกษาแห่งชาติ ในวงเล็บ ๖ ที่ว่า สภาการศึกษาแห่งชาติมีอำนาจ และหน้าที่พิจารณาการจัดตั้ง ยุบรวม หรือยกเลิกมหาวิทยาลัยนั้น ก็เป็นเรื่องของกฎหมาย ซึ่งต้องวางบทบัญญัติอย่างกว้างไว้เพื่อปฏิบัติได้ในเมื่อจำเป็นข้าพเจ้ามีเจตนาจะใช้กฎหมายข้อนี้ แต่เฉพาะเรื่องตั้งมหาวิทยาลัยใหม่ในหัวเมืองที่สำคัญ เช่น เชียงใหม่ และสงขลา แต่ยังไม่มีเจตนาที่เลิกล้มหรือยุบรวมมหาวิทยาลัย ตามความเห็นของเซอร์ ชาลส์ ดาร์วิน ข้าพเจ้าขอถือโอกาสแสดงเจตนาข้อนี้ไว้ให้แน่ชัด เพื่อขจัดเสียซึ่งความหวาดหวั่นหรือเสียงเล่าลือเกี่ยวกับการยุบรวมมหาวิทยาลัย" (สฤหดี ษนะรัชต์. ๒๕๐๗ : ๓๓ - ๓๔)

จากแนวคิดข้างต้นทำให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ดังนี้

๑.๑ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๔๙๙ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเห็นชอบในหลักการให้ตั้ง โรงเรียนแพทย์แห่งที่สามที่เชียงใหม่ได้ คณะแพทยศาสตร์แห่งใหม่นี้ สังกัดมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ โดยเปิดรับนักเรียนรุ่นแรกเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๐๑ เรียกว่า นักศึกษาเตรียมแพทย์เชียงใหม่ฝากเรียนที่คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๖๕ คน และต่อมาได้โอนโรงพยาบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ให้มาสังกัดมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๒ (รอง ศยามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๗ : ๕๘๖ - ๕๘๘; จรัส มหาวิจัน. ๒๕๓๖ : ๑๐๓ - ๑๓๓)

เมื่อได้มีการการจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์เชียงใหม่ในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๒ ได้ย้ายนักศึกษาจากกรุงเทพฯ ไปเรียนที่คณะแพทยศาสตร์เชียงใหม่ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๓ จนมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๐๗ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๐๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑ ตอนที่ ๗ วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๐๗ คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์จึงได้โอนเป็นคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๐๘ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๒๗ : ๙ - ๑๒)

๑.๒ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การจัดตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นเริ่มจากการที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้ง คณะกรรมการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน คณะกรรมการฯ ได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งสถาบันการศึกษาขั้นสูง ด้านเกษตรศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยกำหนดให้สร้างที่จังหวัดขอนแก่น มหาวิทยาลัยเปิดสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๐๗ โดยเปิดสอน ๓ คณะคือ คณะเกษตรศาสตร์ มีนักศึกษาจำนวน ๔๔ คน คณะวิศวกรรมศาสตร์มีนักศึกษาจำนวน ๔๔ คน และคณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ ซึ่งไม่ได้รับนักศึกษาแต่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษให้แก่ นักศึกษา คณะเกษตรศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์ การก่อสร้างมหาวิทยาลัยดำเนินการแล้วเสร็จในวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๐๘ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ๒๕๓๒ : ๒) และได้มีการตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๓ ตอนที่ ๘ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๐๘

๑.๓ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

การก่อตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เริ่มจากที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ส่งผู้แทน ๖ คน เข้าร่วมประชุมสถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ระหว่างประเทศ (International Institute of Administrative Science) หรือ IIAS ในการประชุมครั้งที่ ๑๖ ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรียระหว่างวันที่ ๑๕-๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยมีหลวงสุทนต์ประดิษฐ์ เลขาธิการ ก.พ. เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนได้เสนอรายงานต่อรัฐบาลไทยภายหลังกลับจากการประชุม(บุญชนะ อัตถากร. ๒๕๑๑ : ๘๑) ความว่า

"... ถ้าประเทศไทยจัดตั้งสถาบันเรียกว่า Institute of Development Administration โดยการรวมการสอนวิชารัฐประศาสนศาสตร์ การอบรมข้าราชการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ การสอนวิชาการพัฒนาเศรษฐกิจและการสอนวิชาสถิติ ในสภากาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ และเริ่มสอนวิชา การบริหารวิสาหกิจอีกอย่างหนึ่งด้วย แล้วมอบให้สถาบันนี้เริ่มทำงานอย่างจริงจังจะเป็นการช่วยให้การพัฒนาเศรษฐกิจได้ผลดีขึ้น"

จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์เห็นชอบด้วย และได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับการพิจารณาการประชุม ของสถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ ระหว่างประเทศ และพิจารณาจัดตั้งสถาบัน เพื่อสอนวิชาการบริหารเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศโดยมีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน นายชุบ กาญจนประกร เป็นกรรมการและเลขานุการ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๖๑/๒๕๐๕ ลงวันที่

๑๐ สิงหาคม ๒๕๐๕ ต่อมาคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๐๖ ได้มีมติรับหลักการจัดตั้ง สถาบันพัฒนาการบริหาร แต่ขณะนั้นรัฐบาลไม่มีเงินสนับสนุนการก่อตั้งสถาบัน จึงขอความช่วยเหลือจาก USOM ซึ่งได้ให้เงินช่วยเหลือ จำนวน ๑๕ ล้านบาท เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๐๙ จึงสามารถจัดตั้งสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และโอนคณะรัฐประศาสนศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มาจัดตั้ง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พร้อมทั้งจัดตั้ง คณะบริหารธุรกิจ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ คณะสถิติประยุกต์ สำนักวิจัย สำนักฝึกอบรม สำนักบรรณสารการพัฒนา และสำนักอธิการเพิ่มเติม (อำนวยการวิวรรณ. ๒๕๑๑ : ๘๐; สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ๒๕๒๙ : ๒๕ - ๓๘) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ได้จัดตั้งขึ้น โดยการตราเป็น พระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๙ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๓ ตอน ๒๙ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๐๙

๑.๕ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การก่อตั้งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เริ่มจากการที่คณะกรรมการพัฒนาภาคใต้ ซึ่งมีจอมพลประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน ได้จัดประชุมปรึกษาระหว่างผู้แทนหน่วยราชการต่าง ๆ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๐๕ และมีมติให้จัดตั้งวิทยาลัยศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (ผาสก กุลละวณิช. ๒๕๓๐ : ๒๐๙) และคณะกรรมการพัฒนาภาคใต้ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๐๕ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๐๕ มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งวิทยาลัยศิลปกรรมและวิทยาศาสตร์ขึ้นที่ภาคใต้ก่อน ต่อมาเป็นมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งเปิดรับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์รุ่นแรกจำนวน ๕๐ คนในปีการศึกษา ๒๕๑๐ โดยฝากเรียนที่คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยแพทย-

ศาสตร์ (ประดิษฐ์ เชยจิตร. ๒๕๑๕ : ๑๒๕) และได้มีการตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๘๕ ตอนที่ ๒๕ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๑

การจัดตั้งมหาวิทยาลัยในช่วงแรก เป็นการจัดตั้งตามลักษณะของสาขาที่เปิดสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งจัดตั้งตาม ประกาศการประติษฐานโรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขึ้นเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งประกาศ เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๔๖๐ ขึ้นต่อกรมมหาวิทยาลัย กระทรวงธรรมการ มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง จัดตั้งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นหน่วยงาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดตั้งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๘๖ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์จัดตั้งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๘๖ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มหาวิทยาลัยศิลปากรจัดตั้งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๔๘๖ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ วิทยาลัยวิชาการศึกษาซึ่งก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๗ เป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ รัฐบาลเองได้ตระหนักถึงการที่มหาวิทยาลัยสังกัดหลายกระทรวง ทำให้ยากแก่การพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพขาดเอกภาพในการบริหารและทำให้เกิดความสับสนในการทำงานจึงได้โอนมหาวิทยาลัยทั้งหมด มาเป็นหน่วยงานระดับกรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๐๒ ยกเว้นวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่ยังคงสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อมีการจัดตั้ง มหาวิทยาลัยขอนแก่น(พ.ศ. ๒๕๐๘) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่(พ.ศ. ๒๕๐๗) มหาวิทยาลัยสง-

ชลาณครินทร์ (พ.ศ. ๒๕๑๑) และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ทุกแห่งก็มีฐานะ
กรมสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีเช่นเดียวกัน

๑.๕ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งมีกำเนิดจากสาเหตุที่ประเทศ
ไทยประสบปัญหาด้านที่เรียน ของนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดัง
หลักการและเหตุผลในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหง ตามพระราชบัญญัติมหา-
วิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. ๒๕๑๔ ตอนหนึ่งว่า

"... เนื่องจากประเทศไทยมีพลเมืองเพิ่มมากขึ้นเป็นเหตุให้นักเรียนนัก-
ศึกษาไม่มีที่เล่าเรียน ดังปรากฏเป็นปัญหาประจำทุกปีเพราะมหาวิทยาลัย
ต่าง ๆ มีนักศึกษาจำนวนมากแต่ที่เล่าเรียนแคบ ไม่อาจรับนักศึกษาเพิ่ม
จำนวนขึ้นได้และเพื่อให้มหาวิทยาลัยแห่งนี้เป็นตลาดวิชารับนักศึกษาได้ทั่ว
ไปโดยมาฟังคำสอนที่มหาวิทยาลัยก็ได้ เป็นการให้การศึกษาแก่ชนทุกชั้น
เพื่อสร้างคุณภาพ ความรู้ ความสามารถของประชาชนไทยให้สูงขึ้น ทัด-
เทียมกับนานาอารยประเทศ และเป็นการสกัดกั้นมิให้นักศึกษาไปหาที่เล่า
เรียนในต่างประเทศ อันเป็นการสูญเสียเงินตราต่างประเทศปีหนึ่ง ๆ มี
ใช้น้อยและเป็นการแก้ปัญหาข้อกล่าวหาว่านักเรียนที่ไม่มีที่เรียนจะได้หมดสิ้น
ไป"

มหาวิทยาลัยรามคำแหงเปิดรับนักศึกษาครั้งแรก เมื่อปีการศึกษา
๒๕๑๔ มีนักศึกษาสัมคร.เข้าศึกษาจำนวน ๓๕,๒๐๕ คนในปีการศึกษา ๒๕๑๘ เป็น
ปีแรกที่มีนักศึกษาสำเร็จการศึกษา ปรากฏว่ามีผู้สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตสาขา
วิชาต่าง ๆ จำนวน ๓,๓๕๑ คน(มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ๒๕๓๔ : ม.ป.น.)

๒. การโอนมหาวิทยาลัยจากหน่วยงานอื่นมาร่วมสังกัด

รัฐบาลสมัยจอมพลถนอม กิตติขจรเป็นนายกรัฐมนตรีได้จัดตั้งทบวงมหาวิทยาลัยขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๖ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอน ๘๘ เล่มที่ ๑๕๕ วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๑๕ และได้มีการจัดตั้งทบวงมหาวิทยาลัยใน พ.ศ. ๒๕๑๕ เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลงานด้านอุดมศึกษา แล้วจึงได้โอนมหาวิทยาลัยข้างต้น จากสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ดังนี้

๒.๑ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เดิมมีชื่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๗ จนถึง พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้มีการเคลื่อนไหวเรียกร้องขอเป็นมหาวิทยาลัยแต่รัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี และนายอภิรักษ์ จันทวิมล เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไม่เห็นด้วยจนถึงสมัยรัฐบาลศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่าวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้พัฒนาเจริญเติบโตมาเป็นลำดับ มีการเปิดสอนถึงปริญญาโท เพื่อความสะดวกในการบริหาร ควรยกฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย โดยได้รับพระราชทานชื่อจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวว่า "มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" (บุญเกื้อ ควรหาเวช. ๒๕๓๖ : ๕๔ - ๕๖ ; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ๒๕๓๖ : ๔๑ - ๕๓) ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๑๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑ ตอนที่ ๑๐๒ วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๑๗

๒.๒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง (วิทยาลัยโทรคมนาคม) ตั้งอยู่ที่ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

๒.๓ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ชนบุรี (วิทยาลัยเทคนิคชนบุรี) ตั้งอยู่ที่บางมด กรุงเทพมหานคร

๒.๔ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (วิทยาลัยเทคนิคพระนครเหนือ) ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

สถาบันเทคโนโลยีทั้งสามแห่งข้างต้น เดิมสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ผลิตบุคลากรทางช่างโดยวิทยาลัยเทคนิคพระนครเหนือได้รับความช่วยเหลือร่วมมือจาก ประเทศสหสาธารณรัฐเยอรมัน วิทยาลัยโทรคมนาคมได้รับความช่วยเหลือจากประเทศญี่ปุ่น และวิทยาลัยเทคนิคชนบุรีได้รับความช่วยเหลือจากประเทศสหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกาทั้งด้านการพัฒนาอาจารย์ ให้นักการศึกษา และสนับสนุนเครื่องมือช่างจนทำให้มีการพัฒนาทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณของอาจารย์ ตลอดจนเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ (สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ. ๒๕๓๕ : ๒) พ.ศ. ๒๕๑๕ รัฐบาลได้ยกฐานะสถาบันข้างต้นเป็น "สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า" ตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยการรวมสถาบันทั้งสามเข้าด้วยกันเป็นวิทยาเขตมีฐานะเทียบเท่ากรมสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จนถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๖ จึงได้โอนมาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๗ และได้แยกเป็นสถาบันอิสระมีฐานะเทียบเท่ากรมทั้งสามแห่งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๘ ตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าชนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร-

เหนือ พ.ศ. ๒๕๒๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓ ตอนที่ ๒๖ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘

๒.๕ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้เดิมชื่อวิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงใหม่สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่ผลิตบุคลากรด้านเกษตร(รอง ศยามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๗ : ๔๘) ได้รับการยกฐานะเป็น สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ ตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร พ.ศ.๒๕๑๘ มีฐานะเป็นกรม พร้อมทั้งย้ายสังกัดจากกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

๓. การจัดตั้งมหาวิทยาลัยเปิด

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่จัดตั้งขึ้นตามแนวคิด เรื่องการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) และการเรียนการสอนทางไกล(Distance Learning) มีลักษณะเป็นมหาวิทยาลัยเปิดมีความแตกต่างจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยสรุป คือ ความแตกต่างในเชิงปรัชญา เพราะมีปรัชญาที่มุ่งการศึกษาตลอดชีวิต และมุ่งให้การศึกษาผู้ใหญ่ระดับอุดมศึกษากับมีความแตกต่างเชิงการจัดการศึกษา โดยใช้ระบบการศึกษาที่เรียกว่า การสอนทางไกลโดยแท้ ไม่มีชั้นเรียนของตนเอง ใช้สื่อประสมตั้งแต่สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ การสอนเสริมเป็นสื่อประสมที่ได้วางระบบไว้แต่แรก และเป็นระบบการศึกษาที่ให้บริการถึงบ้าน จึงมีความแตกต่างจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ส่วนที่เหมือนกันมีส่วนเดียว คือ รับไม่จำกัดจำนวน และไม่มี การสอบคัดเลือก(วิจิตร ศรีสอ้าน. ๒๕๒๔ : ๓)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อ "มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช" ตามพระนามเดิมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศเป็น "กรมหลวงสุโขทัยธรรมราชา" และพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๗ ซึ่งเป็นรูปพระแสงศรสามองค์ นำมาประกอบกับเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของกรุงสุโขทัยเป็นตราประจำของมหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ๒๕๒๙ : ๑)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเปิดรับนักศึกษารุ่นแรก เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ รวม ๓ สาขา คือ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาการจัดการ (แผนกวิทยาการจัดการงานก่อสร้าง) มีนักศึกษาสมัครเข้าศึกษา รวม ๘๒,๑๓๙ คน และมีนักศึกษาสำเร็จการศึกษารุ่นแรกในปีการศึกษา ๒๕๓๕ ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี จำนวน ๙,๙๓๘ คน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ๒๕๒๙ : ๒๐ - ๒๒)

๔. การจัดตั้งมหาวิทยาลัยภูมิภาคชั้นใหม่

ใน พ.ศ. ๒๕๒๗ ทบวงมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการพิจารณาความเหมาะสมในการจัดตั้ง สถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาความเหมาะสม ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยภูมิภาคต่าง ๆ รวม ๕ ชุด ได้แก่ ภาคเหนือตอนล่าง (จังหวัดพิษณุโลก) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดนครราชสีมา) ภาคตะวันออก (จังหวัดชลบุรี) และภาคใต้ (จังหวัดนครศรีธรรมราช) ผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการเห็นควรให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งใหม่ที่จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดนครศรีธรรมราช รวม ๕ แห่ง (ทบวงมหาวิทยาลัย. ๒๕๓๑ : ๑) ดังนี้

๔.๑ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เป็นมหาวิทยาลัยที่จัดตั้งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแรกเริ่มจัดตั้งเป็น วิทยาลัยอุบลราชธานี สังกัดมหาวิทยาลัยขอนแก่นโดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๑ ต่อมาได้ออกเป็นพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๓๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๗ ตอนที่ ๑๓๑ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๖ โดยมีหลักการที่สำคัญ เพื่อสนองตอบความต้องการกำลังคนของประเทศ ขั้นอุดมศึกษา รวมทั้งเปิดโอกาสทางการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของประชากร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๔.๒ มหาวิทยาลัยนเรศวร และมหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยนเรศวร และมหาวิทยาลัยบูรพาเกิดขึ้น จากการยกฐานะ วิทยาเขตพิษณุโลก และวิทยาเขตบางแสน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยอิสระเพื่อแก้ปัญหาโครงสร้างการบริหาร การกำหนดนโยบาย งบประมาณ และการบริหารด้านต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาและดำเนินการกิจของมหาวิทยาลัยได้อย่างสมบูรณ์ สอดคล้องกับแผนพัฒนา และความต้องการของท้องถิ่น (ทบวงมหาวิทยาลัย. ๒๕๓๓ ข : ๑) รวมทั้งปรากฏในเหตุผลของการจัดตั้ง มหาวิทยาลัย ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ. ๒๕๓๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๗ ตอนที่ ๑๓๑ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๓ และพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๗ ตอนที่ ๑๓๑ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๓ (ทบวงมหาวิทยาลัย. ๒๕๓๓ ค : ๓)

๕. การจัดตั้งมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ

ในช่วงนี้ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะเฉพาะคือ เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐแต่ไม่เป็นส่วนราชการขึ้นใหม่ ๒ แห่ง คือ

๕.๑ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. ๒๕๓๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๑๐๗ ตอนที่ ๑๓๑ วันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๓๓ โดยมีเหตุผลของการจัดตั้งว่า เนื่องจากการจัดการอุดมศึกษายังไม่เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชนโดยเฉพาะการจัดให้มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในส่วนภูมิภาคยังมีจำนวนจำกัดเป็นเหตุให้เกิดปัญหาในการผลิตบุคลากรที่จะทำงานในด้านการวิจัยและพัฒนา ทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือของรัฐในการพัฒนาประเทศ และยังเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาคให้กว้างขวางขึ้นโดยให้การบริหารที่มีอิสระ และคล่องตัวมากกว่าที่มหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นอยู่ในปัจจุบัน (ทบวงมหาวิทยาลัย. ๒๕๓๒ ก : ๖ - ๑๕)

๕.๒ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ก่อเกิดจากการเรียกร้องเพื่อให้มีมหาวิทยาลัยของประชาชนจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ ต่อมาคณะรัฐมนตรีพิจารณาและมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยนครศรีธรรมราชเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๓ และได้รับพระราชทานชื่อ "มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์" เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๓๕ (มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. ๒๕๓๖ : ๒ - ๓) และได้มีการตราเป็นพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๕๐ วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๓๕ ซึ่งคุ้มครองการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยโดยมีอิสระในการบริหารงานเช่นเดียวกับ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

๖. โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยใหม่

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยทักษิณ และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยการยกฐานะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(มหาสารคาม)และวิทยาเขตภาคใต้(หาดใหญ่-สงขลา) ขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยอิสระ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ซึ่งรัฐบาลจะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ๒๕๓๕ ก : ๑ - ๔ ; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ๒๕๓๕ ข : ๑ - ๖ ; สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีทบวงมหาวิทยาลัย. ๒๕๓๖ : ๑)

สรุปและวิเคราะห์

ก่อนที่สถาบันการศึกษาชั้นสูงจะได้รับการจัดตั้งเป็น มหาวิทยาลัย ได้มีปัจจัยกระตุ้นให้เกิดแนวคิดในการจัดตั้งสถาบันการศึกษาชั้นสูงจากอิทธิพลทั้งภายในและนอกประเทศ ภายในได้แก่แนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยเพื่อการเผชิญหน้ากับการคุกคามของจักรวรรดินิยมในสมัยนั้น รวมทั้งเมื่อมีการพัฒนาประเทศก็จำเป็นต้องมีการผลิตกำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนา ประกอบกับผู้นำประเทศในขณะนั้นมีนโยบายด้านการจัดการศึกษาให้สมัย จึงได้เกิดมีแนวคิดด้านการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาขึ้น จนมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งแรกคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๔ ซึ่งสามารถจำแนกสถาบันอุดมศึกษาตามช่วงเวลาที่มีเสรีภาพทางวิชาการได้ ดังนี้

๑. ช่วงที่มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพทางวิชาการ(พ.ศ. ๒๔๕๔ - ๒๔๙๙) เป็นช่วงที่มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัย รวม ๕ แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(พ.ศ. ๒๔๕๔) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(พ.ศ. ๒๔๗๖) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (พ.ศ. ๒๔๘๖) มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (พ.ศ. ๒๔๘๖) และมหาวิทยาลัยศิลปากร (พ.ศ. ๒๔๘๖) มหาวิทยาลัยที่จัดตั้งขึ้นในช่วงนี้ มีลักษณะพิเศษคือ มีลักษณะของการจัดตั้งมหาวิทยาลัยตามสาขาวิชาชีพ ได้แก่ การเมือง กฎหมาย การแพทย์ การเกษตร และศิลปะ รวมทั้งได้มีการออกพระราชบัญญัติรองรับและคุ้มครองการดำเนินงานทำให้มหาวิทยาลัยมีอิสระในการบริหารงาน และมีเสรีภาพทางวิชาการ ทั้งในด้าน การแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ การแต่งตั้งอาจารย์ และบุคลากร การบริหารวิชาการ การยกกว้างจัดทำ การพิจารณาและการให้ความเห็นชอบหลักสูตร รวมถึงการเรียนการสอนจึงสามารถกล่าวได้ว่า มหาวิทยาลัยของรัฐในยุคนี้มีเสรีภาพทางวิชาการมากที่สุดกว่าทุกยุคที่ผ่านมา แม้จนถึงในสมัยปัจจุบัน

๒. ช่วงที่มหาวิทยาลัยของรัฐจัดตั้งขึ้น และกระจัดกระจายตามสังกัดของหน่วยงานกระทรวงต่าง ๆ ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข และได้โอนย้ายมาสังกัดภายใต้หน่วยงานกลางคือ สำนักงานกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการสำนักงานกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๐๒ มหาวิทยาลัยที่โอนมาอยู่ในสังกัดเดียวกันในช่วงนั้น คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร

ในช่วงของการพัฒนาประเทศ รัฐบาลได้เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กับการศึกษา ได้มีการดำเนินการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค ได้แก่ มหา-

วิทยาลัยเชียงใหม่ (จัดตั้งแล้วเสร็จ ใน พ.ศ. ๒๕๐๗) มหาวิทยาลัยขอนแก่น (จัดตั้งแล้วเสร็จใน พ.ศ. ๒๕๐๙) และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (จัดตั้งแล้วเสร็จ พ.ศ. ๒๕๑๑) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๐๙) และใน พ.ศ. ๒๕๑๕ ประเทศประสบปัญหาเกี่ยวกับที่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจึงได้มีการจัดตั้ง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีลักษณะของมหาวิทยาลัยแบบ ตลาดวิชา และไม่จำกัดรับ มหาวิทยาลัยทุกแห่งอยู่ในสังกัดเดียวกัน คือ สำนักนายกรัฐมนตรี

พ.ศ. ๒๕๑๗ รัฐบาลได้ออกกฎหมายยกฐานะ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งขณะนั้นมี ๘ วิทยาเขต คือ ประสานมิตร ปทุมวัน บางแสน (สถาปนาเป็น มหาวิทยาลัยบูรพาเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๓๓) พิษณุโลก (สถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยนเรศวรเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๓๓) มหาสารคาม สงขลา พระนคร และพลศึกษา (สิ้นสุด พ.ศ. ๒๕๓๒) ขึ้นเป็น "มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" และโอนสังกัดจากเดิมคือกระทรวงศึกษาธิการ มาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีสถาบันการศึกษาชั้นสูงที่โอนจากกระทรวงศึกษาธิการ มาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยอีก คือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือและสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

ในพ.ศ. ๒๕๒๙ มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเปิดที่ไม่จำกัดรับ สอนโดยสื่อ หรือที่เรียกว่า สอนแบบทางไกล และไม่มีชั้นเรียน คือ "มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช" นอกจากนี้ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในภูมิภาคขึ้นอีก ๓ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (พ.ศ. ๒๕๓๓) มหาวิทยาลัยนเรศวรและมหาวิทยาลัยบูรพา (พ.ศ. ๒๕๓๓)

ในปีเดียวกันได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะพิเศษ คือ เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐแต่ไม่เป็นส่วนราชการ มีการบริหารงานที่เป็นอิสระ และมีเสรีภาพทางวิชาการ คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี(พ.ศ. ๒๕๓๓) และจัดตั้งใน พ.ศ. ๒๕๓๕ อีก ๑ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

นอกจากนี้ รัฐบาลได้มีโครงการยกฐานะวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยอีก ๒ แห่ง คือ มหาวิทยาลัยมหาสารคามโดยการยกฐานะวิทยาเขตมหาสารคามและมหาวิทยาลัยทักษิณโดยการยกฐานะวิทยาเขตสงขลา

จากพัฒนาการของการอุดมศึกษาไทยข้างต้นจะเห็นว่ามหาวิทยาลัยของรัฐมีพัฒนาการจากความเป็นอิสระมาก่อน รัฐบาลได้ตระหนักถึงมาตรฐานทางวิชาการจึงได้จัดตั้งสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติตามพระราชบัญญัติสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ คือ ให้การกำหนดมาตรฐานทางวิชาการ การจัดทำหลักสูตร และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ เป็นมาตรฐานเดียวกัน จนถึง พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้โอนมหาวิทยาลัยของรัฐทั้งหมดมารวมอยู่ในสังกัดเดียวกัน คือ สำนักราชบัณฑิตยสภาโดยให้เหตุผลว่าเพื่อให้การศึกษาของชาติอยู่ในระดับที่มีมาตรฐานยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการควบคุมกิจการด้านศึกษาทั่วไปของชาติ การศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติจึงอยู่ในการกำกับควบคุมของรัฐบาลตลอดมา แม้มหาวิทยาลัยจะได้มีการเคลื่อนไหวเรียกร้องเสรีภาพทางวิชาการมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๗ จนถึงมีการผลักดันให้เป็น มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาลเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้มอบอำนาจให้มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพทางวิชาการ โดยเฉพาะในเรื่องการพิจารณาหลักสูตรเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการและการพิจารณาผล-

งานทางวิชาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๙ เมื่อมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้รับเสรีภาพทางวิชาการโดยเฉพาะจากการมอบอำนาจในเรื่องข้างต้นแล้ว มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องจัดทำกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการขึ้น เพราะเสรีภาพทางวิชาการต้องควบคู่ไปกับการรับผิดชอบต่อสังคมทั้งยังเป็นประกันคุณภาพของการดำเนินงานทางวิชาการ จึงสมควรมีการติดตามศึกษากลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐต่อไป

ตอนที่ ๒

พัฒนาการของการให้ความเห็นชอบหลักสูตร

แนวคิดและความเป็นมาเกี่ยวกับหลักสูตร

หลักสูตร หมายถึง ข้อกำหนดอันประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการ เนื้อหา อุปกรณ์ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๑๕ : ๔ - ๕) นักวิชาการด้านหลักสูตรหลายท่านให้ความหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้

๑. หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทุกอย่างที่ผู้เรียนพึงได้รับ
๒. หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทุกอย่างที่ผู้เรียนพึงได้รับ ภายใต้การแนะนำของสถานศึกษา
๓. หลักสูตร คือ รายวิชาทั้งหมดที่สถานศึกษาจัดให้เรียน
๔. หลักสูตร คือ เอกสารกำหนดโครงการศึกษาของผู้เรียน (ชมพันธ์ กุญชร ณ อุษยา. ๒๕๒๕ : ๑)

ส่วนโชติ เพชรขึ้น (๒๕๒๙ : ๒) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า

๑. หลักสูตร หมายถึง เอกสารอธิบายปรัชญา หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา ข้อปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการนำหลักสูตรไปใช้
๒. หลักสูตร หมายถึง ศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีทฤษฎี หลักการ แนวคิด การประยุกต์
๓. หลักสูตร หมายถึง ระบบจัดการทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลผลิต

สมิตร คุณานุก (๒๕๒๓ : ๒) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า เป็น
โครงการให้การศึกษาแก่ผู้เรียน ให้ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของการศึกษาที่กำหนดไว้

องค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการ
เรียนการสอน และการประเมินผล (Taba. ๑๙๖๒ : ๔๒๒ - ๔๒๔) ส่วนมูล
รัตนากรและคนอื่น ๆ (๒๕๒๘ : ๒๒) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญ
ต้องประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล
และการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบในส่วนของการนำหลักสูตรไปใช้ หรือไป
ปฏิบัติ รวมถึงกิจกรรมการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน
เป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดของการนำหลักสูตรไปใช้

ทฤษฎีหลักสูตร หมายถึง ข้อความที่อธิบายความหมายของหลักสูตรโดย
แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ชี้นำแนวทางการพัฒนา
การใช้ และการประเมินผลหลักสูตรประกอบกัน (โกสินทร์ รังสยาพันธ์. ๒๕๒๖
: ๓๔) ทฤษฎีหลักสูตรมีความสำคัญต่อการบริหารและการนำหลักสูตรไปใช้เนื่อง
จากทำให้หลักสูตรเกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

แมคเชีย (Maccia. ๑๙๖๘ : ๑๐) ได้สร้างทฤษฎีหลักสูตรไว้ ๔ ทฤษฎี
ดังนี้

๑. ทฤษฎีแม่บท เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงหลักการ กฎเกณฑ์ทั่วไปของหลักสูตรและโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร
๒. ทฤษฎีเนื้อหา เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงเนื้อหาและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร
๓. ทฤษฎีจุดประสงค์ เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงจุดประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะที่มาของวัตถุประสงค์

๔. ทฤษฎีดำเนินการ เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงการดำเนินการหรือการทำให้หลักสูตรบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

แต่เคอร์ (Kerr. ๑๙๖๘ : ๑๗) กล่าวว่าทฤษฎีหลักสูตรมี ๒ อย่างคือ

๑. แบบอนุमान เป็นการอาศัยความรู้จากศาสตร์อื่นมารวมเป็นทฤษฎี

๒. แบบอุปมาน เป็นการรวมทฤษฎีหลายทฤษฎีโดยอาศัยข้อมูลจากการสังเกตเป็นเครื่องชี้แนะ

ส่วนความหมายของทฤษฎีหลักสูตรโบแคมป์ (Beachamp. ๑๙๘๑ : ๑๕) ได้ให้ความหมายว่า เป็นข้อความที่อธิบายความหมายของหลักสูตร โดยชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ชี้แนวทางการพัฒนา การนำไปใช้และการประเมินผลหลักสูตรประกอบกัน

จากแนวคิดในเรื่องหลักสูตรข้างต้นสรุปได้ว่าหลักสูตรประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการเรียน การสอน การวัดและการประเมินผล รวมถึงการนำหลักสูตรไปใช้ และการบริหารหลักสูตร การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเป็นอำนาจหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องดำเนินการเอง เสร็จแล้วจึงส่งให้ทบวงมหาวิทยาลัย พิจารณาให้ความเห็นชอบตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบปฏิบัติราชการทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๐ มาตรา ๕(๒) แต่ต่อมาทบวงมหาวิทยาลัยได้มอบอำนาจให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรได้เอง ตามเงื่อนไขที่กำหนดตามคำสั่งของทบวงมหาวิทยาลัยเรื่อง การมอบอำนาจเกี่ยวกับการให้ความเห็นชอบหลักสูตรที่ ๑๐๒/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๕ จึงสมควรมีการติดตามกลไกการควบคุมมาตรฐานการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป

ในส่วนของความ เป็นมาเกี่ยวกับการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร
ของมหาวิทยาลัยของรัฐอาจจำแนกได้ตามความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย ดังนี้

๑. มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาหลักสูตร (พ.ศ. ๒๔๕๙ - ๒๔๙๙)
๒. มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาหลักสูตรภายใต้หน่วยงานกลาง (พ.ศ. ๒๔๙๙ - ๒๕๓๕)
๓. มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาหลักสูตรจากการมอบอำนาจ (พ.ศ. ๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน)

มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาหลักสูตร

(พ.ศ. ๒๔๕๙ - ๒๔๙๙)

๑. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑.๑ อำนาจในการพิจารณาหลักสูตร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรก ของ
ประเทศที่กำเนิดจาก โรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระจุล-
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๙ ตามพระบรมราชโองการฯ ต่อมา พ.ศ.
๒๔๗๗ จึงมีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานชื่อว่า "พระราชบัญญัติ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๔๗๗" ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม
๖๐ ตอนที่ ๗ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๖ โดยมีสาระเกี่ยวกับการพิจารณาหลัก-
สูตรตามมาตรา ๑๗ ให้อำนาจสภามหาวิทยาลัยในการอนุมัติหลักสูตรและมาตรา
๒๒ ให้อำนาจคณะกรรมการประจำคณะ หรือแผนกอิสระในการวางหลักสูตรราย-
ละเอียดของคณะหรือแผนกเพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย

๑.๒ หลักสูตรที่เปิดสอน

หลักสูตรที่เปิดสอนระยะเริ่มแรกนั้นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการเปิดสอนตามจุดมุ่งหมายของการจัดตั้ง คือ มุ่งผลิตบุคลากรให้แก่หน่วยราชการโดยจัดสอนระดับประกาศนียบัตรใช้เวลาศึกษาเพียง ๑ ปียังไม่ถึงขั้นปริญญา สาเหตุมาจากยังจัดหลักสูตรได้ไม่เข้ารูป นักเรียนจบชั้นมัธยมบริบูรณ์ยังมีจำนวนน้อยและคณาจารย์มีไม่มาก (รอง ศยามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๗ : ๒๒ - ๒๗) สำหรับวิชาที่เปิดสอนในระยะนั้นมี ๔ สาขาวิชาคือ

๑.๒.๑ คณะแพทยศาสตร์ ประกอบด้วย

- ๑) แผนกแพทยศาสตร์และศัลยศาสตร์
- ๒) แผนกปรัญชา

๑.๒.๒ คณะรัฐศาสตร์ ประกอบด้วย

- ๑) แผนกกกฎหมายและการเมือง
- ๒) แผนกชนการ พหิษยการและเศรษฐวิทยา

๑.๒.๓ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย

- ๑) แผนกนวิศวกรรม
- ๒) แผนกยันตรกรรม
- ๓) แผนกไฟฟ้า

๑.๒.๔ คณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย

- ๑) แผนกอักษรศาสตร์
- ๒) แผนกวิทยาศาสตร์

๑.๓ ผู้เข้าศึกษา

ผู้เข้าศึกษาในระยะแรกเป็นชายทั้งหมดจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๐ จึงเริ่มรับนิสิตหญิงเข้าศึกษา ในคณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นคณะแรก

เนื่องจากขณะนั้นนักเรียนที่จบชั้นมัธยมปีที่ ๘ มีจำนวนน้อยจึงต้องรับเฉพาะผู้จบชั้นมัธยมปีที่ ๖ เข้าศึกษาในระดับประกาศนียบัตร การขยายรับนักเรียนจากชั้นมัธยมปีที่ ๖ เป็นมัธยมปีที่ ๘ เริ่มใน พ.ศ. ๒๔๖๔ (รอง ศยามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๙ : ๓๙)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเคยกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาไว้ในยุคแรก ๆ ดังนี้

๑.๓.๑ มีความรู้สอบไล่ได้ชั้นมัธยมปีที่ ๘ ของกระทรวง-
ธรรมการ หรือ

๑.๓.๒ มีความรู้ซึ่งกระทรวงธรรมการรับรองว่าเทียบเท่า
กับการสอบได้ชั้นมัธยมปีที่ ๘ ของหลักสูตรกระทรวงธรรมการ (รอง ศยามานนท์
และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๙ : ๖๓๐)

๒. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๒.๑ อำนาจในการพิจารณาหลักสูตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์ และการเมือง พ.ศ.
๒๔๗๖ ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖
โดยมีสาระเกี่ยวกับการพิจารณาหลักสูตรตามมาตรา ๑๑ ที่ให้อำนาจคณะกรรมการ-
การมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่เหมือนสภามหาวิทยาลัยในการจัดวางหลักสูตร และ
ระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

๒.๒ หลักสูตรที่เปิดสอน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เปิดสอนเริ่มแรกใน พ.ศ. ๒๔๗๗
ระดับปริญญาทางสาขาวิชาธรรมศาสตร์ชั้นปริญญาโทมี ๔ สาขาวิชาคือ นิติศาสตร์
รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์และการทูต จน พ.ศ. ๒๔๘๒ จึงได้เปิดสอนสาขาวิชา
การบัญชี ตามหลักสูตร ๓ ปีและ ๕ ปีเพื่อรับประกาศนียบัตรทางการบัญชี และ

ประกาศนียบัตรชั้นสูงทางการบัญชี ซึ่งสอดคล้องตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๒๕ ระบุว่ามีการเปิดสอนทางด้านนิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์ (รอง ศษามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๗ : ๕๒๖ - ๕๒๗)

๒.๓ ผู้เข้าศึกษา

มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา ซึ่งปรากฏตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์ และการเมือง พ.ศ. ๒๔๗๖ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ ดังนี้

๒.๓.๑ มาตรา ๓๗ ผู้สมัครเข้าเรียนเพื่อให้ได้ปริญญาจะต้องมีคุณสมบัติและพื้นความรู้ ดังนี้

๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบเจ็ดปีบริบูรณ์ แต่มหาวิทยาลัยอาจยกเว้นให้ผู้มีอายุต่ำกว่า ๑๗ ปีบริบูรณ์เข้าเรียนได้ เมื่อผู้นั้นสอบไล่ได้ชั้นมัธยมบริบูรณ์ของกระทรวงธรรมการ

๒) มีความประพฤติเรียบร้อยซึ่งต้องมีผู้รับรองหนึ่งคน ผู้รับรองจะต้องเป็นเนติบัณฑิต หรือผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนข้าราชการพลเรือนหรือผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือผู้ที่ได้ปริญญาใดปริญญาหนึ่งแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และการเมือง หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือเป็นข้าราชการตั้งแต่ประจำแผนกขึ้นไป

๓) สอบไล่ได้ชั้นมัธยมบริบูรณ์ ของกระทรวงธรรมการหรือสอบความรู้เบื้องต้นของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ได้หรือสอบความรู้อย่างอื่นอันมหาวิทยาลัยยอมเทียบให้เท่าวิทยฐานะดังกล่าวข้างต้น

๒.๓.๒ มาตรา ๓๘ อนุญาตให้บุคคลต่อไปนี้สมัครเข้าศึกษาได้ คือ

๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๒) ผู้แทนสภาตำบล

๓) ผู้เป็นข้าราชการในวันประกาศพระราชบัญญัติ

นี้ซึ่งผู้บังคับบัญชารับรองว่า มีความชำนาญในราชการ และมีพื้นความรู้เพียงพอที่จะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้

๔) ผู้ที่เคยเป็นนักเรียน ของโรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรมและผู้ที่เคยเป็นนักเรียนของโรงเรียนข้าราชการพลเรือนหรือคณะนิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่ได้ออกจากสถานศึกษาเหล่านี้ไปก่อนเรียนสำเร็จโดยไม่มีความผิด

๕) ทนายความชั้น ๒

๖) ผู้ซึ่งได้รับสิทธิให้ เข้าศึกษาในแผนกนิติศาสตร์ ได้ ตามข้อบังคับที่ใช้อยู่ในเวลาที่ประกาศพระราชบัญญัติฉบับนี้

๓. มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์จัดตั้งขึ้นตามความต้องการของกระทรวงสาธารณสุข ที่ได้เริ่มจัดตั้งกระทรวง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ (กระทรวงสาธารณสุข. ๒๔๘๕ : ๑๕๗) และได้มีการตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๘๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๐ ตอนที่ ๗ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๖ โดยมีการกำหนดหน้าที่ตามมาตรา ๕ ว่าให้มีหน้าที่จัดการศึกษา ตรวจค้น และส่งเสริมแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ เภสัชศาสตร์ สัตวศาสตร์ กับวิชาพยาบาล ผดุงครรภ์และอนามัย เริ่มจัดตั้งมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์เปิดสอน ๔ คณะ คือ คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และคณะสัตวแพทยศาสตร์ ทั้งนี้ คณะกรรมการของมหาวิทยาลัย(มาตรา ๖) ทำหน้าที่กำกับควบคุม และมีอำนาจในการจัดทำและพิจารณาหลักสูตรได้เอง

๔. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดตั้งขึ้น ตามนโยบายของรัฐบาล ที่ต้องการขยายและสนับสนุนวิชาการด้านเกษตรศาสตร์ จึงได้รวมวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขนเข้ากับโรงเรียนวนศาสตร์ ของกรมป่าไม้ จังหวัดแพร่ และตั้งเป็นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตั้งที่นายอินทรี จันทรสฤติย์(๒๕๑๑ : ม.ป.น.) กล่าวว่า

"...นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นต้นมา วิทยาลัยเกษตรศาสตร์บางเขนได้เริ่มผลิตนิสิตออกมารับราชการในกรมกองต่าง ๆ ของกระทรวงเกษตร และได้รับการพัฒนาปรับปรุงกิจการของวิทยาลัยให้เจริญก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ จนถึง พ.ศ. ๒๔๘๖ รัฐบาลซึ่งมี ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลย์สงครามเป็นนายกรัฐมนตรีได้ให้การสนับสนุนมากยิ่งขึ้น ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยและได้มีการรวมกิจการของโรงเรียนวนศาสตร์ที่แพร่เข้ากับทางบางเขน และได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๖..."

ตามพระราชบัญญัติข้างต้น ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๐ ตอนที่ ๗ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๖ กำหนดให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีหน้าที่(มาตรา ๔)เกี่ยวกับ "การจัดการศึกษา ค้นคว้าและส่งเสริมวิชาเกษตรศาสตร์และวิชาอื่น ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับวิชาเกษตรศาสตร์" และอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณาหลักสูตรเป็นอำนาจของสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๑(๒) คือ "พิจารณาอนุมัติหลักสูตรวิชาต่าง ๆ" เริ่มแรกมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เปิดสอน ๔ คณะ คือ คณะกลุกรรมและสัตวบาล คณะวนศาสตร์ คณะสหกรณ์และคณะการประมง

๕. มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยศิลปากรจัดตั้งขึ้น โดยการยกฐานะโรงเรียนประณีตศิลปกรรมซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนศิลปากรเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากรตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๔๘๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๐ ตอนที่ ๕๕ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๔๘๖ ได้กำหนดหน้าที่ไว้ ตามมาตรา ๕ ว่า "มีหน้าที่จัดการศึกษาวิชาประติมากรรม จิตรกรรม ดุริยางคศิลป์ นาฏศิลป์ วิชาโบราณคดี และวิชาศิลปอย่างอื่น" เริ่มแรกมหาวิทยาลัยศิลปากรเปิดสอนเพียงคณะเดียวคือ คณะจิตรกรรมและประติมากรรม จน พ.ศ. ๒๕๐๐ จึงเปิดสอน ๓ คณะ คือ คณะจิตรกรรมและประติมากรรม คณะโบราณคดี และคณะมัณฑนศิลป์ การบริหารงาน ตามมาตรา ๑๖ กำหนดให้มีคณะกรรมการมหาวิทยาลัยควบคุมดูแล โดยเฉพาะมีอำนาจในการพิจารณาหลักสูตร เช่นเดียวกันกับมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จนถึง พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้มีการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งได้กำหนดคุณสมบัติผู้เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาว่า "ผู้มีความประสงค์จะเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา ต้องสำเร็จชั้นเตรียมอุดมศึกษาก่อน" (กรมวิชาการ. ๒๕๐๕ : ๑๐๙) ทำให้มหาวิทยาลัยต้องจัดตั้งโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาขึ้น โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดตั้งโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ตั้งเตรียมปริญญามหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง พ.ศ. ๒๔๘๑ ตามข้อบังคับว่าด้วยเตรียมปริญญามหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๔๘๐

เมื่อมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นอีก ๓ แห่ง ใน พ.ศ. ๒๔๘๖ คือ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยศิลปากร คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา ยังคงยึดตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๔๙๙ คือ

ต้องสำเร็จชั้นเตรียมอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงได้จัดตั้งโรงเรียนเตรียมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดสอนที่โรงเรียนเกษตรศาสตร์แม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยศิลปากรจัดตั้งโรงเรียนศิลปศึกษาเป็น โรงเรียนเตรียมมหาวิทยาลัยศิลปากร สำหรับมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ไม่จัดตามระบบนี้เนื่องจากสอนในระดับสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กล่าวคือจัดสอนระดับชั้นปีที่ ๒ ของมหาวิทยาลัยขึ้นไป (มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์. ๒๕๐๒ : ๔)

การศึกษาระดับปริญญา เริ่มดำเนินการใน พ.ศ. ๒๔๖๕ โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรม พระยาชัยนาทนเรนทรทรงมีบัญชาให้กระทรวงธรรม-การ ติดต่อมูลนิธิรอกกีเฟลเลอร์ เพื่อให้การสนับสนุนกิจการแพทย์ในประเทศไทย สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้ากรมขุนสงขลานครินทร์ ซึ่งทรงรับเป็นผู้ติดต่อมูลนิธิ การดำเนินการติดต่อใช้เวลาประมาณปีเศษจึงประสบผลสำเร็จ เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๔๖๖ ดังนั้น กิจการด้านแพทย์จึงได้รับการปรับปรุง มีการจัดการเรียนการสอนถึงระดับปริญญา และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาอื่นตามมาอีกด้วย(รอง ศยามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๗ : ๑๗๕)

การปรับปรุงหลักสูตรแพทย์เริ่มจากการรับนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ ๔ เข้าศึกษาระดับเตรียมแพทย์ในคณะอักษรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยเรียนวิชาพื้นฐานของสาขานแพทยศาสตร์ ได้แก่ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา ภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส จบแล้วศึกษาต่อในคณะแพทยศาสตร์อีก ๒ ปีเมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญา Bachelor of Medicine (M.B.) ต่อมาจึงได้ขยายหลักสูตรการศึกษาเป็น ๖ ปี ผู้สำเร็จการศึกษานแพทยศาสตรบัณฑิต เมื่อออกทำงานแล้วเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปี หรือฝึกในโรงพยาบาลที่เชื่อถือได้ อย่างน้อย ๑ ปี พอสิ้นปีที่ ๒ ก็มีสิทธิ์สอบเพื่อรับปริญญา Doctor of Medicine (M.D.) บัณฑิตรุ่นแรกสำเร็จการศึกษา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒ พิธีประสาทปริญญา โดยพระบาทสม-

เด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวใน พ.ศ. ๒๔๗๓

จน พ.ศ. ๒๔๘๖ แนวคิดเรื่องโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาได้เปลี่ยนไปให้โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ดำเนินการแทน(รอง ศมายานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๔๐๙ : ๔๖) ใน พ.ศ. ๒๕๐๕ สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติได้ทดลองประสานให้ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สอบร่วมกัน และพบว่าได้ผลดี จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ในฐานะประธานสภาการศึกษาแห่งชาติจึงได้มีคำสั่งให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนสถาบันการศึกษา และผู้แทนสภาการศึกษาพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกรวม การสอบเข้ามหาวิทยาลัยร่วมจึงได้ดำเนินการเรื่อยมา จนถึง พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๑๐ มีการแยกกันสอบเพียงปีเดียวแล้วก็กลับมาสอบรวมกันอีก จนถึงปัจจุบัน(มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ๒๕๒๒ : ๑๘)

มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาหลักสูตร

ภายใต้หน่วยงานกลาง

(พ.ศ. ๒๕๐๒ - ๒๕๓๕)

ใน พ.ศ. ๒๕๐๒ รัฐบาลได้จัดตั้ง สภาการศึกษาแห่งชาติขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๘๕ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๐๒ ตามมาตรา ๕ ให้สภาการศึกษาประกอบด้วย

"นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรีเป็นรองประธาน อธิการบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน แต่เรียกชื่ออย่างอื่นของมหา-

วิทยาลัยทุกแห่ง กับผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และบุคคลอื่น ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ และเลขาธิการสภาการศึกษา แห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ"

ทั้งนี้ได้ให้อำนาจหน้าที่โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับหลักสูตรตามมาตรา ๑๐(๘) คือ "พิจารณาและให้ความเห็นชอบการวางหลักสูตรในมหาวิทยาลัย"

อนึ่งในวันเดียวกัน คือ วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๒ รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติ โอนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์และมหาวิทยาลัยศิลปากร ให้ไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีด้วยเหตุผลที่ปรากฏตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติว่า

"...เนื่องจากที่ได้มีพระราชบัญญัติจัดสภาการศึกษาแห่งชาติขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรีและโดยที่เห็นว่าการที่มหาวิทยาลัยแยกกันอยู่ต่างกระทรวงทำให้ยากลำบากแก่การปกครองและควบคุมมาตรฐานการศึกษา ควรโอนมารวมอยู่ในสำนักนายกรัฐมนตรีด้วยกันทั้งหมด จะเป็นความสะดวกในทางดำเนินการ ทั้งในด้านวิชาการและธุรการ และได้ผลตามเจตนารมณ์ของการตั้งสภาการศึกษาแห่งชาติ..."

ดังนั้น เมื่อสภามหาวิทยาลัยของแต่ละแห่งพิจารณาอนุมัติหลักสูตรที่ผ่านการพิจารณากร่างโดยภาควิชาและคณะแล้ว จะต้องเสนอให้ สภาการศึกษาแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนนำไปเปิดสอนตามอำนาจหน้าที่ของสภาการศึกษาที่ระบุไว้ใน มาตรา ๑๐(๘) ดังกล่าว

การจัดตั้งทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ ตามประกาศ

คณะปฏิวัติที่ ๒๑๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙ ตอนที่ ๑๔๕ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ ข้อ ๕ ได้ระบุให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ "...การดำเนินการ และกำกับการศึกษาของรัฐในระดับอุดมศึกษา นอกเหนือจากที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ" ทั้งได้ออกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๑๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙ ตอนที่ ๑๔๕ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ ให้โอนมหาวิทยาลัยในขณะนั้น จำนวน ๑๐ แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ไปสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ต่อมารัฐบาลได้ออกประกาศคณะปฏิวัติที่ ๓๒๐ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙ ตอนที่ ๑๔๐ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ได้ให้อำนาจหน้าที่แก่ทบวงมหาวิทยาลัยในส่วนของการพิจารณาหลักสูตร ตามข้อ ๒(๒) คือ "การกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา..." ในสมัยรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้ออกพระราชบัญญัติระเบียบปฏิบัติราชการ ของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๓๑ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๒๐ ให้อำนาจหน้าที่ของทบวงมหาวิทยาลัย ในส่วนของการพิจารณาหลักสูตร ซึ่งแก้ไขอำนาจเกี่ยวกับการพิจารณาหลักสูตรตาม ข้อ ๒(๒) เดิมเป็นมาตรา ๔(๒) คือ "การกำหนดมาตรฐาน และให้ความเห็นชอบหลักสูตรของมหาวิทยาลัยและสถาบันในสังกัด สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและวิทยาลัยเอกชน"

การพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร ตามอำนาจหน้าที่ ของทบวงมหาวิทยาลัยข้างต้น ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณาใน ๓ ด้าน คือ

๑. ความเหมาะสมในการเปิดสอน

ในด้านความเหมาะสมของการเปิดสอนของหลักสูตร แต่ละสาขาวิชาจะพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้

๑.๑ แผนการผลิตบัณฑิตตามสาขาวิชาที่เปิดสอนปกติจะพิจารณาตามแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ตามแผนฯ ที่หลักสูตรนั้น ๆ ได้รับการบรรจุให้เปิดสอนตามปีการศึกษาที่ระบุไว้หากไม่ได้รับการบรรจุไว้ในแผนฯ มหาวิทยาลัยนั้น ๆ จะต้องเสนอให้ได้รับการพิจารณาให้เข้าบรรจุในการปรับแผนฯ เสียก่อน

๑.๒ ความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาที่เปิดสอนโดยพิจารณาความต้องการของตลาดทั้งภาครัฐ และเอกชนตามสาขาวิชาที่เสนอขอเปิดสอน บางสาขาวิชา ทบวงมหาวิทยาลัยอาจเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยเจ้าของหลักสูตร ทำการศึกษาความเป็นไปได้ ในการเปิดสอนก่อนเสนอหลักสูตร ให้ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณา นอกจากนี้ อาจพิจารณาในด้านจำนวนนักศึกษาที่เปิดรับสมัคร การเปิดสอนในสาขาวิชาเดียวกันในสถาบันการศึกษาอื่น การได้งานและตักงาน รวมทั้งอาจพิจารณาถึงความคุ้มกับการลงทุน หากเปรียบเทียบกับ การเปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน หรือในมหาวิทยาลัยเปิด เป็นต้น

๑.๓ ความซ้ำซ้อนของการเปิดสอนในสาขาวิชาเดียวกัน ของสถาบันการศึกษานั้น ๆ หรือสถาบันอื่นภายในภูมิภาคเดียวกัน หรือของประเทศ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณของประเทศเป็นหลัก

๑.๔ ความจำเป็นในการเปิดสอนของสาขาวิชา ต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาบุคลากร และต่อการพัฒนาของสาขาวิชานั้น ๆ (ประสิทธิ์ ทองไสว. ๒๕๓๐ : ๑ - ๒)

๒. ความพร้อมและศักยภาพในการเปิดสอน

ในส่วนของความพร้อมและศักยภาพในการเปิดสอนแต่ละหลักสูตร มีการพิจารณาในด้านต่อไปนี้

๒.๑ บุคลากร ว่าหลักสูตรที่เสนอขอเปิดสอน มีอาจารย์ประจำ ตรงตามสาขาวิชาที่เปิดสอนและมีคุณวุฒิตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดหรือไม่ เช่น หลักสูตรระดับปริญญาโทจะต้องมีอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า อย่างน้อย ๑ คน และหลักสูตรระดับปริญญาเอก ต้องมีอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าอย่างน้อย ๓ คนรวมถึงการพิจารณาอัตราส่วนระหว่าง อาจารย์ประจำต่อนักศึกษาว่า เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดด้วยหรือไม่ เป็นต้น

๒.๒ วัสดุอุปกรณ์ ต้องมีห้องปฏิบัติการหรือเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ เพียงพอและเหมาะสมต่อสาขาวิชาที่เปิดสอน

๒.๓ อาคารสถานที่ที่มีอยู่แล้ว ที่ใช้ร่วมกับสาขาวิชาอื่น หรือต้อง จัดสร้างเพิ่มเติม สัดส่วนของพื้นที่ภายในอาคารต่อนักศึกษาควรมีความเหมาะสม ต่อการเปิดสอนสาขาวิชาที่เสนอขอเปิดใหม่

๒.๔ หนังสือ และตำราเรียนมีจำนวนมาก และพอเพียงต่อการ ศึกษาค้นคว้า รวมทั้งเนื้อหา มีความทันสมัยตามพัฒนาการของสาขาวิชาที่เปิดสอน อีกด้วย(ประสิทธิ์ ทองไสว. ๒๕๓๐ : ๒)

๓. มาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร

ทบวงมหาวิทยาลัย(๒๕๓๕ : ๖ - ๔๐) พิจารณาโดยยึดตามเกณฑ์- มาตรฐานหลักสูตรที่ได้ประกาศใช้ ดังนี้

๓.๑ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรอนุปริญญา พ.ศ. ๒๕๓๒

๓.๒ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๓๒

๓.๓ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต พ.ศ.

๒๕๓๓

๓.๔ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๓

๓.๕ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น พ.ศ.

๒๕๒๕ และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ระดับวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๒๕

และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ระดับวิชาชีพ(ต่อเนื่อง ๒ ปี) พ.ศ.

๒๕๒๗

สำหรับสาระของเกณฑ์ ได้กำหนดกรอบและแนวทางไว้กว้าง ๆ เพื่อให้มหาวิทยาลัยยึดถือในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร รวมทั้ง ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยเสนอต่อทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณา ดังนี้

๑. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรที่เสนอให้พิจารณาจะต้องสอดคล้องสัมพันธ์ กับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาที่เสนอหลักสูตรและมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชา รวมทั้ง ความก้าวหน้าทางวิชาการและความต้องการของสังคม

๒. ระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาดควรใช้ระบบทวิภาค โดยหนึ่งปีการศึกษาแบ่งเป็น

๒ ภาคการศึกษาปกติ หนึ่งภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาการศึกษา ไม่น้อยกว่า

๑๕ สัปดาห์

๓. การคิดหน่วยกิต

กำหนดวิธีการคิดหน่วยกิตของรายวิชา ดังนี้

๓.๑ รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหา ๑

ชั่วโมงตลอดสัปดาห์ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงให้มีค่า

เท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๓.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลอง ๒ - ๓ ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ตั้งแต่ ๓๐ - ๓๕ ชั่วโมง ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๓.๓ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึก ๓ - ๖ ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ตั้งแต่ ๔๕ - ๙๐ ชั่วโมง ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๓.๔ สำหรับระดับบัณฑิตศึกษา ได้กำหนดเรื่องการค้นคว้าอิสระ งานภาคนิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ไว้ว่า ใช้เวลาการศึกษาค้นคว้า ๓ ถึง ๔ ชั่วโมง ต่อสัปดาห์หรือตั้งแต่ ๔๕ - ๖๐ ชั่วโมงตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๔. จำนวนหน่วยกิตรวม

เกณฑ์มาตรฐานได้กำหนดจำนวนหน่วยกิตรวม ของการศึกษาแต่ละระดับ ดังนี้

๔.๑ ระดับอนุปริญญา มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๙๐ หน่วยกิต แต่ไม่เกิน ๑๑๒ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน ๖ ปีการศึกษา สำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลาและอย่างมากไม่เกิน ๔ ปีการศึกษา สำหรับหลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา

๔.๒ ระดับปริญญาตรี (๔ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต แต่ไม่เกิน ๑๕๐ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา สำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๒ ปีการศึกษา สำหรับหลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา

๔.๓ ระดับปริญญาตรี(๕ ปี) มีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต แต่ไม่เกิน ๑๘๘ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน ๑๐ ปี การศึกษา สำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๕ ปีการศึกษาสำหรับ หลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา

๔.๔ ระดับปริญญาตรี(๖ ปี) มีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๒๑๐ หน่วยกิต แต่ไม่เกิน ๒๖๓ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน ๑๒ ปี การศึกษา สำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๘ ปีการศึกษาสำหรับ หลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา

๔.๕ ระดับปริญญาตรี(ต่อเนื่อง)มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต แต่ไม่เกิน ๘๗ หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาอย่างมากไม่เกิน ๕ ปีการศึกษา สำหรับหลักสูตรที่เรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๖ ปีการศึกษา สำหรับหลักสูตรที่เรียนไม่เต็มเวลา

๕. โครงสร้างหลักสูตร

เกณฑ์มาตรฐานได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรแต่ละระดับ ดังนี้

๕.๑ ระดับอนุปริญญา ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิตและหมวดวิชาเฉพาะไม่น้อยกว่า ๖๐ หน่วยกิต

๕.๒ ระดับปริญญาตรี ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต ส่วนหมวดวิชาเฉพาะมีจำนวนหน่วยกิตรวม ดังนี้

๕.๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรี(๕ ปี)ไม่น้อยกว่า ๙๐ หน่วยกิต

๕.๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรี(๕ ปี)ไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต

๕.๒.๓ หลักสูตรปริญญาตรี(๖ ปี)ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ หน่วยกิต

๕.๒.๔ หลักสูตรปริญญาตรี(ต่อเนื่อง)ไม่น้อยกว่า ๘๒ หน่วยกิต

๕.๓ ระดับปริญญาโทมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต
การศึกษาแบ่งเป็น ๒ แผน คือ

๕.๓.๑ แผน ก เป็นการศึกษที่เน้นการทำวิจัย ซึ่งมี ๒
แบบ คือ

๑) แบบ ก(๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ ที่เทียบ
ค่าได้ ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต โดยสถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนราย
วิชาหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มเติมก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผล
สัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

๒) แบบ ก(๒) ทำวิทยานิพนธ์ที่มีค่าเทียบได้
ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๕.๓.๒ แผน ข เป็นการศึกษที่เน้นงานรายวิชา โดย
ไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์แต่ต้องกำหนดให้มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่น้อยกว่า
๓ หน่วยกิตแต่ไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

๕.๔ ระดับปริญญาเอก เน้นการวิจัย เพื่อพัฒนานักวิชาการและ
นักวิชาชีพชั้นสูง แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ คือ

๕.๔.๑ แบบ ๑ เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่
ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ทั้งนี้อาจกำหนดให้เรียนรายวิชาหรือทำกิจกรรมทางวิชา-
การอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด ดังนี้

๑) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำ
วิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

๒) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำ
วิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

ทั้งนี้วิทยานิพนธ์ทั้งแบบ ๑) และ ๒) จะต้องมีความคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน

๕.๕.๒ แบบ ๒ เน้นการทำวิจัย โดยกำหนดให้ทำวิทยานิพนธ์ที่มีความคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพและศึกษางานรายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

๑) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี ต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิตและศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๒) ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิตและศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

ทั้งนี้วิทยานิพนธ์ทั้งแบบ ๑) และ ๒) จะต้องมีความคุณภาพ และมาตรฐานเดียวกัน(ทบวงมหาวิทยาลัย. ๒๕๓๔ : ๖ - ๒๕)

การดำเนินการพิจารณาหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยของรัฐ เสนอให้ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณาให้ความเห็นชอบข้างต้นสามารถแบ่งการดำเนินการพิจารณาได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. การพิจารณาหลักสูตรระดับปริญญาตรี และต่ำกว่าทบวงมหาวิทยาลัยจะพิจารณาโดยการวิเคราะห์ของเจ้าหน้าที่ กองวิชาการ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

๒. การพิจารณาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาจะตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้นมาดำเนินการพิจารณาโดยให้พิจารณาใน ๒ ด้านคือ ความพร้อมและศักยภาพในการเปิดสอน กับมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร(ประสิทธิ์ ทองใสว.

๒๕๓๐ : ๓)

มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาหลักสูตรจากการมอบอำนาจ (พ.ศ. ๒๕๓๕ - ปัจจุบัน)

จนถึง พ.ศ. ๒๕๓๕ ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้มอบอำนาจการพิจารณาหลักสูตรให้มหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นผู้ดำเนินการพิจารณาหลักสูตรได้เอง ตามหนังสือมอบอำนาจที่ ๑๐๒/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๕ โดยมอบอำนาจให้อธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐแต่ละแห่ง ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยนั้น ๆ มีอำนาจในการพิจารณาหลักสูตรตามเงื่อนไข ดังนี้

๑. หลักสูตรต้องได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแล้ว หากเป็นหลักสูตรนอกแผนฯ ต้องเสนอให้ทบวงมหาวิทยาลัยปรับเข้าแผนก่อน
๒. ต้องมีโครงสร้างและมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด
๓. ต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยหรือสภาสถาบันก่อนการเปิดสอน
๔. เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้แจ้งให้ทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่หลักสูตรได้รับความเห็นชอบ พร้อมทั้งส่ง เอกสารหลักสูตรที่มีหัวข้อและรายละเอียดครบถ้วนตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดไปด้วย เพื่อทบวงมหาวิทยาลัย จะได้แจ้งให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณารับรองคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรนั้น ๆ ต่อไป ทั้งนี้ รวมทั้งหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ และการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเดิมด้วย

จากการที่เดิม ทบวงมหาวิทยาลัยได้พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรเอง ด้วยกลไกของการใช้คณะกรรมการเฉพาะกิจ ที่มีองค์ประกอบของผู้แทนมหาวิทยาลัย ผู้แทนสถาบันวิชาชีพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการ-

การพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาร่วมพิจารณาหลักสูตรโดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษาเมื่อทบวงมหาวิทยาลัยได้มอบให้มหาวิทยาลัยของรัฐดำเนินการเอง จึงสมควรติดตามศึกษาการจัดกลไกในการควบคุมการศึกษา โดยเฉพาะด้านหลักสูตร เพื่อให้ทราบว่ามหาวิทยาลัยของรัฐ ได้มีการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการหรือไม่ อย่างไร รวมทั้งมีความเหมาะสมประการใด ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าสภามหาวิทยาลัยของรัฐได้ดำเนินการจัดทำ พัฒนา และบริหารหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิตที่จะออกไปรับใช้สังคมต่อไป

สรุปและวิเคราะห์

พัฒนาการของเสรีภาพทางวิชาการในด้านการพิจารณาหลักสูตรเริ่มมาตั้งแต่ประเทศมีมหาวิทยาลัยแห่งแรก คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(พ.ศ. ๒๔๕๔) เมื่อได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยต่อ ๆ มาสามารถจำแนกการพัฒนาเกี่ยวกับการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรของมหาวิทยาลัยของรัฐตามเสรีภาพทางวิชาการได้เป็น ๓ ระยะ คือ

๑. มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาหลักสูตร

ระยะนี้เป็นช่วง พ.ศ. ๒๔๕๔ ถึง ๒๔๙๙ มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยรวม ๕ แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(พ.ศ. ๒๔๕๔) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(พ.ศ. ๒๔๗๖) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์(พ.ศ. ๒๔๘๖) มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (พ.ศ. ๒๔๘๖) และมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๔๘๖) ทุกมหาวิทยาลัย มีพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงาน เพื่อให้มีเสรีภาพทางวิชาการ โดยเฉพาะด้านการพิจารณาหลักสูตร สภามหาวิทยาลัยของแต่ละแห่ง สามารถ

ดำเนินการพิจารณาและอนุมัติการเปิดสอนได้เอง

๒. มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาหลักสูตรภายใต้หน่วยงานกลาง ระยะเวลาเป็นช่วง พ.ศ. ๒๔๙๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นระยะที่มีการจัดตั้งหน่วยงานกลางขึ้น ดังนี้ พ.ศ. ๒๔๙๙ มีการจัดตั้งสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๒ จัดตั้งสภาการศึกษาแห่งชาติ และ พ.ศ. ๒๕๑๕ จัดตั้งทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ (ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น ทบวงมหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. ๒๕๒๐) หน่วยงานกลางที่จัดขึ้นล้วนมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐาน และให้ความเห็นชอบหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ดังนั้น เมื่อมหาวิทยาลัยจัดทำหลักสูตร และผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยแล้วจึงต้องส่งไปให้หน่วยงานกลางดังกล่าว รับรองหลักสูตรก่อนนำไปเปิดรับนักศึกษาและเปิดสอน

๓. มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาหลักสูตร จากการมอบอำนาจ ใน พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐบาลมีนโยบายให้เสรีภาพทางวิชาการแก่มหาวิทยาลัยของรัฐ มีการออกพระราชบัญญัติรองรับ แต่พระราชบัญญัติไม่ผ่านการพิจารณา ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำให้ร่างพระราชบัญญัติตกไป ทบวงมหาวิทยาลัย จึงได้มอบอำนาจให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรได้เอง

และเมื่อมหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรได้เองแล้วสมควรมีการศึกษาถึงกฎ ระเบียบในการจัดทำ และยกร่างหลักสูตร ขึ้นตอน และวิธีการยกร่างหลักสูตร การควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการติดตามประเมินผลหลักสูตรต่อไป

ตอนที่ ๓

พัฒนาการของการพิจารณาผลงานทางวิชาการ

แนวคิดและความเป็นมาของการพิจารณาผลงานทางวิชาการ

ตำแหน่งผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากอาจารย์แล้วหากเป็นตำแหน่งทางวิชาการจะประกอบด้วย ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ผศ.) รองศาสตราจารย์ (รศ.) หรือศาสตราจารย์ (ศ.) ในการพิจารณาผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการนอกจากจะพิจารณาในด้านคุณวุฒิ หรือคุณสมบัติแล้ว จะต้องพิจารณาจากผลงานทางวิชาการด้วย ไม่ใช่พิจารณาจากเฉพาะความอาวุโส (ไกรยุทธ ธีรยาคินทร์. ๒๕๒๘ : ๔) สำหรับผลงานวิจัย ที่แสดงถึงแนวคิดเกี่ยวกับการพิจารณาผลงานทางวิชาการ มีดังนี้

สุนทร แก้วลาย (๒๕๒๘ : ๒๓) มีความเห็นว่าการพิจารณาผลงานทางวิชาการเพื่อการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑. ผลงานทางวิชาการควรมีรูปแบบที่ยืดหยุ่น ไม่ติดอยู่กับตำราและเอกสารประกอบการสอน เพราะเป็นตวับังคับให้คนอยู่กับที่ไม่พัฒนา

๒. ผลงานทางวิชาการควรผนวกกับหน้าที่ ความรับผิดชอบที่สูงขึ้นในด้านการสอน วิจัย และที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ

เอนก ศิลปนิลมาลย์ (๒๕๒๐ : ๔๑ - ๔๒) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิชาการในวิทยาลัยครูที่มีต่อรายการประเมินผลงานวิจัยและการเขียนผลงานทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารและนักวิชาการเห็นด้วยอย่างยิ่ง และเห็นด้วยอย่างมากต่อรายการประเมินซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

๑. สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาได้
๒. มีความถูกต้องแม่นยำ ชัดเจน
๓. นำผลงานและผลการวิจัยมาปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาชุมชน

๔. ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการในภาควิชาของตนให้สูงขึ้น
๕. มีความสำคัญและตรงกับงานของสถาบันการศึกษา
๖. มีคุณภาพสูง
๗. ปัญหาที่ศึกษาและเนื้อหามีความทันสมัย
๘. เผยแพร่ผลงานต่อชุมชน
๙. อุทิศตนให้แก่สถาบันการศึกษา
๑๐. เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจหรือโครงการของสถาบันการศึกษา

อาร์มสตรอง ได้ศึกษาทัศนะของคณบดี หัวหน้าภาควิชาและอาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ ของวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในรัฐเทกซัสเกี่ยวกับผลกระทบของผลงานทางวิชาการต่อการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ และการได้รับสิทธิในการดำรงตำแหน่งอาจารย์ การศึกษาพบว่าคณบดี หัวหน้าภาควิชา และอาจารย์มีความเห็นแตกต่างกันเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนึงถึงขนาดของสถาบันพบว่ากลุ่มตัวอย่างในสถาบันขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาร์มสตรองสรุปว่า ความแตกต่างของขนาดสถาบันไม่ได้เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนะที่แตกต่างกัน แต่สิ่งที่มีอิทธิพลคือ ภาพพจน์ของสถาบันที่อยู่ในความนึกคิดของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เสนอความเห็นต่อว่า เป็นการยากที่จะพิสูจน์ให้เห็นว่า ถ้าอาจารย์มีผลงานทางวิชาการมากจะทำให้ประสิทธิภาพในการสอนสูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม หากอาจารย์ท่านใดมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์บ่อย

ครั้ง ผู้นั้นจะได้รับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง และสิทธิในการดำรงตำแหน่งมากกว่าอาจารย์ที่มีผลงานน้อย (Armstrong. 1978 : 6418)

ราโอ ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาของการสอนและการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศอินเดียพบว่า อาจารย์ที่ทำวิจัยส่วนใหญ่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์ และมีประสบการณ์ทางด้านการสอนระหว่าง ๖ - ๑๐ ปี อาจารย์ที่ทำวิจัยร้อยละ ๗๕ มีความคิดเห็นว่า งานวิจัยร้อยละ ๒๕ - ๕๐ มีประโยชน์ต่อนักศึกษา อาจารย์ที่ทำวิจัย ร้อยละ ๕๕ ไม่ได้ทำวิจัยในสาขาวิชาที่ตนสอนในระดับต่ำกว่าปริญญาโท อาจารย์ร้อยละ ๕๐ ได้นำผลการวิจัยไปใช้ อาจารย์ร้อยละ ๕๐ ได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการสอน อาจารย์ร้อยละ ๔ ทำวิจัยที่เกิดผลประโยชน์ต่อนักศึกษาโดยตรงแต่มีเพียงร้อยละ ๓ ที่นำผลการวิจัยไปใช้ อาจารย์ร้อยละ ๔๐ เชื่อว่าการทำวิจัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนให้สูงขึ้น อาจารย์ที่มีประสบการณ์ เกิน ๑๗ ปีเชื่อว่า แม้ต้องทำการสอนก็สามารถทำงานวิจัยที่มีคุณภาพสูงได้ ในขณะที่อาจารย์กลุ่มอื่นมีความคิดเห็นว่าถ้าอาจารย์ต้องสอน และทำวิจัยด้วยจะทำให้ได้ผลงานที่ด้อยคุณภาพ (Rao. 1978 : 12 - 13)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติศึกษาพบว่า ขอบข่ายการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยในประเทศไทยยังอยู่ในวงจำกัด มีผลงานวิจัยปริมาณน้อย ยกเว้นสาขาวิชาแพทยศาสตร์ เมื่อเปรียบเทียบอาจารย์ประจำที่ทำวิจัยในแต่ละมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์ประจำของ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์มีส่วนร่วมในการทำวิจัยมากที่สุดถึงร้อยละ ๘๕ และจากการสำรวจปริมาณของอาจารย์ประจำในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ พบว่า อาจารย์ใช้เวลาในการทำวิจัยและแต่งตำราเพียงร้อยละ ๖.๒ ของปริมาณงานทั้งหมด อาจารย์ร้อยละ ๕๕.๔ ใช้เวลาเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ๒๕๒๒ : ๑๒๖)

ประกอบ คณะรักษ์ และคนอื่น ๆ (๒๕๒๑ : ๔๖ - ๔๘) ได้วิเคราะห์นโยบายคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๑ พบว่าอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีผลงานทางด้านการวิจัยและผลิตผลงานทางวิชาการในระดับน้อยมาก คือ มีผลงานที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างดำเนินการคิดเป็นงานวิจัย ๑๘ เรื่อง ตำรา ๗ เล่ม บทความทางวิชาการ ๒๑ เรื่อง

คณะแทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัลเบอร์ตาได้จัดทำเกณฑ์ในการพิจารณาผลงานทางวิชาการ ไว้ ดังนี้

๑. งานสอนพิจารณาจากความสม่ำเสมอในการเข้าสอน การถ่ายทอด และวิธีการอธิบายเนื้อหาวิชา การใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน ตำราโครงเนื้อหา รายวิชา เอกสารประกอบการสอน และการประเมินผล

๒. งานวิจัยและงานวิชาการ พิจารณาทั้งด้านปริมาณของจำนวนผลงานวิจัยและงานวิชาการ ส่วนในด้านคุณภาพจะพิจารณาจาก

- ๒.๑ สถานภาพของวารสารที่ตีพิมพ์งานวิจัยและผลงานวิชาการ
- ๒.๒ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพเดียวกัน
- ๒.๓ การนำผลงานวิจัย และผลงานทางวิชาการไปใช้อ้างอิง
- ๒.๔ การได้รับค่าเชิญให้เข้าร่วมการประชุมสัมมนาทางวิชาการในสาขาวิชาที่ทำการศึกษา

๓. ความรู้ในสาขาวิชาชีพ หัวหน้าภาควิชาจะเป็นผู้พิจารณาโดยเฉพาะในช่วงที่จะทำสัญญาจ้างสอนแบบถาวรโดยพิจารณาจากการติดตามและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ

๔. การปฏิบัติในสาขาวิชาชีพ จากการทำงานทั้งในมหาวิทยาลัยและในที่สาธารณะทั่วไป

๕. การอุทิศตนต่อภาควิชา คณะและมหาวิทยาลัยในด้านของการแสดงความรับผิดชอบ ได้แก่การเข้าร่วมในคณะกรรมการและงานทางด้านการบริหาร และการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

๖. การบริการทางวิชาการแก่สังคมซึ่งนอกเหนือจากความรับผิดชอบต่อมหาวิทยาลัย แต่เป็นการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและประชาชน (FSPC: 1992 : 1 - 3)

โรนัลด์ แคมเบลล์และคนอื่น ๆ เห็นว่า การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ ควรพิจารณาจาก

๑. การสอน (Teaching Instruction)

๒. ความรู้ที่ทันสมัย (Advanced Knowledge)

๓. การใช้ความรู้ทางด้านวิชาชีพ (Service to the Field)
(Campbell and others. 1975 : 273 - 274)

จากแนวคิดเกี่ยวกับผลงานทางวิชาชีพข้างต้นจะเห็นว่า มหาวิทยาลัยมีการประเมินผลงานทางวิชาการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ด้านปริมาณจะพิจารณาความสม่ำเสมอในการผลิต และจำนวนของผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ ด้านคุณภาพจะพิจารณาจากมาตรฐานของงานวิจัย และผลงานทางวิชาการ การสอน การได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมสาขาวิชา และผู้เชี่ยวชาญ สำหรับประเภทของผลงานทางวิชาการประกอบด้วยงานวิจัย เอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา บทความทางวิชาการ บทเรียน และผลการสอน เป็นต้น

สำหรับในประเทศไทย อาจกล่าวถึงพัฒนาการของการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการได้เป็น ๒ ระยะ ดังนี้

๑. การพิจารณาผลงานทางวิชาการในอดีต (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๐๒)

๒. การพิจารณาผลงานทางวิชาการในปัจจุบัน(พ.ศ. ๒๕๐๒ ถึงปัจจุบัน)
(อุทัย เลาหวิเชียร. ๒๕๓๒ : ๑๖๖ - ๑๘๒)

แต่เมื่อพิจารณาถึงเสรีภาพในการพิจารณาผลงานทางวิชาการตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อาจจำแนกการพิจารณาผลงานทางวิชาการได้เป็น ๓ ระยะ คือ

๑. มหาวิทยาลัยของรัฐ มีเสรีภาพในการพิจารณาผลงานทางวิชาการ
(พ.ศ. ๒๔๕๔ - ๒๕๐๒)

๒. มหาวิทยาลัยของรัฐ มีเสรีภาพในการพิจารณาผลงานทางวิชาการ
ภายใต้หน่วยงานกลาง(พ.ศ. ๒๕๐๒ - ๒๕๑๔)

๓. มหาวิทยาลัยของรัฐ มีเสรีภาพในการพิจารณาผลงานทางวิชาการ
จากการมอบอำนาจ(พ.ศ. ๒๕๑๔ ถึงปัจจุบัน)

มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาผลงานทางวิชาการ

(พ.ศ. ๒๔๕๔ - ๒๕๐๒)

ระยะนี้เป็นช่วงการก่อตั้งมหาวิทยาลัยในยุคแรก ส่วนใหญ่มีฐานะเทียบเท่ากรม สังกัดกระทรวงต่าง ๆ ดังนี้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(พ.ศ. ๒๔๕๔) และมหาวิทยาลัยศิลปากร (พ.ศ. ๒๔๕๖) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (พ.ศ. ๒๔๕๖) สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์(พ.ศ. ๒๔๕๖) สังกัดกระทรวงเกษตร ส่วนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(พ.ศ. ๒๔๗๖) เป็นนิติบุคคลไม่ขึ้นกับส่วนราชการใด มหาวิทยาลัยของรัฐทุกแห่งข้างต้นมีอำนาจ และอิสระในการพิจารณาผลงานทางวิชาการเพื่อการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ (อุทัย เลาหวิเชียร. ๒๕๓๒ : ๑๖๗) ดังรายละเอียด ดังนี้

๑. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อได้มีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินการฉบับแรกคือ พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๔๗๗ ตราไว้ ณ วันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๘ การแต่งตั้งผู้สอน ได้กำหนดไว้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๑ (๔) และมาตรา ๑๑ (๕) ดังได้กล่าวมาแล้วส่วนการพิจารณาผลงานทางวิชาการ เพื่อการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ได้มีการระบุลักษณะและคุณภาพของงานผลทางวิชาการไว้อย่างเด่นชัดระบุเพียงได้ปริญญาชั้นปริญญาเอกของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหรือเทียบเท่าและได้ทำการสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี หากได้ปริญญาอื่นต้องค้นคว้าจนได้ผลดีเป็นพิเศษ หรือแสดงความสามารถพิเศษในการสอน

ต่อมา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มี "พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๔๘๖" ซึ่งตราไว้ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๖ ก็ยังไม่ได้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการ ที่กำหนดไว้มีเพียงเรื่องของคุณวุฒิและระยะเวลาที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนและการบริหาร

๒. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทยที่มีการออกกฎหมายคุ้มครองการดำเนินงานชื่อ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง พุทธศักราช ๒๔๗๖ ซึ่งออกตามพระราชกฤษฎีกาลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖ กำหนดผู้สอนไว้ชัดเจนทั้งประเภทสามัญและวิสามัญ โดยมีลักษณะพิเศษ คือ กำหนดอายุผู้ที่จะเป็นศาสตราจารย์ว่าต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปี ส่วนผู้ที่จะเป็นรองศาสตราจารย์ ต้องเป็นผู้ที่สอบแข่งขันวิชาชั้นรองศาสตราจารย์ได้ นอกเหนือจากมีคุณวุฒิตามที่กำหนดไว้สำหรับผลงานทางวิชาการกำหนดเพียงว่า ได้ตรวจค้นหรือกระทำการอย่างใดในประเทศหรือต่าง

ประเทศ ซึ่งคณะกรรมการมหาวิทยาลัยได้สอบสวนความรู้แล้วเห็นเป็นที่พอใจว่า
ชำนาญในวิชาที่จะสอนนั้น

๓. มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิท-
ยาลัยศิลปากรซึ่งก่อตั้งตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๔๘๖ มีหลักการตามกฎหมาย
คล้ายกันในส่วนของการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการและพิจารณาผลงานทางวิชา
การ คือ มีเพียงระดับศาสตราจารย์ โดยกำหนดคุณสมบัติ ด้านคุณวุฒิ การศึกษา
ค้นคว้าและความสามารถในการสอนไว้เท่านั้น โดยไม่ได้กล่าวถึงประเภท และ
คุณภาพของผลงานทางวิชาการอื่นไว้อีกเลย

จากรายละเอียดข้างต้นจะเห็นว่าการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการของ
มหาวิทยาลัยของรัฐในยุคนั้นแม้พระราชบัญญัติที่รื้ออยู่จะกำหนดให้ว่าต้องมีการศึกษา
ค้นคว้าและมีผลงานสอนที่มีคุณภาพก็ตาม แต่แท้จริงแล้วการพิจารณาผลงานทาง
วิชาการยังไม่มี การดำเนินการอย่างจริงจังและการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ
ใช้ความอาวุโสทางหน้าที่การสอน มาพิจารณาผลงานทางวิชาการ รวมทั้งมีการ
กำหนดประสบการณ์บางอย่างไว้อย่างชัดเจน เช่น การดำรงตำแหน่งผู้บริหาร
ระดับหัวหน้าแผนก หรือคณบดีก็สามารถได้รับการแต่งตั้งเป็น ศาสตราจารย์ได้
เป็นต้น

มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการพิจารณาผลงานทางวิชาการ

ภายใต้หน่วยงานกลาง

(พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๖๔)

เมื่อรัฐบาลได้จัดตั้งหน่วยงานกลางขึ้น เพื่อกำกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ได้แก่สภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ(พ.ศ. ๒๕๔๔) สภาศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๐๒) คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (พ.ศ. ๒๕๐๓) และทบวงมหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. ๒๕๐๕ ในส่วนของการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการได้มีการออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความ ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๓ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะในเรื่องการพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการมาจนถึงปัจจุบัน (อุทัยเลาหิเชียร. ๒๕๓๒ : ๑๖๗)

หลักการสำคัญของกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๓๘ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๐๔ คือ การให้ข้าราชการในมหาวิทยาลัยที่ไม่มีปริญญาแต่มีความสามารถและความชำนาญในวิชาการเฉพาะด้าน การสอน และการวิจัยมีโอกาสนเลื่อนเป็นข้าราชการสามัญชั้นพิเศษ และตำแหน่งศาสตราจารย์ในโอกาสต่อมา

ในขณะนี้ แม้จะมีหน่วยงานกลางขึ้นมากำกับดูแลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยแต่การพิจารณาผลงานทางวิชาการก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมกล่าวคือ ยังคงเน้นเรื่องความอาวุโสเหมือนเดิม และที่มีกฎเกณฑ์ชัดเจน คือ กฎกระทรวงฉบับที่ ๒ ที่เปิดโอกาสให้อาจารย์ที่ไม่มีปริญญา สามารถเป็นชั้นพิเศษได้และต่อมาเมื่อได้เป็นอาจารย์ชั้นพิเศษ ๒ ปีและมีเงินเดือนตามขั้นที่กำหนดคือ

๔,๔๐๐ บาท ก็มีสิทธิที่จะเสนอขอแต่งตั้ง เพื่อดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ได้

มหาวิทยาลัยมีเสรีภาพในการพิจารณาผลงานทางวิชาการ

จากการมอบอำนาจ

(พ.ศ. ๒๕๑๔ ถึงปัจจุบัน)

เมื่อทบวงมหาวิทยาลัยได้รับการจัดตั้งใน พ.ศ. ๒๕๑๕ และทำหน้าที่เลขานุการ ก.ม.ด้วย ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินผลงานทางวิชาการซึ่งนับว่าเป็นการมอบอำนาจให้มหาวิทยาลัยพิจารณาผลงานทางวิชาการของอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ได้ ตามหนังสือที่ สร.ทม ๐๒๐๒/ว.๑ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๔ ซึ่งมีรายละเอียดโดยสรุป คือ

๑. หลักเกณฑ์ ประกอบด้วย

๑.๑ การประเมินความเป็นผู้ชำนาญการ ของผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ให้ประเมินโดยถือลักษณะงานที่ปฏิบัติ ตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานตำแหน่งเป็นเกณฑ์ หากปฏิบัติงานได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูงและเป็นที่ยอมรับของผู้ที่อยู่ในวงวิชาการเดียวกัน ก็ถือว่ามีความสมบัติเข้าเกณฑ์

๑.๒ การประเมินความเป็นผู้ชำนาญการ และผลงานทางวิชาการของผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ให้ประเมินโดยถือลักษณะงานที่ปฏิบัติตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง รวมทั้งผลงานทางวิชาการที่มีเพิ่มขึ้น หากปฏิบัติงานได้ผลดีมีประสิทธิภาพ และผลงานทางวิชาการมีคุณภาพดี ก็ถือว่ามีความสมบัติเข้าเกณฑ์

๑.๓ การประเมินความเป็นผู้เชี่ยวชาญและผลงานทางวิชาการของผู้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ให้ถือความเชี่ยวชาญในวิชาการหรือวิชาชีพ เป็นเกณฑ์ โดยประเมินจากผลการค้นคว้าทางวิชาการ การให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการ การสอน และการเผยแพร่ความรู้ไปสู่วงการต่าง ๆ หากมีผลงานปรากฏเป็นที่ยอมรับนับถือในวงวิชาการ หรือวิชาชีพโดยทั่วไปก็ถือว่ามีความสมบัติเข้าเกณฑ์

๑.๔ การประเมินความเป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษ และผลงานทางวิชาการของผู้ดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ ให้ถือความดีเด่นทางวิชาการเป็นเกณฑ์โดยประเมินจากผลงานวิจัยค้นคว้าที่มีลักษณะเป็นงานใหม่ และงานวิริเริ่มที่ยังผลให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการเป็นอันมากรวมทั้งความเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการแขนงใดแขนงหนึ่ง หากมีผลงานวิชาการปรากฏเป็นที่ยกย่องนับถือในวงวิชาการ หรือวิชาชีพว่ามีความเชี่ยวชาญพิเศษ ก็ถือว่ามีความสมบัติเข้าเกณฑ์

๒. วิธีการประเมิน มีวิธีปฏิบัติและขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ การประเมินคุณสมบัติ และผลงานทางวิชาการ ตามหลักเกณฑ์ข้างต้น ให้กระทำโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน และไม่เกิน ๕ คน ซึ่ง อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยการเสนอแนะของคณะวิชาที่เกี่ยวข้อง เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินคุณสมบัติ และผลงานทางวิชาการแล้ว ให้เสนอรายงานตามแบบที่ ก.ม.กำหนดต่อ อ.ก.ม.มหาวิทยาลัย

๒.๒ ในกรณีของผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ ให้ อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

๒.๓ ในกรณีของผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ เมื่อ อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นสมควรแล้ว จึงเสนอขออนุมัติ ก.ม.

ต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ และวิธีการพิจารณาผลงานทาง

วิชาการข้างต้น โดยประกาศใช้หลักเกณฑ์ใหม่ ตามหนังสือที่ ทม ๐๒๐๒/ว.๑๑ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๖ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๓. การดำเนินการพิจารณา

๓.๑ กรณี อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อประเมินผลงานทางวิชาการ(reader) โดยต้องแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย/สถาบันอย่างน้อย ๑ คน

๓.๒ คณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการ ตามข้อ ๑ จะต้องมิตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่เสนอขอให้พิจารณา เช่นพิจารณาผลงานทางวิชาการตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ผู้ได้รับแต่งตั้งให้พิจารณาผลงานทางวิชาการ จะต้องดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ เป็นต้น เว้นแต่กรณีที่แต่งตั้งจากบุคคลภายนอก ซึ่งมาจากหน่วยงานที่มีได้มีระบบ ตำแหน่งทางวิชาการ

๓.๓ กรณีที่มีได้เป็นไปตามข้อ ๓.๑ หรือ ๓.๒ ให้มหาวิทยาลัย/สถาบันขอทำความตกลงกับ ก.ม.เป็นราช ๆ ไป โดยชี้แจงเหตุผล และความจำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณา

๓.๔ การรายงานผล การพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ นอกจาก ส่งสำเนาคำสั่งไปยัง ก.ม.แล้ว ให้มหาวิทยาลัย/สถาบันแนบผลการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในระดับสูงขึ้นโดยละเอียดด้วยภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ออกคำสั่งแต่งตั้ง ให้คณะวิชาเสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ม.กำหนดต่อ อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยที่คณะวิชานั้น ๆสังกัด

การเลื่อนตำแหน่งวิชาการ จากอาจารย์เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์เป็นความจำเป็นสำหรับผู้มีอาชีพสอนในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งที่ผู้เสนอตนเอง หรือให้ผู้อื่นประเมิน เพื่อการเลื่อนตำแหน่งทาง

วิชาการที่สูงขึ้นจากเดิมก็ตาม การเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ ดังกล่าวข้างต้น วิธีการเดิมที่ใช้ตำแหน่งอาวุโสทางราชการ โดยเฉพาะการเป็นชั้นเอก หรือชั้นพิเศษ และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตามเงื่อนไขที่กำหนด ก็สามารถเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการได้ โดยไม่ได้อิงกับผลงานทางวิชาการ เป็นสำคัญเหมือนปัจจุบัน ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ตามหนังสือของทบวงมหาวิทยาลัยที่ ทม ๐๓๐๒/ว.๒ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๓๓ ซึ่งกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการไว้ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์(ผศ.)

มีเงื่อนไขอยู่ ๒ ประเภทคือ เงื่อนไขด้านคุณวุฒิและเวลา และ เงื่อนไขด้านผลงานทางวิชาการ เงื่อนไขด้านคุณวุฒิผู้ได้รับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าต้องอยู่ในตำแหน่งอาจารย์มา ไม่น้อยกว่า ๔ ปี แต่ถ้าได้รับปริญญาโทหรือเทียบเท่าต้องอยู่ในตำแหน่งอาจารย์มาไม่น้อยกว่า ๕ ปี ส่วนผู้ได้รับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า ต้องดำรงตำแหน่งอาจารย์มาไม่น้อยกว่า ๒ ปี ส่วนเงื่อนไขด้านผลงานทางวิชาการประกอบด้วย

๑.๑ มีชั่วโมงสอนประจำวิชาหนึ่งวิชาพร้อมด้วยเอกสารประกอบการสอนที่ผลิตขึ้น ไม่น้อยกว่าหนึ่งรายวิชา ซึ่งมีคุณภาพดี และได้ใช้ประกอบการสอนมาแล้ว และ

๑.๒ มีผลงานแต่ง เรียบเรียง แปลหนังสือ หรือเขียนบทความทางวิชาการซึ่งมีคุณภาพดีและได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว หรือ

๑.๓ มีผลงานวิจัย ที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อปริญญาหรือประกาศนียบัตรซึ่งมีคุณภาพดี และได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว หรือ

๑.๔ มีผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ๆ ซึ่งมีคุณภาพเทียบได้กับ ๑.๒ หรือ ๑.๓

๒. รองศาสตราจารย์(รศ.)

เงื่อนไขด้านคุณวุฒิและระยะเวลาคือต้องเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี สำหรับเงื่อนไขด้านผลงานทางวิชาการมีดังนี้

๒.๑ มีชั่วโมงสอนหนึ่งวิชา พร้อมด้วยเอกสารคำสอน ที่ผลิตขึ้นไม่น้อยกว่าหนึ่งรายวิชา ซึ่งมีคุณภาพดี และได้ประโยชน์ในการสอนมาแล้ว หรือ

๒.๒ มีงานแต่ง เรียบเรียง แปลตำราหรือหนังสือที่ใช้ประกอบการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยซึ่งมีคุณภาพดี และได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว หรือ

๒.๓ มีผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดี และได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว แต่ไม่ใช่งานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาหรือประกาศนียบัตร หรือ

๒.๔ มีผลงานทางวิชาการหรือลักษณะอื่น ที่สามารถประเมินคุณค่าเปรียบเทียบกับผลงานทางวิชาการ ๒.๒ หรือ ๒.๓

ผลงานทางวิชาการตาม ข้อ ๒.๒ ๒.๓ หรือ ๒.๔ นั้นเป็นผลงานเพิ่มเติมจากผลงานที่ใช้เสนอขอแต่งตั้งตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์

๓. ศาสตราจารย์(ศ.)

มีเงื่อนไขด้านคุณวุฒิและระยะเวลาคือต้องเป็นรองศาสตราจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี ส่วนเงื่อนไขเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการมีดังนี้

๓.๑ มีชั่วโมงสอนประจำ ๑ วิชา

๓.๒ มีงานแต่ง เรียบเรียง ตำรา หรือหนังสือที่ใช้ประกอบการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยไม่น้อยกว่า ๑ เล่ม ซึ่งมีคุณภาพดีมาก และได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว และ

๓.๓. มีผลงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อปริญาหรือประกาศนียบัตร ซึ่งมีคุณภาพดีมาก และได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว หรือ

๓.๔. มีผลงานทางวิชาการดีเด่นในลักษณะอื่น ๆ ที่มีคุณค่าเปรียบได้กับผลงานวิจัย

ผลงานตาม ข้อ ๓.๒ ๓.๓ หรือ ๓.๔ ไม่จำเป็นต้องมีคุณภาพดีมากทุกประเภทก็ได้ แต่ต้องมีประเภทหนึ่ง(หนึ่งชั้น) ที่มีคุณภาพดีเด่น เช่นเดียวกับกรณีของรองศาสตราจารย์ ผลงานเหล่านี้ที่ใช้ขอตำแหน่งศาสตราจารย์ ต้องไม่ซ้ำกับงานที่ใช้ขอตำแหน่งทางวิชาการ ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์

ความหมายของผลงานทางวิชาการ

ตามหนังสือของทบวงมหาวิทยาลัย ที่ ทม ๐๒๐๒/ว.๑๑ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๒๗ ได้ให้คำจำกัดความและความหมายของผลงานทางวิชาการไว้ดังนี้

๑. คำจำกัดความของผลงานทางวิชาการ มีดังนี้

๑.๑ เอกสารประกอบการสอน หมายถึง เอกสาร หรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย มีลักษณะเป็นเอกสารหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่ตนสอน ประกอบด้วยแผนการสอน หัวข้อคำบรรยาย(มีรายละเอียดประกอบพอสมควร) และอาจมีสิ่งอื่น ๆ ดังต่อไปนี้ก็ได้ เช่น รายชื่อบทความหรือหนังสืออ่านประกอบ บทเรียบเรียงคัดย่อเอกสารที่เกี่ยวข้อง แผนภูมิ(chart) แถบเสียง(tape) หรือภาพเลื่อน(slide) ฯลฯ เป็นต้น

๑.๒ เอกสารคำสอน หมายถึง เอกสารคำบรรยายหรืออุปกรณ์ที่ใช้สอนวิชาใดวิชาหนึ่ง ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย มีเนื้อหาสาระคำสอนที่มีความสมบูรณ์กว่าเอกสารประกอบการสอน ถ้าเป็นเอกสารจะพิมพ์เป็นโรเนียวก็ได้ แต่ต้องทำเป็นรูปเล่ม

๑.๓ หนังสือ หมายถึง เอกสารทางวิชาการ หรือกึ่งวิชาการที่ได้เรียบเรียงอย่างมีระบบ เข้าปกเย็บเล่มเรียบร้อย มีสารบัญแบ่งหมวดหมู่ของเนื้อหาอย่างชัดเจน ใช้อักษรตัวพิมพ์และมีการเผยแพร่

๑.๔ บทความวิชาการ หมายถึง เอกสารเรียบเรียงจากผลงานทางวิชาการของตนเอง หรือของคนอื่นในลักษณะที่เป็นการวิเคราะห์วิจารณ์หรือเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ จากพื้นฐานทางวิชาการนั้น ๆ

อนึ่ง สำหรับบทความทางวิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นความรู้ทั่วไปแก่ประชาชนนั้น อาจใช้ได้บ้างหากมีคุณค่าทางวิชาการเพียงพอ

๑.๕ ตำรา หมายถึง เอกสารที่ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะได้เรียบเรียงอย่างเป็นระบบ เช่น ประกอบด้วยคำนำ สารบัญ เนื้อเรื่องสรุป และการอ้างอิงที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทันสมัย โดยจะต้องมีเนื้อหาสาระอย่างละเอียด ครอบคลุมวิชาหรือส่วนของวิชาที่ตนเชี่ยวชาญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นหลักในการเรียนการสอน ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย และต้องจัดทำเป็นรูปเล่มอย่างเรียบร้อย

๑.๖ ผลงานวิจัย หมายถึง ผลงานค้นคว้าอย่างมีระบบและมีความมุ่งหมายอย่างแน่นอน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล หรือหลักการบางอย่างที่จะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ หรือการนำวิชาการนั้นมาประยุกต์ มีลักษณะเป็นเอกสารที่มีรูปแบบของการวิจัยตามหลักวิชาการ เช่น มีการตั้งสมมุติฐาน หรือมีการกำหนดปัญหาที่ชัดเจนสมเหตุสมผล โดยจะต้องระบุวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนแน่นอน มี

การรวบรวมข้อมูลพิจารณาวิเคราะห์ตีความ และสรุปผลการวิจัยที่สามารถให้คำตอบ หรือบรรลุมิติวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้

๑.๓ ผลงานวิชาการในลักษณะอื่น หมายถึง ผลงานอย่างอื่นที่มีใช้เอกสาร คำสอน หนังสือ บทความทางวิชาการ ตำรา หรือผลงานวิจัยโดยปกติหมายถึงสิ่งประดิษฐ์หรืองานสร้างสรรค์ที่มีคุณค่า เช่น เครื่องทุนแรง ผลงานด้านศิลปะ ฯลฯ ผลงานทางวิชาการดังกล่าว อาจบันทึกเป็นภาพยนตร์หรือแถบเสียง ฯลฯ ก็ได้

๒. ประเภทของผลงานทางวิชาการ

ผลงานทางวิชาการกำหนดไว้ ๖ ประเภทข้างต้น แต่ทั้งนี้อาจมีผลงานในลักษณะอื่นที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ หรืองานสร้างสรรค์ก็ได้

การใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นค่านำนาม

สำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกระเบียบว่าด้วยการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นค่านำนาม พ.ศ. ๒๕๓๖ ประกาศลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๖ โดยมีหลักการและเหตุผลที่สำคัญ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งได้กำหนดสิทธิและวิธีปฏิบัติในการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นค่านำนามไว้ต่างกัน และแตกต่างกัน จึงสมควรวางระเบียบปฏิบัติให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในงานสารบัญ และความเป็นระเบียบแบบแผนเดียวกัน รวมทั้งเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติของผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีประกอบกับอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑(๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงได้วางระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๔ ของระเบียบข้างต้นมีสาระ ดังนี้

ตำแหน่งทางวิชาการ หมายความว่า ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือผู้ช่วยศาสตราจารย์ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งทางวิชาการประจำ ตำแหน่งทางวิชาการพิเศษ ตำแหน่งทางวิชาการเกียรติคุณหรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นในลักษณะเดียวกัน

ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ หมายความว่า ผู้ได้รับแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการและยังคงดำรงตำแหน่ง หรือมีสิทธิใช้ตำแหน่งนั้นตามกฎหมาย หรือระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษา หมายความว่า มหาวิทยาลัย วิทยาลัย สถาบันโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาที่ใช้ชื่ออย่างอื่นของรัฐ หรือเอกชนซึ่งเปิดสอนในระดับปริญญาหรือมีอำนาจประสาทปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ข้อ ๕ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ มีสิทธิใช้ตำแหน่งทางวิชาการที่ได้รับเป็นคำหน้านามได้ในการลงชื่อหนังสือ เอกสาร งานสารบัญหรือการเรียกขานใด ๆ เสมือนยศหรือคำนำหน้านามอย่างอื่น

ข้อ ๖ ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ มีสิทธิใช้คำนำหน้านามอย่างอื่นด้วยให้เรียงตามลำดับก่อนหลัง ดังนี้

๖.๑ ตำแหน่งทางวิชาการ

๖.๒ ยศ

๖.๓ บรรดาศักดิ์ ฐานันดรศักดิ์ หรือคำนำหน้านามสตรี ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และมีสิทธิใช้คำนำหน้านามนั้น ตามกฎหมายระเบียบหรือประกาศของทางราชการ

ข้อ ๗ ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ จะใช้ตำแหน่งทางวิชาการได้ชื่อ หรือต่อท้ายชื่อก็ได้

ในกรณีดำรงตำแหน่งทางบริหาร หรือตำแหน่งอื่นด้วย ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการจะใช้ทั้งตำแหน่งทางวิชาการและตำแหน่งทางบริหาร หรือตำแหน่งอื่นได้ชื่อหรือต่อท้ายชื่อพร้อมกันก็ได้

ข้อ ๘ ในกรณีที่ผู้ใดใช้ตำแหน่งทางวิชาการ เป็นคำนำหน้านาม ผู้นั้น ไม่สมควรใช้คำว่า "นาย" "นาง" หรือ "นางสาว" เป็นคำนำหน้านามพร้อมกับตำแหน่งทางวิชาการ

ข้อ ๙ ภายในบังคับแห่งกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษา แต่ละแห่งการใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามอาจใช้อักษรย่อ ดังนี้

๙.๑ ศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นในลักษณะเดียวกัน ใช้อักษรย่อ ศ.

๙.๒ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ใช้อักษรย่อ รศ.

๙.๓ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ ใช้อักษรย่อ ผศ.

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่บุคคลอื่นหรือทางราชการจะเรียกชื่อผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ จะใช้ตำแหน่งทางวิชาการตามระเบียบนี้ หรือไม่ก็ได้ตามที่เห็นสมควร

สรุปและวิเคราะห์

จากเงื่อนไข และคำนิยามของผลงานวิชาการ ทำให้เห็นมองเห็นการประเมินผลงานทางวิชาการภาคปฏิบัติได้เช่น ต้องมีผลงานครบถ้วนตามเงื่อนไขที่ระบุ ประเภทของผลงาน ผลงานหลายลักษณะอาจเรียกชื่อเดียวกัน หรือต่างกันอย่างไรก็ตามยังไม่ปรากฏว่าได้มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนจึงอาจทำให้มีปัญหาเรื่องการแยก หรือจำแนกประเภทของผลงาน และหากไม่อยู่ในประเภทของผลงาน อาจอยู่ในประเภท "ผลงานที่เทียบเท่า" ก็ได้ นอกจากนี้ อาจต้องพิจารณาถึงปริมาณของผลงานว่าเท่าใด จึงเพียงพอที่จะเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการได้ หรือผลงานเท่าใดจึงเสนอขอให้ประเมิน เพื่อเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ จากคำชี้แจงของทบวงมหาวิทยาลัยมีเพียงว่า การขอตำแหน่งทางวิชาการแต่ละระดับจะต้องมีผลงานอย่างน้อย ๒ ชิ้นเช่น ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์จะต้องมีเอกสารประกอบคำสอน และตำรา หรือบทความหรือผลงานวิจัย ตำแหน่งรองศาสตราจารย์จะต้องมีเอกสารคำสอน หรือผลงานวิจัย ส่วนตำแหน่งศาสตราจารย์จะต้องมีตำรา และผลงานวิจัย เป็นต้น

เนื่องจากปัจจุบันตำแหน่งทางวิชาการขึ้นอยู่กับชนิดของผลงานทางวิชาการ คำจำกัดความเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการ จึงมีความจำเป็น และมีความสำคัญ การจำแนกหนังสือ ไว้แตกต่างจากตำรา โดยยึดความแตกต่างกันตรงที่ "การอ้างอิงที่ครบถ้วนทันสมัย" และ "การครอบคลุมวิชาหรือส่วนของวิชาที่ใช้เป็นหลักในการเรียนการสอน" เป็นความแตกต่างกันที่ไม่เป็นเอกลักษณ์(unique) กับตำรา หนังสือที่มีการอ้างอิงที่ครบถ้วนสมบูรณ์ทันสมัย ผู้เขียนอาจไม่ถือว่าเป็นตำราก็ได้ในลักษณะเดียวกันหนังสือที่ไม่มีการอ้างอิงเลยอาจครอบคลุมวิชา หรือบางส่วนของวิชาก็ได้ การจำแนกข้างต้นจึงไม่เกิดความแตกต่างกันนัก นอกจาก

นัยว่า ตำรามีสาระเหนือกว่าหนังสือเช่นเดียวกันความแตกต่างระหว่างเอกสาร
คำสอนกับตำรา ถ้าเอกสารคำสอนมีความสมบูรณ์ ก็สามารถจัดเป็นตำราได้การ
จำแนกผลงานทางวิชาการเป็น ตำรา หนังสือและผลงานวิจัยก็มีปัญหาในลักษณะ
เดียวกัน ผลงานวิจัยมีความหมายครอบคลุมแค่นั้น ตามที่นิยามว่าเป็น ผลงาน
การค้นคว้าอย่างมีระบบแล้ว ตำราต่าง ๆ ก็อยู่ในข่ายของผลงานวิจัยได้ จึงไม่
มีความจำเป็นต้องจำแนกความแตกต่างระหว่าง ตำรา หนังสือ และผลงานวิจัย
ผลงานวิจัยที่มีลักษณะง่าย ๆ กว่าเขียนตำราเฉพาะเรื่อง (monograph)
และตำราแบบสำรวจความรู้ (literature survey) อย่างไรก็ตามการจำแนก
ประเภทของผลงานทางวิชาการมีความจำเป็นเพื่อการชี้ให้เห็นขอบเขตของผล-
งานที่ผู้เขียนสร้างสรรค์ออกมาและช่วยในการประเมินผลงานทางวิชาการ โดย
อาจแบ่งประเภทของผลงานทางวิชาการได้ (ไกรยุทธี ชีรยาคินันท์. ๒๕๒๙ : ๑
- ๑๒) ดังนี้

๑. ประเภทของบทความ

๑.๑ รายงานสำรวจ

๑.๒ บทความแปล

๑.๓ บทความทางวิชาการ

๑.๔ บทความวิจารณ์

๑.๕ บทความสำรวจวิชา

๑.๖ เอกสารกรณีศึกษา

๑.๗ บทความวิเคราะห์วิจัย

๑.๘ บทความวิจัย

๒. ประเภทของตำรา/หนังสือ

๒.๑ หนังสือวิจัย

- ๒.๒ หนังสือคู่มือ
- ๒.๓ หนังสือศัพท์
- ๒.๔ ตำราแปล
- ๒.๕ ตำราเรียบเรียง
- ๒.๖ ตำราภาษาต่างประเทศเกี่ยวกับเรื่องไทย
- ๒.๗ ตำราแต่ง
- ๒.๘ ตำราคณิตศาสตร์
- ๒.๙ ตำราทางวิชาการภาษาต่างประเทศ
- ๒.๑๐ หนังสือรวบรวมบทความที่เคยพิมพ์แล้ว
- ๒.๑๑ หนังสือรวบรวมบทความที่ยังไม่เคยพิมพ์
- ๒.๑๒ งานบรรณาธิการ

๓. แนวการประเมินผลงานทางวิชาการ ควรพิจารณาจาก

๓.๑ การสร้างสรรค์ความเข้าใจ หมายถึงการเพิ่มพูนความเข้าใจในความรู้ที่มีอยู่แล้ว หรือในเรื่องเดิมที่ได้มีการศึกษาและวิเคราะห์กันมาก่อนแล้ว หรือ เรื่องเดิมที่ศึกษาวิเคราะห์กันมาก่อน มีความหมายที่จำกัดอยู่ในขอบเขตของความรู้ในท้องถิ่น หรือในประเทศ ซึ่งได้แก่

๓.๑.๑ การอธิบายเรื่องเดิม ให้ดีหรือกระชับขึ้น และ

๓.๑.๒ การพิสูจน์ข้อสรุปเดิม ด้วยวิธีการที่มีอยู่แล้ว โดยเพิ่มความชัดเจนและความกระจ่างยิ่งขึ้น

๓.๒ การสร้างสรรค์ความรู้ ในวงการระดับท้องถิ่นหมายถึงการทำให้เกิดความรู้ใหม่โดยพิจารณาจากองค์ความรู้ที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นนั้น ๆ หรือในประเทศไทย ความรู้ที่มีอยู่แล้วในประเทศย่อมเป็นความรู้ที่น้อยกว่าองค์ความ

รู้ที่มีอยู่ในโลก สรุปได้ว่า การสร้างสรรค์ความรู้ในวงการระดับท้องถิ่นเกิดขึ้น
จาก

๓.๒.๑ การที่ประเด็นใหม่หรือข้อคิดใหม่ในเรื่องเดิม

๓.๒.๒ การอธิบายประเด็นต่าง ๆ ในเรื่องใหม่ หรือวิธี

การใหม่

๓.๒.๓ การให้ความหมายใหม่ หรือข้อคิดใหม่แก่ข้อมูลที่มี

อยู่แล้ว

๓.๒.๔ การอธิบายให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อยู่บนพรม

แดนแห่งความรู้แก่วงการวิชาการไทย และ

๓.๒.๕ การอธิบายให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่ยังไม่มีผู้

ใดเข้าใจมาก่อนหรือที่เข้าใจผิด ๆ มาก่อน

๓.๓ การสร้างสรรค์ความรู้ในวงการระดับโลก หมายถึงการทำให้
เกิดความรู้ใหม่ให้แก่โลก การสร้างสรรค์ความรู้ในลักษณะนี้ สะท้อนถึงการ
ยืนอยู่บนพรมแดนหรือแถวหน้าของระดับความรู้จัดเป็นจุดสุดยอดของความเป็นนัก
วิชาการในวงการของไทย และวงการสากล ผลงานมีลักษณะต่อไปนี้

๓.๓.๑ การวิพากษ์วิจารณ์ที่ประเมินความรู้ความคิดที่มีอยู่

อย่างลุ่มลึก

๓.๓.๒ การให้ข้อยุติเชิงประจักษ์ที่อาจเป็นฐานของความรู้

ใหม่

๓.๓.๓ การแก้ไขเนื้อหาสาระของทฤษฎี/แบบจำลองเดิม

หรือการตีความใหม่จากทฤษฎี/แบบจำลองที่มีอยู่แล้ว และ

๓.๓.๓ การค้นพบทฤษฎี/แบบจำลองใหม่

ตอนที่ ๔

พัฒนาการของการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

แนวคิดและความเป็นมาของตำแหน่งทางวิชาการ

ในระบบอุดมศึกษาไม่ว่าของรัฐ หรือเอกชนตำแหน่งทางวิชาการ เป็นเครื่องชี้สำคัญที่แสดงถึงประสิทธิภาพ และคุณภาพของคณาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาว่า มีความรอบรู้ ความเชี่ยวชาญและมีความสามารถทางวิชาการ รวมทั้งยังเป็นตัวที่แสดงให้เห็นถึง มาตรฐานทางวิชาการของสถาบันนั้น ๆ ได้อีกด้วย (สุกัญญา สร้อยไสย์, ๒๕๓๖ : ๑๐) ตำแหน่งผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากอาจารย์แล้วหากเป็นตำแหน่งทางวิชาการจะประกอบด้วยผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์(ผศ.) รองศาสตราจารย์(รศ.) หรือศาสตราจารย์(ศ.) (ทบทวนมหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘ : ๙๑ - ๑๐๖)

ในประเทศอินเดีย ตำแหน่งอาจารย์(lecturer) ในมหาวิทยาลัยจะต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท สำหรับผู้ที่ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์จะต้องมีผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพสูงมากและมีผลงานด้านการวิจัยที่ดีเด่น และต้องปฏิบัติหน้าที่การสอนในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ - ๑๐ ปี (Haggerty, 1969 : 112 - 153)

อัลเซย์ และโทรว์ได้กล่าวถึงตำแหน่งทางวิชาการในอังกฤษว่าผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ต้องมีคุณวุฒิสองระดับปริญญาตรีและต้องทดลองปฏิบัติงานด้านการสอน หากสอนไม่ดีจะไม่ได้รับการพิจารณาขึ้นเงินเดือนเกินกว่าขั้นที่กำหนดไว้ ตำแหน่งทางวิชาการประกอบด้วย

๑. Assisted Lecturer ในปัจจุบันตำแหน่งนี้ได้ยกเลิกไปแล้ว

๒. Lecturer ผู้ดำรงตำแหน่งนี้จะต้องเป็นอาจารย์มาไม่น้อยกว่า ๖ - ๗ ปี และผ่านการประเมินศักยภาพและการปฏิบัติงานด้านการสอน

๓. Senior Lecturer ดำรงตำแหน่งโดยการคัดเลือกแบบ Individual Selective

๔. Professor เป็นตำแหน่งทางวิชาการสูงสุดในมหาวิทยาลัย (Halsey and Trow. 1971 : 150)

การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการข้างต้น จะพิจารณาจากผลการปฏิบัติ ด้านการสอน การวิจัยและการแต่งตำรา สำหรับการพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่ง ศาสตราจารย์ใช้วิธีการประกาศทั่วไป โดยไม่จำกัดว่าจะเลื่อนมาจากตำแหน่งใด จึงอาจเป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยก็ได้แต่ปกติจะมีตำแหน่งศาสตราจารย์ ภาควิชาละ ๑ คนเท่านั้น ผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ จึงต้องดำรงตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชา แต่หากเป็นภาควิชาใหญ่ อาจจะมีศาสตราจารย์มากกว่า ๑ ตำแหน่งก็ได้ (วิจิตร ศรีสอาน. ๒๕๑๖ : ๒๗)

คลาเซค กล่าวถึงตำแหน่งทางวิชาการในประเทศสหรัฐอเมริกา ว่า อาจารย์ (instructor) ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ (Assistant Professor) จะต้องมีความรู้ที่แสดงถึงความสำเร็จใน สาขาวิชานั้น ๆ ต้องปฏิบัติหน้าที่ที่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อวิชาการ มีผลงานสอนที่มีคุณภาพ และต้องมีคุณวุฒิทางวิชาการ กับประสบการณ์ที่เหมาะสม ต่อตำแหน่ง ระดับรองศาสตราจารย์ (Associate Professor) ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งจะต้องมีผลงานทางวิชาการ การบริการทางวิชาการและผลงานสอน ที่ดีเยี่ยม อันแสดงถึงความเป็นผู้นำทางวิชาการในสาขาวิชานั้น ๆ ส่วนระดับ ศาสตราจารย์ จะต้องพิจารณาจากผลงานทางวิชาการ ระดับยอดเยี่ยมที่ผลิตให้ มหาวิทยาลัยหรือสังคม อันแสดงถึงความเป็นผู้นำทางวิชาการ และวิชาชีพของ

สาขาวิชานั้น ๆ ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ (Klasek. 1988 : 133)

ในประเทศแคนาดาตำแหน่งทางวิชาการ ประกอบด้วย

๑. รองศาสตราจารย์ (Associate Professor) เป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญเพราะเมื่อได้รับตำแหน่งนี้จะได้รับสัญญาจ้างสอนแบบถาวร (tenure) ด้วย รวมทั้งยังแสดงถึงความสามารถทางวิชาการต่อสังคมในฐานะนักวิชาการ และเป็นที่ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการสาขาวิชาเดียวกันที่แสดงถึงการพัฒนา ด้านการสอนขั้นสูง การประเมินจะใช้ผู้อยู่ในสาขาวิชาชีพเดียวกัน เป็นคนประเมิน รวมทั้งนักศึกษา เพื่อพิจารณาถึงกิจกรรมทางวิชาการที่แสดงถึงการพัฒนา ออกด้านความรู้และทักษะ การแต่งตั้งจะพิจารณาจากประวัติส่วนตัว ผลงานทาง วิชาการและหนังสือรับรองจากกรรมการอย่างน้อย ๓ คน โดยต้องมีบุคคลภายนอกร่วมด้วยอย่างน้อย ๑ คน หนังสือรับรองจะต้องแสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์

๒. ศาสตราจารย์ (Professor) ตำแหน่งนี้มีความสัมพันธ์กับการยอมรับในฐานะนักวิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ด้านการสอน การวิจัยหรือ การเป็นนักวิชาการ การพิจารณาจะพิจารณาจากประวัติส่วนตัว การสอนและผลงานทางวิชาการ โดยผู้สมัครจะต้องแสดงให้เห็นถึงผลงานอย่างน้อย ๕ ชิ้น โดยจะต้องมีจดหมายรับรองอย่างน้อย ๕ ฉบับ ในจำนวนนี้อย่างน้อย ๓ คนต้องแต่งตั้งจากภาควิชา จดหมายรับรองต้องแสดงให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถในการ ฐานะอาจารย์ หรือนักวิชาการที่มีชื่อเสียง และได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ (FSPC. 1992 : 1 - 8)

ในประเทศญี่ปุ่น ตำแหน่งทางวิชาการประกอบด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์ แต่งตั้งโดยสภาวิชาการซึ่งมีรองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการเป็นประธาน ปกติรองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์จะขึ้น

ตรงต่อศาสตราจารย์ในสาขาวิชาเดียวกัน แต่ในปัจจุบันรองศาสตราจารย์และผู้ช่วยศาสตราจารย์อาจมีโครงการวิจัย งบประมาณและอุปกรณ์การวิจัยแยกต่างหากจากศาสตราจารย์ก็ได้ (สุรศักดิ์ บำรุงวงศ์. ๒๕๓๒ : ๑๑๗ - ๑๔๒)

อิสมีล กล่าวถึงตำแหน่งทางวิชาการในประเทศอิสราเอลว่าตำแหน่งผู้สอนในมหาวิทยาลัย เริ่มต้นจากตำแหน่งดีมอนสเตรเตอร์ (Demonstrator) โดยการคัดเลือกจากนักศึกษาที่เรียนดี เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือศาสตราจารย์เกี่ยวกับการสอน ส่วนผู้บรรยาย (Lecturer) ต้องสำเร็จการศึกษาปริญญาเอก หรือจบปริญญาตรีมาไม่น้อยกว่า ๖ ปี ส่วนผู้ช่วยศาสตราจารย์จะต้องดำรงตำแหน่งผู้บรรยาย มาไม่น้อยกว่า ๕ ปี หรือจบปริญญามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๑ ปี หรือมีผลงานวิจัย หรือกิจกรรมทางสังคมที่ได้รับการยอมรับ ส่วนผู้ที่ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ จะต้องเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์มาไม่น้อยกว่า ๕ ปีและรับปริญญามาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๑๖ ปี กับมีผลงานวิจัยที่ได้รับการยอมรับ (Ismail. 1974 : 230 - 235)

จากรายละเอียดข้างต้นจะเห็นว่าตำแหน่งทางวิชาการในหลายประเทศประกอบด้วยผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์โดยเฉพาะในประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศญี่ปุ่น และมีบางประเทศที่อาจเรียกชื่อแตกต่างกันออกไป เช่น ในประเทศอังกฤษมี อาจารย์ (Lecturer) อาจารย์อาวุโส (Senior Lecturer) และศาสตราจารย์ เป็นต้น สำหรับหลักเกณฑ์การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ นอกจากกำหนดระยะเวลาที่มีประสบการณ์ด้านการสอนแล้วยังจะต้องมีผลงานทางวิชาการได้แก่ ตำรา และงานวิจัยที่มีคุณภาพตามเกณฑ์อีกด้วย

สำหรับในประเทศไทย ระยะเริ่มแรกที่มีมหาวิทยาลัยของรัฐสามารถกล่าวได้ว่า มหาวิทยาลัยทุกแห่งมีเสรีภาพเต็มที่ในการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่ง-

ทางวิชาการ ตามอำนาจหน้าที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติของแต่ละแห่ง โดยสรุป
จึงอาจกล่าวถึงพัฒนาการของความเป็นอิสระของสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ
การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการได้เป็น ๒ ระยะ (อุทัย เลาหวิเชียร. ๒๕๓๒ :
๑๖๖ - ๑๘๒) ดังนี้

๑. การแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในอดีต (พ.ศ. ๒๔๕๔ -
๒๕๐๒)

๒. การแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๐๒
ถึงปัจจุบัน)

แต่หากจะพิจารณาถึงด้านเสรีภาพทางวิชาการ ในการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ อาจจำแนกได้เป็น ๓ ช่วง คือ

๑. มหาวิทยาลัยของรัฐ มีเสรีภาพในการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ
(พ.ศ. ๒๔๕๔ - ๒๔๙๙)

๒. มหาวิทยาลัยของรัฐ มีเสรีภาพในการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ
ภายใต้หน่วยงานกลาง (พ.ศ. ๒๔๙๙ - ๒๕๑๙)

๓. มหาวิทยาลัยของรัฐ มีเสรีภาพในการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ
จากการมอบอำนาจ (พ.ศ. ๒๕๑๙ ถึงปัจจุบัน)

มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

(พ.ศ. ๒๔๕๔ - ๒๔๙๙)

ระยะนี้เป็นช่วงการก่อตั้งมหาวิทยาลัยในยุคแรกซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะเทียบ
เท่ากรมสังกัดกระทรวงต่าง ๆ คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ. ๒๔๕๔) และ
มหาวิทยาลัยศิลปากร (พ.ศ. ๒๔๘๖) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัย

แพทยศาสตร์ (พ.ศ. ๒๔๘๖) สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มหาวิทยาลัยเกษตร-
ศาสตร์ (พ.ศ. ๒๔๘๖) สังกัดกระทรวงเกษตร ส่วนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
(พ.ศ. ๒๔๙๖) มีฐานะเป็นนิติบุคคลไม่ขึ้นกับส่วนราชการใด ระยะนี้มหาวิทยาลัย
ของรัฐทุกแห่งข้างต้นมีเสรีภาพทางวิชาการในการพิจารณาแต่งตั้ง ตำแหน่งทาง
วิชาการได้เอง (อุทัย เลาหวิเชียร. ๒๕๓๒ : ๑๖๗)

๑. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้ง เป็น
มหาวิทยาลัยโดยยกฐานะจาก โรงเรียนข้าราชการพลเรือนของพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแล้วประกาศประดิษฐานขึ้นเป็นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จากนั้นได้ออนไปสังกัดกระทรวงธรรมการตามประกาศลงวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ.
๒๔๕๔ (รอง ศยามานนท์ และคนอื่น ๆ. ๒๕๐๔ : ๓๖) ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติ
คุ้มครองการดำเนินงาน คือ พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพุทธศักราช
๒๔๗๗ ตราไว้ ณ วันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๘ ในส่วนของการแต่งตั้งผู้สอน
ในมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ ดังนี้

๑.๑ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการเดิมมีเฉพาะตำแหน่งศาส-
ตราจารย์และอาจารย์เท่านั้น การแต่งตั้งเป็นอำนวยการหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย
ตามมาตรา ๑๑ (๔) ซึ่งกำหนดให้สภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ อ.ก.พ.กระทรวง
ธรรมการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๖ ในส่วนที่
เกี่ยวกับตำแหน่งศาสตราจารย์ อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่มีเงินเดือนในงบประมาณ
แผ่นดิน มาตรา ๑๑ (๕) กำหนดอำนาจหน้าที่ให้สภามหาวิทยาลัยวางระเบียบการ
แต่งตั้ง เลื่อนขึ้น ถอดถอนและควบคุมศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่
ได้รับเงินเดือนจากรายได้ของมหาวิทยาลัยอีกด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามข้อเสนอ

ของคณะกรรมการประจำคณะหรือแผนกอิสระตามมาตรา ๒๑(๕) ในการแต่งตั้ง เลื่อนชั้นและถอดถอนศาสตราจารย์ อาจารย์และเจ้าหน้าที่ข้างต้น

๑.๒ วิธีการแต่งตั้ง

การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

๑.๒.๑ ศาสตราจารย์

กำหนดไว้ตามมาตรา ๒๕ ให้เลือกจากบุคคลที่มีคุณวุฒิสำหรับแผนกวิชาที่ผู้นั้นปฏิบัติ ดังนี้

- ๑) ได้ปริญญาชั้นปริญญาเอก ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือเทียบเท่า และได้ทำการสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่าห้าปี หรือ
- ๒) ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือเทียบเท่า และได้ค้นคว้าจนได้ผลดีเป็นพิเศษ หรือ
- ๓) ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือเทียบเท่า และได้แสดงความสามารถพิเศษในการสอนในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่ต่ำกว่าสิบห้าปี

๑.๒.๒ อาจารย์และเจ้าหน้าที่อื่น

การแต่งตั้ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๖ หรือตามพระราชกฤษฎีกากำหนดวิธีการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุบุคคลในตำแหน่งที่มีเหตุผลพิเศษของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็ได้แล้วแต่กรณี

ต่อมาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยออกพระราชบัญญัติฉบับใหม่ชื่อ "พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๔๘๖" ตราไว้ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๖ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติเดิม คือ พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหา-

วิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับผู้สอน (มาตรา ๒๖) ดังนี้

๑.๓ ประเภทของผู้สอน ประกอบด้วย

๑.๓.๑ ศาสตราจารย์ (มาตรา ๒๗) ซึ่งได้แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ศาสตราจารย์ประจำและศาสตราจารย์พิเศษ ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย จากผู้มีคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

๑) ได้ปริญญาเอกของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือเทียบเท่ากันในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัยนี้และได้ทำการสอนวิชาในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี หรือ

๒) ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่ง ของมหาวิทยาลัยนี้ หรือเทียบเท่ากันในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัยนี้ และได้ทำการค้นคว้าจนได้ผลดีเป็นพิเศษในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัยนี้ หรือได้เคยดำรงตำแหน่งคณบดีในมหาวิทยาลัยนี้มาแล้วด้วยความเรียบร้อย หรือ

๓) เป็นรองศาสตราจารย์ ซึ่งได้เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาในมหาวิทยาลัยมาด้วยความเรียบร้อยไม่น้อยกว่าสองปี หรือเป็นรองศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปีและปฏิบัติราชการเป็นผลดี หรือ

๔) ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่ง ของมหาวิทยาลัยนี้ หรือเทียบเท่ากัน ในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัย และได้แสดงความสามารถเป็นพิเศษในมหาวิทยาลัย รวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าปี

๑.๓.๒ รองศาสตราจารย์ (มาตรา ๒๗ ทวิ) จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัยจากผู้มีคุณวุฒิดังต่อไปนี้

๑) ได้ปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยนี้หรือเทียบเท่ากันในสาขาวิชา ที่มีการสอนในมหาวิทยาลัยและได้ทำการสอนวิชาในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี หรือ

๒) ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งของมหาวิทยาลัยนี้หรือเทียบเท่ากัน ในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัยนี้ และได้เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกอิสระ หรือหัวหน้าแผนกวิชาในมหาวิทยาลัยนี้มาแล้วด้วยความเรียบร้อยไม่น้อยกว่าสองปี หรือ

๓) เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ซึ่งได้เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาในมหาวิทยาลัยนี้มาด้วยความเรียบร้อยไม่น้อยกว่าสองปี และปฏิบัติราชการได้ผลดี หรือ

๔) ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งของมหาวิทยาลัยนี้หรือเทียบเท่ากัน ในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัยนี้ และได้แสดงความสามารถเป็นพิเศษในการสอนในมหาวิทยาลัย รวมเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปีและได้แสดงความสามารถในการสอน ในมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาชั้นสูง ของกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งมาแล้ว

๑.๓.๓ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (มาตรา ๒๗ ตวิ) แต่งตั้งจากผู้มีคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

๑) ได้ปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ หรือเทียบเท่ากันในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัยนี้ และได้ทำการสอนวิชาในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี หรือ

๒) ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งของมหาวิทยาลัยนี้หรือเทียบเท่ากัน ในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัยนี้ และได้เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกอิสระหรือหัวหน้าแผนกวิชาในมหาวิทยาลัยนี้มาแล้วด้วยความ

เรียบร้อยไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเคยเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยนี้มาแล้วไม่น้อยกว่าเจ็ดปี หรือรับราชการมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบห้าปี

๑.๓.๔ อาจารย์ (มาตรา ๒๗ จัตวา) มีสองประเภทคือ อาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ

๑) อาจารย์ประจำ แต่งตั้งจากผู้ได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งของมหาวิทยาลัยนี้หรือเทียบเท่ากันในสาขาวิชาที่มีสอนในมหาวิทยาลัยนี้

๒) อาจารย์พิเศษให้อธิการบดีแต่งตั้งขึ้นประจำปีการศึกษาตามคำแนะนำของคณบดี หรือหัวหน้าแผนกอิสระ

๒. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทยที่มีการออกกฎหมายคุ้มครองการดำเนินงานชื่อ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง พ.ศ. ๒๔๗๖ ออกในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖ มาตรา ๔๐ กำหนดให้ผู้สอนในมหาวิทยาลัยแบ่งเป็นชนิดสามัญและวิสามัญ ดังนี้

๒.๑ ผู้สอนชนิดสามัญ มี ๒ ชั้น ดังนี้

๒.๑.๑ ศาสตราจารย์สามัญ (มาตรา ๔๑) คือผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งจากบุคคลที่ได้เป็นรองศาสตราจารย์สามัญมาก่อนมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปี

๒.๑.๒ รองศาสตราจารย์สามัญ (มาตรา ๔๒) คือ ผู้ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นจากบุคคลที่ได้รับปริญญาเอก (สามัญหรือกิตติมศักดิ์) ของมหาวิทยาลัยนี้ และสอบแข่งขันวิชาขึ้นรองศาสตราจารย์ได้

๒.๒ ผู้สอนชนิดวิสามัญ มี ๓ ชั้นดังนี้

๒.๒.๑ ศาสตราจารย์วิสามัญ

๒.๒.๒ รองศาสตราจารย์วิสามัญ

ศาสตราจารย์ หรือรองศาสตราจารย์วิสามัญ

(มาตรา ๔๓) คือ ผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นจากบุคคลที่ได้รับปริญญาต่างประเทศไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกหรือผู้ที่ได้ทำการตรวจค้นหรือกระทำการอย่างใดในประเทศ หรือต่างประเทศซึ่งคณะกรรมการมหาวิทยาลัยได้สอบสวนความรู้เห็นจนเป็นที่พอใจว่าชำนาญในวิชาที่จะสอนนั้นแล้ว

๒.๒.๓ ผู้บรรยาย(มาตรา ๔๔) ได้แก่บุคคลใด ๆ ซึ่งคณะกรรมการมหาวิทยาลัยได้สอบสวนความรู้แล้ว ตั้งให้บรรยายวิชาใด ๆ ในมหาวิทยาลัยได้

๓. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๘๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๐ ตอน ๗ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๖ กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการ ตามมาตรา ๑๑(๕) คือ "การพิจารณาแต่งตั้ง เลื่อนชั้น ถอดถอนและควบคุมศาสตราจารย์ อาจารย์และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ของมหาวิทยาลัย"

สำหรับการแต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์(มาตรา ๒๕) กำหนดให้มีคุณวุฒิสำหรับแผนกวิชาที่ตนพึงปฏิบัติ ดังนี้

๓.๑ ได้ปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์หรือเทียบเท่ากันและได้ทำการสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๕ ปี หรือ

๓.๒ ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หรือเทียบเท่ากัน และได้ทำการค้นคว้าจนได้ผลดีเป็นพิเศษ หรือ

๓.๓ ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์หรือเทียบเท่ากัน และได้แสดงความสามารถเป็นพิเศษในการสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่าสิบห้าปี

๔. มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๘๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๐ ตอนที่ ๗ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๖ ได้ให้อำนาจคณะกรรมการมหาวิทยาลัย ในการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการตามมาตรา ๑๒(๕) คือ "พิจารณาการแต่งตั้งเลื่อนขึ้น ถอดถอน และควบคุมศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ" และที่แตกต่างจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์คือ กำหนดให้มีคณะกรรมการประจำคณะ (มาตรา ๒๑) เพื่อทำหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการ คือ "เสนอแต่งตั้ง เลื่อนขึ้น หรือถอดถอนศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในคณะต่อคณะกรรมการมหาวิทยาลัย"

อนึ่งสำหรับผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์ต้องมีคุณสมบัติ (มาตรา ๒๙) ดังนี้

๔.๑ ได้ปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์หรือเทียบเท่ากัน และได้ทำการสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๕ ปี หรือ

๔.๒ ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ หรือเทียบเท่ากัน และได้ทำการตรวจรักษาได้ผลดีเป็นพิเศษ หรือ

๔.๓ ได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ หรือเทียบเท่ากัน และได้แสดงความสามารถเป็นพิเศษ ในการสอนในมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปี

๕. มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยศิลปากร ตั้งตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๔๘๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๐ ตอนที่ ๕ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๔๘๖ กำหนดให้มีคณะกรรมการมหาวิทยาลัย ซึ่งมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการ ตามมาตรา ๑๐(๕) คือ "พิจารณา แต่งตั้ง เลื่อนขึ้น ถอดถอน และควบคุมเจ้าหน้าที่ทางวิชาการ" และให้มีคณะกรรมการประจำคณะ หรือแผนกอิสระ โดยมีอำนาจหน้าที่(มาตรา ๑๘) ในส่วนที่เกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการคือ "เสนอการแต่งตั้ง เลื่อนขึ้น หรือถอดถอนศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ในคณะหรือแผนก"

สำหรับผู้ที่จะดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ (มาตรา ๒๔) "ต้องมีคุณวุฒิเชี่ยวชาญอย่างยิ่งในวิชาประติมากรรม จิตรกรรม ดุริยางคศิลป์ นาฏศิลป์ โบราณคดีหรือวิชาช่างอย่างอื่น และได้รับราชการมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปี หรือ ได้ทำการสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๕ ปี"

จากรายละเอียดข้างต้นจะเห็นว่า มหาวิทยาลัยของรัฐที่จัดตั้งในระยะนี้มีเสรีภาพในการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการได้ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่ปรากฏไว้ในพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง สำหรับการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการในช่วงนี้ ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล อดีตรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยกล่าวว่า "...เป็นการเลื่อนฐานะทางวิชาการ โดยใช้อายุราชการเป็นหลักมากกว่าผลงานทางวิชาการ แม้ว่าในกฎหมายจะเขียนว่า ผู้จะเลื่อนเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือศาสตราจารย์จะต้องทำการวิจัยจนได้ผล แต่เมื่อไม่มีการวิจัย จึงไม่อาจนำมาใช้ในการเลื่อนฐานะทางวิชาการได้ ครั้นจะใชการการสอนเป็นเครื่องวัดก็ไม่อาจวัดได้ว่าใครสอนดีใครสอนไม่ดี ดังนั้น จึงหันมาใช้วิธีง่ายที่สุด คือ ใช้อายุราชการเป็นหลัก คนจึงสามารถ

เลื่อนเป็นศาสตราจารย์ได้โดยไม่ต้องมีการวิจัย แต่ได้เพราะผลของการรับราชการมานาน..." (เกษม สุวรรณกุล. ๒๕๓๐ : ๑๘๓)

มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

ภายใต้หน่วยงานกลาง

(พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๖๔)

ใน พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้มีการจัดตั้งสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติตามพระราชบัญญัติสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๗๓ ตอนที่ ๘ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ โดยให้เหตุผลว่า เพื่อการพิจารณามาตรฐานการศึกษา การวางหลักสูตร การจัดตั้งคณะหรือแผนกวิชา การแต่งตั้งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และอยู่ในระดับเดียวกับมาตรฐานของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ สภามหาวิทยาลัยแห่งชาติประกอบด้วย (มาตรา ๔) นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธาน กรรมการประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้บัญชาการมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยศิลปากรและปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง โดยมีเลขาธิการสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการกับมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ อีก สิบสองคน สภามหาวิทยาลัยแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในส่วนของ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการตามมาตรา ๑๐(๔) คือ "พิจารณาหลักเกณฑ์การ

แต่งตั้งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และอาจารย์"

ใน พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้มีการจัดตั้งสภาการศึกษาแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติสภาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม ๗๖ ตอนที่ ๘๕ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๐๒ โดยให้อำนาจหน้าที่ทั่ว ๆ ไปไม่เฉพาะเจาะจงว่าเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการ(มาตรา ๑๐) จน พ.ศ. ๒๕๐๓ จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยชื่อว่า "คณะกรรมการข้าราชการมหาวิทยาลัย(ก.ม.)" ตามกฎกระทรวง(พ.ศ.) ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติโอนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร ไปสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๐๓ โดยคณะกรรมการประกอบด้วย(ข้อ ๒) นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองนายก(ถ้ามี) เป็นรองประธาน ประธานคณะกรรมการบริหารสภาการศึกษาแห่งชาติ ปลัดบัญชาการสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี อธิการบดีทุกมหาวิทยาลัย ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในมหาวิทยาลัยของรัฐ(ข้อ ๖) คือการบรรจุแต่งตั้ง และโอนข้าราชการ(ข้อ ๗) ในส่วนรายละเอียดของการบรรจุแต่งตั้งได้ให้อำนาจตามข้อ ๑๖ ดังนี้

๑. ข้าราชการพลเรือนชั้นเอกหรือตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าลงมา ให้อธิการบดีเป็นผู้บรรจุและแต่งตั้ง

๒. ข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้บรรจุส่วนการให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี เลขาธิการ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ อาจารย์ชั้นพิเศษ หัวหน้าแผนกวิชา ผู้อำนวยการกอง ให้นำ

ความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

สำหรับการเลื่อนนั้น กำหนดไว้ดังนี้

๑. การเลื่อนจากชั้นตรีเป็นชั้นโท ให้อธิการบดีพิจารณาคัดเลือกจากข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีซึ่งมีความประพฤติ ความรู้ และความสามารถที่จะเลื่อนเป็นชั้นโทได้ และรับราชการในชั้นตรี หรือ อ.ก.ม. เทียบไม่ต่ำกว่าชั้นตรี มาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี เสนอชื่อไปยัง อ.ก.ม. เมื่อ อ.ก.ม. พิจารณาแล้วเห็นสมควรเลื่อนชั้นได้ ให้อธิการบดีส่งเลื่อนชั้นต่อไป

กำหนดสามปีให้ลดเป็นหนึ่งปี สำหรับผู้ได้รับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรซึ่ง ก.ม. เทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

๒. การเลื่อนจากชั้นโทเป็นชั้นเอก ให้อธิการบดีพิจารณาคัดเลือกจากข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นโท ซึ่งมีความประพฤติ ความรู้ และความสามารถที่จะเลื่อนเป็นชั้นเอกได้ และรับราชการในชั้นโท หรือ ก.ม. เทียบไม่ต่ำกว่าชั้นโท มาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี เสนอชื่อไปยัง ก.ม. เมื่อ ก.ม. พิจารณาแล้วเห็นสมควรเลื่อนชั้นได้ ให้อธิการบดีส่งเลื่อนชั้นต่อไป

กำหนดสามปีให้ลดเป็นสองปีสำหรับผู้ได้รับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรซึ่ง ก.ม. เทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาโท และลดเป็นหนึ่งปีสำหรับผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรซึ่ง ก.ม. เทียบไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก .

๓. การเลื่อนจากชั้นเอกเป็นชั้นพิเศษ ให้อธิการบดี พิจารณาคัดเลือกจากข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นเอกที่มีความประพฤติ ความรู้และความสามารถที่จะเลื่อนเป็นชั้นพิเศษได้ และได้รับราชการในชั้นเอกหรือ ที่ ก.ม. เทียบไม่ต่ำกว่าชั้นเอกมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี กับเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิดังต่อไปนี้คือ

๓.๑ เป็นผู้ที่ได้รับปริญญาเอกหรือประกาศนียบัตรที่ ก.ม. เทียบไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกและรับราชการมาแล้วหรือสอนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่ง ก.ม.

รับรองวิทยฐานะมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี ภายหลังได้รับปริญญาเอกหรือ

๒.๒ เป็นผู้ที่ได้รับปริญญาโทหรือประกาศนียบัตรซึ่ง ก.ม. เทียบ
ไม่ต่ำกว่าปริญญาโท และรับราชการมาแล้วหรือสอนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่ง ก.ม.
รับรองวิทยฐานะมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี ภายหลังได้รับปริญญาโท หรือ

๒.๓ เป็นผู้ที่ได้รับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรซึ่ง ก.ม. เทียบ
ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีและรับราชการมาแล้ว หรือสอนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่ง ก.ม.
รับรองวิทยฐานะมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าปี ภายหลังได้รับปริญญาตรี

แล้วให้เสนอชื่อไปยัง อ.ก.ม. เมื่อ อ.ก.ม. พิจารณาแล้ว เห็นสมควร
เลื่อนขั้นได้ ก็ให้รายงานไปยังคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติก็ให้
นายกรัฐมนตรีสั่งเลื่อนขั้นต่อไป

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๗
ได้ออกมากำกับกับการดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย มหา-
วิทยาลัยของรัฐแต่ละแห่งจึงต้องยึดกฎ ระเบียบ และเกณฑ์กลางในการพิจารณา
แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ และได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.
๒๕๐๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยา-
ลัย พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลโดยเฉพาะในเรื่อง การ
แต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการมาจนถึงปัจจุบัน(อุทัย เลาหวิเชียร. ๒๕๓๒ : ๑๖๗)

หลักการสำคัญของกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๓๘ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๐๙ คือ การให้ข้าราชการในมหา-
วิทยาลัยที่ไม่มีปริญญาแต่มีความสามารถ และความชำนาญในวิชาการเฉพาะด้าน
การสอน และการวิจัย มีโอกาสเลื่อนเป็นข้าราชการสามัญขั้นพิเศษ ซึ่งต่อมาได้
เป็นแนวปฏิบัติที่สำคัญของการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการโดยผูกพันกับความอาวุ-
โสและระดับขั้นมากกว่าการแต่งตั้งโดยคำนึงถึง ประสิทธิภาพ ความรู้และความ

สามารถ สาระของกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการ มีดังนี้

การเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นเอกชั้นเป็นชั้นพิเศษให้อธิการบดี พิจารณาคัดเลือกจากข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นเอกซึ่งมีความประพฤติ ความรู้ และความสามารถที่จะเลื่อนเป็นชั้นพิเศษได้ และ

๑. ต้องรับราชการในชั้นเอก หรือที่ ก.ม. เทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นเอก มาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี กับเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติต่อไปนี้ คือ

๑.๑ เป็นผู้ที่ได้รับปริญญาเอก หรือประกาศนียบัตร ซึ่ง ก.ม. เทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก และรับราชการมาแล้วหรือสอนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่ง ก.ม. รับรองวิทยฐานะมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี ภายหลังได้รับปริญญาเอก หรือ

๑.๒ เป็นผู้ได้รับปริญญาโทหรือประกาศนียบัตรซึ่ง ก.ม. เทียบได้ ไม่ต่ำกว่าปริญญาโทและรับราชการมาแล้ว หรือสอนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่ง ก.ม. รับรองวิทยฐานะมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี ภายหลังได้รับปริญญาโท หรือ

๑.๓ เป็นผู้ได้รับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรซึ่ง ก.ม. เทียบได้ ต่ำกว่าปริญญาตรี และรับราชการมาแล้ว หรือสอนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่ง ก.ม. รับรองวิทยฐานะมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าปี ภายหลังได้รับปริญญาตรีหรือ

๒. เป็นผู้ที่ได้รับราชการมาแล้ว เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี และใน ระยะเวลาที่ได้รับราชการนั้นได้ทำการสอนในสถาบันอุดมศึกษาซึ่ง ก.ม. รับรอง วิทยฐานะมาแล้ว เป็นเวลารวมกันทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าห้าปี ภายหลังจากได้รับราช- การเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญขึ้นเอก กับได้มีผลงานหรือทำการวิจัยถึงขั้นที่ ก.ม. เห็นว่าได้ผลดี

การแต่งตั้ง ให้อธิการบดีเสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติข้างต้นไปยัง ก.ม. เมื่อ ก.ม. พิจารณาเห็นสมควรเลื่อนขึ้นได้ ก็จะรายงานให้คณะรัฐมนตรีเมื่อคณะรัฐ-

มนตรีพิจารณาอนุมัติแล้วก็ให้นายกรัฐมนตรีสั่งเลื่อนชั้นต่อไป

ต่อมาสภาการศึกษาแห่งชาติ ได้มีหนังสือที่ สร ๑๔๐๑(๓)/๐๗๗๖ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ เวียนแจ้งมติของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยว่าคณะกรรมการฯ ได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๑๑ ได้มีมติว่าผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์ ควรจะต้องได้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรืออาจารย์ชั้นพิเศษเสียก่อนอย่างน้อย ๒ ปี นอกจากนี้ยังกำหนดว่าให้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์เสียก่อนจึงจะเสนอให้ ก.ม.พิจารณาได้อย่างไรก็ตามผู้ที่ได้รับเงินเดือนขั้นแรกของอันดับ ๒ ขึ้น ๔,๘๐๐ บาทจะเลื่อนเป็นชั้นพิเศษ โดยการปรับขยายอัตราในปีนั้น ๆ ได้ ต่อเมื่อมีปริมาณและคุณภาพงานอยู่ในระดับดีมากแต่ถ้าเป็นชั้นเอกอันดับ ๒ ขึ้น ๔,๘๐๐ บาทมาครบ ๑ ปีแล้วหากจะเลื่อนเป็นชั้นพิเศษโดยการปรับขยายอัตรา ผู้นั้น ต้องแสดงปริมาณและคุณภาพงานในระดับดีพอสมควร

จน พ.ศ. ๒๕๑๕ เมื่อมีการจัดตั้ง ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ขึ้นตามประกาศคณะปฏิวัติที่ ๒๑๖ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕ จึงได้โอนอำนาจหน้าที่การดำเนินการ และการกำกับดูแลการศึกษาระดับอุดมศึกษา จากสภาการศึกษาแห่งชาติ สำนักราชมนตรี ไปเป็นของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐซึ่งได้ทำหน้าที่เกี่ยวกับ ก.ม. ด้วย

**มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ
จากการมอบอำนาจ
(พ.ศ. ๒๕๑๙ ถึงปัจจุบัน)**

เมื่ออำนาจหน้าที่ในการพิจารณาแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ได้มาอยู่ที่ ก.ม. ต่อมา ก.ม. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ดังรายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่ สร.ทม. ๐๒๐๒/ว.๕ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๙ ดังนี้

การพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ให้ถือคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ความรู้ความสามารถและผลงานทางวิชาการตามมาตรฐานดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ที่จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้ง จะต้องมีความรู้ความสามารถและผลงานทางวิชาการ ดังนี้

๑.๑ คุณสมบัติ

ก.ม. ได้กำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งว่า ผู้ที่ได้รับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจะต้องดำรงตำแหน่งอาจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ ปี ผู้ที่ได้รับปริญญาโทหรือเทียบเท่าจะต้องดำรงตำแหน่งอาจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี ส่วนผู้ที่ได้รับปริญญาเอก หรือเทียบเท่าจะต้องผ่านการทดลองปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอาจารย์มาแล้ว

๑.๒ ผลงานทางวิชาการ กำหนดให้มีผลงานประกอบด้วย

๑.๒.๑ มีชั่วโมงสอนประจำวิชาหนึ่งวิชาใดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย และได้ทำการสอนได้ผลดีสมความมุ่งหมายโดยจะต้อง

เสนอเอกสารประกอบการสอนที่ผลิตขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑ รายการ และ

๑.๒.๒ งานแต่ง เรียบเรียง แปลหนังสือ หรือเขียนบทความทางวิชาการ ซึ่งมีคุณภาพดีและได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว ทั้งนี้ ไม่นับงานวิจัยที่ทำเป็นส่วนของการศึกษาหรือรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรใด ๆ หรือ

๑.๒.๓ ผลงานวิจัย ซึ่งมีคุณภาพดีและได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว ทั้งนี้ ไม่นับงานวิจัยที่ทำเป็นส่วนของการศึกษาหรือประกาศนียบัตรใด ๆ หรือ

๑.๒.๔ มีผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ๆ ซึ่งมีคุณภาพเทียบเคียงได้กับข้อ ๑.๒.๒ หรือ ๑.๒.๓

๒. รองศาสตราจารย์

ผู้ที่ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์จะต้องมีคุณสมบัติและผลงานทางวิชาการ ดังนี้

๒.๑ คุณสมบัติ

ก.ม. กำหนดคุณสมบัติ เฉพาะสำหรับตำแหน่งว่าจะต้องดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี

๒.๒ ผลงานทางวิชาการ ประกอบด้วย

๒.๒.๑ มีชั่วโมงสอนประจำวิชาหนึ่งวิชาใดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยและได้ทำการสอนได้ผลดีสมความมุ่งหมาย โดยจะต้องเสนอเอกสารประกอบการสอนที่ใช้ประกอบการศึกษาตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ไม่น้อยกว่า ๑ รายวิชา ซึ่งมีคุณภาพดีและได้ใช้ประกอบการสอนมาแล้วไม่เกิน ๕ ปีก่อนที่จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นรองศาสตราจารย์ และ

๒.๒.๒ งานแต่ง เรียบเรียง หรือแปลตำราที่ใช้ประกอบการศึกษาตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยซึ่งมีคุณภาพดีและได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่

มาแล้วไม่เกิน ๕ ปี ก่อนที่จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็น รองศาสตราจารย์ หรือ

๒.๒.๓ ผลงานวิจัยโดยได้ทำเสร็จไม่เกินระยะเวลา ๕ ปี ก่อนที่จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นรองศาสตราจารย์ และได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่มาแล้ว ทั้งนี้ไม่นับงานวิจัยที่เป็นส่วนของการศึกษาหรือประกาศนียบัตร ใด ๆ หรือ

๒.๒.๔ มีผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถ ประเมินคุณค่าเปรียบเทียบกับผลงานทางวิชาการตามข้อ ๒.๒.๒ หรือ ๒.๒.๓

๓. ศาสตราจารย์

ผู้ที่ได้รับการพิจารณาแต่งตั้ง จะต้องมีความสมบูรณ์และผลงานทาง วิชาการ ดังนี้

๓.๑ คุณสมบัติ

ก.ม. กำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง จะต้องดำรง ตำแหน่งรองศาสตราจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี

๓.๒ ผลงานทางวิชาการ ประกอบด้วย

๓.๒.๑ มีชั่วโมงสอนประจำวิชาหนึ่งวิชาใด ที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรของมหาวิทยาลัย และได้ทำการสอนได้ผลดีสมความมุ่งหมาย โดยจะ ต้องเสนองานแต่งหรือเรียบเรียงตำราที่ใช้ประกอบการศึกษา ตามหลักสูตรของ มหาวิทยาลัยไม่น้อยกว่า ๑ เล่มซึ่งมีคุณภาพดีมากและได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มา แล้วไม่เกิน ๕ ปี ก่อนที่จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์ และ

๓.๒.๒ ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีมาก โดยได้ทำเสร็จไม่ เกินระยะเวลา ๕ ปี ก่อนที่จะได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์ และ

ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว ทั้งนี้ ไม่นับงานวิจัยที่ทำเป็นส่วนของการศึกษา เพื่อรับปริญญา หรือประกาศนียบัตรใด ๆ หรือ

๓.๒.๓ มีผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถ ประเมินคุณค่าเปรียบเทียบกับผลงานตามข้อ ๓.๒.๒

ผลงานการเขียนตำรางานวิจัย และงานวิชาการอื่น ๆ ตามข้อ ๓.๒.๑ ๓.๒.๒ และ ๓.๒.๓ จะต้องไม่ซ้ำซ้อนกับผลงาน ที่ได้เคยใช้ สำหรับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์มาแล้ว

การพิจารณาแต่งตั้งบุคคลเข้าสู่ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์ จะต้องดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

๑.๑ ให้คณะวิชาเสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ม. กำหนด ต่อ อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยที่คณะวิชานั้น ๆ สังกัด ตามแบบเสนอแต่งตั้งที่ ก.ม. กำหนดพร้อมทั้งส่งผลงานทางวิชาการให้ อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยพิจารณาด้วย

๑.๒ ให้ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นกรรมการพิจารณาคัดคุณสมบัติและผลงานทางวิชาการเพื่อพิจารณากลับรองก่อนที่ อ.ก.ม. จะพิจารณาอนุมัติ

๑.๓ เมื่อ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยอนุมัติการแต่งตั้งและได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยแล้ว ให้อธิการบดีเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งแล้วแจ้งให้ ก.ม. ทราบภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ออกคำสั่งแต่งตั้ง

๒. ศาสตราจารย์

๑.๑ ให้คณะวิชาเสนอชื่อผู้มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ม. กำหนด ต่อ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยที่คณะวิชานั้น ๆ สังกัด ตามแบบเสนอแต่งตั้งที่ ก.ม. กำหนดพร้อมทั้งส่งผลงานทางวิชาการให้ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยพิจารณาด้วย

๑.๒ ให้ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นกรรมการพิจารณาคณสมบัติ และผลงานทางวิชาการ เพื่อพิจารณากลับกรองก่อนที่ อ.ก.ม. จะพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๑.๓ เมื่อ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นสมควรแล้ว จึงให้เสนอขอความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยเพื่อนำเสนอ ก.ม. พิจารณาอนุมัติการแต่งตั้ง

๑.๔ ก.ม. อาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็น อ.ก.ม. วิสามัญเพื่อพิจารณาคณสมบัติ และผลงานทางวิชาการของผู้ได้รับการเสนอแต่งตั้งก่อนที่ ก.ม. จะพิจารณาอนุมัติก็ได้

๑.๕ เมื่อ ก.ม. อนุมัติการแต่งตั้งแล้ว ให้ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

นอกจากนี้หากมีเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัยอาจเสนอขออนุมัติ ก.ม. แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือรองศาสตราจารย์ ซึ่งมีคุณสมบัติเฉพาะต่างไปจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานตำแหน่ง ให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นได้ เช่น ขอเสนอแต่งตั้งอาจารย์ให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์หรือศาสตราจารย์ โดยที่ผู้นั้นมิได้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์มาก่อน ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับการเสนอแต่งตั้งจะต้องมีความรู้ความสามารถสูง และมีผลงานทางวิชาการดีเด่นเป็นพิเศษ ส่วนวิธีการเสนอแต่งตั้งให้ดำเนินการตามข้อ ๑ และข้อ ๒ โดยอนุโลม

สรุปและวิเคราะห์

ตำแหน่งทางวิชาการมีความสำคัญ และมีความจำเป็นสำหรับมหาวิทยาลัย เนื่องจากเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพและคุณภาพของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัย รวมถึงมาตรฐานทางวิชาการ มหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งมีกำเนิดมาพร้อมกับการออกกฎหมายรองรับการดำเนินการกิจการทำให้มหาวิทยาลัยมีเสรีภาพ ด้านการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ แต่ถึงระยะหนึ่งรัฐบาลได้ตระหนักถึงมาตรฐานทางวิชาการ จึงได้นำมหาวิทยาลัยของรัฐทั้งหมดมาบริหารงานภายใต้หน่วยงานกลาง จนได้มีการมอบอำนาจเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการบางระดับ เพื่อให้มหาวิทยาลัย สามารถพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการได้เอง โดยเฉพาะระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์จึงสามารถแบ่งพัฒนาการของการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการได้เป็น ๓ ช่วง ดังนี้

๑. มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการเป็นช่วง พ.ศ. ๒๔๕๔ - ๒๔๙๔ ซึ่งประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยแห่งแรกคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ตามมาคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (พ.ศ. ๒๔๗๖) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (พ.ศ. ๒๔๘๖) มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (พ.ศ. ๒๔๘๖) และมหาวิทยาลัยศิลปากร (พ.ศ. ๒๔๘๖) ระยะนี้มหาวิทยาลัยมีเสรีภาพโดยสมบูรณ์ จากการที่มีพระราชบัญญัติรองรับการดำเนินการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการได้เองในมหาวิทยาลัยของตน

๒. มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการภายใต้หน่วยงานกลาง เป็นช่วง พ.ศ. ๒๔๙๔ - พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งรัฐบาลได้จัดตั้งสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติขึ้น เพื่อกำหนดมาตรฐานโดยเฉพาะเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และผู้ช่วย

ศาสตราจารย์ให้มีมาตรฐานและทัดเทียมกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ และใน พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้มีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยเกิดขึ้น การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการในช่วงนี้ จึงต้องดำเนินการภายใต้กฎระเบียบที่กำหนดโดยหน่วยงานกลาง ที่จัดตั้งขึ้นมาดังกล่าว แต่การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการในช่วงนี้ยังคงยึดตามอาวุโสและอายุราชการ มากกว่าการพิจารณาจากผลงานทางวิชาการเป็นสำคัญ

๓. มหาวิทยาลัยของรัฐมีเสรีภาพในการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ จากการมอบอำนาจ เมื่อมีการจัดตั้งทบวงมหาวิทยาลัย (พ.ศ. ๒๕๑๕) เพื่อให้ทำหน้าที่เลขานุการ ก.ม. ด้วย ได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการให้ชัดเจนขึ้น และได้มอบอำนาจให้มหาวิทยาลัยของรัฐพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ได้เอง ตามหนังสือที่ สร.ทม. ๐๒๐๒/ว.๕ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๙ ทำให้มหาวิทยาลัยมีเสรีภาพในการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการมากขึ้น โดยเฉพาะระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

อย่างไรก็ตามการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ นอกจากจะดำเนินการตามกฎหมายเกณฑ์ที่ ก.ม. กำหนด และได้มอบอำนาจให้มหาวิทยาลัยมีเสรีภาพในการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการแล้ว มหาวิทยาลัยควรมีกฎเกณฑ์ที่มีประสิทธิภาพ ในการพิจารณาแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อให้สัมพันธ์กับมาตรฐานทางวิชาการและให้เป็นที่ยอมรับจากมหาวิทยาลัยอื่น ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งจากสังคมต่อไป

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อให้ทราบถึงกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานทางวิชาการที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้มอบอำนาจให้มหาวิทยาลัยของรัฐดำเนินการได้เอง ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ และการพิจารณาผลงานทางวิชาการ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยจึงต้องใช้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพซึ่งการจัดเก็บข้อมูลจากทั้งเอกสารและบุคคลโดยมีขั้นตอนและวิธีการ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ การศึกษาทฤษฎี เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษาไทย มาตรฐานการศึกษาและการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ

ตอนที่ ๒ ศึกษาสภาพปัจจุบันของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการทั้งจากเอกสาร การสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม

ตอนที่ ๓ สร้างรูปแบบของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการโดยการประมวลผลจากข้อมูลที่ได้รับในตอนที่ ๒ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้รูปแบบเชิงอุดมคติ (Ideal Model) แล้วนำไปขอความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ และมีหน้าที่เกี่ยวข้องคือ อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ และรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร ของมหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview)

การดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอน มีวิธีการดำเนินการโดยละเอียด
ดังนี้

ตอนที่ ๑ การศึกษาทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ
อุดมศึกษาไทย มาตรฐานการศึกษาและการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ในขั้น
ตอนนี้จะทำการศึกษา ดังนี้

๑. ทฤษฎี แนวคิด กฎ ระเบียบและคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการให้ความเห็นชอบหลักสูตรระดับ
อุดมศึกษา และตำแหน่งทางวิชาการ เฉพาะระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์และรอง-
ศาสตราจารย์ และการพิจารณาผลงานทางวิชาการได้แก่ เอกสารประกอบการ
สอน เอกสารคำสอน หนังสือ บทความตำรา วิจัยและผลงานทางวิชาการอื่น

๒. ผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานทางวิชาการ โดย
เฉพาะเรื่องตำแหน่งทางวิชาการ ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ ผลงานทางวิชาการ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน เอกสารคำสอน
หนังสือ บทความทางวิชาการ ตำราผลงานวิจัย และผลงานทางวิชาการอื่นและ
หลักสูตรระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ ๒ ศึกษาสภาพปัจจุบันของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ
การศึกษาสภาพปัจจุบันของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการเฉพาะ
ในส่วนของการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ การพิจารณาผลงานทางวิชาการและ
การพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรนี้ จะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มจากมหา-
วิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้ง จากส่วนกลางและภูมิภาคในประเด็นต่อ
ไปนี้

๑. ขั้นตอน วิธีการ และกระบวนการในการดำเนินการ และควบคุม-
มาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ

๒. กฎระเบียบที่ใช้ในการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ

๓. องค์กร และองค์ประกอบขององค์กรที่ใช้ในการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ

๔. การจัดโครงสร้างองค์กรที่เกี่ยวกับการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ

ตอนที่ ๓ สร้างรูปแบบของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ

การดำเนินการในส่วนนี้ เป็นการสร้างรูปแบบของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ โดยประมวลข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการศึกษา ขั้นตอนที่ ๒ แล้วประมวลเป็น รูปแบบเชิงอุดมการณ์ (Ideal Model) จากนั้นจึงนำไปตรวจสอบรูปแบบโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ และรองอธิการบดีฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด จำนวน ๑๓ คน ซึ่งผู้วิจัยได้เดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร คณบดี หัวหน้าภาควิชา/คณะอาจารย์ ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา นักวิชาการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาหลักสูตร การพิจารณาผลงานวิชาการวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการในมหาวิทยาลัยวิทยาลัยของรัฐ ดังนี้

๑. อธิการบดีได้แก่ อธิการบดีมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน ๑๔ คน

๒. รองอธิการบดีได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายบริหารและรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ของมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน ๓๘ คน
 ๓. คณบดี ได้แก่ คณบดีของคณะวิชา และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยในมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน ๑๗๙ คน
 ๔. หัวหน้าภาควิชา/คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน ๙๗๘ คน
 ๕. ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ และผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา จำนวน ๘๖ คน(ทบวงมหาวิทยาลัย. ๒๕๓๖ : ๑ - ๒)
- กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) โดยแบ่งประชากรออกเป็นชั้น ดังนี้
๑. ที่ตั้งของมหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด
 ๒. การจัดตั้งก่อนและหลัง พ.ศ. ๒๕๔๖
 ๓. สังกัดเริ่มแรก สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยหรือกระทรวงศึกษาธิการ
 ๔. คณะวิชา มีคณะแพทยศาสตร์หรือไม่
 ๕. ตำแหน่งบริหาร แบ่งเป็นระดับสูงกลางและระดับปฏิบัติการ
 ๖. ตำแหน่งวิชาการ แบ่งเป็นระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์(ผศ.) รองศาสตราจารย์(รศ.) ศาสตราจารย์(ศ.) และอาจารย์
 ๗. ประสพการณ์เกี่ยวกับการพิจารณาหลักสูตร การพิจารณาผลงานวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาและจัดเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้มากกว่าร้อยละ ๘๐ ซึ่งปรากฏรายละเอียด ตามตารางที่ ๑ และ ๒ คือ

๑. กลุ่มตัวอย่าง ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร จากตารางที่ ๑ จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ กับต่างจังหวัด และในมหาวิทยาลัยที่เริ่มแรกสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยกับเริ่มแรกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนใกล้เคียงกันกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากกว่าร้อยละ ๖๐ อยู่ในมหาวิทยาลัยที่จัดตั้งหลัง พ.ศ. ๒๕๔๖ และอยู่ในมหาวิทยาลัยที่ไม่มีคณะแพทยศาสตร์ จำนวนมากกว่าร้อยละ ๕๐ มีตำแหน่งบริหารระดับกลาง จำนวนประมาณร้อยละ ๓๐ มีตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์(รศ.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์(ผศ.) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีประสบการณ์เกี่ยวกับหลักสูตร ในฐานะประธานหรือกรรมการพิจารณาหลักสูตร

๒. กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาผลงานวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการ จากตารางที่ ๒ จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ กับต่างจังหวัด และกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในมหาวิทยาลัยที่เริ่มแรกสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยกับเริ่มแรกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวนใกล้เคียงกัน กลุ่มตัวอย่างจำนวนประมาณครึ่งหนึ่งเป็นผู้บริหารระดับกลางและประมาณร้อยละ ๓๐ มีตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป มีประสบการณ์เกี่ยวกับการพิจารณาผลงานทางวิชาการ และตำแหน่งวิชาการ ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาผลงานวิชาการประธาน หรือกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย และประธานหรือกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการและตำแหน่งวิชาการ

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มี ๒ ประเภท คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

๑. แบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยการศึกษาจากเอกสาร ภาวะเบี่ยง การมอบอำนาจ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

๒. แบบสัมภาษณ์

เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยกำหนดหัวข้อการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างมีเนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการและการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ รูปแบบนี้ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นรูปแบบเชิงอุดมการณ์ จากนั้นจากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์นี้ ไปสัมภาษณ์แบบเจาะลึกอธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ และรองอธิการบดีฝ่ายบริหารของมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๓ คน

๓. คุณภาพของเครื่องมือ

๓.๑ การตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิที่คัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ด้านคุณวุฒิ และตำแหน่งหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องนี้ ซึ่งประกอบด้วย

๓.๑.๑ ศาสตราจารย์ นพ.เกษม วัฒนชัย

รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

๓.๑.๒ ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์

สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

๓.๑.๓ ศาสตราจารย์บุญธรรม กิจปรีดาภิสุทธิ์

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

๓.๑.๔ รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ คนฉลาด

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยบูรพา

๓.๑.๕ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สินเลารัตน์

คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓.๒ การหาความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่น

๓.๒.๑ ความเที่ยงตรง (Validity) หาความเที่ยงตรง

ของแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ผู้วิจัย ได้นำแบบสอบถามเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้ว จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและถูกต้องก่อน จากนั้นจึงจะนำไปทดสอบหาความเที่ยงตรงอีกครั้งหนึ่งจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ณ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

๓.๒.๒ ความเชื่อมั่น(Reliability) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับเจ้าหน้าที่ ในสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดลซึ่งมิได้เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา(Cronbach. 1984 : 160)

จากการคำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์พบว่าแบบสอบถามของผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .๘๗ ส่วนแบบสอบถามของผู้เกี่ยวข้องกับผลงานทางวิชาการ และตำแหน่งทางวิชาการมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .๘๘

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. แบบสอบถาม สำหรับมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ ผู้วิจัยได้นำไปขอความร่วมมือจากอธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ผู้อำนวยการกองบริการ-การศึกษา และ/หรือนักวิชาการศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้แจกจ่ายแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งดำเนินการจัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนให้ผู้วิจัยในระยะเวลาที่กำหนดต่อไป

ส่วนกรณีกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในมหาวิทยาลัยต่างจังหวัด ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากหัวหน้าหน่วยงานมหาวิทยาลัยภูมิภาคประจำกรุงเทพมหานคร ซึ่งตั้งอยู่ในอาคารทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อจัดส่งแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งได้ประสานงานโดยตรงกับผู้ที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัยต่างจังหวัดเพื่อแจกจ่ายและจัดเก็บรวบรวมข้อมูลอีกทางหนึ่งด้วย

๒. แบบสัมภาษณ์ ภายหลังจากได้ข้อมูลจากแบบสอบถามตามเกณฑ์ได้ทำการวิเคราะห์เพื่อจัดทำรูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการเบื้องต้น (premodel) แล้ว ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๑๓ คน เพื่อขอข้อเสนอนแนะและความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานเบื้องต้นก่อน ดำเนินการจัดทำข้อสรุปและเสนอผลวิจัยต่อไป

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้ทั้งหมด ผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกข้อมูลที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยนำประเด็น และรายละเอียดที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์แล้วสรุปประเด็นสำคัญให้เป็นหมวดหมู่ ได้แก่ ขั้นตอน กระบวนการ บุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการยกร่าง จัดทำ หรือการให้ความเห็นชอบหลักสูตร ตำแหน่งทางวิชาการและผลงานทางวิชาการต่อไป

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลไกการควบคุมมาตรฐานมาตรฐานทางวิชาการ ของมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยใช้วิธีการทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นพื้นฐานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ ๑ และใช้สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) จากการคำนวณโดยใช้โปรแกรม SPSS for WINDOW Version 6.0 เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของกลไกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๒

การสร้างรูปแบบของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ

การวิจัยตอนนี้อยู่ที่ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามมาจัดทำเป็นรูปแบบเบื้องต้นของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ จากนั้นจึงนำรูปแบบนี้ไปตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา และให้ข้อคิดเห็นด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview)

ในการศึกษาโดยใช้เทคนิคสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนี้ได้ใช้ผู้เชี่ยวชาญโดยคัดเลือกจากผู้มีความรู้ ประสบการณ์ และตำแหน่งหน้าที่ตามเกณฑ์ คือ อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายบริหารและรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ หรือผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยของรัฐ ทั้งจากส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค จำนวน ๑๓ คน

เมื่อการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแล้ว ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญข้างต้นโดยการตรวจสอบความเห็นสอดคล้องกัน แล้วปรับปรุงรูปแบบของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการให้มีความสมบูรณ์ต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัย ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่ตั้งไว้ ๓ ข้อ คือ

๑. เพื่อศึกษากลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

๒. เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะแตกต่างกันในด้าน ที่ตั้ง การจัดตั้ง สังกัดเริ่มแรก คณะตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการและประสบการณ์

๓. เพื่อเสนอรูปแบบของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในลักษณะของรูปแบบเชิงอุดมการณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น ๒ ตอน คือการวิเคราะห์ความแตกต่างของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ กับการวิเคราะห์กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่อง การพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการและการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการที่มีลักษณะแตกต่างกันในด้าน ที่ตั้ง การจัดตั้ง สังกัดเริ่มแรก คณะวิชา ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์เกี่ยวกับ

การพิจารณาหลักสูตร การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการและการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการพบว่า ส่วนใหญ่แล้วกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะต่างกัน มีความเห็นไปในทางเดียวกัน กล่าวคือความเห็นเกี่ยวกับกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ข้างต้นไม่ขึ้นกับที่ตั้งของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ หรือต่างจังหวัด ไม่ขึ้นกับการจัดตั้งก่อนหรือหลัง พ.ศ. ๒๕๖๘ ไม่ขึ้นกับเริ่มแรกสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย หรือกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ขึ้นกับการมี หรือไม่มีคณะแพทยศาสตร์ในมหาวิทยาลัย ไม่ขึ้นกับตำแหน่งบริหาร ไม่ขึ้นกับตำแหน่งทางวิชาการ รวมทั้งไม่ขึ้นกับประเภทการพิจารณาหลักสูตร การพิจารณาผลงานวิชาการ หรือประสบการณ์เกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการ ดังรายละเอียดของข้อมูลในตารางที่ ๓ - ๑๔๒ ด้วยเหตุนี้ จึงเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ข้อ ๑ และข้อ ๓ เป็นสำคัญ ดังนี้

๑. การพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร จากข้อมูลใน ตารางที่ ๑๔๓ - ๑๔๕ ผลการวิเคราะห์กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรพบว่า กฎ ระเบียบที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ตามการมอบอำนาจการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรตามคำสั่งทบวงมหาวิทยาลัย ที่ ๑๐๒/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๕ เพื่อเป็นเงื่อนไขในการพิจารณาและจัดทำหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า มีความเหมาะสม และสามารถควบคุมมาตรฐานทางวิชาการได้ เรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้ หลักสูตรต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย รองลงมาต้องมีโครงสร้าง และมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด และต้องบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา สำหรับประเด็น การแจ้งให้ทบวงมหาวิทยาลัยทราบ กลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นไม่ชัดเจนว่า ภายหลังจากการพิจารณาให้ความเห็นชอบ จากสภามหา-

วิทยาลัยแล้วจะต้องแจ้งให้ทบวงมหาวิทยาลัยทราบหรือไม่ต้องแจ้ง กลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ ๕๓ เห็นว่าต้องแจ้ง ร้อยละ ๔๗ เห็นว่า ไม่ต้องแจ้งทบวงมหาวิทยาลัยรับทราบอีก

เกี่ยวกับการยกร่างหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าขั้นตอนการยกร่างหลักสูตรจะต้องแยกจาก ขั้นตอนการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ การยกร่างหลักสูตรนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเห็นว่า ต้องมีคณะกรรมการเฉพาะที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้นเป็นผู้ยกร่างและคณะกรรมการมีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเข้าร่วมจำนวน ๓ คน การกำหนดวัตถุประสงค์หลักสูตร กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าควรกำหนดโดยคณาจารย์ในภาควิชา

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีความเห็นว่าภาควิชาควรมีหน้าที่กำกับ ดูแลมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร รองลงมาควรเป็น สภาวิชาการและคณะวิชาและเมื่อหลักสูตรผ่านการพิจารณา จากสภามหาวิทยาลัยแล้ว จึงให้หน่วยงานกลางเข้ามามีส่วนกำกับ ดูแลมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตรซึ่งกลุ่มตัวอย่างเสนอให้ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยทำหน้าที่นี้ หรืออาจเป็นหน่วยงานกลางที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ แต่ในปัจจุบันที่ยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้เห็นสมควรให้ทบวงมหาวิทยาลัยทำหน้านี้อย่างไปก่อน

เมื่อนำหลักสูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน การจัดอาจารย์ผู้สอน และรับผิดชอบหลักสูตรควรเลือกบุคคลที่ทำงานร่วมกันได้เป็นประการแรก รองลงมาเป็นเรื่องของคุณวุฒิ ประสบการณ์และความชำนาญ ส่วนการติดตามประเมินผลหลักสูตรกลุ่มตัวอย่างเห็นควรให้ภาควิชาดำเนินการ รวมทั้งควรมอบให้คณาจารย์ในภาควิชามีส่วนรับผิดชอบด้วย

๒. การพิจารณาผลงานทางวิชาการ จากข้อมูลในตารางที่ ๑๕๓ - ๑๖๒ ทำให้ทราบผลการวิเคราะห์หลักการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้านการพิจารณาผลงานทางวิชาการว่า กฎ ระเบียบที่ ก.ม.กำหนดไว้ตามในการมอบอำนาจการพิจารณาผลงานทางวิชาการ ตามหนังสือที่ สร.ทม.๐๓๐๒/ว.๑ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๙ เพื่อเป็นเงื่อนไขในการพิจารณาผลงานทางวิชาการ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า มีความเหมาะสมและสามารถควบคุมมาตรฐานทางวิชาการได้ ทั้งในด้านคุณสมบัติของผู้เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานสอน ผลงานทางวิชาการทุกระดับ คือ ศาสตราจารย์(ศ.) รองศาสตราจารย์(รศ.) และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์(ผศ.)

สำหรับประเภทของผลงานทางวิชาการ กลุ่มตัวอย่างเสนอให้เน้นงานวิจัยเป็นสำคัญ รวมทั้งเอกสารประกอบการสอน ตำราและบทความทางวิชาการ นอกจากนี้ ยังเห็นด้วยกับการให้ประเมินการสอน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ

ด้านมาตรฐานของผลงานทางวิชาการ ควรประเมินจาก คุณภาพของงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ รองลงมาควรพิจารณาจาก ปริมาณของผลงานทางวิชาการ และการที่ผลงานทางวิชาการถูกนำไปอ้างอิงและเผยแพร่ และเห็นด้วยกับการ แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ สำหรับระดับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ ควรแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาชีพเดียวกัน และมีตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่พิจารณา จำนวน ๓ คน เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการโดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวน ๒ คน และผู้ทรงคุณวุฒิภายในจำนวน ๑ คน ส่วนระดับศาสตราจารย์ ควรให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (อ.ก.ม.) พิจารณา หากเห็นชอบให้นำเสนอ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย (ก.ม.) อนุมัติการ

แต่งตั้งต่อไป

ส่วนรายละเอียดของการประเมิน กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าผลงานสอนควรประเมินด้วยระดับชำนาญ ชำนาญพิเศษและเชี่ยวชาญ ส่วนผลงานทางวิชาการควรประเมินด้วยระดับดี ดีมาก และดีเด่น ทั้งเห็นด้วยกับการประเมินด้วยระบบค่าคะแนน หน่วยงานที่สมควรมีหน้าที่ กำกับ ดูแลมาตรฐานทางวิชาการด้านผลงานวิชาการ คือ ภาควิชา

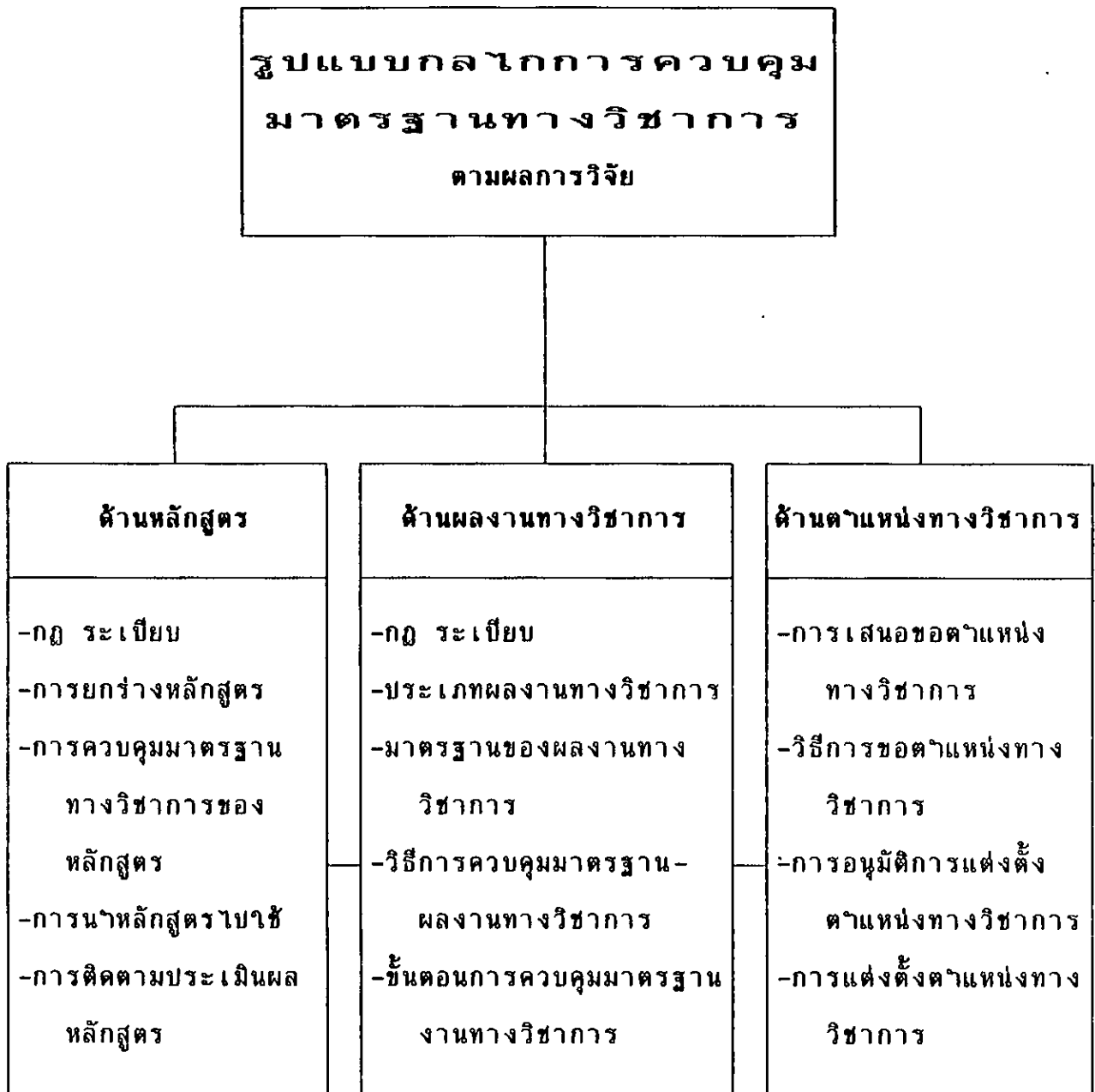
๓. การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ จากข้อมูลในตารางที่ ๑๖๓ - ๑๖๖ แสดงให้ทราบผลการวิเคราะห์กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการด้านการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ภายหลังการมอบอำนาจตามหนังสือทบวงมหาวิทยาลัยที่ สร.ทม. ๐๒๐๒/ว.๕ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๙ ว่า การขอตำแหน่งทางวิชาการควรดำเนินการเสนอขอตามแบบ กม.๐๓ โดยให้คณะวิชาเสนอชื่อต่อ อ.ก.ม. นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีประสงค์จะดำรงตำแหน่งทางวิชาการมีโอกาสเสนอขอได้เอง รวมทั้งให้ภาควิชาต้นสังกัดเป็นผู้เสนอขอได้ด้วย

การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ควรให้ อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยมีอำนาจอนุมัติการแต่งตั้ง ส่วนระดับศาสตราจารย์ควรให้ อ.ก.ม.พิจารณา หากเห็นสมควรก็ให้เสนอ ก.ม. อนุมัติการแต่งตั้งต่อไป ทั้งนี้ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ควรแต่งตั้งตามสาขาวิชาที่สอน

๔. รูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ

จากผลการวิจัยในตอนต้นที่ ๑ กับตอนที่ ๒ ผู้วิจัยได้นำไปสัมภาษณ์เพื่อขอ

คำแนะนำ และข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่าความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นไปในทางเดียวกันกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยจึงได้นำมาสรุปเป็นรูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ดังนี้

ภาพประกอบ ๑ รูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการตามผลการวิจัย

ตามรูปแบบข้างต้นมีกลไกและขั้นตอนการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ
ดังนี้

๑. ด้านหลักสูตร

๑.๑ ต้องมีกฎ ระเบียบเป็นเงื่อนไขการพิจารณาหลักสูตร ดังนี้
หลักสูตรต้องได้รับอนุมัติจาก สภามหาวิทยาลัย มีโครงสร้าง และมาตรฐานตาม
เกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด และต้องบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา

๑.๒ การยกร่างหลักสูตรให้ร่างโดย คณะกรรมการเฉพาะ ที่
มหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้น มีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเข้าร่วม จำนวน ๓ คน

๑.๓ การกำหนดวัตถุประสงค์หลักสูตรให้กำหนด โดยคณาจารย์
ในภาควิชาเป็นอันดับแรก รองลงมาด้วยการจัดประชุมสัมมนา

๑.๔ การกำกับดูแลมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ภายใน
มหาวิทยาลัยเป็นหน้าที่ของ ภาควิชา ส่วนหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่กำกับ ดูแล
มาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตรควรเป็น ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย
หรืออาจเป็นหน่วยงานกลางที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่

๑.๕ เมื่อนำหลักสูตรไปจัดการเรียนการสอน การจัดอาจารย์
ผู้สอน และรับผิดชอบหลักสูตรที่ร่วมงานกันได้เป็นสำคัญ รวมทั้งคำนึงถึงคุณวุฒิ
ประสบการณ์และความชำนาญด้วย

๑.๖ การติดตามประเมินผลหลักสูตรให้ภาควิชา และคณาจารย์
ในภาควิชาดำเนินการ

๒. ด้านการพิจารณาผลงานทางวิชาการ

๒.๑ ต้องมีกฎ ระเบียบตามที่ ก.ม.กำหนดเพราะมีความเหมาะสม และสามารถควบคุมมาตรฐานทางวิชาการได้ ทั้งในด้านคุณสมบัติของผู้เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานสอน ผลงานวิชาการในทุกระดับ

๒.๒ ประเภทของผลงานทางวิชาการ ให้เน้นงานวิจัย รวมทั้งเอกสารประกอบการสอน ตำราและบทความทางวิชาการ และให้มีการประเมินการสอนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ

๒.๓ มาตรฐานของผลงานทางวิชาการ ประเมินจากคุณภาพของงานวิจัย และผลงานทางวิชาการ ปริมาณของผลงานทางวิชาการและการที่ผลงานทางวิชาการถูกนำไปอ้างอิงและเผยแพร่

๒.๔ วิธีการควบคุมมาตรฐานผลงานทางวิชาการทำได้ด้วยการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ

ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ ควรแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาชีพเดียวกัน และมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่พิจารณา จำนวน ๓ คน เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการโดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวน ๒ คน และผู้ทรงคุณวุฒิภายใน จำนวน ๑ คน ส่วนระดับศาสตราจารย์ให้ อ.ก.ม.พิจารณาหากเห็นชอบให้นำเสนอ ก.ม.อนุมัติการแต่งตั้งต่อไป

การประเมินผลงานสอนประเมินเป็น ระดับชำนาญ ชำนาญพิเศษ และเชี่ยวชาญ ส่วนผลงานทางวิชาการควรประเมินเป็นระดับดี ดีมากและดีเด่น ด้วยระบบค่าคะแนน

๒.๕ การกำกับ ดูแลมาตรฐานผลงานทางวิชาการให้เป็นหน้าที่ของภาควิชา

๓. ด้านการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

๓.๑ การขอตำแหน่งทางวิชาการให้เสนอขอ ตามแบบ กม.๐๓ โดยให้คณะวิชาเสนอชื่อต่อ อ.ก.ม. รวมทั้ง เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจะดำรงตำแหน่งทางวิชาการเสนอขอได้เอง และภาควิชาต้นสังกัดเสนอขอได้ด้วย

๓.๒ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ ให้ อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยมีอำนาจอนุมัติการแต่งตั้ง ส่วนระดับศาสตราจารย์ให้ อ.ก.ม.พิจารณาหากเห็นสมควรก็ให้เสนอ ก.ม. อนุมัติการแต่งตั้งต่อไป

๓.๓ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ให้แต่งตั้งตามสาขาวิชา ที่สอน

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย ๓ ประการ ดังนี้

๑. เพื่อศึกษากลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

๒. เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่าง ของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะแตกต่างกันในด้าน ที่ตั้ง การจัดตั้ง สังกัดเริ่มแรก คณะ-วิชา ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการและประสบการณ์

๓. เพื่อเสนอรูปแบบของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในลักษณะของรูปแบบเชิงอุดมการณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยอธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดี รองคณบดี หัวหน้าภาควิชา คณาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาหลักสูตร ผลงานวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เมื่อหาค่าความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นแล้วจะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น ๒ ตอน ตอนแรกเป็นผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ กับผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อศึกษากลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้านการพิจารณาให้ความเห็น

ชอบหลักสูตร ด้านการพิจารณาผลงานทางวิชาการ และด้านการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ กับตอนที่สอง เป็นการเสนอรูปแบบของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์เปรียบเทียบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่อง การพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการและการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการที่มีลักษณะแตกต่างกันในด้าน ที่ตั้ง การจัดตั้ง สังกัด เริ่มแรก คณะวิชา ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการและประสบการณ์เกี่ยวกับการพิจารณาหลักสูตร การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการผลการวิเคราะห์พบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นไปในทางเดียวกัน กล่าวคือความเห็นเกี่ยวกับกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการข้างต้นไม่ขึ้นกับ ที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ไม่ขึ้นกับการจัดตั้งก่อน หรือหลัง พ.ศ. ๒๕๖๘ ไม่ขึ้นกับสังกัดเริ่มแรก ไม่ขึ้นกับการมีหรือไม่มีคณะแพทยศาสตร์ในมหาวิทยาลัย ไม่ขึ้นกับตำแหน่งบริหาร ไม่ขึ้นกับตำแหน่งทางวิชาการ และไม่ขึ้นกับประสบการณ์ การพิจารณาหลักสูตร การพิจารณาผลงานวิชาการ หรือประสบการณ์เกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการ

๒. กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการด้านหลักสูตร ผลงานวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการ

๒.๑ กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรพบว่า กฎ ระเบียบ ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ตามการมอบอำนาจการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร ตามคำสั่งทบวงมหาวิทยาลัยที่ ๑๐๒/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๕ เพื่อเป็นเงื่อนไขการพิจารณาและ

จัดทำหลักสูตรพบว่ามีความเหมาะสมและสามารถควบคุมมาตรฐานทางวิชาการได้
เรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนั้น หลักสูตรต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย
รองลงมาต้องมีโครงสร้าง และมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด
และต้องบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ส่วนการแจ้งให้ทบวง-
มหาวิทยาลัยทราบ ผลการวิจัยไม่ปรากฏชัดเจนว่า ภายหลังจากการพิจารณาให้
ความเห็นชอบ จากสภามหาวิทยาลัยแล้ว จะต้องแจ้งให้ทบวงมหาวิทยาลัยทราบ
หรือไม่ต้องแจ้ง โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ ๕๓ เห็นว่าต้องแจ้งและร้อยละ
๔๗ เห็นว่าไม่ต้องแจ้ง

เกี่ยวกับขั้นตอนการยกร่างหลักสูตร จะต้องแยกจาก ขั้นตอนการ
ควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ การยกร่างหลักสูตรต้องมีคณะกรรมการเฉพาะ ที่
มหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้นเป็นผู้ร่าง คณะกรรมการมีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเข้าร่วมจำนวน ๓ คน การกำหนดวัตถุประสงค์หลักสูตรควรกำหนดโดย
คณาจารย์ในภาควิชา และภาควิชาควรมีหน้าที่กำกับ ดูแลมาตรฐานทางวิชาการ
ของหลักสูตร รองลงมาควรเป็นสภามหาวิทยาลัยและคณะวิชา เมื่อหลักสูตรผ่านการ
พิจารณาจากสภามหาวิทยาลัยแล้ว จึงให้หน่วยงานกลางเข้ามามีส่วนกำกับ ดูแล
มาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร คือ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ทำ
หน้าที่นี้หรืออาจเป็นหน่วยงานกลางที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ แต่ในปัจจุบันที่ยังไม่มีหน่วย-
งานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ ควรให้ทบวงมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ไปก่อน เมื่อนำหลัก-
สูตรไปใช้จัดการเรียนการสอน การจัดอาจารย์ผู้สอนและรับผิดชอบหลักสูตรควร
เลือกบุคคลที่ทำงานร่วมกันได้เป็นประการแรก รองลงมาคือคุณวุฒิ ประสบการณ์
และความชำนาญ สำหรับการติดตามประเมินผลหลักสูตรควรให้ ภาควิชาดำเนิน-
การ รวมทั้งควรให้คณาจารย์ในภาควิชามีส่วนรับผิดชอบด้วย

๒.๒ กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้านการพิจารณาผลงานทางวิชาการพบว่ากฎ ระเบียบที่ ก.ม. กำหนดไว้ตามในการมอบอำนาจการพิจารณาผลงานทางวิชาการในหนังสือ ที่ สร.ทม.๐๒๐๒/ว.๑ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๔ เพื่อเป็นเงื่อนไขในการพิจารณาผลงานทางวิชาการนั้น มีความเหมาะสม และสามารถควบคุมมาตรฐานทางวิชาการได้ ทั้งในด้านคุณสมบัติของผู้เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานสอน ผลงานทางวิชาการทุกระดับ คือ ศาสตราจารย์ (ศ.) รองศาสตราจารย์(รศ.) และผู้ช่วยศาสตราจารย์(ผศ.) ส่วนประเภทของผลงานทางวิชาการให้เน้น งานวิจัย เอกสารประกอบการสอน ตำราและบทความทางวิชาการ ทั้งควรประเมินการสอน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ คุณภาพของผลงานทางวิชาการควรพิจารณาจาก คุณภาพของงานวิจัย และผลงานวิชาการ รองลงมาควรพิจารณาจากปริมาณของผลงานทางวิชาการ และการที่ผลงานทางวิชาการถูกนำไปอ้างอิงและเผยแพร่ ผลการวิจัยพบว่า การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ สำหรับระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ ควรแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาชีพเดียวกัน และมีตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่พิจารณา จำนวน ๓ คน เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ในจำนวนนี้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน ๒ คน และผู้ทรงคุณวุฒิภายใน จำนวน ๑ คน ส่วนระดับศาสตราจารย์ควรให้อ.ก.ม.พิจารณาหากเห็นชอบให้นำเสนอ ก.ม. อนุมัติการแต่งตั้งต่อไป หน่วยงานที่สมควรมีหน้าที่ กำกับ ดูแลมาตรฐานด้านผลงานทางวิชาการ คือ ภาควิชา

๒.๓ กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้านการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ภายหลังจากการมอบอำนาจ ตามหนังสือทบวงมหาวิทยาลัย ที่ สร.ทม.๐๒๐๒/ว.๕ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๔ พบว่าการขอตำแหน่งทางวิชาการควรดำเนินการขอ ตามแบบ กม.๐๓ โดยให้คณะวิชาเสนอชื่อ ต่อ อ.ก.ม.

๑. ด้านหลักสูตร

๑.๑ ต้องมีกฎ ระเบียบ เป็นเงื่อนไขการพิจารณาหลักสูตรดังนี้ หลักสูตรต้องได้รับอนุมัติจาก สภามหาวิทยาลัย มีโครงสร้าง และมาตรฐานตาม เกณฑ์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด และต้องบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา

๑.๒ การยกร่างหลักสูตรให้ร่างโดย คณะกรรมการเฉพาะ ที่ มหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้น มีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเข้าร่วม จำนวน ๓ คน

๑.๓ การกำหนดวัตถุประสงค์หลักสูตร ให้กำหนดโดยคณาจารย์ ในภาควิชาเป็นอันดับแรก รองลงมาด้วยการจัดประชุมสัมมนา

๑.๔ การกำกับดูแลมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ภายใน มหาวิทยาลัยเป็นหน้าที่ของ ภาควิชา ส่วนหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่กำกับ ดูแล มาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตรควรเป็น ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย หรืออาจเป็นหน่วยงานกลางที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่

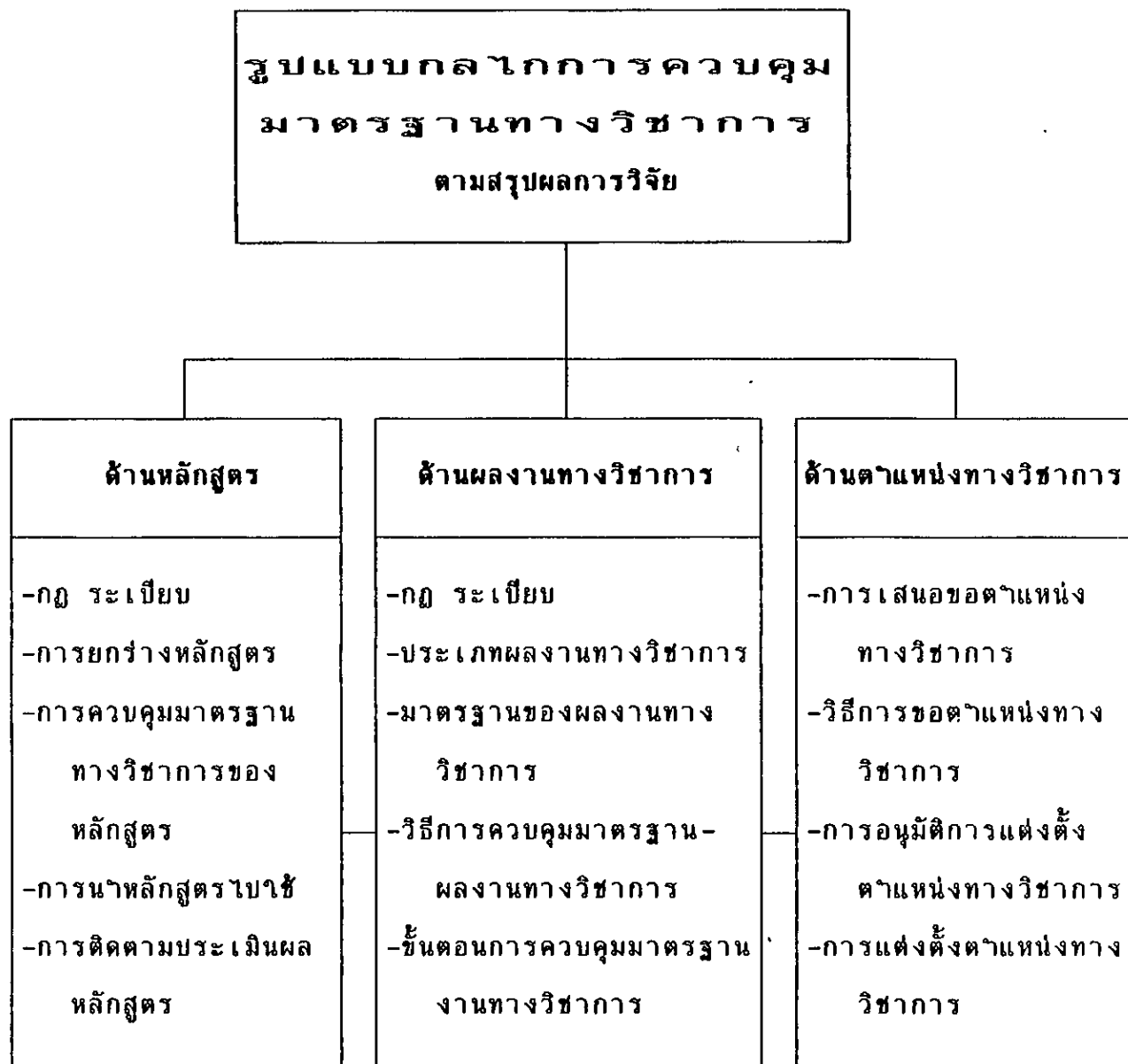
๑.๕ เมื่อนำหลักสูตรไปจัดการเรียน การสอน ควรจัดอาจารย์ ผู้สอน และรับผิดชอบหลักสูตรที่ร่วมงานกันได้เป็นสำคัญ รวมทั้งคำนึงถึงคุณวุฒิ ประสบการณ์และความชำนาญด้วย

๑.๖ การติดตามประเมินผลหลักสูตรให้ภาควิชา และคณาจารย์ ในภาควิชาดำเนินการ

๒. ด้านการพิจารณาผลงานทางวิชาการ

๒.๑ ต้องมีกฎ ระเบียบตามที่ ก.ม. กำหนดเพราะมีความเหมาะสม และสามารถควบคุมมาตรฐานทางวิชาการได้ ทั้งในด้านคุณสมบัติของผู้เสนอ ขอตำแหน่งทางวิชาการ ผลงานสอน ผลงานทางวิชาการในทุกระดับ

๒.๒ ประเภทของผลงานทางวิชาการ ให้เน้นงานวิจัย รวมทั้ง

ภาพประกอบ ๒ รูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการตามสรุปผลการวิจัย

จากรูปแบบข้างต้น มีกลไกและขั้นตอนการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ

ดังนี้

นอกจากนี้ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ประสงค์จะดำรงตำแหน่งทางวิชาการ มีโอกาสเสนอขอได้เองรวมทั้งให้ภาควิชาต้นสังกัดเป็นผู้เสนอขอได้ด้วย ส่วนการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ควรให้ อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยมีอำนาจอนุมัติการแต่งตั้ง ส่วนระดับศาสตราจารย์ควรให้ อ.ก.ม. พิจารณา หากเห็นสมควรก็ให้เสนอ ก.ม. อนุมัติการแต่งตั้งต่อไป ทั้งนี้ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ควรแต่งตั้งตามสาขาวิชาที่สอน

๓. รูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ

จากผลการวิจัย ในข้อที่ ๑ กับที่ ๒ ผู้วิจัยได้นำไปสัมภาษณ์เพื่อขอคำแนะนำ และข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่าความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นไปในทางเดียวกันกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำมาสรุปเป็นรูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ โดยมีสาระ ดังนี้

เอกสารประกอบการสอน ตำราและบทความทางวิชาการ และให้มีการประเมิน การสอนเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ

๒.๓ มาตรฐานของผลงานทางวิชาการประเมินจากคุณภาพของ งานวิจัย และผลงานวิชาการ ปริมาณของผลงานวิชาการ และการที่ผลงานวิชา การถูกนำไปอ้างอิงและเผยแพร่

๒.๔ วิธีการควบคุมมาตรฐานผลงานทางวิชาการโดยการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ

ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ ควรแต่งตั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาชีพเดียวกันและมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าตำแหน่ง ที่พิจารณา จำนวน ๓ คน เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการโดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวน ๒ คน และผู้ทรงคุณวุฒิภายใน จำนวน ๑ คน ส่วนระดับศาสตราจารย์ให้ อ.ก.ม.พิจารณาหากเห็นชอบให้นำเสนอ ก.ม.อนุมัติการแต่งตั้งต่อไป

การประเมินผลงานสอนประเมินเป็น ระดับชำนาญ ชำนาญพิเศษ และเชี่ยวชาญ ส่วนผลงานทางวิชาการควรประเมินเป็นระดับดี ดีมากและดีเด่น ด้วยระบบค่าคะแนน

๒.๕ การกำกับ ดูแลมาตรฐานผลงานทางวิชาการให้เป็นหน้าที่ ของภาควิชา

๓. ด้านการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

๓.๑ การขอตำแหน่งทางวิชาการให้เสนอขอ ตามแบบ กม.๐๓ โดยให้คณะวิชาเสนอชื่อต่อ อ.ก.ม. รวมทั้ง เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีประสงค์จะดำรง ตำแหน่งทางวิชาการเสนอขอได้เอง และภาควิชาต้นสังกัดเสนอขอได้ด้วย

๓.๒ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์

และรองศาสตราจารย์ ให้ อ.ก.ม.มหาวิทยาลัยมีอำนาจอนุมัติการแต่งตั้ง ส่วนระดับศาสตราจารย์ให้ อ.ก.ม.พิจารณาหากเห็นสมควรก็ให้เสนอ ก.ม. อนุมัติการแต่งตั้งต่อไป

๓.๓ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ให้แต่งตั้งตามสาขาวิชาที่สอน

อภิปรายผล

๑. กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการด้านหลักสูตร

๑.๑ การยกร่างหลักสูตรผลการวิจัยพบว่าการยกร่างหลักสูตรควรดำเนินการโดยคณะกรรมการเฉพาะที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้น และมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย จำนวน ๓ คน ตามลักษณะของการประเมินโดยบุคคลในสาขาวิชาชีพเดียวกัน (external peer review) หรือสมาคมวิชาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพ ซึ่งถือเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ (Cryer. 1993 : 25 - 30) ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ ของมหาวิทยาลัยของรัฐต่อมาตรฐานทางวิชาการ ด้านหลักสูตร

๑.๒ หน่วยงานกำกับ ดูแลมาตรฐานทางวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า การกำกับ ดูแลมาตรฐานทางวิชาการภายในมหาวิทยาลัยของรัฐ ควรเป็นภาควิชาเนื่องจากในระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาควิชา คือ หัวใจของมาตรฐานทางวิชาการ (ชาญชัย วงศ์สามัญ. ๔๒ : ๒๕๓๗) จึงสมควรปรับปรุงภาควิชาให้มีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะ การได้มาซึ่งผู้บริหาร เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการมากกว่าบรรยากาศทางการเมืองเช่นในปัจจุบัน

ส่วนหน่วยงานกลางที่กำกับดูแลมาตรฐานทางวิชาการผลการวิจัยพบว่าควรเป็น ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการในประเทศอื่นโดยเฉพาะประเทศในเครือจักรภพคือ ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ที่การควบคุมมาตรฐานทางวิชาการกำกับ ดูแลโดยที่ประชุมอธิการบดี ซึ่งมีชื่อเรียกว่า Vice-Chancellors' Committee (1993 : 2 - 4 ; New Zealand Education International. 1993 : 3 - 4) แต่สำหรับของประเทศไทย เมื่อได้พิจารณาจากบันทึกข้อตกลงว่าด้วยที่ประชุมอธิการบดี พ.ศ. ๒๕๑๕ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๑๕ ข้อ ๓ ที่กำหนดหน้าที่ไว้ว่า "ที่ประชุมอธิการบดีทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและติดต่อประสานงานที่อยู่ในข่ายความสนใจร่วมกันระหว่างสถานศึกษาชั้นอุดมต่าง ๆ ที่เข้าร่วมในข้อตกลงที่ประชุมนี้ไม่เป็นองค์กรทางการเมือง"

ดังนั้นที่ประชุมอธิการบดีฯ จึงไม่มีหน้าที่เกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการ หากจะให้ทำหน้าที่ต้องมีการกำหนดหน้าที่ด้านมาตรฐานทางวิชาการ หรืออาจร่วมกันพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานกลาง ที่ได้รับการยอมรับจากมหาวิทยาลัยและสถาบันวิชาชีพขึ้นมาทำหน้าที่ต่อไป

สำหรับทบวงมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยชี้ชัดว่าไม่ควรทำหน้าที่กำกับดูแลมาตรฐานทางวิชาการ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องตามแนวการจัดการศึกษา ของประเทศสหรัฐอเมริกา และยุโรปที่ไม่มีกระทรวงกำกับ ดูแลมาตรฐานการศึกษาในระดับชาติหากเป็นเรื่องที่ดำเนินกันเองและโดยสมัครใจ (Connotilo. 1979 : 4) แต่เนื่องจากปัจจุบัน ยังไม่มีหน่วยงานเหมาะสมเพื่อทำหน้าที่กำกับ ดูแลมาตรฐานทางวิชาการ จึงอาจให้ทบวงมหาวิทยาลัยทำหน้าที่นี้ไปก่อน

๒. กลไกการควบคุมมาตรฐาน ด้านผลงานทางวิชาการ

๒.๑ ด้านประเภทของผลงานวิชาการให้นับงานวิจัยเป็นสำคัญ เนื่องจากเป็นแนวทางการแสวงหาความรู้ใหม่ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. ๒๕๓๕ : ๑) ทั้งช่วยให้เกิดความก้าวหน้าแห่งศาสตร์รวมถึงความเชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของตำแหน่งทางวิชาการในมหาวิทยาลัย (ไกรยุทธ ชีรตยาดีนันท์. ๒๕๓๕ : ๕) แต่ระเบียบของ ก.ม. ที่กำหนดเกี่ยวกับผลงานวิชาการยังไม่ได้ให้ความสำคัญของผลงานวิจัย โดยให้อยู่ในระดับเดียวกันกับ เอกสารประกอบการสอน งานแต่ง เรียบเรียง แปลตำรา หนังสือ หรือเขียนบทความทางวิชาการเท่านั้น (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. ๒๕๓๗ : ๑๑ - ๑๔)

๓. กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการด้านตำแหน่งทางวิชาการ

๓.๑ การขอตำแหน่งทางวิชาการ นอกจากจะให้ผู้ประสงค์ขอตำแหน่งทางวิชาการดำเนินการขอเองแล้ว ควรเปิดโอกาสให้มีการขอโดยวิธี การอื่น เช่น โดยหน่วยงานต้นสังกัดเสนอขอ หรือมีคณะกรรมการติดตาม และ พิจารณาผลงานทางวิชาการ เป็นต้น เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความรู้ ความ สามารถและเชี่ยวชาญเป็นที่ยอมรับ ได้รับการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการด้วย

๓.๒ การอนุมัติการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ เมื่อทบวงมหาวิทยาลัยได้มอบอำนาจ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ให้มหาวิทยาลัยของรัฐ ดำเนินการพิจารณา และแต่งตั้งได้เองแล้ว ควรมีระบบการติดตามตรวจสอบ การดำเนินการ เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานเหมือนกันทุกมหาวิทยาลัยและ ป้องกันมิให้เกิดความลักลั่น รวมทั้งมีระบบการพิจารณา และแต่งตั้งตำแหน่งทาง วิชาการสอดคล้องกันในทุกมหาวิทยาลัย

๓.๓ ระบบตำแหน่งทางวิชาการ ควรจัดทำระบบของตำแหน่งทางวิชาการให้เป็นสากล ทั้งระบบศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และผู้ช่วยศาสตราจารย์เพื่อรองรับตำแหน่งทางวิชาการและเอื้อให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการ จัดให้มีห้องปฏิบัติการ ผู้ช่วยสอน(Teaching Assistant) ผู้ช่วยวิจัย(Research Assistant) เจ้าหน้าที่ งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สนับสนุนตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อช่วยให้ตำแหน่งทางวิชาการมีระบบที่เอื้อต่อการพัฒนาวิชาการและทำให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการต่อไป

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ตามข้อมูลของแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ใหม่ ประกอบกับผลการวิจัยข้างต้น ทำให้ได้ข้อเสนอรูปแบบกลไกการควบคุม-มาตรฐานทางวิชาการ ที่ควรจะเป็น คือ

๑. ด้านหลักสูตร

มหาวิทยาลัยของรัฐที่ประสงค์จะเปิดสอนสาขาวิชาใด ควรบรรจุหลักสูตรสาขานั้น ๆ ไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษาในกรณีที่ต้องใช้งบประมาณของรัฐ แต่ถ้าหากมหาวิทยาลัยนั้น สามารถแสวงหาทรัพยากรในการเปิดดำเนินการหลักสูตรโดยไม่พึ่งพางบประมาณจากรัฐแล้วสามารถเปิดสอนได้ แต่ต้องคำนึงถึงความเกี่ยวข้องและความต้องการของสังคม

การยกร่างหลักสูตร ให้มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะที่มีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่มาจากทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรวิชาชีพจำนวน ๓ คน เป็นกรรมการ และในการพิจารณาการร่างหลักสูตร ควร

ยึดถือเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด หรือพิจารณาตาม มาตรฐานของสาขาวิชานั้น ๆ หรือตามมาตรฐานที่องค์กรวิชาชีพ ในสาขาวิชา นั้นกำหนด เมื่อยกร่างเสร็จแล้วจะต้องเสนอหลักสูตรต่อ คณะกรรมการวิชาการ ของมหาวิทยาลัย และสภาวิชาการพิจารณาก่อนที่จะเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยซึ่ง เป็นองค์กรบริหารสูงสุดพิจารณา ก่อนนำไปเปิดสอนหรือดำเนินการต่อไป

เมื่อหลักสูตรนำไปเปิดดำเนินการแล้ว ภาควิชา จะต้องทำหน้าที่ ติดตาม กำกับ ดูแล มาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร การจัดอาจารย์ผู้สอน รวมถึง การปรับปรุง พัฒนาและการประเมินผลหลักสูตร นอกจากนี้ควรเชิญ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม กำกับ ดูแลมาตรฐาน ทางวิชาการของหลักสูตรด้วย

๒. ด้านการพิจารณาผลงานทางวิชาการ

ผลงานทางวิชาการจะต้องเน้นงานวิจัยเป็นสำคัญรองลงมาได้แก่ เอกสารประกอบการสอน ตำรา และบทความทางวิชาการ และในการดำเนินการ วิจัยตามระบบตำแหน่งทางวิชาการที่เสนอใหม่ ควรมีกลุ่มงานที่ประกอบด้วย ศาสตราจารย์เป็นหัวหน้ากลุ่มและมีรองศาสตราจารย์กับผู้ช่วยศาสตราจารย์ร่วม กลุ่มการวิจัยด้วย

คุณภาพของผลงานทางวิชาการ ให้ประเมินจากทั้งในด้านคุณภาพ และปริมาณของผลงานวิชาการ โดยพิจารณาจากการเผยแพร่ การได้รับการตี พิมพ์ในวารสารที่ได้รับการยอมรับระดับสากล และจำนวนครั้งที่ถูกนำไปอ้างอิง

วิธีการควบคุมมาตรฐานผลงานทางวิชาการโดยการแต่งตั้งผู้ทรง-คุณวุฒิ เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการนั้น มีความเหมาะสม แต่การแต่งตั้งคณะกรรมการที่เป็นผู้อ่านผลงานวิชาการ ต้องคำนึงถึงคุณวุฒิ และประสบการณ์ให้

ความเหมาะสมตามผลงาน และระดับของตำแหน่งทางวิชาการโดยเฉพาะ และควรให้ศาสตราจารย์ในแต่ละสาขา มีส่วนในการพิจารณาผลงานทางวิชาการในสาขาวิชาของตนเองด้วย

จำนวนผู้อ่านผลงานวิชาการ ระดับรองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ควรมี จำนวน ๓ คน โดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิกายนอกจำนวน ๒ คน และผู้ทรงคุณวุฒิกายใน จำนวน ๑ คน ส่วนระดับศาสตราจารย์ควรให้ อ.ก.ม. พิจารณาหากเห็นชอบให้นำเสนอ ก.ม. อนุมัติการแต่งตั้งต่อไป

ด้านการติดตาม กำกับ ดูแลมาตรฐานผลงานทางวิชาการ นอกจากให้เป็นหน้าที่ของภาควิชาแล้ว ควรให้มีหน่วยงานสหสาขาวิชา เพื่อติดตาม กำกับ ดูแลมาตรฐานผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่สาขาวิชาเดียว ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

๓. ด้านการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

การเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ นอกจากจะให้คณะเป็นผู้เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการแล้ว ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจะดำรงตำแหน่งทางวิชาการ และภาควิชาต้นสังกัดดำเนินการเสนอขอได้ด้วย นอกจากนี้ควรให้ภาคทำหน้าที่จัดเก็บผลงานของคณาจารย์ เพื่อการดำเนินการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ในระบบของการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการนี้ ควรให้สภามหาวิทยาลัย เสนอการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ระดับศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาวิชาเดียวกันต่อมหาวิทยาลัย รวมทั้งจะต้องจัดให้มี ห้องปฏิบัติการของสาขาวิชา ผู้ช่วยสอน(Teaching Assistant-T.A.) และผู้ช่วยวิจัย(Research Assistant-R.A.) ด้วย

การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการข้างต้น จะต้องควรมีระบบการติดตามผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับใดก็ตาม ได้ผลิตผลงานทางวิชาการ อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ โดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ควรให้เป็นกรรมการทางวิชาการของมหาวิทยาลัย หรือควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ติดตามการผลิตผลงานทางวิชาการ ของผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ

จากข้อเสนอแนะข้างต้น สามารถนำมาสรุปเป็นรูปแบบกลไกได้ ดังนี้

ข้อเสนอ
รูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐาน
ทางวิชาการ ที่ควรจะเป็น

สภาวิชาการ

ด้านหลักสูตร

- หลักสูตรที่เปิดสอนควรบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือควรเกี่ยวข้องกับสังคม
- หลักสูตร ยกร่างโดยคณะกรรมการเฉพาะที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจำนวน ๓ คน และควรยึดถือเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัยหรือมาตรฐานของสาขาวิชาและวิชาชีพ
- หลักสูตรที่ยกร่างแล้ว ต้องนำเสนอต่อคณะกรรมการวิชาการของมหาวิทยาลัยและสภาวิชาการ
- การเสนอหลักสูตร ต่อสภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ
- ติดตาม กำกับ ดูแลมาตรฐานทางวิชาการ โดยภาควิชาและองค์การวิชาชีพ

ด้านผลงานทางวิชาการ

- ประเภทผลงานทางวิชาการจะต้องเน้นงานวิจัย การดำเนินงานวิจัยนี้ควรมีกิจกรรมที่ประกอบด้วย ศ. เป็นหัวหน้ากลุ่ม และมี รศ. และ ผศ. ในสาขาเดียวกัน ร่วมกลุ่มงานวิจัยด้วย
- คุณภาพผลงานทางวิชาการให้พิจารณาทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพของผลงาน
- การควบคุมมาตรฐาน ผลงานทางวิชาการ ด้วยการแต่งตั้งผู้อ่านผลงานทางวิชาการโดยให้คำนึงถึงทั้งคุณวุฒิ ประสบการณ์ และตำแหน่งทางวิชาการ
- การติดตาม กำกับ ดูแลมาตรฐานของผลงานทางวิชาการ โดยภาควิชา หรือ หน่วยงานสหสาขาวิชา

ด้านตำแหน่งทางวิชาการ

- การขอตำแหน่งทางวิชาการ นอกจากให้คณะเสนอขอได้แล้ว ควรให้ผู้ที่ประสงค์จะดำรงตำแหน่งทางวิชาการ และภาควิชาเสนอขอได้
- ภาควิชา ทำหน้าที่รวบรวมจัดเก็บผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในภาควิชา
- ระบบการแต่งตั้ง ตำแหน่งทางวิชาการ ให้สิทธิ ศ. เสนอการแต่งตั้ง ศ., รศ. และ ผศ. ต่อมหาวิทยาลัย
- ระบบการติดตาม มีระบบการติดตามผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อให้ผลิตผลงานทางวิชาการ อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เช่น ศ. ควรเป็นกรรมการทางวิชาการของมหาวิทยาลัย หรือมีคณะกรรมการติดตามผลงานอย่างสม่ำเสมอ

ภาพประกอบ ๓ ข้อเสนอรูปแบบกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการที่ควรจะเป็น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

เห็นควรให้มีการวิจัยในประเด็นต่อไปนี้

๑. การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาเฉพาะด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การพิจารณาผลงานวิชาการ และตำแหน่งทางวิชาการและเฉพาะในสถาบันศึกษาของรัฐเท่านั้น จึงสมควรศึกษาวิจัยมาตรฐานทางวิชาการด้านอื่นที่อยู่ในขอบข่ายของมาตรฐานทางวิชาการเพิ่มเติมได้แก่ การรับนักศึกษา การจัด การเรียนการสอน ในสถาบันอุดมศึกษาอื่นต่อไป
๒. ควรศึกษารูปแบบ และวิธีการติดตามประเมินผลหลักสูตร เพื่อ กระตุ้นให้มหาวิทยาลัย และคณาจารย์ติดตามประเมินผลหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ และเป็นระบบ
๓. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การควบคุมมาตรฐานผลงานวิชาการ และประเภทของผลงานวิชาการ ในด้านกฎ ระเบียบ และกระบวนการในการ ควบคุมมาตรฐานและพิจารณามาตรฐานผลงานวิชาการ
๔. การจัดตั้งหน่วยงานกำกับ ดูแลและเก็บรวบรวมผลงานทางวิชา การของคณาจารย์ในแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาผลงาน วิชาการ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ รวมถึงเป็นผู้เสนอขอตำแหน่งทาง วิชาการให้แก่ผู้ที่มีความเหมาะสมต่อไป
๕. การประเมินผลงานวิชาการด้วยรูปแบบอื่น นอกเหนือจากการใช้ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้อ่านผลงานวิชาการได้แก่ การใช้จดหมายรับรอง การเสนอผล งานต่อที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการ เป็นต้น
๖. ควรศึกษาเพิ่มเติมเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการอื่น คือ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษหรือเกียรติคุณ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

"กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๐๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบ

ปฏิบัติราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๗," ราชกิจจานุ-

เบกษา. เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๓๘. หน้า ๓๔๖ - ๓๔๕. ๒๖ เมษายน ๒๕๐๙.

กมล สดประเสริฐ. "การวิจัยหลักสูตร," ศูนย์ศึกษา. ๑ : ๑๙ - ๒๖; กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕.

กรุงเทพ, มหาวิทยาลัย. รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การเขียน
ตำราและบทความทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : สมาคมสถาบัน-
อุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, ๒๕๓๓. อัดสำเนา.

ก่อ สวัสดิพานิชย์ และคนอื่น ๆ. "ระบบการศึกษาไทยในอนาคต," วารสาร
การศึกษาแห่งชาติ. ๑๕(๕) : ๒ - ๑๕ มิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๒๔.

"กะเทาะจุดเปราะบาง พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยอิสระ ๑๖ ฉบับ," มติชน. ๒๕
กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕. หน้า ๒๐.

กาญจนา คุณารักษ์. หลักสูตรและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษา-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๗.

เกษม จันทรน้อย. "มหาวิทยาลัยอิสระฝืนสลายของใคร," สยามรัฐ. ๓๐
มีนาคม ๒๕๓๕. หน้า ๑๕.

เกษม สุวรรณกุล. "การบริหารงานบุคคลในมหาวิทยาลัยไทย," อุดมศึกษา.
๑๑ - ๑๕; กันยายน ๒๕๒๗.

_____. "การบริหารงานมหาวิทยาลัย," อุดมศึกษา. ๗(๒๒) : ๑ -
๘; เมษายน ๒๕๓๕.

เกษม สุวรรณกุล. "ความคิดเห็น บางประการเกี่ยวกับการบริหารมหาวิทยาลัย,"
วารสารสังคมศาสตร์. ๔(๓) : ๙ - ๑๑; กรกฎาคม ๒๕๓๐.

เกษม สุวรรณกุล. "ค่านิยมของมหาวิทยาลัย," วารสารเศรษฐศาสตร์. ๑๖(๒) :

๒๐ - ๒๔; ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๓๐

———. ทิศทางของมหาวิทยาลัยไทย. กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๓๑.

———. "ทิศทางของมหาวิทยาลัยกับระบบราชการ," ใน รายงานการประชุมทางวิชาการประจำปี เรื่อง การผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยไทย
ในอนาคต. หน้า ๑๗๙ - ๑๙๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลง-
กรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐.

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. "ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการพิจารณา
ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย," มติชน. ๑๙ มีนาคม ๒๕๓๕. หน้า ๓.

เกียรติ ศรีพงษ์. บทบาทหน้าที่ และมาตรฐานของมหาวิทยาลัย. กรุงเทพ-
มหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๗.

โกวิทย์ กังสนันท์. "บทบาทของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย : มองจากประวัติ
ศาสตร์เปรียบเทียบ," วารสารวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๑(๑) :
๑๐ - ๒๑; มกราคม - มิถุนายน ๒๕๓๐.

โกสินทร์ รังสยาพันธ์. "ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตร," สารพัฒนาหลักสูตร. ๒๑
- ๓๕; มิถุนายน ๒๕๒๖.

ไกรยุทธ ชีรตยาคีนันท์. บรรทัดฐานสำหรับการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งทางวิชา-
การ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๙.

———. "วิพากษ์เกณฑ์การเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการที่ใช้ในปัจจุบัน," ใน
งานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาอุดมศึกษา
คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๕. กรุงเทพมหานคร : ฟีนี พับบลิชซิง, ๒๕๓๕.
- _____. ระบบอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี, ๒๕๒๒. ก.
- _____. รายงานการติดตามผลการพัฒนาการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา เรื่อง โครงสร้างระบบบริหารการศึกษา และการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กองประเมินผลการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๓๒. ข.
- _____. "บทบาทของมหาวิทยาลัยในการรับใช้สังคม," ใน เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง บทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาระดับท้องถิ่นภูมิภาค. ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๓๐ มีนาคม ๒๕๑๖ ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และโรงแรมสมิหรา จังหวัดสงขลา พระนคร : ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ, ๒๕๑๖.
- _____. รายงานการติดตามผลการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ปี ๒๕๑๗. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๑๘.
- _____. รายงานการวิจัยเรื่องระบบอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๒๒.
- ครูเทพ(นามแฝง). "รูปแบบ เนื้อหา สาระสถาบันอุดมศึกษา," วิทยจารย์. (๒) : ๗๒ - ๗๗; กุมภาพันธ์. ๒๕๓๑.
- "ความเป็นอิสระทางวิชาการและวิชาชีพ," อุดมศึกษา. ๑๒(๑๓๐) : ๓ - ๖; ธันวาคม ๒๕๓๐.

คายน์ แลรีแวน "การอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา," เสรีภาพ. ๓ : ๑๐ - ๑๒; มีนาคม ๒๕๓๑.

จุมพล หนิมพานิช และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่อง ความเป็นอิสระทางวิชาการและวิชาชีพในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว ทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๒. อัดสำเนา.

จรัส มหาวัจน์. "งานสร้างมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ของ ฯพณฯ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล," ใน ๔๔ ปีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หน้า ๑๐๕ - ๑๒๖. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๓๖.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. การสัมมนาเรื่อง ระบบบริหารของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๘ มีนาคม ๒๕๑๔ ณ ห้องประชุม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พระนคร : โรงพิมพ์สมาคม สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔.

_____. รายงานการสัมมนา เรื่อง ปัญหา และบทบาทมหาวิทยาลัยในประเทศไทย. ระหว่างวันที่ ๑ - ๕ มิถุนายน ๒๕๐๗ ณ ห้องประชุม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พระนคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๗.

ฉลอง บุญญานันต์ และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องจรรยาบรรณของผู้สอนในมหาวิทยาลัย. นครปฐม : สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๒๕. อัดสำเนา.

ชมพันธุ์ ฤกษ์ ฌ อุษยา. เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, ๒๕๒๕.

ชวอดส์ อัจวัน. มหาวิทยาลัย. แปลจาก University โดย สละรัช บุญรัตนพันธุ์ กรุงเทพมหานคร : ก้าวหน้า, ๒๕๑๔.

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. "เสรีภาพทางวิชาการ," พัฒนบริหารศาสตร์. ๑๓(๒)
: ๒๘๔ - ๒๘๕; เมษายน ๒๕๑๖.

ชาญชัย วงศ์สามัญ. "ภาควิชากับความเป็นเลิศทางวิชาการ," ใน เอก-
สารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง วิฤติครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์
และทิศทางใหม่ในทศวรรษหน้า," ระหว่างวันที่ ๒๙ - ๓๐ สิงหาคม
๒๕๓๗ ณ ห้องบุษราคัม โรงแรมไพลิน จังหวัดพิษณุโลก, ๒๕๓๗.

ชูพันธ์ สมเกื้อ. "ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับอุดมศึกษาในอนาคต," วารสารสภาการ-
ศึกษาแห่งชาติ. ๑๒(๖) : ๑๗ - ๒๒; สิงหาคม - กันยายน ๒๕๒๑.

โชติ เพชรชื่น. เทคนิคการประเมินหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : สำนัก
ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประ-
สานมิตร, ๒๕๒๙.

ดิเรก พรสีมา. "การรับรองวิทยฐานะสถาบันและโปรแกรมของสถาบันอุดม-
ศึกษา," ครูปริทัศน์. ๑๐ : ๓๕ - ๔๐; มกราคม ๒๕๒๘.

คุณิย์(นามแฝง). "ตำแหน่งทางวิชาการของมหาวิทยาลัย : ปัญหาผู้ทรงคุณ-
วุฒิ," ไทยรัฐ. ๒๗ กันยายน ๒๕๓๖. หน้า ๘.

แถบ นิละนิต. "มหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่น อังกฤษ และฝรั่งเศส," วารสาร
สภาการศึกษาแห่งชาติ. ๕(๑๐) : ๑๓ - ๓๒; พฤษภาคม ๒๕๑๔.

ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์. "หมุนเปลี่ยนวิธีประเมิน ศ. รศ. หวันอาจารย์หนีขึ้น
เอาแต่เขียนหนังสือ," มติชนรายวัน. ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๗. หน้า ๕.

ทองอินทร์ วงศ์โสธร. โครงสร้างและการบริหารมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย
อเมริกัน: กรณีศึกษาสถาบันของรัฐในรัฐแคลิฟอร์เนีย. สาขาวิชาศีก-
ษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๓๒.

เทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้, สถาบัน. รายงานประจำปีสถาบันเทคโนโลยี-
การเกษตรแม่โจ้. เชียงใหม่ : กองแผนงาน สถาบันเทคโนโลยีการ
เกษตรแม่โจ้, ๒๕๓๕.

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, สถาบัน. รายงานผลงาน
คณะวิศวกรรมศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาด
กระบัง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, ๒๕๓๕.

แทน จงศุภชัยสิทธิ์, พาณี เตชะเสน และศุภชัย ยาวะประภาส. บรรณาธิการ.
รายงานการประชุมทางวิชาการประจำปี เรื่อง การผลิตบัณฑิตของมหา-
วิทยาลัยในอนาคต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยา-
ลัย, ๒๕๓๐.

ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. คู่มือการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ. กรุง-
เทพมหานคร : ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๕. อัด-
สำเนา.

_____. รายงานการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.
กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๗.
อัดสำเนา.

ธารง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๒.

ธีรเวทย์ ประมวญรัฐการ. "ในท่ามกลางความสับสนมหาวิทยาลัยอิสระของรัฐ,"
มติชน. ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕. หน้า ๙.

นางลักษณ์ วิรัชชัย. การทดสอบสมมุติฐาน. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชา-
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, ๒๕๓๒. อัดสำเนา.

_____. ข้อมูลและวิธีการรวบรวมข้อมูล. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชา
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, ๒๕๓๒. อัดสำเนา.

บุญเลิศ จันทรเพ็ชร และคนอื่น ๆ. รายงานประจำปี ๒๕๒๕ มหาวิทยาลัย
นเรศวร. พิษณุโลก : รัตนสุวรรณ, ๒๕๓๕.

บรู แบชเชอร์ และจอห์น เอส. การอุดมศึกษาในช่วงต่าง ๆ ของการเปลี่ยน
แปลงประวัติวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยอเมริกัน ค.ศ. ๑๖๓๕ - ๑๙๗๖"
แปลโดยจันทรเพ็ญ เชื้อพานิช กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,
๒๕๒๖.

บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สถาบัน. ครบรอบ ๒๐ ปี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร-
ศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
๒๕๒๙.

_____. รายงานการประชุมทางวิชาการประจำปี ๒๕๓๒ เรื่อง ความเป็น
อิสระในการบริหารงานมหาวิทยาลัยไทย : อดีตปัจจุบันและแนวโน้มใน
อนาคต. วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๓๒ ณ ห้องวิภาวดีบอลรูม โรงแรมเซ็น-
ทรัลพลาซ่า กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
๒๕๓๒.

บุญเกื้อ ควรหาเวช. "เหตุการณ์เมื่อ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๕," ใน ๔๔ ปีมหา-
วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หน้า ๔๔ - ๕๖. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๓๖.

"บุญชนะยัน ด้านสุดตัวร่าง พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยอิสระ," มติชน. ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๕. หน้า ๑๙.

บุญชนะ อิตถากร "ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยกับการต่อต้านสถาบัน และการปฏิวัติรัฐประหารในประเทศไทย," สยามรัฐ ๑๘ มีนาคม ๒๕๓๕. หน้า ๑๒.

_____. "บันทึกเรื่องการไปราชการ ณ ประเทศออสเตรเลียและการประชุม สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์ระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๑๖," ใน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ปีที่สอง. พระนคร : โรงพิมพ์มณฑลการพิมพ์, ๒๕๑๑.

บุญเย็น วอทอง. มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง : กำเนิดและการเกี่ยวข้องกับระบอบประชาธิปไตย. พระนคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๑๒.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. "ประสบการณ์จากการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ," ใน รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การเขียนตำราและบทความทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓. อัดสำเนา.

บุญเสริม วิสกุล. "นโยบายเกี่ยวกับความเป็นเลิศทางวิชาการ," พัฒนาบริหารศาสตร์. ๑๔(๑) : ๑๑๙ - ๑๒๒; มกราคม ๒๕๑๗.

ปกรณ์ อังศุสิงห์. "สถานะและศักยภาพของอาจารย์มหาวิทยาลัย," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ. ๒(๑) : ๖ - ๙; สิงหาคม ๒๕๑๐.

ปฐม นฤพงศ์. "รูปแบบและภารกิจของมหาวิทยาลัย," วารสารรามคำแหงฉบับฟ้าคราม. ๑๐(๑๒) : ๘๗ - ๙๒; พฤศจิกายน ๒๕๒๘.

ประกอบ คุณารักษ์ และคนอื่น ๆ. การวิเคราะห์นโยบายคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพมหานคร : หน่วยวิจัยสถาบัน มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๑.

ประกอบ คู่ปรัดน์. "มหาวิทยาลัยอิสระหรือมหาวิทยาลัยของประชาชน," มติชน. ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๕. หน้า ๘.

ประดิษฐ์ เชยจิตร. "น้อมรำลึกถึงมหาวิทยาลัยที่ข้าพเจ้ารัก," ใน อนุสรณ์ ๒๐ ปี มอ. หน้า ๑๖๓ - ๑๘๒. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.-พรินติ้งเฮาส์, ๒๕๓๐.

ประดิษฐ์ เชยจิตร. "ศาสตราจารย์ ดร.สตางค์ มงคลสุข กับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์," ใน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. พระนคร : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์, ๒๕๑๘.

ประธีป เมธาคณูฉนิ. บรรณาธิการ. เส้นทางใหม่ของการอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

ประสาร มาลากุล และคนอื่น ๆ. "บทบาทและสัมฤทธิ์ผลของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์," ใน เส้นทางใหม่ของการอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

ประสิทธิ์ ทองไสว. การอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : กองวิชาการสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๒. อัดสำเนา.

———. แผนแนวการอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๗. อัดสำเนา.

ประสิทธิ์ ทองใสว. แนวปฏิบัติในการจัดทำหลักสูตร. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย
นเรศวร, ๒๕๓๖. อัดสำเนา.

_____. บทบาทของทบวงมหาวิทยาลัย กับการบริหารหลักสูตรระดับอุดม-
ศึกษา. กรุงเทพมหานคร : กองวิชาการ สำนักงานปลัดทบวงมหา-
วิทยาลัย, ๒๕๓๐. อัดสำเนา.

ประเสริฐ จิตติวิวัฒน์พงศ์. "การออกจากระบบราชการของมหาวิทยาลัยมুমอง
จากฮาร์วาร์ด," มติชน. ๒๗ มกราคม ๒๕๓๕. หน้า ๑๐.

वासुध गुल्लवणिस्य. "สรุปสัมภาษณ์ อธิการบดี," ใน อนุสรณ์ ๒๐ ปี มอ.
กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์, ๒๕๓๐. หน้า ๒๐๙.

พรเทพ พัฒนารักษ์. แนวปฏิบัติในการแสวงหารูปแบบที่เหมาะสมด้านการ
บริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยของรัฐ. ม.ป.พ., ม.ป.ป.

"พ.ร.บ. อีสระวิดี ไม่ผ่านสภกบ" มติชน. ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๕. หน้า ๓.

"พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๔๘๖," ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม ๖๐ ตอนที่ ๗. หน้า ๑๙๘ - ๒๑๑. ๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๖.

"พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒," ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๕๕. หน้า ๑ - ๒๔. ๒๐ เมษายน ๒๕๒๒.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๘๖," ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม ๖๐ ตอนที่ ๗. หน้า ๒๒๘ - ๒๔๐. ๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๖.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๑," ราชกิจจานุเบกษา.
เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๑๒๓. หน้า ๑ - ๑๓. ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๑.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. ๒๕๑๑," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม
๘๕ ตอนที่ ๗๓. หน้า ๔๑ - ๕๖. ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๑๑.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐," ราชกิจจานุเบกษา.

เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๒๖๙. หน้า ๒๓ - ๔๗. ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๐.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. ๒๕๓๓," ราชกิจจานุ-

เบกษา. เล่ม ๑๐๗ ตอนที่ ๑๓๑. หน้า ๓ - ๑๒๑. ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๓๓.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑," ราชกิจจานุเบกษา.

เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๒๐๖. หน้า ๑ - ๒๗. ๘ ธันวาคม ๒๕๓๑.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ. ๒๕๓๓," ราชกิจจานุเบกษา.

เล่ม ๑๐๗ ตอนที่ ๑๓๑. หน้า ๑ - ๒๙. ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๓๓.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. ๒๕๓๓," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม

๑๐๗ ตอนที่ ๑๓๑. หน้า ๓๐ - ๕๙. ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๓๓.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. ๒๕๑๔," ราชกิจจานุเบกษา.

เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๒๔. หน้า ๑ - ๑๓. ๒ มีนาคม ๒๕๑๔.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๖," ราชกิจจานุเบกษา.

เล่ม ๖๐ ตอนที่ ๗. หน้า ๒๑๒ - ๒๒๗. ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พ.ศ. ๒๕๓๕," ราชกิจจานุเบกษา.

เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๕๐. หน้า ๑ - ๑๙. ๗ เมษายน ๒๕๓๕.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. ๒๕๑๗," ราชกิจจานุเบก-

ษา. เล่ม ๙๑ ตอนที่ ๑๑๒. หน้า ๑ - ๒๒. ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๗.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๔๖," ราชกิจจานุเบกษา.

เล่ม ๖๐ ตอนที่ ๕๕. หน้า ๑๔๙๒ - ๑๕๐๖. ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๖.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม

๑๐๔ ตอนที่ ๗๗. หน้า ๑ - ๓๐. ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๐.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๖๐. หน้า ๑ - ๑๗. ๒๕ เมษายน ๒๕๒๒.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. ๒๕๒๐," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๙๔ ตอนที่ ๙๙. หน้า ๑ - ๑๕. ๒๑ กันยายน ๒๕๒๐.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๓๓," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๐๗ ตอนที่ ๑๓๑. หน้า ๖๐ - ๙๒. ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๓๓.

"พระราชบัญญัติระเบียบปฏิบัติราชการของทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๐," ราชกิจจานุเบกษา. หน้า ๓๑ - ๓๖. เล่ม ๙๔ ตอนที่ ๓๑. ๑๒ เมษายน ๒๕๒๐.

"พระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ พ.ศ. ๒๕๑๘," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕๑. หน้า ๑ - ๒๑. ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘.

"พระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พ.ศ. ๒๕๒๘," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๐๓ ตอนที่ ๒๖. หน้า ๑ - ๓๒. ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘.

"พระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๐๙," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๘๓ ตอนที่ ๒๙. หน้า ๔ - ๒๒. ๓๑ มีนาคม ๒๕๐๙.

"พระราชบัญญัติสภาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๒," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๘๕. หน้า ๑ - ๘. วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๐๒.

แพทยศาสตร์, มหาวิทยาลัย. แถลงการณ์การศึกษา ๒๕๐๒ - ๒๕๐๓. พระนคร : กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๐๒.

โพยม วรรณศิริ. "ยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัยในประเทศไทย," วารสารคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ๗(๓) : ๓๔ - ๕๐; พฤศจิกายน ๒๕๑๕.

ไพยม วรณศิริ. การอุดมศึกษากับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐.

_____. แนวปฏิบัติในการแสวงหารูปแบบที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยของรัฐ. ม.ป.ท., ม.ป.ป. อัดสำเนา.

ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. "หลักสูตรอุดมศึกษา," ใน เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องการประเมินและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๙.

_____. "อาจารย์มหาวิทยาลัยกับผลงานวิชาการ," ใน งานวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครู-ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ปิญญ์ สาธร. "แนวคิดสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัย," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ. ๕(๘) : ๑๔; ๒๖ มีนาคม ๒๕๑๕.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. การแบ่งส่วนราชการของมหาวิทยาลัย/สถาบันของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และการจำแนกภาควิชา ตามสาขาวิชาของ ISCED. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิจัยสถาบันและสารสนเทศ กอง-แผนงาน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๖. อัดสำเนา. ก.

_____. เกณฑ์การขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗. อัดสำเนา. ก.

_____. คำสั่งทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง การมอบอำนาจเกี่ยวกับการให้ความเห็นชอบหลักสูตร. ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๓๕. ก.

_____. โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๒. ก.

- มหาวิทยาลัย, ทบวง. ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๓๖ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๓๖. ข.
- _____ . ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๓๖ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๕. ก.
- _____ . ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๓๕. ข.
- _____ . ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิชาชีพ(ต่อเนื่อง ๒ ปี) พ.ศ. ๒๕๓๗ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๓๗. ก.
- _____ . ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๓ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๓. ก.
- _____ . ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรอนุปริญญา พ.ศ. ๒๕๓๒ ลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๓๒. ค.
- _____ . ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง แนวทางการพิจารณาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๓ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๓๓. ข.
- _____ . ประมวลเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของทบวงมหาวิทยาลัย และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๔. อัดสำเนา.
- _____ . แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๓๙) กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕. ข.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. รายงานการประชุมสัมมนาเรื่องแนวทางการประเมินและพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. ณ ทบวงมหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๑๙ กันยายน ๒๕๒๖. กรุงเทพมหานคร : กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๒๗. อัดสำเนา. ข.

—————. รายงานการวิเคราะห์องค์ประกอบโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษา ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕. อัดสำเนา. ค.

—————. รายงานการสัมมนา เรื่อง การบริหารมหาวิทยาลัยหลายวิทยาเขต. ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ ณ ห้องประชุมชั้น ๓ ทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕. อัดสำเนา. ง.

—————. รายงานการสัมมนาเรื่อง รูปแบบที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยในอนาคต. ณ โรงแรมไฮแอท ออร์คิด เชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๕. กรุงเทพมหานคร : กองแผนงาน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕. อัดสำเนา. จ.

—————. รายงานประจำปี ๒๕๓๕. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรพรินต์-กรัฟ จำกัด, ๒๕๓๕. ค.

—————. รายงานสรุปผลการสัมมนา เรื่อง การได้มาซึ่งผู้บริหารในมหาวิทยาลัย/สถาบัน. ณ ศูนย์ฝึกอบรม และพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน อาเซียน ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ สิงหาคม ๒๕๓๐ กองแผนงาน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐. อัดสำเนา. ก.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. สรุปข้อพิจารณาพิจารณาโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัย
นเรศวร. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓.
 อัดสำเนา. ค.

_____. สรุปข้อมูลเพื่อการพิจารณาโครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยบูรพา.
 กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓. อัดสำ-
 เนา. ง.

_____. สรุปสาระสำคัญของแผนการอุดมศึกษาระยะยาว(พ.ศ. ๒๕๓๓ -
๒๕๔๗). กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะ
 ยาว ทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓. จ.

_____. สารสนเทศเกี่ยวกับทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ. กรุงเทพมหานคร :
 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๑๘. อัดสำเนา.

_____. สาระสำคัญจากผลการวิจัยเชิงนโยบายในโครงการจัดทำแผนอุดม-
ศึกษาระยะยาว(พ.ศ. ๒๕๓๓ - ๒๕๔๗). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์-
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓. ช.

_____. หนังสือเวียน ก.ม. พ.ศ. ๒๕๑๘ - พ.ศ. ๒๕๒๘. กรุงเทพมหานคร-
 นคร : กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.
 อัดสำเนา.

_____. หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณากำหนดตำแหน่งทางวิชาการ. กรุง-
 เทพมหานคร : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. และสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.
รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การเขียนตำราและบทความ
ทางวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย,
 ๒๕๓๓. อัดสำเนา.

"มหาวิทยาลัยอิสระในทัศนะของประชาชน ปอมท. ดร.สุวัฒน์ เมธีกุล," สยาม-รัฐ. ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๕. หน้า ๑๒.

มัทธนา สุขเพ็ญ และประยูร ศรีประสาธน์. "ความเป็นมาของแผนการศึกษาแห่งชาติ," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ. ๑๑(๔) : ๑๘ - ๒๖; เมษายน ๒๕๒๐.

รอง ศยามานนท์ และคนอื่น ๆ. ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ ๒๔๓๕ - ๒๕๐๗. พระนคร : โรงพิมพ์ครูสภา, ๒๕๐๗.

รอง ศยามานนท์. ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๔๕๕ - ๒๕๐๙. พระนคร : โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว, ๒๕๐๙.

ระจิต ตริพุทธรัตน์ และคนอื่น ๆ. ครบรอบ ๒๕ ปีมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น : โรงพิมพ์ ศิริภักดิ์ ออฟเซต, ๒๕๓๒.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๕.

"รายงานมหาวิทยาลัยอิสระปมปัญหา ความขัดแย้งสองแนวทาง," มติชน. ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕. หน้า ๒๐.

รามคำแหง, มหาวิทยาลัย. ๑๕ ปี รามคำแหง. กรุงเทพมหานคร : ด้าน-สุทธาการพิมพ์, ๒๕๒๙.

ลมูล รัตตากร และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องโครงการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตร และการทำงานของบัณฑิตคณะมนุษยศาสตร์ ที่จบปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพมหานคร : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน, ๒๕๒๘.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ศึกษาภัณฑ์, ๒๕๒๘.

ลุ่ม เจ้าพระยา. "มหาวิทยาลัย อิศ - ความอิสระในข้อกักขัง," สยามรัฐ.

มีนาคม ๒๕๓๕. หน้า ๑๒.

เล็ก พงษ์สมัครไทย. "มหาวิทยาลัย กับงานบริหารแก่สังคม," ครุปริทัศน์.

๑๑ : ๔๐ - ๕๐; พฤศจิกายน ๒๕๒๙.

วรวิทย์ วคินสรากร "มหาวิทยาลัย," วารสารสาธิตศึกษาศาสตร์. ฉ.

๑ : ๕๘ - ๖๑; กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๒๘.

วราภรณ์ บวรศิริ. "การอุดมศึกษาของกลุ่มประเทศอาเซียน," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. ๒๑(๕) : ๑๘ - ๓๐; เมษายน - พฤษภาคม ๒๕๓๐.

วลัยลักษณ์, มหาวิทยาลัย. ๑ ปีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. กรุงเทพมหานคร : บี.เจ.เพลท โปรเซสเซอร์, ๒๕๓๖.

วรุณี โอสธารมย์. รายงานการวิจัยเรื่องวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของอุดมศึกษาในประเทศไทย : ผลพวงที่มีต่อการพัฒนาในปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพมหานคร: ทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๓๒.

วิจิตร วรุตบางกูร. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา อธิการบดี คณบดี หัวหน้าภาควิชา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๕.

วิจิตร ศรีสอ้าน. "การระดมทุนและการพัฒนากองทุนของสถาบันอุดมศึกษา," ใน รายงานการการประชุมทางวิชาการประจำปีของที่ประชุมอธิการบดี เรื่อง การพึ่งตนเองของระบบมหาวิทยาลัยของรัฐ. ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๘ ณ อาคารสิมมนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กรุงเทพมหานคร : ทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.

วิจิตร ศรีสอ้าน. "การรับรองมาตรฐานวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษา," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. ๑๑(๑) : ๔ - ๒๗; ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๑๙.

วิจิตร ศรีสอ้าน. "ความหมายในการแสวงหารูปแบบที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัย,"
ใน รายงานการสัมมนาเรื่องรูปแบบที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยในอนาคต.

ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๕ ณ โรงแรมไฮแอท ออร์คิด
จังหวัดเชียงใหม่ กรุงเทพมหานคร : ทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕.

_____. .บันทึกการดำเนินงานบริหารการศึกษาในประเทศอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร : หน่วยผลิตเอกสาร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖.

_____. "มหาวิทยาลัยในระบบรัฐวิสาหกิจ," ครูปริทัศน์. ๑๑ : ๔๕ -
๕๒; มกราคม ๒๕๒๙. และ ๑๑ : ๔๘ - ๕๗; กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙.

_____. หลักการอุดมศึกษา. พระนคร : วัฒนาพานิช, ๒๕๑๘.

_____. "อุดมศึกษาไทยในศตวรรษหน้า," วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช.

๓(๓) : ๒ - ๖; กันยายน - ธันวาคม ๒๕๓๓.

วิชัย วงษ์ใหญ่. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๗. อัด-
สำเนา.

วิชาการ, กรม. ความเป็นมาของแผนการศึกษาชาติ. พระนคร : โรงพิมพ์
มงคลการพิมพ์, ๒๕๐๕.

วิทย์ วิศทเวทย์. "มหาวิทยาลัยกับสังคมไทย," วารสารการศึกษา. ๒๐๕ :
๑๖ - ๓๑; เมษายน - พฤษภาคม ๒๕๒๙.

วิทยา รุ่งอดุลพิศาล. "ผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษา," ครูปริทัศน์. ๑๐ : ๔๑ -
๔๓; กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘.

วุทธิ พันธุมนาวิน. "สงฆลานครินทร์รำลึก(๒๕๑๐ - ๒๕๑๗)," ใน อนุสรณ์
๒๐ ปี มอ. หน้า ๑๘๗ - ๑๘๙. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรินต์-
เฮาส์, ๒๕๓๐

วุฒิชัย มุลศิลป์. แนวคิดทางการศึกษาไทย ๒๔๑๑ - ๒๔๗๕. กรุงเทพมหานคร

: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพันธ์พิบูลย์ซิ่ง, ๒๕๒๖.

ศรีนครินทร์วิโรฒ, มหาวิทยาลัย. โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา

: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ภาคใต้, ๒๕๓๕. อัดสำเนา. ก.

—————. โครงการยกฐานะมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒวิทยาเขตมหาสาร-

คามเป็นมหาวิทยาลัยอีสาน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์-

วิโรฒ มหาสารคาม, ๒๕๓๕. อัดสำเนา. ข.

—————. ๔๔ ปีมหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ. กรุงเทพมหานคร : มหา-

วิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ, ๒๕๓๖.

ศิลปากร, มหาวิทยาลัย. ที่ระลึกงานฉลองครบรอบ ๒๕ ปี. พระนคร : บริษัท

บพิช จำกัด, ๒๕๑๑.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ๑๐๐ ปีกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร :

บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, ๒๕๓๕.

สงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัย. อนุสรณ์ ๒๐ ปี มอ.. กรุงเทพมหานคร :

โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮาส์, ๒๕๓๐.

สมคิด โชติภาณิชย์ และคนอื่น ๆ. ศตวรรษที่ ๒ กระทรวงศึกษาธิการ.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๖.

สมพร บัวทองและนางลักษณ์ วิรัชชัย. สังกัปพื้นฐานของการวิเคราะห์ความแปร-

ปรวน. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๒. อัดสำเนา.

สมมาตุ มหาธิกรัษ และสุธีร์ เจริญสุข. รายงานประจำปี ๒๕๓๕ มหาวิทยาลัย-
บูรพา. ชลบุรี : กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยบูรพา,
๒๕๓๕.

สวัสดี สุคนธ์รังษี. หลักวิธีประเมินค่างานและการจำแนกตำแหน่ง. กรุงเทพฯ
มหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๒๙. อัดสำเนา.

ส. ศิวรักษ์ (นามแฝง). ทิศทางใหม่สำหรับมหาวิทยาลัยเพื่อปวงชน. พิมพ์-
ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯมหานคร : สำนักพิมพ์ศีกษิตสยาม, ๒๕๓๑.

สันต์ ชรรณบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯมหานคร :
โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๗.

สาธารณสุข, กระทรวง. พระกรณียกิจของพลเอกสมเด็จพระยาบรมวงศ์เธอ
กรมพระยาชัยนาทนเรนทร. พระนคร : โรงพิมพ์การพิมพ์พาณิชย์,
๒๕๔๕.

_____. อนุสรณ์ ๑๕ ปี. พระนคร : กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๔๘.

สายหยุด จำปาทอง. บทบาทและหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯมหา-
นคร : กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๓๐. อัดสำเนา.

สาโรช บัวศรี. การอภิปรายเรื่อง มหาวิทยาลัยกับเสรีภาพทางวิชาการ.
กรุงเทพฯมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๙.

_____. แนวคิดในการบริหารการศึกษา. พระนคร : โรงพิมพ์มณฑลการ
พิมพ์, ๒๕๐๘.

ลีปนันท เกตุทัต. "การอุดมศึกษาไทยในอนาคต," ครูปริทัศน์. ๑๔ : ๒๔ -
๓๗; พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๓๒.

_____. "งานมหาวิทยาลัย," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ. ๖(๔) :
๒๗ - ๔๖; พฤศจิกายน ๒๕๑๕.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. ๘ ปี มสธ. : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมา-
ธิราช ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๙. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๒๙.

_____. ๑๐ ปี มสธ. ๒๕๒๑ - ๒๕๓๑. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๑.

สุทนต์ ศรีไสย์. "การขอตำแหน่งทางวิชาการกับการคอร์รัปชันทางวิชาการ,"
มติชน. ๒ กันยายน ๒๕๓๖. หน้า ๑๐.

สุนทร แก้วลาย. "มหาวิทยาลัยโปรดรอวันหายนะ," วารสารสภาคณา-
จารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ๑ : กันยายน ๒๕๒๘.

สุภรณ์ ศรีพล. การวิเคราะห์ระบบงานมหาวิทยาลัย. พระนคร : วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร, ม.ป.ป.

สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ ๔ กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, ๒๕๒๓.

สุรศักดิ์ บำรุงวงศ์. "มหาวิทยาลัยสี่คุบะ : งานทดลองอุดมศึกษาของญี่ปุ่น,"
ใน เส้นทางใหม่ของการอุดมศึกษาไทย. หน้า ๑๑๘ - ๑๓๓. กรุง-
เทพมหานคร : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิท-
ยาลัย, ๒๕๓๒.

สุวรรณ จันทร์สม และคนอื่น ๆ. ๔๖ ปีกระทรวงศึกษาธิการ ๑ เมษายน
๒๕๓๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๓๑.

เสถียร ทามี่ศักดิ์. หลักเกณฑ์การประเมินผลงานทางวิชาการตามทัศนะของ
ผู้บริหารและคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๘.

- สฤษฎ์ ธนะรัชต์. "คำกล่าวเปิดประชุมสภาการศึกษาแห่งชาติ," ใน ประมวลสุนทรพจน์ของจอมพลสฤษฎ์ ธนะรัชต์. หน้า ๓๐ - ๓๕. พระนคร : โรงพิมพ์ทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๐๗.
- เสนห์ จามริก. การเมืองกับการศึกษาของไทย. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดการพิมพ์, ม.ป.ป.
- เสริมศรี ไชยศรี. ระบบหลักสูตร-การสอน. เชียงใหม่ : พระสังฆ์การพิมพ์, ๒๕๒๖.
- แสวง รัตนมงคลมาศ และคนอื่น ๆ. การสำรวจทัศนคติต่อความจำเป็นในการเพิ่มพูนความรู้และทักษะทางการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยไทย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๒๕.
- อินทรีย์ จันทรสถิตย์. "วันสถาปนามหาวิทยาลัย," ใน วันเกษตรแห่งชาติ. พระนคร : โรงพิมพ์นิคมวิทยา, ๒๕๑๑.
- อนันตชัย เลาหพันธ์. "การกำเนิดมหาวิทยาลัยตะวันตก," ครูปริทัศน์. ๔(๒) : ๔๑ - ๔๖; กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗.
- อนันต์ ศรีโสภณ. การวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๒. อัดสำเนา.
- อภิชัย พันธเสน. "มหาวิทยาลัย : มีหรือหมดอนาคต," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. ๒๐(๕) : ๓๒ - ๔๑; เมษายน - พฤษภาคม ๒๕๒๙.
- อมร ต้นสัจจา. "การบริหารงานมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. ๕(๗) : ๒๓ - ๔๒; กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓.
- อรรถณ พงษ์สวาท. "มหาวิทยาลัยกับการพัฒนาชุมชน," ศึกษาศาสตร์สาร. ๑๕(๒) : ๒๐ - ๒๘; เมษายน - กันยายน ๒๕๓๓.

อรศิริ ปาณันท์ และคนอื่น ๆ. การพัฒนามหาวิทยาลัยศิลปากร ของศาสตราจารย์หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร : ๒๕๓๐.

อาพันธ์ ปันยารชุน. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๓๔.

_____. "นายกรัฐมนตรีได้บรรยายสรุปต่อผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และเอกชนในการตรวจเยี่ยมทบวงมหาวิทยาลัย," อนุสารอุดมศึกษา. ๑๖(๑๗๒) : ๖ - ๑๒; มิถุนายน ๒๕๓๔.

อำนาจ วีรวรรณ. "บันทึกเรื่องการจัดตั้งวิทยาลัยการบริหารธุรกิจ," ใน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ปีที่สอง. พระนคร : โรงพิมพ์มณฑลการพิมพ์, ๒๕๑๑.

อำนาจ เย็นสบาย. "มหาวิทยาลัยอิสระรัฐประหารมหาวิทยาลัย," มติชน. ๕ มีนาคม ๒๕๓๕. หน้า ๙.

อุทัย บุญประเสริฐ. "ความเป็นเลิศทางวิชาการ," วารสารเศรษฐศาสตร์. ๑๔ (๓) : ๑๓๒ - ๑๔๒; มกราคม - มีนาคม ๒๕๓๙.

อุทัย เลาหวิเชียร และวรงค์ จันทศรี. บรรณาธิการ. การบริหารมหาวิทยาลัยในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๒๕. อัดสำเนา. (เอกสารการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ อันดับที่ ๔)

อุทัย เลาหวิเชียร. "อำนาจอิสระในการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยไทย," ใน รายงานการประชุมประจำปี ๒๕๓๒ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๒. หน้า ๑๖๓ - ๑๘๔.

- เอนก ศิลปนิลมาลย์. การสร้างเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ในวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐. อัดสำเนา.
- เอมอร ศรีนิลทา. "จดหมายเหตุ วท.บ. ๒๕๐๓ - สจพ. ๒๕๓๓," ใน ๓๐ ปี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ๒๕๓๓.
- "Accountability in Education" Nations Schools. 86(6) : 31 - 34; June, 1970.
- Ahmed, Vigar. Monitoring and Evaluating Development Project : The South Asean Experience. Washington D.C. : World Bank, 1989.
- Airan, J. College Administration ; A Proposal. London : Asia Publishing House, 1965.
- Altbach, Philip. editor. Comparative on the Academic Profession. New York : Praeger Publishers, 1977.
- Altbach, Philip G. and Visnathan Selvaratnam. From Dependence to Autonomy Development of Univesities. Dordrecht, Netherlands : Kluwer Academic Publishers, 1989.
- Andersen, Margaret L. "Changing the Curriculum in Higher Education," in Signs. 12(2) : 222 - 254; Winter, 1987.

Aper, Jeffery p. Steven M. Cuver and Dennis E. Hinkle.

"Coming to Terms with Accountability Versus Improvement Debate in Assessment," Journal of Higher Education. 20(4) : 471 - 483; December, 1990.

Armstrong, Jane Ann. "The Impact of Publications on Faculty Promotion and Tenure as Percieved by Deans, Department Heads and Selected Faculty in Schools and Colleges of Education in Texas Colleges and Universities", in Dissertation Abstracts International. 58(11) : 6418-A, May, 1978.

Arblaster, A. Academic Freedom. New York : Penquin, 1974.

Asean Institute of Educational Planning and Administration. Report: Regional Seminar on the Application of Modern Management Techniques to Educational Administration. New Delhi : 1970.

Ashby, Eric. Universities : British, Indian, African : A Study in the Ecology of Higher Education. Cambridge, Massachusetts, 1966.

Australian Vice-Chancellors' Committee, Guidelines on Recognition of Prior Learning. Canbera : AV-CC, 1993.

Barzun, Jacques. The American University : How it Runs, Where it is going. New York : Harper & Row Publishers, 1968.

- Beachamp, George A. Curriculum Theory. Illinois : The Kagg Press, 1981.
- Blau, Peter M. The Organization of Academic Work. New York : John Wiley & Sons Inc., 1973.
- Bridge, R. Gay, Charles M. Judd and Peter R. Moock. The Determinants of Educational Outcomes : The Impact of Families, Peers and Schools. Cambridge, Massachusetts : Berlinger Publishing Company, 1979.
- Browder, Lesley H, Jr., editor. Emerging Patterns of Administration Accountability. Berkely, California. : McCutchan Publishing Corp., 1971.
- Bull, George. Editor. The Directors's Handbook. London : McGraw-Hill, 1969.
- Campbell, Roald F., John E. Corbally and Ralphael O. Nyphand. Introduction to Educational Administration. 6th ed. Boston, Massachusetts : Allyn and Bacon, Inc., 1983.
- Chan-young, Chung. A Study on the Autonomy of Educational Administration. Seoul : Korean Educational Development Institute, 1988.
- Darwin, Charles, Sir. Report of Sir Charles Darwin to UNESCO on Science in Thailand 1954. Bangkok : Chulalongkorn University Duplicating Centre, 1973.

- Colon Mage, Victor Nicolas. Perceptions of Trustees and Academic and Government Leaders toward Curriculum Change in Higher Education in Puerto Rico(Academic Leaders). Ph.D. Dissertation. University of Fordham, 1991.
- Connotilo, Barbara Cahn. Practical Guide for Foreign Visitors. New York : Institute of International Education, 1974.
- Connell, W. F. A Study of Education in the Twentieth Century World. Canberra, Australia : Curriculum Development Centre, 1980.
- Cowley, W. H. Presidents, Professors, and Trustees. San Francisco : Jossey - Bass Publishers, 1980.
- Cronbach, Joseph L. Essentials of Psychological Testing. 4th ed. New York : Harper & Row, 1984.
- Crowl, Thomas K. Fundamentals of Research : A Practical Guide for Educators and Special Educators. Columbus, Ohio : Publishing Horizons Inc., 1986.
- Cryer, Pat. Preparing for Quality Assessment and Audit. London : Higher Education Quality Council, 1993.
- Cummings, Williams and Ikuo Amano. "The Changing Role of the Japanese Professor," in Comparative on the Academic Profession. p.23 - 42. New York : Praeger Publishers, 1977.

- Cunningham, Luvernh, Walsdter G. Hack and Raphael O. Nys-
trand. Educational Administration : The Developing
Decades. Berkeley, Calif., : McCuatchun Publishing
Corperation, 1977.
- Davis, Don. "The Relevance of Accountability" ERIC-ED-
036-479. microfilm, March, 1969.
- Deighton, Lee C. "Education Freedom," in The Encyclope-
dia of Education. p.6 - 24. New York : The Macmillan
Company & Tree Press, 1971.
- Dill, David D. "Structure of the Academic Profession :
Toward a Definition of Ethical Issues," Journal
of Higher Education. 53(3) : 255 - 267; March, 1982.
- Dressel, Paul L. and William H. Faricy. Return to Res-
ponsibility. San Francisco Calif. : Jossey-Bass,
Inc., 1972.
- Ducote, Janice M. Curriculum in Higher Education : Histor-
ical Influences and Curricular Models. Biloxi, MS.
: The Mid South Educational Research Association,
1985.
- Ediger, Marlow. Criteria in the Higher Education Curri-
culum. ERIC-ED23126, 1983.
- Elton, Lewis. "Accountability in Higher Education :
The Danger of Unintended Consequences," Journal

- of Higher Education. 17(4) : 377 - 390; December, 1988.
- Entwistle, Noel J. and John Wilson. Degree of Excellence : The Academic Achievement Game. London : Hodder and Stoughton, 1977.
- Erout, M. "Accountability : Form and Policies," in The International Encyclopedia of Education. Vol. 2 : 16 - 19; Preface A-B. Oxford : Pergamon Press, 1985.
- FSPC. Guideling for the Evaluation of Candidates for Merit Increments Promotions and Tenure, and Weighting of Criteria. Alberta : Faculty of Medicine, University of Alberta, 1992.
- Fuchs, Ralph F. "Academic Freedom : Its Basic Philosophy Function and History," Laws and Comtemporary Problems. 28(3) : 431 - 446; Summer 1963.
- Gellert, Clayduys. "Higher Education ; Changing Tasks and Definitions," Journal of Higher Education in Europe. 16(3) ; 1991.
- Gench, Fredric H. Improving School Performance. New York : Praege Publishers, 1983.
- Genova, William J. Mutual Benefit Evaluation of Faculty and Administrators in Higher Education. Cambridge, Mass. : Ballinger, 1976.

- Good, Carter V. editor. Dictionary of Education. 3rd. ed. New York : McGraw-Hill Book Company, 1973.
- Gooler, Dennis D. "Some Uneasy Inquiries into Accountability," in Accountability in Education. Worthington, Ohio : Charles A. Jones Publishing Company, 1971.
- Grant, Donald L., Motoring on Going Program. San Francisco : Jossey-Bass, 1978.
- Grieder, Calvin. "Educators Should Welcome Pressure for Accountability," Nations Schools. 85(5) : 14; May, 1970.
- Haggerty, William J. Higher and Professional Education in India. Washington, U.S. Government Printing Office, 1969.
- Hall, J. Tillman and others. Administration : Principles. Theory and Practice. Pacific Palisade, Cal. : Good-year Publishing Company, Inc., 1973.
- Halpin, Andrew W. Administrative Theory in Education. New York : Macmillan Company, 1967.
- Halsey, A.H. and M.A. Trow. The British Academics. Cambridge, Massachusetts : Berlinger Publishing Company, 1971.
- Hamilton, Norman K. New Techniques for Effective School Administration. New York : Parker Publishing Co., Inc., 1975.

- Hannaway, John and Robert Crowson. editor. The Politics of Reforming School Administration. New York : The Falmer Press, 1989.
- Harman, Grant. "Academic Staff and Academic Drift in Australian Colleges of Advanced Education," in Compative on the Academic Profession. New York : Praeger Publishers, 1977.
- Harman, G. S. "Quality and Professional Development," in Regional College : A Study of Non-Metropolitan Colleges and Advanced Education in Australia. V.2, p.92 - 145. 1975.
- Hasan, Aahmad Sonhadji K. A Study of Job Satisfaction of Community College Facultuy with Level of Education, Academic rank and Salary as Predictors. Ph.D Dissert-ation. The Ohio State University, 1989.
- Heandrichhoval, Jana. "Higher Education in Czechoslovakia : Some Problems of the Transition Period," Higher Education in Europe. 16(3); 1971.
- Hensley, Wayne E. Territoriality in the Ivory Tower : Academic Rank. Atlantic City, NJ. : The Annual Meeting of the Eastern Communication Association, 1986.
- Hofstadler, Richard. Academic Freedom in the Age of the College. New York : Columbia University, 1964.

Hopper, Carol Nuernberger, An Exploratory Study of the Perceptions of Professors as Professionals at a Unionized and Nonunionized State University. Ph.D. Dissertation. Michigan State University, 1984.

Hoyle, Eric and Agnes McMahon. World Year Book of Education 1986 : The Management of Schools. London : Kogan Page, 1986.

———. The Management of Schools. London : Kogan Page, 1896.

Husen, Torsdten and T. Neville Postlethwaite. editor-in-chief. The International Encyclopedia of Education. Vol. 1. Oxford : Pergamon Press, 1985.

Immegart, Glenn L. and Francis J. Pilecki. An Introduction to Systems for the Educational Administrator. Reading, Mass. : Addison-Wesley Publishing Company, 1973.

Ismail, H.M. "Formation of the Teaching Staff at Cairo University," in Planning the Development of Universities III. p.225 - 240. The Unesco Press, 1974.

Jacobson, Paul B., William C. Reavis, and James D. Logsdon. The Effective School Principal. 4th ed. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, Inc., 1988.

- Joughin L. Academic Freedom and Tenure : A Hand Book of the American Association of University Professors. Madison, Wisconsin : University of Wisconsin Press, 1967.
- Kerlinger, Fred N. Foundations of Behavioral Research. 3rd ed. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1986.
- Kerr, John F. Problems of Curriculum Reform. London : The University of London Press, 1968.
- Kimbrough, Ralph B. and Michael Y. Nunnery. Educational Administration : An Introduction. 3rd ed. New York : Macmillan Publishing Company, 1988.
- Kirk, Russell. Academic Freedom. Chicago : Henry Regnery Company, 1975.
- Klasek, Charles B. Promotion and Guidelines. Oregon : Oregon State University, 1988.
- Knezevich, Stephen J. Administration of Public Education. 3rd ed. New York : Harper & Row, Publishers, 1975.
- Knowles, Asa S. editor-in-chief. Handbook of College and University Administration. New York : McGraw-Hill Company, 1970.

- Kohli, Wendy. "Education and Freedom in the American Experience : Critical Imagination as Pedagogy," Harvard Education Review. 59(1) : 88 - 107; February, 1989.
- Krause, Michael P. Developing a Plan for Effecting Accountability in Critical Issues in Education : A Problem-solving Guide for School Administrators. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, Inc., 1972.
- Lane, William R., Ronald G. Corwin and William G. Monahan. Foundations of Educational Administration : A Behavioral Analysis. 2nd ed. New York : The Macmillan Company, 1968.
- Langer, Josef. "Austrian Universities in Transition : From Ministerial to Market Co-ordination," Higher Education in Europe. 16(4) : 1991.
- Lawler, Philip F. Coughing in Ink : The Demise of Academic Ideal. Washington D.C. : University Press of America, 1983.
- Lessinger, Leon M. "Accountability Concerns Measurement of Educational Output," Nations Schools. 85(6) : 83 - 84; June, 1970.

Lessinger, Leon M. "Accountability for Results : A Basic Challenge for America's Schools," in Accountability in Education. p.15 - 27. Worthington, Ohio : Charles A. Jones Publishing Company, 1971.

———. "Accountability : Its Implications for the Teachers," in Accountability in Education. p.28 - 41. Worthington, Ohio : Charles A. Jones Publishing Company, 1971.

———. "Engineering Accountability for Results in Public Education," in Accountability in Education. p.42 - 52. Worthington, Ohio : Charles A. Jones Publishing Company, 1971.

———. Every Kid a Winner : Accountability in Education. Palo Alto, Calif.: Science Research Association, 1970.

Lessinger, Leon M. and Ralph W. Tyler. editors. Accountability in Education. Worthington, Ohio : Chales A. Jones Publishing Company, 1971.

Lewis, Lionel S. and Michael N. Ryan. "The American Professoriate and the Movement Towards Unionization," in Compative on the Academic Profession. p.191 - 214. New York : Praeger Publishers, 1977.

Maccia, Elizabeth Steiner. Curriculum Theory and Policy. New York : Macmillan, 1964.

- MacIver, Robert M. Academic Freedom in Our Time. New York : Gordian Press, 1967.
- Martinotti, Guido. "The Robed Baaron : The Academic Profession in the Italian University," in Comparative on the Academic Profession. p.23 - 42. New York : Praeger Publishers, 1977.
- McCrathy, Martha M. and others. Under Scrutiny : The Educational Administration Professoriate. Temple, Arizona : University Council for Educational Administration, 1988.
- Marvin, Freedman. Facilitating Faculty Development. San Francisco, Cal. : Jossey - Bass, 1973.
- McConnell, T.R. "Accountability and Autonomy," Journal of Higher Education. 42(6) : 446 - 463; June, 1971.
- McManama, John. System Analysis for Effective School Administration. New York : Parker Publishing Company Inc., 1971.
- Metzger, Walter P. Academic of Freedom in Age of the University. New York : Columbia University, 1964.
- Mioiken, William G. "Making the School System Accountable," in Accountability in Education. Worthington, Ohio : Charles A. Jones Publishing Company, 1971.

- Monahan, William G. Theoretical Dimensions of Educational Administration. New York : Macmillan Publishing Co. Ltd., 1975.
- Morphet, Edgar L., Roe H. Johns and Theodore L. Reller. Educational Organization and Administration : Concepts, Practices and Issues. 3rd ed. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, Inc., 1974.
- Mortimer, Kenneth P. Accountability in Higher Education. Washington D.C. : American Association of Higher Education, 1972.
- Munywoki, Benjamin Mathenge. An Historical Review of Higher Education in Kenya Since 1975, with and Emphasis on Curriculum Development. Ph.D. Dissertation. University of North Texas, 1975.
- Musaazi, J. C. S. The Theory and Practice of Educational Administration. London : The Macmillan Press Ltd., 1982.
- Neave, G. "Accountability in Education," in Encyclopedia of Education. 1 : 19 - 29; Preface A - B. Oxford : Pergamon Press, 1985.
- New Zealand Education International, Promoting New Zealand Education. Wellington : New Zealand Education International Ltd., 1993.

- OECD. Study of Teachers Quantitative Trends in Teaching Staff in Higher Education. Paris, Organization for Economic Co-operation and Development, 1971.
- Pelczar, Richard. The Latin American Professoriate : Progress and Prospects," in Comparative on the Academic Profession. p.125 - 144. New York : Praeger Publishers, 1977.
- Pincoffs, Edmund L. editor. The Concept of Academic Freedom. Austin, Texas : University of Texas, 1976.
- Porter, John W. "Accountability in Education," in Accountability in Education. Worthington, Ohio : Charles A. Jones Publishing Company, 1971.
- Rabkin, Jakov and Thomas O. Eisemon. "Multiple Professional Roles of the Academic : A Canadian Case Study," in Compative on the Academic Profession. New York : Praeger Publishers, 1977.
- Rao, Bhaskara V. "Teaching and Research in Higher Education : Some Problems," in Journal of Higher Education. 4(1) : 11 - 12, Monsoon, 1978.
- Reid, Ken, David Hopkins and Peter Holly,. Towards the Effective School : The Problems and Some Solutions. 2nd ed. Oxford : Basil Blackwell Ltd., 1988.

- Ross, Murray G. The University : The Autonomy of the Academy. New York : McGraw-Hill, 1976.
- Rowntree, Derek. A Dictionary of Education. London : Harper & Row Publishers, 1981.
- Ryan, D. W. "Academic Freedom," in The International Encyclopedia of Education. Vol. 1 A - B. p. 12 - 14. Oxford : Pergamon Press, 1985.
- Salazar Castro, Boris Gerardo. The Role of the Office of the College Dean in Promoting Faculty Development. Ed.D Dissertation. University of Cincinnati, 1985.
- Sanderson, Michael. editor. The Universities in the Nineteen Century. London : Routledge & Kegan Paul, 1975.
- Saran, Rene and Vernow Trafford. Research in Education, Management and Policy : Retrospect and Prospect. Bristol, PA. : The Parmer Press, Taylor & Francis Inc., 1990.
- Scarfe, Janet and Edward Sheffield. "Notes on the Canadian Professoriate," in Comparative on the Academic Profession. p.68 - 91. New York : Praeger Publishers, 1977.
- See, Harold W. Consultant's Report to the Ministry of University Affairs. Bangkok : Permanent Secretary Office, Ministry of University Affairs, 1983.

- Shaw, B. N. Academic Tennure in American Higher Education.
Chicago : Adam Press, 1971.
- Singh, Amrik. Redeeming Higher Education. Delhi : Ajanta
Publication, 1985.
- Smith, Bardwell L. and others. The Tenure Debate. San
Francisco, Cal. : Jossey - Bass Inc., 1973.
- Stoops, Emery, Max Raffery and Russell E. Johnson. Hand-
book of Educational Administration : A Guide for the
Practitioner. 2nd. ed. Boston, Mass. : Allyn and
Bacon, Inc., 1981.
- Sykes, Gary and Richard F. Elmore. "Making Schools Manag-
able : Policy and Administration for Tomorrow's
Schools," in The Policits of Reforming School Admi-
nistration. p.77 - 94. New York : The Falmer Press,
1989.
- Taba, Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice.
New York : Harcourt, Brace & World, Inc., 1962.
- Thackrey, Russell T. The Future of the State University.
Urbana, Chicago : University of Illinois Press, 1971.
- Trow, M. A. and A. H. Halsey. The British Academics.
London : Faber and Faber, Ltd., 1971.
- Tyler, Ralph W. Basic Principles of Curriculum and In-
struction. Chicago : University of Chicago Press,
1970.

- UNESCO. Strategies for Change and Development in Higher Education. Paris : United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 1993.
- Van de Graft, John H. and others. Academic Power : Pattern of Authority in Seven National of Higher Education. New York : Praeger, 1978.
- Waite, Ian. editor. College Administration : A Hand Book. London : National Association of Teachers in Further and Higher Education, 1980.
- Wangphanich, Paisal. Job Satisfaction of Faculty Members at Srinakharinwirot University, Thailand (Attitude, Effectiveness, Outcome). Ph.D. Dissertation. University of Kansas, 1984.
- Walberg, Herbert J. editor. Educational Environments and Effects : Evaluation, Policy and Productivity. Berkeley, Calif. : McCutchan Publishing Corporation, 1979.
- Whison, James Anthony. Constitution and Curriculum : Hermeneutical Controversies. London : Falmer Press, 1981.
- Williams, Gareth. "Gentlemen and Players : The Changing British Professoriate," in Comparative on the Academic Profession. New York : Praeger Publishers, 1977.

Wilson, L. Craig. School Leadership Today : Strategies for the Educator. Boston, Mass. : Allyn and Bacon, Inc., 1978.

Wilson, Robert C. and others. College Professors and Their Impact on Students. New York : John Wiley & Sons, Inc., 1975.

Worthen, Blaine R. and James R. Sanders. Educational Evaluation :Theory and Practice. Wodsworth Publishing Company, Inc., 1973.

Young, Kenneth E. and others. Understanding Accreditation. San Francisco, Calif. : Jossey - Bass Inc., 1983.

Zappula, Elio. Evaluating Administrative Performance: Current Trends and Techniques. Belmont, Calif. : Star Publishing Company, 1983.

ผนวก ก

เครื่องมือการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
 ที่ ทม ๐๒๐๕(๑)/ว.๑ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗
 เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัย/สถาบัน -----

ด้วยนายประสิทธิ์ ทองใส่วิชาการสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
 กำลังทำวิจัยเรื่อง กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของ
 รัฐ (The Mechanism of Academic Quality Assurance in the
 State Universities) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาเอก
 สาขาวิชาบริหารการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ทบวงมหาวิทยาลัยจึงใคร่ขอความร่วมมือ เพื่อแจกแบบสอบถามให้อธิการ-
 บดี รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร และฝ่ายวิชาการ คณบดี รองคณบดี หัวหน้าภาค
 คณาจารย์ ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษาและ
 เจ้าหน้าที่ ที่ทำงานเกี่ยวข้อง หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดทำ และพิจารณา
 หลักสูตร การพิจารณาผลงานทางวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการจำนวน____ชุด
 ตามที่แนบมา

จึงขอเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ศาสตราจารย์ เกษม วัฒนชัย)

รองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย

ที่ ทม ๐๒๐๔(๑)/-

วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗

เรื่อง ขอความกรุณาจัดเก็บ รวบรวมแบบสอบถามและนัดหมายการสัมภาษณ์

เรียน ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัย/สถาบัน -----

ด้วยกระผมกำลังทำวิจัยเรื่อง กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยของรัฐ(The Mechanism of Academic Quality Assurance in the State Universities) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาเอก สาขาวิชาบริหารการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล กระผมได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์อย่างเป็นทางการผ่านทางท่านอธิการบดี (ตามแนบ) และเพื่อให้การจัดเก็บ รวบรวมแบบสอบถามเป็นไปด้วยดีและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้างต้น กระผมใคร่ขอความกรุณาท่านผู้อำนวยการฯ ในการจัดเก็บ รวบรวมแบบสอบถามให้ด้วย

อนึ่ง กระผมใคร่ขอเรียนสัมภาษณ์ -----

ภาควิชา ----- คณะ -----

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยครั้งนี้ ในวันที่ เดือน พ.ศ. ๒๕๓๗

จึงขอเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักเป็นพระคุณอย่างสูง

(นายประสิทธิ์ ทองใส)

แบบสอบถาม

สำหรับปริญญานิพนธ์ เรื่อง

กลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ของ มหาวิทยาลัยของรัฐ

คำชี้แจง ๑. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้มี ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เพื่อขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เพื่อขอทราบข้อมูลและความความคิดเห็นเกี่ยวกับการพิจารณา

หลักสูตร

ตอนที่ ๓ เพื่อขอทราบข้อมูลและความความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการ

และการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

๒. ในกรณีที่ท่านมีประสบการณ์ในตอนที่ ๒ (หลักสูตร) กรุณาตอบตอนที่ ๒ (หลักสูตร)

หากท่านมีประสบการณ์ตอนที่ ๓ (ผลงานทางวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการ)

กรุณาตอบตอนที่ ๓ (ผลงาน/ตำแหน่งทางวิชาการ)

หากท่านมีประสบการณ์ทั้ง ตอนที่ ๒ (หลักสูตร) และตอนที่ ๓ (ผลงานทางวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการ) จะตอบทั้ง ๒ ตอนก็ได้

๓. ข้อมูลที่ท่านกรอกในแบบสอบถามนี้ จะถือเป็นความลับ และจะนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบโดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

๑) ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

[] อธิการบดี

[] รองอธิการบดีฝ่าย_____

[] คณบดี

[] รองคณบดีฝ่าย_____

[] หัวหน้าภาควิชา

[] อาจารย์

[] ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษา

[] ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนและวัดผล

[] ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่

[] นักวิชาการศึกษา

[] เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานบุคคล

[] อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

ในกรณีที่มีตำแหน่งทางวิชาการ โปรดระบุ

☐ ศาสตราจารย์ ☐ รองศาสตราจารย์

☐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ☐ อาจารย์

☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

๒) ประสบการณ์เกี่ยวกับการการยกร่าง จัดทำ พิจารณานโยบาย/หรือบริหารหลักสูตร

☐ ไม่มี

☐ มี ในฐานะ

() ประธานหรือกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย

() ประธานหรือกรรมการบริหารวิชาการ

() ประธานหรือกรรมการพิจารณาหลักสูตร

() เลขานุการคณะกรรมการ (โปรดระบุ) _____

() อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

๓) ประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดทำ อนุมัติ กฎระเบียบ วิธีการ ขั้นตอนและ/หรือ การพิจารณา กลั่นกรองผลงานทางวิชาการ/ตำแหน่งทางวิชาการ

☐ ไม่มี

☐ มี ในฐานะ

() ประธานหรือกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย

() อ.ก.ม.

() ประธานหรือกรรมการบริหารวิชาการ

() ประธานหรือกรรมการประเมิน

ผลงานทางวิชาการ

() เลขานุการคณะกรรมการ (โปรดระบุชื่อ) _____

() อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการด้าน หลักสูตร

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ๕ ลงในช่อง ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- ๕ หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด/เห็นด้วยมากที่สุด ๔ หมายถึง ปฏิบัติมาก/เห็นด้วยมาก
 ๓ หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง/เห็นด้วยปานกลาง ๒ หมายถึง ปฏิบัติน้อย/เห็นด้วยน้อย
 ๑ หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด/เห็นด้วยน้อยที่สุด ๐ หมายถึง ไม่มีเลย/ไม่เห็นด้วยเลย

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ/ความเห็น					
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ไม่มีเลย
	๑	๒	๓	๔	๕	๐
๑. เจื่อนไขในการมอบอำนาจ การพิจารณาหลักสูตรของทบวงฯ ทั้ง						
๔ ข้อ มีความเหมาะสม						
๑.๑ หลักสูตรต้องบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา						
๑.๒ หลักสูตรต้องมีโครงสร้างมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ทบวงฯ กำหนด						
๑.๓ หลักสูตรต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย						
๑.๔ มหาวิทยาลัย/สถาบัน ต้องแจ้งให้ทบวงฯ ทราบ การอนุมัติหลักสูตรภายใน ๓๐ วัน						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ/ความเห็น					
	น้อยที่สุด ๑	น้อย ๒	ปานกลาง ๓	มาก ๔	มากที่สุด ๕	ไม่มีเลย ๐
เงื่อนไขการมอบอำนาจ การพิจารณาหลักสูตรของทบวงฯ ทั้ง ๔ ข้อ <u>สามารถควบคุมมาตรฐานทางวิชาการได้</u>						
๒.๑ หลักสูตรต้องบรรจุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา						
๒.๒ หลักสูตรต้องมีโครงสร้างมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ทบวงฯ กำหนด						
๒.๓ หลักสูตรต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย						
๒.๔ มหาวิทยาลัย/สถาบัน ต้องแจ้งให้ทบวงฯ ทราบ การอนุมัติหลักสูตรภายใน ๓๐ วัน						

๓. โปรดกาเครื่องหมาย / ในช่อง [] ตามความเห็นของท่าน หากไม่เห็นด้วย กรุณาให้ข้อเสนอแนะ และเหตุผลของท่าน

๓.๑ การยกร่างหลักสูตร ควรยกร่างโดยคณะกรรมการเฉพาะกิจที่มหาวิทยาลัย / สถาบัน ตั้งขึ้นโดยเฉพาะ

[] เห็นด้วย

[] ไม่เห็นด้วย(ข้อเสนอแนะ) _____

๓.๒ องค์ประกอบของกรรมการยกร่างหลักสูตร ควรมีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัย

[] เห็นด้วย ควรมีจำนวน _____ คน

[] ไม่เห็นด้วย(ข้อเสนอแนะ) _____

๓.๓ ขั้นตอนการยกร่างหลักสูตร ควรแยกจากขั้นตอนการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตรโดยชัดเจน

[] เห็นด้วย

[] ไม่เห็นด้วย(ข้อเสนอแนะ) _____

๓.๔ หลักสูตรที่ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยแล้ว ควรส่งให้ทบวงมหาวิทยาลัยพิจารณาด้านมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ก่อนนำไปเปิดสอน

[] เห็นด้วย

[] ไม่เห็นด้วย(ข้อเสนอแนะ) _____

๓.๕ ทบวงมหาวิทยาลัย ควรมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร แม้จะมอบอำนาจให้อธิการบดี โดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย/สถาบันแล้วก็ตาม

[] เห็นด้วย

[] ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะ) _____

ในกรณีที่ตอบว่า "ไม่เห็นด้วย" ท่านคิดว่า มาตรฐานการทางวิชาการของหลักสูตร ควรอยู่ที่

_____ สภามหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง

_____ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.)

_____ หน่วยงานกลางที่ตั้งขึ้นมาแทน คือ (โปรดระบุ) _____

_____ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

๓.๖ การพิจารณาจัดอาจารย์ผู้สอนและรับผิดชอบหลักสูตรที่ผ่านการพิจารณาจากสภามหาวิทยาลัย

แล้ว มหาวิทยาลัย/สถาบันของท่านมีหลักเกณฑ์การพิจารณา คือ

_____ คุณวุฒิ _____ ประสบการณ์/ความชำนาญ

_____ การร่วมงานกันได้ _____ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

๔. กรุณาแสดงความเห็นโดยใส่หมายเลข ๑ ๒ ๓ ...ตามลำดับหน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

๔.๑ การยกย่องหลักสูตร ควรยกย่องโดย

_____ คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นโดยเฉพาะ _____ ภาควิชา

_____ ผู้ทรงคุณวุฒิ _____ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

๔.๒ ขั้นตอนการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ควรอยู่ที่

_____ ภาควิชา _____ คณะวิชา _____ สภามหาวิทยาลัย

_____ สภามหาวิทยาลัย _____ อื่น ๆ (โปรดระบุ) 3 _____

๔.๓ การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร ปกติดมหาวิทยาลัย/สถาบันของท่านกำหนดโดย
 ---- การจัดประชุมสัมมนา ---- โดยคณาจารย์ในภาควิชา
 ---- โดยผู้ทรงคุณวุฒิ/เชี่ยวชาญภายนอก ---- อื่น ๆ (โปรดระบุ) -----

๔.๔ การกลั่นกรองมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ภายหลังจากยกร่างเสร็จแล้ว
 ควรพิจารณาโดย

---- ภาควิชา	---- คณะกรรมการของภาควิชา
---- คณะวิชา	---- คณะกรรมการวิชาการของคณะ
---- สภาวิชาการ	---- สภามหาวิทยาลัย
---- คณะกรรมการของสภา-	---- อื่น ๆ (โปรดระบุ) -----
มหาวิทยาลัย	

๔.๕ การประเมินผลหลักสูตรและการเรียนการสอน ปกติดมหาวิทยาลัย/สถาบัน
 ของท่านดำเนินการโดย

---- ภาควิชา	---- คณะวิชา
---- คณาจารย์ในภาค	---- นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน
---- อื่น ๆ (โปรดระบุ) -----	

๕. ปัญหาที่ท่านประสบเกี่ยวกับการดำเนินการพิจารณาและให้ความเห็นชอบหลักสูตร (กรุณาระบุ ถ้ามี)

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร ได้แก่

- ๖.๑ ด้านกฎ ระเบียบในการขกร่างและจัดทำหลักสูตร -----

- ๖.๒ ด้านขั้นตอนการขกร่าง จัดทำหลักสูตร -----

- ๖.๓ บุคคลหรือองค์กรที่ใช้ในการขกร่าง พิจารณา กลั่นกรอง การอนุมัติ การให้ความเห็นชอบหลักสูตร -----

- ๖.๔ การบริหารหลักสูตร -----

- ๖.๕ การจัดการเรียนการสอน -----

- ๖.๖ การวัดและประเมินผลหลักสูตร -----

- ๖.๗ อื่น ๆ (โปรดระบุ) -----

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ

ด้านการพิจารณาผลงานวิชาการและตำแหน่งวิชาการ

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาว่า หน่วยงานของท่านมีการปฏิบัติหรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยกาเครื่องหมาย ๕ ลงในช่อง ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

- ๕ หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด/เห็นด้วยมากที่สุด ๔ หมายถึง ปฏิบัติมาก/เห็นด้วยมาก
 ๓ หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง/เห็นด้วยปานกลาง ๒ หมายถึง ปฏิบัติน้อย/เห็นด้วยน้อย
 ๑ หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด/เห็นด้วยน้อยที่สุด ๐ หมายถึง ไม่มีเลย/ไม่เห็นด้วยเลย

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ/ความเห็น					
	น้อยที่สุด ๑	น้อย ๒	ปานกลาง ๓	มาก ๔	มากที่สุด ๕	ไม่มีเลย ๐
๑. เงื่อนไขในการพิจารณาผลงานทางวิชาการ เพื่อการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการที่ ก.ม.กำหนด <u>มีความเหมาะสม</u> ๑.๑ <u>ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์(ผศ.)</u> คุณสมบัติ ค่างตำแหน่งอาจารย์ (๑)ไม่น้อยกว่า ๔ ปีสำหรับผู้ได้ รับปริญญาตรี _____						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ/ความเห็น					
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ไม่มีเลย
	๑	๒	๓	๔	๕	๐
(๒) ไม่น้อยกว่า ๔ ปีสำหรับผู้ที่ รับปริญญาโท _____						
(๓) ไม่น้อยกว่า ๒ ปีสำหรับผู้ที่ รับปริญญาเอก _____						
<u>ผลงานการสอน</u> มีชั่วโมงสอนประจำวิชาตาม หลักสูตร และมีความชำนาญ ในการสอน _____						
<u>ผลงานทางวิชาการ</u> (๑) มีเอกสารประกอบการสอนที่ ผลิตขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑ ราย วิชาซึ่งมีคุณภาพดี และ _____						
(๒) งานแต่ง เรียบเรียง แปล- หนังสือหรือเขียนบทความทาง วิชาการ ซึ่งมีคุณภาพดี และ ตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว หรือ _____						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ/ความเห็น					
	น้อยที่สุด ๑	น้อย ๒	ปานกลาง ๓	มาก ๔	มากที่สุด ๕	ไม่มีเลย ๐
(๓) ผลงานวิจัย ซึ่งมีความดี และ ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว หรือ _____						
(๔) ผลงานทางวิชาการอื่นที่มี คุณภาพเทียบได้กับข้อ (๒) และ ๓) _____						
๑.๒ <u>ระดับรองศาสตราจารย์(รศ.)</u> <u>คุณสมบัติ</u> ต้องดำรง ตำแหน่ง ผศ. และปฏิบัติในตำแหน่ง มาไม่น้อยกว่า ๓ ปี _____						
<u>ผลงานการสอน</u> มีชั่วโมงสอน ประจำวิชา ตามหลักสูตร และมีความ ชำนาญพิเศษในการสอน _____						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ / ความเห็น					
	น้อยที่สุด ๑	น้อย ๒	ปานกลาง ๓	มาก ๔	มากที่สุด ๕	ไม่มีเลย ๐
<u>ผลงานทางวิชาการ</u>						
(๑) มีเอกสารประกอบการ ศึกษาที่ผลิตขึ้น ไม่น้อย กว่า ๑ รายวิชา ซึ่ง มีคุณภาพดีและ _____						
(๒) งานแต่ง เรียบเรียง แปลหนังสือ หรือเขียน บทความ ทางวิชาการ ซึ่งมีคุณภาพดีและตีพิมพ์ เผยแพร่มาแล้ว หรือ _____						
(๓) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพ ดี และได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่มาแล้ว หรือ _____						
(๔) ผลงานทางวิชาการอื่น ที่มีคุณภาพเทียบได้กับ ข้อ (๒) และ ๓) _____						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ/ความเห็น					
	น้อยที่สุด ๑	น้อย ๒	ปานกลาง ๓	มาก ๔	มากที่สุด ๕	ไม่มีเลย ๐
๑.๓ ระดับศาสตราจารย์ (ศ.) คุณสมบัติ ต้องดำรงตำแหน่ง รศ. และปฏิบัติหน้าที่ใน ตำแหน่งมาไม่น้อยกว่า ๒ ปี _____						
ผลงานการสอน มีชั่วโมงสอนประจำวิชา ใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตร และมีความเชี่ยวชาญใน การสอนสอน _____						
ผลงานทางวิชาการ วิธีที่ ๑ (๑) เสนองงานแต่ง เรียบ- เรียง ตำราหรือหนังสือ ไม่น้อยกว่า ๑ เล่มซึ่งมี คุณภาพดีมาก และดีมาก และ _____						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ / ความเห็น					
	น้อยที่สุด ๑	น้อย ๒	ปานกลาง ๓	มาก ๔	มากที่สุด ๕	ไม่มีเลย ๐
(๒) ผลงานวิจัย ซึ่งมีคุณภาพดี มาก และได้ตีพิมพ์เผยแพร่ ตามเกณฑ์ที่ ก.ม. กำหนด หรือ _____						
(๓) ผลงานทางวิชาการใน ลักษณะอื่น ที่มีคุณภาพ ระดับดีเด่นและไม่ซ้ำ กับผลงานใน ระดับ ผศ. และ รศ. _____						
(๓) ผลงานทางวิชาการใน ลักษณะอื่น ที่สามารถ ประเมินคุณค่าได้กับข้อ (๒) _____						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ/ความเห็น					
	น้อยที่สุด ๑	น้อย ๒	ปานกลาง ๓	มาก ๔	มากที่สุด ๕	ไม่มีเลย ๐
วิธีที่ ๒						
(๑) เสนองาน แต่ง เรียบ- เรียง ตำราหรือหนังสือ ไม่น้อยกว่า ๑ เล่มซึ่งมี คุณภาพเด่นและได้ตีพิมพ์ เผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.ม. กำหนด หรือ _____						
(๒) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดี เด่น และได้ตีพิมพ์เผย- แพร่ตามเกณฑ์ ที่ ก.ม. กำหนด หรือ _____						
(๓) ผลงานทางวิชาการใน ลักษณะอื่น ที่มีคุณภาพ ระดับดีเด่น และไม่ซ้ำ กับผลงานที่ใช้ในระดับ ผศ. และ รศ. _____						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ/ความเห็น					
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ไม่มีเลย
	๑	๒	๓	๔	๕	๐
<u>ผลงานทางวิชาการ</u>						
(๑) มีเอกสารประกอบการสอนที่ผลิตขึ้น ไม่น้อยกว่า ๑ รายวิชาซึ่งมีคุณภาพดี และ _____						
(๒) งานแต่ง เรียบเรียง แปล-หนังสือหรือเขียนบทความทางวิชาการ ซึ่งมีคุณภาพดี และตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว หรือ _____						
(๓) ผลงานวิจัย ซึ่งมีคุณภาพดี และ ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว หรือ _____						
(๔) ผลงานทางวิชาการอื่นที่มีคุณภาพเทียบได้กับข้อ (๒) และ ๓) _____						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ/ความเห็น					
	น้อยที่สุด ๑	น้อย ๒	ปานกลาง ๓	มาก ๔	มากที่สุด ๕	ไม่มีเลย ๐
๑.๒ ระดับรองศาสตราจารย์ (รศ.) <u>คุณสมบัติ</u> ต้องดำรง ตำแหน่ง ผศ. และปฏิบัติในตำแหน่ง มาไม่น้อยกว่า ๓ ปี _____ <u>ผลงานการสอน</u> มีชั่วโมงสอน ประจำวิชา ตามหลักสูตร และมีความ ชำนาญพิเศษในการสอน _____ <u>ผลงานทางวิชาการ</u> (๑) มีเอกสารประกอบการ ศึกษาที่ผลิตขึ้น ไม่น้อย กว่า ๑ รายวิชา ซึ่ง มีคุณภาพดีและ _____ (๒) งานแต่ง เรียบเรียง แปลหนังสือ หรือเขียน บทความ ทางวิชาการ ซึ่งมีคุณภาพดีและตีพิมพ์ เผยแพร่มาแล้ว หรือ _____						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ / ความเห็น					
	น้อยที่สุด ๑	น้อย ๒	ปานกลาง ๓	มาก ๔	มากที่สุด ๕	ไม่มีเลย ๐
(๓) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพ ดี และได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่มาแล้ว หรือ _____						
(๔) ผลงานทางวิชาการอื่น ที่มีคุณภาพเทียบได้กับ ข้อ (๒) และ ๓) _____						
๑.๓ <u>ระดับศาสตราจารย์ (ศ.)</u> <u>คุณสมบัติ</u> ต้องดำรงตำแหน่ง รศ. และปฏิบัติหน้าที่ใน ตำแหน่งมาไม่น้อยกว่า ๒ ปี _____						
<u>ผลงานการสอน</u> มีชั่วโมงสอนประจำวิชา ใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตร และมีความเชี่ยวชาญใน การสอนสอน _____						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ/ความเห็น					
	น้อยที่สุด ๑	น้อย ๒	ปานกลาง ๓	มาก ๔	มากที่สุด ๕	ไม่มีเลย ๐
<u>ผลงานทางวิชาการ</u> วิธีที่ ๑ (๑) เสนองานแต่ง เรียบ- เรียง ตำราหรือหนังสือ ไม่น้อยกว่า ๑ เล่มซึ่งมี คุณภาพดีมาก และดีมาก และ _____						
(๒) ผลงานวิจัย ซึ่งมีความพหุ มาก และได้ตีพิมพ์เผยแพร่ ตามเกณฑ์ที่ ก.ม.กำหนด หรือ _____						
(๓) ผลงานทางวิชาการใน ลักษณะอื่น ที่มีคุณภาพ ระดับดีเด่นและไม่ซ้ำ กับผลงานใน ระดับ ผศ. และ รศ. _____						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ/ความเห็น					
	น้อยที่สุด ๑	น้อย ๒	ปานกลาง ๓	มาก ๔	มากที่สุด ๕	ไม่มีเลย ๐
(๓) ผลงานทางวิชาการใน ลักษณะอื่น ที่สามารถ ประเมินคุณค่าได้กับข้อ (๒) _____						
วิธีที่ ๒ (๑) เสนองาน แต่ง เรียบ- เรียง ตำราหรือหนังสือ ไม่น้อยกว่า ๑ เล่มซึ่งมี คุณภาพเด่นและได้ตีพิมพ์ เผยแพร่ตามเกณฑ์ที่ ก.ม. กำหนด หรือ _____						
(๒) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดี เด่น และได้ตีพิมพ์เผย- แพร่ตามเกณฑ์ ที่ ก.ม. กำหนด หรือ _____						

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ/ความเห็น					
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	ไม่มีเลย
	๑	๒	๓	๔	๕	๐
(๓) ผลงานทางวิชาการใน ลักษณะอื่น ที่มีคุณภาพ ระดับดีเด่น และไม่ซ้ำ กับผลงานที่ใช้ในระดับ ผศ.และ รศ. _____						

๖. โปรดกาเครื่องหมาย ☐ ในช่อง [] ตามความเห็นของท่าน หากไม่เห็นด้วย
กรุณาระบุเหตุผลของท่าน

๓.๑ การให้คณะวิชา เสนอชื่อผู้ที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการต่อ
อ.ก.ม. มหาวิทยาลัย หรือ อ.ก.ม.สถาบัน

[] เห็นด้วย

[] ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะ) _____

๓.๒ การแต่งตั้งดำรงตำแหน่งทางวิชาการ กำหนดให้มีการประเมินผลการสอน
ด้วยนั้น

[] เห็นด้วย

[] ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะ) _____

- ๓.๓ การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๓ - ๕ คนมาพิจารณาผลงานทางวิชาการ
☐ เห็นด้วย
☐ ไม่เห็นด้วย(ข้อเสนอแนะ) _____
- ๓.๔ จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นบุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัย/สถาบัน จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนตาม ข้อ ๓.๓ นั้น
☐ เห็นด้วย
☐ ไม่เห็นด้วย(ข้อเสนอแนะ) _____
- ๓.๕ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการ จะต้องมิตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่เสนอขอให้พิจารณา
☐ เห็นด้วย
☐ ไม่เห็นด้วย(ข้อเสนอแนะ) _____
- ๓.๖ การประเมินคุณภาพผลงานสอนด้วยระดับความชำนาญ ชำนาญพิเศษ และเชี่ยวชาญ
☐ เห็นด้วย
☐ ไม่เห็นด้วย(ข้อเสนอแนะ) _____
- ๓.๗ การประเมินคุณภาพของผลงานทางวิชาการด้วยระดับดี ดีมาก และดีเด่น
☐ เห็นด้วย
☐ ไม่เห็นด้วย(ข้อเสนอแนะ) _____
- ๓.๘ การประเมินผลงานทางวิชาการ ควรกำหนดเป็นระบบค่าคะแนน
☐ เห็นด้วย
☐ ไม่เห็นด้วย(ข้อเสนอแนะ) _____

- ๓.๙ การประเมินผลงานทางวิชาการ ควรให้บุคคลในกลุ่มสาขาวิชาชีพเดียวกัน เป็นผู้ประเมินผลงานทางวิชาการ
- ☐ เห็นด้วย
- ☐ ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะ) _____
- ๓.๑๐ ขั้นตอนการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้านการพิจารณาผลงานทางวิชาการเพื่อการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ควรอยู่ที่
- ☐ ภาควิชา ☐ คณะวิชา ☐ สภาวิชาการ
- ☐ สภามหาวิทยาลัย ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____
- ๓.๑๑ วิธีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในปัจจุบัน ซึ่งผู้ประสงค์จะขอตำแหน่งทางวิชาการต้องเสนอขอ(ตามแบบ กม.๐๓) นั้น เห็นด้วยหรือไม่
- ☐ เห็นด้วย
- ☐ ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะ) _____
- ๓.๑๒ วิธีการประเมินผลงานทางวิชาการ เพื่อแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการในปัจจุบันให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้อ่าน(reader)ผลงานทางวิชาการ นั้น เห็นด้วยหรือไม่
- ☐ เห็นด้วย
- ☐ ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะ) _____
- ๓.๑๓ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ระดับ ผศ. และ รศ. 'ปัจจุบันให้ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัย/สถาบันเป็นผู้อนุมัติการแต่งตั้งโดยให้อธิการบดีเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้ง
- ☐ เห็นด้วย
- ☐ ไม่เห็นด้วย (ข้อเสนอแนะ) _____

๓.๑๘ การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการระดับศาสตราจารย์(ศ.)เมื่ออ.ก.ม. พิจารณาเห็นสมควรแล้ว ต้องเสนอ ก.ม.พิจารณาอนุมัติการแต่งตั้ง

[] เห็นด้วย

[] ไม่เห็นด้วย(ข้อเสนอแนะ) _____

๔. กรุณาแสดงความเห็นโดยใส่หมายเลข ๑ ๒ ๓ ... หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

๔.๑ วิธีการขอตำแหน่งทางวิชาการ ควรดำเนินการโดย

_____ ผู้ประสงค์จะดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้เสนอ

_____ ภาควิชาต้นสังกัดเป็นผู้เสนอ

_____ คณะ/มหาวิทยาลัยเป็นผู้เสนอ

_____ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

๔.๒ ผลงานทางวิชาการที่ใช้ประเมินตำแหน่งทางวิชาการทุกระดับควรประกอบด้วย

_____ งานวิจัย _____ ตำรา

_____ เอกสารประกอบการสอน _____ บทความทางวิชาการ

_____ งานประดิษฐ์(กรรมวิธี) _____

_____ การบริหารงานทางวิชาการ _____ การบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

_____ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

๔.๓ การประเมินผลงานทางวิชาการ เพื่อการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ทุกระดับควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

_____ ใช้คณะกรรมการอ่านผลงานทางวิชาการเป็นผู้ประเมิน(Reader)

จำนวน _____ คน ประกอบด้วย

(๑) บุคคลในมหาวิทยาลัย จำนวน _____ คน

(๒) บุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน _____ คน

----- ใช้การประชุมทางวิชาการ/การประชุมสัมมนาประเมิน

----- ใช้จดหมายรับรองจากบุคคลในสาขาวิชาชีพเดียวกัน

(Recommendation)

----- อื่น ๆ (โปรดระบุ) -----

๔.๔ มาตรฐานของผลงานทางวิชาการ ควรประเมินจาก

----- ปริมาณของผลงานทางวิชาการ

----- คุณภาพของวารสารที่ตีพิมพ์งานวิจัย และผลงานทางวิชาการ

----- การได้รับเชิญไปบรรยายเกี่ยวกับงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ

----- จากการที่ผลงานทางวิชาการได้ถูกนำไปอ้างอิง

----- อื่น (โปรดระบุ) -----

๔.๕ ตำแหน่งทางวิชาการ ผศ. รศ. และ ศ. ควรมีการแยกประเภทตามผลงาน
ได้แก่

----- การสอน

----- การวิจัย

----- สาขาวิชาที่ชำนาญ/เชี่ยวชาญ

----- อื่น ๆ (โปรดระบุ) -----

๕. ปัญหาที่ท่านประสบเกี่ยวกับการดำเนินการพิจารณาผลงานทางวิชาการ และ
ตำแหน่งทางวิชาการกรุณา (ระบุ ถ้ามี) -----

๖. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการด้านการพิจารณาผลงานทางวิชาการและการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ ได้แก่

๖.๑ ด้านกฎ ระเบียบ

๖.๒ ด้านขั้นตอนในการพิจารณาผลงานทางวิชาการ

๖.๓ ด้านแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

๖.๔ ด้านบุคคล องค์กรบุคคล และ/หรือองค์กรที่ใช้ในการพิจารณากลับกรองหรืออนุมัติตำแหน่งทางวิชาการ

๖.๕ ด้านเกณฑ์การพิจารณาผลงานทางวิชาการ

๖.๖ ชนิดและประเภทของผลงานทางวิชาการ

๖.๗ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

(ขอบคุณมาก)

แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ ๑ การสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการด้านการ
พิจารณาความเห็นชอบหลักสูตร

๑. มหาวิทยาลัยของท่านมีการจัดกลไกสำหรับการควบคุมมาตรฐานด้าน
การพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร
๒. ลักษณะของกลไกมีขั้นตอน วิธีการและกระบวนการพิจารณาให้ความ
เห็นชอบหลักสูตรที่เป็นอยู่และที่ควรจะเป็น
๓. ลักษณะขององค์บุคคล หรือองค์บุคคล รวมถึงกลไกที่ใช้ในการควบคุม
มาตรฐานทางวิชาการ ด้านหลักสูตร
๔. ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้าน
หลักสูตร
๕. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบของกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชา-
การ ด้านหลักสูตร

ตอนที่ ๒ การสัมภาษณ์เกี่ยวกับกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้าน
การพิจารณาผลงานทางวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการ

๑. มหาวิทยาลัยของท่านมีการจัดกลไก สำหรับการควบคุมมาตรฐาน
ด้านการพิจารณาผลงานทางวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการหรือไม่ อย่างไร
๒. ลักษณะของกลไกมีขั้นตอน วิธีการและกระบวนการพิจารณาให้ด้าน
ผลงานทางวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการที่เป็นอยู่และที่ควรจะเป็น
๓. ลักษณะขององค์บุคคล หรือองค์บุคคล และกลไกที่ใช้ในการควบคุม
มาตรฐานด้านผลงานทางวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการ
๔. ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับกลไกการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ ด้าน
ผลงานทางวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการ
๕. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบของกลไกเกี่ยวกับการพิจารณาผลงาน
ทางวิชาการและตำแหน่งทางวิชาการ

ผนวก ข
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

๑. รศ.ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์ คณะบดีคณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒. ศ.ดร.จรัญ จันทลักขณา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๓. ศ.ดร.กุสุมา รักษ์มณี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยศิลปากร
๔. ผศ.ดร.วัชรียา โตสงวน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๕. ศ.ดร.พรชัย มาตังคสมบัติ คณะบดีคณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
๖. ศ.นพ.แทน จงศุกชัยสิทธิ์ คณะบดีคณะเวชศาสตร์เขตร้อน
มหาวิทยาลัยมหิดล
๗. รศ.ดร.ชมพันธุ์ บุญชรา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
๘. ผศ.จำเนียร พริบไหว รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร และ
รักษาการรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
๙. ศ.ดร.สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
๑๐. ศ.ดร.ไพรัช รัชชพงษ์ อธิการบดี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง

๑๑. รศ.ดร.ศุภชัย รัตโนภาส รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง
๑๒. ศ.ดร.ปรีดา วิบูลย์สวัสดิ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
๑๓. รศ.ดร.อานนท์ เทียงตรง อธิการบดี มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผนวก ค
ตารางแสดงผลการวิเคราะห์
ข้อมูลโดยละเอียด

ตารางที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร จำแนกตาม
ที่ตั้ง การจัดตั้ง สังกัดเริ่มแรก คณะ ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งวิชาการ
และประสบการณ์

ตัวแปร		จำนวน	ร้อยละ
๑) ที่ตั้ง	กรุงเทพฯ	๑๒๖	๔๓.๒
	ต่างจังหวัด	๑๑๑	๔๖.๔
	รวม	๒๓๗	๑๐๐.๐
๒) การจัดตั้ง	ก่อน พ.ศ. ๒๔๘๖	๖๑	๒๕.๓
	หลัง พ.ศ. ๒๔๘๖	๑๗๐	๗๑.๗
	รวม	๒๓๑	๑๐๐.๐
๓) สังกัดเริ่มแรก	ทบวงมหาวิทยาลัย	๑๒๐	๕๐.๖
	กระทรวงศึกษาธิการ	๑๑๗	๕๑.๔
	รวม	๒๓๗	๑๐๐.๐
๔) คณะ	มีคณะแพทยศาสตร์	๔๒	๑๗.๗
	ไม่มีคณะแพทยศาสตร์	๑๙๕	๘๒.๓
	รวม	๒๓๗	๑๐๐.๐
๕) ตำแหน่งบริหาร	ผู้บริหารระดับสูง	๔๔	๑๘.๕
	ผู้บริหารระดับกลาง	๑๓๐	๕๕.๓
	ระดับปฏิบัติการ	๔๔	๑๖.๒
	รวม	๒๓๗	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
๖) ตำแหน่งทางวิชาการ		
ศาสตราจารย์	๑๓	๔.๔
รองศาสตราจารย์	๖๔	๒๑.๐
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	๑๓	๓๐.๔
อาจารย์	๔๑	๒๔.๑
อื่น ๆ	๓๐	๑๒.๑
รวม	๒๓๑	๑๐๐.๐
๗) ประสบการณ์เกี่ยวกับหลักสูตร ในฐานะ		
ประธานหรือกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย	๑๖	๖.๔
ประธานหรือกรรมการบริหารวิชาการ	๓๔	๑๖.๐
ประธานหรือกรรมการพิจารณาหลักสูตร	๔๔	๓๔.๔
เลขานุการคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตร	๓๓	๑๓.๔
อื่น ๆ	๔๒	๑๘.๑
ไม่มีประสบการณ์	๒๓	๙.๑
รวม	๒๓๑	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับผลงานวิชาการ และ
ตำแหน่งทางวิชาการ จำแนกตาม ที่ตั้ง การจัดตั้ง สังกัดเริ่มแรก คณะ
ตำแหน่งบริหาร ตำแหน่งวิชาการ และประสบการณ์

ตัวแปร		จำนวน	ร้อยละ
๑) ที่ตั้ง	กรุงเทพฯ	๑๒๑	๔๔.๔
	ต่างจังหวัด	๑๐๐	๔๔.๒
	รวม	๒๒๑	๑๐๐.๐
๒) การจัดตั้ง	ก่อน พ.ศ. ๒๔๘๖	๖๒	๒๘.๑
	หลัง พ.ศ. ๒๔๘๖	๑๕๙	๗๑.๙
	รวม	๒๒๑	๑๐๐.๐
๓) สังกัดเริ่มแรก	ทบวงมหาวิทยาลัย	๑๑๔	๕๒.๐
	กระทรวงศึกษาธิการ	๑๐๖	๔๘.๐
	รวม	๒๒๑	๑๐๐.๐
๔) คณะ	มีคณะแพทยศาสตร์	๑๔	๓๔.๓
	ไม่มีคณะแพทยศาสตร์	๑๔๓	๖๕.๗
	รวม	๒๒๑	๑๐๐.๐
๕) ตำแหน่งบริหาร	ผู้บริหารระดับสูง	๖๒	๒๘.๑
	ผู้บริหารระดับกลาง	๑๑๔	๕๒.๙
	ระดับปฏิบัติการ	๔๕	๒๐.๖
	รวม	๒๒๑	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
๖) ตำแหน่งทางวิชาการ ศาสตราจารย์	๑๓	๔.๔
รองศาสตราจารย์	๖๓	๒๔.๔
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	๗๑	๓๒.๑
อาจารย์	๔๗	๒๑.๓
อื่น ๆ	๒๗	๑๒.๒
รวม	๒๒๑	๑๐๐.๐
๗) ประสพการณ์เกี่ยวกับการพิจารณาผลงาน และ ตำแหน่งทางวิชาการในฐานะ		
ประธานหรือกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย	๒๔	๑๒.๗
อ.ก.ม.	๑๔	๔.๑
ประธานหรือกรรมการบริหารวิชาการ	๑๓	๔.๔
ประธานหรือกรรมการพิจารณาผลงานวิชาการ	๒๒	๑๐.๐
เลขานุการคณะกรรมการพิจารณาผลงาน- วิชาการ	๔๔	๑๙.๔
อื่น ๆ	๒๔	๑๐.๔
ไม่มีประสพการณ์	๗๒	๓๒.๖
รวม	๒๒๑	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องขั้นตอนการยกวาง
หลักฐาน ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑๔.๐๔๖๔	๑	๑๔.๐๔๖๔	.๒๖๔๔	.๖๐๖๔
ภายในกลุ่ม	๑๓๓๖๔.๑๒๔๔	๒๓๔	๕๖.๔๔๔๒		
รวม	๑๓๓๘๓.๔๒๒๔	๒๓๖			

ตารางที่ ๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องขั้นตอนการยกวาง
หลักฐาน การจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๔๔.๔๖๔๓	๑	๔๔.๔๖๔๓	๑.๖๐๔๔	.๑๔๖๓
ภายในกลุ่ม	๑๓๒๔๔.๔๔๑๔	๒๓๔	๕๖.๔๔๔๓		
รวม	๑๓๒๘๘.๔๒๒๔	๒๓๖			

ตารางที่ ๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องขั้นตอนการยกวาง
หลักสูตร ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒๐.๐๑๐๘	๑	๒๐.๐๑๐๘	.๓๔๑๘	.๕๕๓๖
ภายในกลุ่ม	๑๓๓๖๓.๘๑๒๐	๒๓๔	๕๖.๘๖๘๓		
รวม	๑๓๓๘๓.๘๒๒๘	๒๓๖			

ตารางที่ ๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องขั้นตอนการยกวาง
หลักสูตร ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๔๔.๘๔๔๓	๑	๔๔.๘๔๔๓	๑.๐๕๖๔	.๓๐๔๑
ภายในกลุ่ม	๑๓๓๒๓.๘๒๓๑	๒๓๔	๕๖.๖๔๘๖		
รวม	๑๓๓๖๘.๖๖๗๔	๒๓๖			

ตารางที่ ๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องขั้นตอนการยกวาง
หลักสูตร ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑๐.๐๖๔๔	๒	๕.๐๓๓๐	.๐๔๔๑	.๔๑๔๑
ภายในกลุ่ม	๑๓๓๑๓.๑๕๖๔	๒๓๔	๕๖.๑๔๒๔		
รวม	๑๓๓๔๓.๔๒๐๘	๒๓๖			

ตารางที่ ๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องขั้นตอนการยกวาง
หลักสูตร ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๔๒.๔๔๐๑	๔	๑๐.๖๐๐๐	.๔๐๔๑	.๘๐๔๔
ภายในกลุ่ม	๑๓๒๔๐.๔๔๒๘	๒๓๒	๕๖.๑๔๔๖		
รวม	๑๓๒๘๒.๘๘๒๙	๒๓๖			

ตารางที่ ๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องขั้นตอนการยกวาง
หลักสูตร ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒๖๐.๑๒๔๘	๔	๔๒.๑๔๔๘	.๔๑๗๘	.๔๗๐๑
ภายในกลุ่ม	๑๓๑๒๓.๐๔๔๑	๒๓๑	๕๖.๔๐๔๔		
รวม	๑๓๓๘๓.๔๒๒๙	๒๓๖			

ตารางที่ ๑๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการให้คณะกรรมการ
เฉพาะ ยกวางหลักสูตร ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๑๓๔๘	๑	.๑๓๔๘	.๔๔๖๑	.๕๐๔๔
ภายในกลุ่ม	๑๓.๐๔๔๖	๒๓๔	.๓๑๐๔		
รวม	๑๓.๑๗๙๔	๒๓๖			

ตารางที่ ๑๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการทำคณะกรรมการ
เฉพาะ ยกร่างหลักสูตร ตามการจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๑๖๔๓	๑	.๑๖๔๓	.๔๔๑๔	.๕๖๒๔
ภายในกลุ่ม	๑๓.๐๓๐๐	๒๓๔	.๓๑๐๔		
รวม	๑๓.๑๙๔๓	๒๓๖			

ตารางที่ ๑๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการทำคณะกรรมการ
เฉพาะ ยกร่างหลักสูตร ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๔๔๔	๑	.๓๔๔๔	๑.๒๔๐๑	.๒๖๖๔
ภายในกลุ่ม	๑๒.๔๑๓๔	๒๓๔	.๓๐๔๔		
รวม	๑๓.๑๙๔๓	๒๓๖			

ตารางที่ ๑๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการให้คณะกรรมการ
เฉพาะ ยกร่างหลักสูตร ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๒๔๑	๑	.๓๒๔๑	๑.๐๖๓๓	.๓๐๓๔
ภายในกลุ่ม	๑๒.๘๖๔๖	๒๓๔	.๓๑๐๑		
รวม	๑๓.๑๘๘๗	๒๓๖			

ตารางที่ ๑๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการให้คณะกรรมการ
เฉพาะ ยกร่างหลักสูตร ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๑๒๔๔	๒	.๐๖๒๒	.๑๔๔๑	.๘๑๔๖
ภายในกลุ่ม	๑๓.๐๑๓๔	๒๓๔	.๓๑๒๓		
รวม	๑๓.๑๓๗๘	๒๓๖			

ตารางที่ ๑๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการให้คณะกรรมการ
เฉพาะ ยกเว้นหลักสูตร ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๔๔๑	๔	.๒๘๔๔	.๔๖๑๔	.๔๒๔๒
ภายในกลุ่ม	๑๒.๐๐๔๒	๒๓๒	.๐๕๑๙		
รวม	๑๓.๑๔๘๓	๒๓๖			

ตารางที่ ๑๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการให้คณะกรรมการ
เฉพาะ ยกเว้นหลักสูตร ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๒๒๔	๔	.๒๘๔๖	.๑๔๔๐	.๔๖๑๔
ภายในกลุ่ม	๑๑.๔๓๔๔	๒๓๑	.๐๕๑๖		
รวม	๑๓.๑๔๘๓	๒๓๖			

ตารางที่ ๑๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่ององค์ประกอบของ
คณะกรรมการยกเว้นหลักสูตร ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๖๔๓๓	๑	.๖๔๓๓	๑.๖๗๖๔	.๑๙๖๖
ภายในกลุ่ม	๔๒.๑๑๐๘	๒๓๔	.๓๔๒๐		
รวม	๔๒.๗๖๔๐	๒๓๖			

ตารางที่ ๑๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่ององค์ประกอบของ
คณะกรรมการยกเว้นหลักสูตร ตามการจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๔๑๔	๑	.๓๔๑๔	๒.๐๒๓๑	.๑๕๖๒
ภายในกลุ่ม	๔๑.๔๗๖๑	๒๓๔	.๓๔๑๔		
รวม	๔๒.๘๑๗๕	๒๓๖			

ตารางที่ ๑๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่ององค์ประกอบของ
คณะกรรมการยกเว้นหลักสูตร ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๒๒๔๓	๑	.๒๒๔๓	.๔๖๔๑	.๔๔๑๑
ภายในกลุ่ม	๔๒.๔๔๓๖	๒๓๔	.๓๔๓๔		
รวม	๔๒.๖๖๗๙	๒๓๖			

ตารางที่ ๒๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่ององค์ประกอบของ
คณะกรรมการยกเว้นหลักสูตร ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๒๔๓	๑	.๐๒๔๓	.๐๓๑๑	.๘๔๔๒
ภายในกลุ่ม	๔๒.๑๓๔๗	๒๓๔	.๓๔๔๖		
รวม	๔๒.๑๖๔๐	๒๓๖			

ตารางที่ ๒๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่ององค์ประกอบของ
คณะกรรมการยกกว้างหลักสูตร ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๓๒๔	๒	.๒๑๖๒	.๔๔๑๔	.๔๑๔๓
ภายในกลุ่ม	๔๒.๓๓๔๔	๒๓๔	.๓๔๔๖		
รวม	๔๒.๗๖๖๘	๒๓๖			

ตารางที่ ๒๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่ององค์ประกอบของ
คณะกรรมการยกกว้างหลักสูตร ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๔๔๔	๔	.๒๑๑๑	.๔๔๑๔	.๑๐๔๒
ภายในกลุ่ม	๔๑.๕๐๕๕	๒๓๒	.๓๔๖๒		
รวม	๔๒.๙๖๑๙	๒๓๖			

ตารางที่ ๒๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่ององค์ประกอบของ
คณะกรรมการยกเว้นหลักสูตร ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๔๔๑	๔	.๒๔๑๔	.๑๔๓๗	.๔๔๔๑
ภายในกลุ่ม	๔๑.๒๘๔๔	๒๓๑	.๑๗๕๑		
รวม	๔๒.๗๒๘๕	๒๓๖			

ตารางที่ ๒๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการส่งหลักสูตรที่
ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยให้ทบวงมหาวิทยาลัยรับทราบ ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๖๘๗	๑	.๓๖๘๗	.๖๔๗๖	.๔๐๔๔
ภายในกลุ่ม	๑๒๓.๔๖๐๑	๒๓๔	.๕๒๖๑		
รวม	๑๒๔.๘๒๘๘	๒๓๖			

ตารางที่ ๒๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการส่งหลักสูตรที่
ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยให้ทบวงมหาวิทยาลัยรับทราบ ตามการจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๕๑๔๒	๑	.๕๑๔๒	๑.๐๔๑๓	.๑๔๑๓
ภายในกลุ่ม	๑๒๓.๖๔๓๖	๒๓๔	.๕๒๖๒		
รวม	๑๒๔.๒๒๑๘	๒๓๖			

ตารางที่ ๒๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการส่งหลักสูตรที่
ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยให้ทบวงมหาวิทยาลัยรับทราบ ตาม
สังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๓๖๔	๑	.๐๓๖๔	.๐๖๔๔	.๘๔๓๒
ภายในกลุ่ม	๑๒๔.๑๘๑๔	๒๓๔	.๕๒๖๔		
รวม	๑๒๔.๒๒๑๘	๒๓๖			

ตารางที่ ๒๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการส่งหลักสูตรที่
ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยให้ทบวงมหาวิทยาลัยรับทราบ ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๔๒๔	๑	.๓๔๒๔	.๖๔๐๒	.๔๒๐๔
ภายในกลุ่ม	๑๒๓.๔๔๔๑	๒๓๔	.๕๒๗๒		
รวม	๑๒๔.๒๒๖๕	๒๓๖			

ตารางที่ ๒๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการส่งหลักสูตรที่
ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยให้ทบวงมหาวิทยาลัยรับทราบ ตาม
ตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๑๔๖๒	๒	.๐๗๔๑	.๑๔๑๓	.๘๖๓๑
ภายในกลุ่ม	๑๒๔.๐๗๑๖	๒๓๔	.๕๓๐๒		
รวม	๑๒๔.๒๒๖๕	๒๓๖			

ตารางที่ ๒๙ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการส่งหลักสูตรที่
ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยให้ทบวงมหาวิทยาลัยรับทราบ ตาม
ตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๓๒๖	๔	.๒๕๘๒	.๔๔๖๒	.๘๔๔๔
ภายในกลุ่ม	๑๒๓.๑๔๔๒	๒๓๒	.๕๓๑๐		
รวม	๑๒๔.๒๒๖๘	๒๓๖			

ตารางที่ ๓๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการส่งหลักสูตรที่
ผ่านการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยให้ทบวงมหาวิทยาลัยรับทราบ ตาม
ประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๔๔๔	๔	.๕๑๑๑	.๔๔๓๒	.๕๒๔๘
ภายในกลุ่ม	๑๒๑.๖๓๔๑	๒๓๑	.๕๒๖๖		
รวม	๑๒๔.๒๒๘๕	๒๓๖			

ตารางที่ ๓๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องอำนาจของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๕๐๔๑	๑	.๕๐๔๑	.๔๔๓๓	.๓๒๐๐
ภายในกลุ่ม	๑๒๐.๔๓๖๑	๒๓๕	.๕๑๒๔		
รวม	๑๒๐.๙๔๐๒	๒๓๖			

ตารางที่ ๓๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องอำนาจของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร การจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๕๔๐๖	๑	.๕๔๐๖	๑.๐๔๔๑	.๓๐๔๔
ภายในกลุ่ม	๑๒๐.๕๐๔๖	๒๓๕	.๕๑๒๔		
รวม	๑๒๐.๙๔๕๒	๒๓๖			

ตารางที่ ๓๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องอำนาจของทบวง
มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒.๘๒๑๐	๑	๒.๘๒๑๐	๔.๔๐๔๗	.๐๒๐๔
ภายในกลุ่ม	๑๑๔.๒๒๔๑	๒๓๔	.๔๐๓๑		
รวม	๑๒๐.๔๔๔๑	๒๓๖			

ตารางที่ ๓๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องอำนาจของทบวง
มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๘๔๗๖	๑	.๘๔๗๖	๑.๔๖๐๑	.๒๑๒๔
ภายในกลุ่ม	๑๒๐.๑๔๗๔	๒๓๔	.๕๑๑๓		
รวม	๑๒๐.๔๔๔๑	๒๓๖			

ตารางที่ ๓๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องอำนาจของทบวง
มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๑๔๖๘	๒	.๐๗๔๔	.๑๔๑๘	.๘๕๘๑
ภายในกลุ่ม	๑๒๐.๑๔๔๓	๒๓๔	.๕๑๖๒		
รวม	๑๒๐.๒๙๑๑	๒๓๖			

ตารางที่ ๓๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องอำนาจของทบวง
มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๔๔๓	๔	.๓๓๔๔	.๖๔๑๓	.๖๒๒๓
ภายในกลุ่ม	๑๑๘.๕๔๔๔	๒๓๒	.๕๑๔๔		
รวม	๑๒๐.๘๘๘๗	๒๓๖			

ตารางที่ ๓๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องอำนาจของทบวง
มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐานทางวิชาการของหลักสูตร ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๔๑๔	๔	.๓๓๐๓	.๖๓๔๔	.๖๖๔๓
ภายในกลุ่ม	๑๑๔.๒๔๓๔	๒๓๑	.๔๙๖๔		
รวม	๑๒๐.๘๘๔๒	๒๓๖			

ตารางที่ ๓๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การกำหนดค่า
ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกับ คู่มือมาตรฐานทางวิชาการของ
หลักสูตร ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๔๐๑	๑	.๐๔๐๑	๑.๔๑๔๖	.๒๑๔๔
ภายในกลุ่ม	๓.๖๓๓๖	๒๓๓	.๐๓๓๐		
รวม	๓.๖๗๓๗	๒๓๔			

ตารางที่ ๓๙ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การกำหนดค่า
ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกับ คู่มือมาตรฐานทางวิชาการของ
หลักสูตร ตามการจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๖๑๘	๑	.๐๖๑๘	๑.๔๘๔๔	.๑๘๒๒
ภายในกลุ่ม	๘.๖๖๖๐	๒๓๓	.๐๓๒๙		
รวม	๘.๗๒๗๘	๒๓๔			

ตารางที่ ๔๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การกำหนดค่า
ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกับ คู่มือมาตรฐานทางวิชาการของ
หลักสูตร ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๖๒๔	๑	.๐๖๒๔	๑.๔๘๔๑	.๑๖๔๖
ภายในกลุ่ม	๘.๖๖๔๒	๒๓๓	.๐๓๒๙		
รวม	๘.๗๒๖๖	๒๓๓			

ตารางที่ ๔๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การกำหนดค่า
ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกับ คู่มือมาตรฐานทางวิชาการของ
หลักสูตร ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๖๔๔	๑	.๐๖๔๔	๑.๔๓๒๔	.๑๖๑๔
ภายในกลุ่ม	๑.๖๖๒๔	๒๓๓	.๐๓๒๔		
รวม	๑.๗๒๖๘	๒๓๔			

ตารางที่ ๔๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การกำหนดค่า
ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกับ คู่มือมาตรฐานทางวิชาการของ
หลักสูตร ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๔๑๖	๒	.๐๒๐๘	๑.๒๓๔๔	.๒๘๑๔
ภายในกลุ่ม	๑.๖๔๖๐	๒๓๒	.๐๓๓๐		
รวม	๑.๖๘๗๖	๒๓๔			

ตารางที่ ๔๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การกำหนดค่าให้
ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกับ คู่มือมาตรฐานทางวิชาการของ
หลักสูตร ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๓๐๐	๔	.๐๐๗๕	.๒๒๓๘	.๙๒๔๔
ภายในกลุ่ม	๑.๖๔๑๑	๒๓๐	.๐๓๓๕		
รวม	๑.๖๗๑๑	๒๓๔			

ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่อง การกำหนดค่าให้
ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยกับ คู่มือมาตรฐานทางวิชาการของ
หลักสูตร ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๑๒๑๐	๔	.๐๒๙๒	.๑๒๔๔	.๖๐๒๑
ภายในกลุ่ม	๑.๖๐๖๑	๒๒๙	.๐๓๓๒		
รวม	๑.๗๒๗๑	๒๓๓			

ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการจัดผู้สอนและ
ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากการร่วมงานกันได้ ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๐๒๔	๑	.๐๐๒๔	.๐๐๔๖	.๔๒๒๒
ภายในกลุ่ม	๖๐.๐๔๖๖	๒๓๔	.๒๕๔๖		
รวม	๖๐.๐๔๙๐	๒๓๖			

ตารางที่ ๔๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการจัดผู้สอนและ
ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากการร่วมงานกันได้ ตามการจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๔๒๔	๑	.๓๔๒๔	๑.๓๔๔๑	.๒๔๖๖
ภายในกลุ่ม	๔๔.๐๑๖๒	๒๓๔	.๒๔๔๑		
รวม	๖๐.๐๔๙๐	๒๓๖			

ตารางที่ ๔๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการจัดผู้สอนและ
ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากการร่วมงานกันได้ ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๔๔๒	๑	.๔๔๔๒	๓.๓๔๔๒	.๐๖๔๓
ภายในกลุ่ม	๔๔.๒๑๓๔	๒๓๔	.๒๔๒๑		
รวม	๖๐.๐๕๗๖	๒๓๕			

ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการจัดผู้สอนและ
ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากการร่วมงานกันได้ ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๒๔๓๑	๑	.๒๔๓๑	๑.๑๑๒๔	.๒๙๒๖
ภายในกลุ่ม	๔๔.๑๑๖๐	๒๓๔	.๒๔๔๔		
รวม	๖๐.๐๕๙๑	๒๓๕			

ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการจัดผู้สอนและ
ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากการร่วมงานกันได้ ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๔๓๐	๒	.๐๒๑๕	.๑๐๓๓	.๙๐๑๔
ภายในกลุ่ม	๖๐.๐๐๖๑	๒๓๔	.๒๕๖๔		
รวม	๖๐.๐๔๙๑	๒๓๖			

ตารางที่ ๔๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการจัดผู้สอนและ
ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากการร่วมงานกันได้ ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๓๒๗	๔	.๑๐๓๒	.๔๑๔๐	.๘๒๑๔
ภายในกลุ่ม	๔๔.๔๒๖๔	๒๓๒	.๒๔๖๖		
รวม	๖๐.๐๔๙๑	๒๓๖			

ตารางที่ ๔๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการจัดผู้สอนและ
ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจากการร่วมงานกันได้ ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๔๓๔	๔	.๐๔๔๔	.๓๔๓๐	.๘๖๐๒
ภายในกลุ่ม	๔๔.๘๖๔๓	๒๓๑	.๒๔๑๘		
รวม	๖๐.๐๔๘๑	๒๓๖			

ตารางที่ ๔๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินการสอน
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานวิชาการ ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๔๔๐	๑	.๔๔๔๐	๒.๑๑๔๖	.๑๔๑๓
ภายในกลุ่ม	๔๔.๓๔๔๓	๒๑๔	.๔๓๔๔		
รวม	๔๖.๒๔๔๓	๒๑๕			

ตารางที่ ๕๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินการสอน
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ ตามการจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๓๑๔	๑	๑.๔๓๑๔	๓.๓๐๔๗	.๐๗๐๔
ภายในกลุ่ม	๔๔.๘๖๗๑	๒๑๔	.๔๓๓๒		
รวม	๔๖.๒๙๘๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๕๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินการสอน
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒.๔๐๖๐	๑	๒.๔๐๖๐	๖.๔๑๔๔	.๐๐๔๗
ภายในกลุ่ม	๔๓.๓๔๒๖	๒๑๔	.๔๒๖๔		
รวม	๔๖.๒๙๘๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๕๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องประเมินการสอน
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๔๑๔	๑	.๓๔๑๔	๑.๖๔๔๔	.๑๔๓๗
ภายในกลุ่ม	๔๔.๔๔๗๑	๒๑๔	.๔๓๖๓		
รวม	๔๖.๒๔๘๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๕๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินการสอน
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๓๔๔	๒	.๒๑๗๒	.๖๐๔๔	.๕๔๔๓
ภายในกลุ่ม	๔๔.๑๖๒๔	๒๑๔	.๔๓๗๓		
รวม	๔๖.๒๔๘๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๕๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินการสอน
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๔.๒๓๔๐	๔	๑.๐๕๙๔	๒.๔๘๖๔	.๐๔๔๔
ภายในกลุ่ม	๔๒.๐๕๔๖	๒๑๖	.๔๒๖๒		
รวม	๔๖.๒๘๘๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๕๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินการสอน
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของผลงานทางวิชาการ ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๓.๖๔๔๔	๖	.๖๐๗๔	๑.๔๐๘๖	.๒๑๒๔
ภายในกลุ่ม	๔๒.๖๓๔๔	๒๑๔	.๔๓๒๔		
รวม	๔๖.๒๘๘๘	๒๒๐			

ตารางที่ ๕๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๒๔๓	๑	.๓๒๔๓	๒.๔๒๑๑	.๑๑๓๑
ภายในกลุ่ม	๒๔.๔๑๓๓	๒๑๔	.๑๓๐๒		
รวม	๒๔.๔๔๑๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๖๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามการจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๔๖๓	๑	.๔๔๖๓	๓.๔๒๐๑	.๐๖๒๐
ภายในกลุ่ม	๒๔.๓๔๔๔	๒๑๔	.๑๒๔๖		
รวม	๒๔.๔๔๑๗	๒๒๐			

ตารางที่ ๖๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๐๔๒	๑	.๐๐๔๒	.๐๖๒๖	.๘๐๒๘
ภายในกลุ่ม	๒๔.๔๓๓๔	๒๑๔	.๑๓๑๘		
รวม	๒๔.๔๔๑๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๖๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๓๖๓	๑	.๐๓๖๓	.๒๘๔๘	.๖๐๐๐
ภายในกลุ่ม	๒๔.๔๐๔๔	๒๑๔	.๑๓๑๘		
รวม	๒๔.๔๔๑๗	๒๒๐			

ตารางที่ ๖๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๔๑๔	๒	.๒๒๑๐	๑.๖๔๖๑	.๑๔๔๔
ภายในกลุ่ม	๒๔.๓๔๔๑	๒๑๔	.๑๓๐๓		
รวม	๒๔.๔๔๑๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๖๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๔๓๐	๔	.๑๑๐๘	๑.๐๓๖๓	.๓๘๔๔
ภายในกลุ่ม	๒๔.๒๔๔๖	๒๑๖	.๑๑๑๐		
รวม	๒๔.๔๔๑๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๖๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๐๘๒	๖	.๐๖๘๒	.๔๑๓๓	.๘๘๔๐
ภายในกลุ่ม	๒๔.๔๓๒๔	๒๑๔	.๑๓๒๔		
รวม	๒๔.๘๔๐๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๖๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๓๖๔	๑	.๓๓๖๔	.๖๔๑๔	.๔๑๔๒
ภายในกลุ่ม	๑๑๒.๑๓๓๔	๒๑๔	.๕๑๒๐		
รวม	๑๑๒.๔๗๐๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๖๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามการจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๔.๑๒๓๖	๑	๔.๑๒๓๖	๑๐.๔๔๒๖	.๐๐๑๔
ภายในกลุ่ม	๑๐๘.๓๔๘๐	๒๑๔	.๕๐๓๒		
รวม	๑๑๒.๔๗๑๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๖๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒.๘๔๒๔	๑	๒.๘๔๒๔	๔.๔๘๖๔	.๐๑๔๑
ภายในกลุ่ม	๑๐๔.๖๘๘๘	๒๑๔	.๔๙๐๔		
รวม	๑๐๗.๕๓๑๒	๒๒๐			

ตารางที่ ๖๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒.๖๐๘๐	๑	๒.๖๐๘๐	๔.๑๔๖๖	.๐๒๓๖
ภายในกลุ่ม	๑๐๔.๔๖๓๖	๒๑๔	.๔๙๑๘		
รวม	๑๑๒.๔๗๑๖	๒๑๕			

ตารางที่ ๓๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๓๒๔	๒	.๕๖๖๒	๑.๑๐๔๔	.๓๓๑๔
ภายในกลุ่ม	๑๑๑.๓๓๔๑	๒๑๔	.๕๑๐๘		
รวม	๑๑๒.๔๗๑๖	๒๑๖			

ตารางที่ ๓๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๔.๑๓๑๔	๔	๑.๐๓๒๘	๒.๐๔๔๓	.๐๔๘๒
ภายในกลุ่ม	๑๐๔.๓๓๔๑	๒๑๖	.๔๙๑๖		
รวม	๑๑๒.๔๖๕๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๓๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๔๐๒	๖	.๒๔๔๔	.๔๔๔๔	.๘๐๔๑
ภายในกลุ่ม	๑๑๐.๔๒๐๓	๒๑๔	.๕๑๔๓		
รวม	๑๑๒.๘๖๐๕	๒๒๐			

ตารางที่ ๓๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องตำแหน่งทางวิชาการ
ของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๒๔๓	๑	๑.๖๒๔๓	๔.๑๓๔๓	.๐๔๒๑
ภายในกลุ่ม	๔๔.๑๓๔๔	๒๑๔	.๒๐๖๒		
รวม	๔๖.๗๕๘๗	๒๑๕			

ตารางที่ ๓๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องตำแหน่งทางวิชาการ
ของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามการจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๗๖๓๔	๑	.๗๖๓๔	๑.๔๔๓๓	.๑๖๓๖
ภายในกลุ่ม	๔๖.๐๓๔๐	๒๑๔	.๒๑๖๒		
รวม	๔๖.๗๙๗๔	๒๑๕			

ตารางที่ ๓๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องตำแหน่งทางวิชาการ
ของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๒๓๕๔	๑	.๒๓๕๔	.๖๔๔๑	.๔๐๔๓
ภายในกลุ่ม	๔๖.๔๒๔๖	๒๑๔	.๓๔๕๑		
รวม	๔๖.๔๐๔๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๓๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องตำแหน่งทางวิชาการ
ของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๖๔๔๔	๑	.๖๔๔๔	๑.๑๓๔๔	.๑๔๓๑
ภายในกลุ่ม	๔๖.๑๐๖๑	๒๑๔	.๓๔๓๒		
รวม	๔๖.๔๐๔๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๓๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องตำแหน่งทางวิชาการ
ของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๒๔๔๐	๒	.๑๒๒๐	.๓๖๖๖	.๘๒๒๐
ภายในกลุ่ม	๔๖.๔๔๖๔	๒๑๔	.๒๑๓๐		
รวม	๔๖.๔๐๔๔	๒๑๖			

ตารางที่ ๓๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องตำแหน่งทางวิชาการ
ของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒.๔๖๖๐	๔	.๖๑๖๕	๑.๔๓๔๔	.๑๔๑๐
ภายในกลุ่ม	๔๔.๓๓๔๔	๒๑๖	.๒๐๕๓		
รวม	๔๖.๔๐๔๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๓๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องตำแหน่งทางวิชาการ
ของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒.๔๑๒๔	๖	.๔๖๘๘	๑.๑๔๔๔	.๓๑๐๔
ภายในกลุ่ม	๔๓.๔๔๒๖	๒๑๔	.๓๙๒๔		
รวม	๔๖.๔๐๔๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินคุณภาพ
ผลงานสอน ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๔๔๓	๑	๑.๓๔๔๓	๒.๔๐๔๒	.๐๔๔๔
ภายในกลุ่ม	๑๐๑.๑๔๔๗	๒๑๔	.๔๖๒๑		
รวม	๑๐๒.๔๘๙๐	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินคุณภาพ
ผลงานสอน ตามการจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๒๓๘	๑	.๓๒๓๘	.๖๘๓๘	.๔๐๕๔
ภายในกลุ่ม	๑๐๒.๒๑๘๑	๒๑๘	.๔๖๖๘		
รวม	๑๐๒.๕๔๒๐	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินคุณภาพ
ผลงานสอน ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๐๕๒	๑	.๐๐๕๒	.๐๑๑๐	.๙๑๖๔
ภายในกลุ่ม	๑๐๒.๕๓๘๘	๒๑๘	.๔๖๘๒		
รวม	๑๐๒.๕๔๒๐	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินคุณภาพ
ผลงานสอน ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๓๔๔	๑	.๐๓๔๔	.๐๔๔๔	.๘๓๑๓
ภายในกลุ่ม	๑๐๒.๔๐๓๔	๒๑๔	.๔๖๔๑		
รวม	๑๐๒.๔๔๓๐	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินคุณภาพ
ผลงานสอน ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๖๑๓๔	๒	.๓๐๔๔	.๖๖๐๔	.๕๑๓๓
ภายในกลุ่ม	๑๐๑.๔๖๔๔	๒๑๔	.๔๖๓๔		
รวม	๑๐๒.๔๔๓๐	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินคุณภาพ
ผลงานสอน ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๖๔๑	๔	.๔๔๑๓	๑.๐๕๔๑	.๓๗๔๔
ภายในกลุ่ม	๑๐๐.๔๗๗๔	๒๑๖	.๔๖๕๖		
รวม	๑๐๒.๙๔๓๐	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินคุณภาพ
ผลงานสอน ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๗๔๔๔	๖	.๑๒๒๔	.๒๗๔๔	.๙๔๖๗
ภายในกลุ่ม	๑๐๑.๗๔๔๖	๒๑๔	.๔๗๔๔		
รวม	๑๐๒.๔๘๙๐	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินคุณภาพ
ผลงานทางวิชาการ ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๓.๔๓๒๔	๑	๓.๔๓๒๔	๔.๖๒๒๒	.๐๐๓๘
ภายในกลุ่ม	๔๔.๔๔๔๑	๒๑๔	.๔๔๖๑		
รวม	๑๐๓.๘๗๔๐	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินคุณภาพ
ผลงานทางวิชาการ ตามการจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๖๔๔	๑	๑.๔๖๔๔	๔.๒๒๔๔	.๐๔๑๐
ภายในกลุ่ม	๑๐๑.๘๖๓๒	๒๑๔	.๔๖๔๑		
รวม	๑๐๓.๘๒๘๑	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๙ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินคุณภาพ
ผลงานทางวิชาการ ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๔๕๐	๑	.๐๔๕๐	.๐๔๔๔	.๘๕๔๔
ภายในกลุ่ม	๑๐๓.๘๔๓๑	๒๑๔	.๔๘๓๔		
รวม	๑๐๓.๘๘๘๑	๒๑๕			

ตารางที่ ๕๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินคุณภาพ
ผลงานทางวิชาการ ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๖๔๔	๑	.๓๖๔๔	.๘๘๓๓	.๓๔๐๒
ภายในกลุ่ม	๑๐๓.๔๖๒๘	๒๑๔	.๔๘๒๔		
รวม	๑๐๓.๘๒๗๒	๒๑๕			

ตารางที่ ๔๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินคุณภาพ
ผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๑๓๒	๒	.๐๐๖๖	.๐๑๓๔	.๙๔๖๒
ภายในกลุ่ม	๑๐๓.๔๑๔๔	๒๑๔	.๔๗๖๒		
รวม	๑๐๓.๔๒๘๐	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินคุณภาพ
ผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒.๔๔๓๔	๔	.๖๑๐๘	๑.๔๒๐๔	.๑๔๗๒
ภายในกลุ่ม	๑๐๐.๔๔๔๖	๒๑๖	.๔๖๕๔		
รวม	๑๐๓.๔๒๘๐	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินคุณภาพ
ผลงานทางวิชาการ ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๐๓๐	๖	.๒๓๓๘	.๔๔๘๖	.๘๑๖๔
ภายในกลุ่ม	๑๐๒.๔๒๔๑	๒๑๔	.๔๗๘๖		
รวม	๑๐๓.๘๒๗๑	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินผลงาน
ทางวิชาการด้วยระบบค่าคะแนน ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒.๒๑๓๖	๑	๒.๒๑๓๖	๔.๖๖๘๘	.๐๓๑๔
ภายในกลุ่ม	๑๐๓.๔๔๔๔	๒๑๔	.๔๘๓๒		
รวม	๑๐๖.๐๕๘๐	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินผลงาน
ทางวิชาการด้วยระบบค่าคะแนน การจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๒๔๑	๑	.๔๒๔๑	๑.๔๓๓๒	.๑๖๔๔
ภายในกลุ่ม	๑๐๔.๑๔๔๒	๒๑๔	.๔๘๐๑		
รวม	๑๐๖.๐๑๒๓	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินผลงาน
ทางวิชาการด้วยระบบค่าคะแนน ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๑๑๒	๑	.๓๑๑๒	๑.๔๔๐๘	.๒๒๓๔
ภายในกลุ่ม	๑๐๔.๓๔๔๒	๒๑๔	.๔๘๑๑		
รวม	๑๐๖.๐๑๒๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๔๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินผลงาน
ทางวิชาการด้วยระบบค่าคะแนน ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๕๓๔	๑	.๐๕๓๔	.๑๑๑๐	.๗๓๔๓
ภายในกลุ่ม	๑๐๖.๐๑๔๖	๒๑๔	.๔๙๔๑		
รวม	๑๐๖.๐๖๘๐	๒๑๕			

ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินผลงาน
ทางวิชาการด้วยระบบค่าคะแนน ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๔.๖๐๔๖	๒	๒.๓๐๒๓	๔.๔๕๒๐	.๐๐๗๔
ภายในกลุ่ม	๑๐๑.๔๖๒๔	๒๑๔	.๔๖๔๔		
รวม	๑๐๖.๐๖๗๐	๒๑๖			

ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินผลงาน
ทางวิชาการด้วยระบบค่าคะแนน ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๔.๒๑๑๑	๔	๑.๐๔๔๓	๒.๒๓๔๗	.๐๖๖๒
ภายในกลุ่ม	๑๐๑.๔๔๔๓	๒๑๖	.๔๗๑๖		
รวม	๑๐๖.๐๕๕๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๐๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการประเมินผลงาน
ทางวิชาการด้วยระบบค่าคะแนน ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๗.๑๓๔๔	๖	๑.๑๙๐๗	๒.๔๓๓๗	.๐๑๔๔
ภายในกลุ่ม	๔๔.๔๓๓๗	๒๑๔	.๒๐๗๖		
รวม	๕๑.๕๖๘๑	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๐๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๑๓๔๖	๑	.๑๓๔๖	๒.๑๔๑๖	.๑๔๓๔
ภายในกลุ่ม	๑๓.๗๐๒๔	๒๑๔	.๐๖๒๖		
รวม	๑๓.๘๓๗๑	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๐๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามการจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๓๔๔	๑	.๐๓๔๔	.๖๑๖๔	.๔๓๓๐
ภายในกลุ่ม	๑๓.๗๔๔๒	๒๑๔	.๐๖๓๐		
รวม	๑๓.๘๓๗๑	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๐๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๖๓๔	๑	.๐๖๓๔	๑.๐๑๖๔	.๓๑๔๔
ภายในกลุ่ม	๑๓.๘๘๓๒	๒๑๔	.๐๖๒๔		
รวม	๑๓.๙๔๖๖	๒๑๕			

ตารางที่ ๑๐๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๒๔๓	๑	.๐๒๔๓	.๓๔๒๔	.๕๖๑๓
ภายในกลุ่ม	๑๓.๔๑๒๔	๒๑๔	.๐๖๑๑		
รวม	๑๓.๔๓๖๗	๒๑๕			

ตารางที่ ๑๐๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๑๖๔	๒	.๐๐๘๔	.๑๓๒๑	.๘๗๖๓
ภายในกลุ่ม	๑๓.๔๒๐๔	๒๑๔	.๐๖๓๔		
รวม	๑๓.๔๓๖๘	๒๑๖			

ตารางที่ ๑๐๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๒๓๔๒	๔	.๐๕๘๕	.๔๔๐๐	.๘๓๖๐
ภายในกลุ่ม	๑๓.๔๔๖๔	๒๑๖	.๐๖๓๐		
รวม	๑๓.๔๘๐๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๐๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๖๘๔	๖	.๐๖๑๓	.๔๗๔๐	.๔๔๓๗
ภายในกลุ่ม	๑๓.๔๖๘๓	๒๑๔	.๐๖๒๔		
รวม	๑๓.๘๓๖๗	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๐๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๔๖๐	๑	.๓๔๖๐	๒.๔๖๓๓	.๑๑๐๘
ภายในกลุ่ม	๓๒.๔๔๐๔	๒๑๔	.๑๕๐๖		
รวม	๓๒.๗๘๖๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๐๘ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ การจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๑๔๘	๑	๑.๓๑๔๘	๔.๐๑๑๘	.๐๐๓๐
ภายในกลุ่ม	๓๒.๐๔๘๔	๒๑๔	.๑๔๖๓		
รวม	๓๓.๓๖๖๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๑๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๐๖๘	๑	.๓๐๖๘	๒.๐๓๑๔	.๑๕๕๕
ภายในกลุ่ม	๓๓.๐๕๕๔	๒๑๔	.๑๕๑๐		
รวม	๓๓.๓๖๖๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๑๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๐๔๔	๑	.๐๐๔๔	.๐๖๔๔	.๘๔๔๓
ภายในกลุ่ม	๓๓.๓๔๖๖	๒๑๔	.๑๕๒๓		
รวม	๓๓.๓๖๖๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๑๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๑๔๔๓	๒	.๐๗๒๑	.๖๐๔๑	.๕๕๔๐
ภายในกลุ่ม	๓๓.๑๔๑๒	๒๑๔	.๑๕๒๒		
รวม	๓๓.๓๖๖๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๑๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๔๔๒	๔	.๐๘๖๑	.๔๖๒๔	.๖๔๔๔
ภายในกลุ่ม	๓๓.๐๒๒๓	๒๑๖	.๑๕๒๔		
รวม	๓๓.๓๖๖๕	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๑๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ
ภายนอกเป็นผู้อ่านผลงานทางวิชาการ ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๔๒๑	๖	.๐๗๐๔	.๔๔๔๑	.๘๓๔๔
ภายในกลุ่ม	๓๒.๔๒๔๔	๒๑๔	.๑๕๒๔		
รวม	๓๓.๓๖๖๕	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๑๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการควบคุมมาตรฐาน
ทางวิชาการโดยภาควิชา ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๒๔๑๔	๑	.๒๔๑๔	๑.๔๔๒๘	.๑๑๓๘
ภายในกลุ่ม	๒๘.๔๔๔๓	๒๑๘	.๑๓๐๔		
รวม	๓๐.๖๘๕๗	๒๑๙			

ตารางที่ ๑๑๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการควบคุมมาตรฐาน
ทางวิชาการโดยภาควิชา ตามการจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๑๔๒	๑	.๐๑๔๒	.๑๓๒๒	.๗๑๖๔
ภายในกลุ่ม	๓๐.๑๑๘๖	๒๑๘	.๑๓๗๔		
รวม	๓๐.๑๓๒๘	๒๑๙			

ตารางที่ ๑๑๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการควบคุมมาตรฐาน
ทางวิชาการโดยภาควิชา ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๕๔๔	๑	.๐๕๔๔	.๓๘๖๔	.๕๒๘๖
ภายในกลุ่ม	๓๐.๐๔๑๓	๒๑๔	.๑๓๘๔		
รวม	๓๐.๑๓๕๗	๒๑๕			

ตารางที่ ๑๑๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการควบคุมมาตรฐาน
ทางวิชาการโดยภาควิชา ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๐๔๔	๑	.๐๐๔๔	.๐๘๑๔	.๙๔๔๐
ภายในกลุ่ม	๓๐.๑๒๔๔	๒๑๔	.๑๓๘๖		
รวม	๓๐.๑๒๘๘	๒๑๕			

ตารางที่ ๑๑๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการควบคุมมาตรฐาน
ทางวิชาการโดยภาควิชา ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๕๓๖๔	๒	.๒๖๘๒	๑.๔๑๑๓	.๑๕๐๔
ภายในกลุ่ม	๒๔.๔๔๔๔	๒๑๔	.๑๑๔๒		
รวม	๓๐.๑๑๔๘	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๒๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการควบคุมมาตรฐาน
ทางวิชาการโดยภาควิชา ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๘๑๒	๔	.๓๔๕๓	๒.๔๑๔๑	.๐๓๔๘
ภายในกลุ่ม	๒๔.๘๖๔๖	๒๑๖	.๑๑๓๖		
รวม	๓๐.๑๑๕๘	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๒๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการควบคุมมาตรฐาน
ทางวิชาการโดยภาควิชา ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๔๖๖	๖	.๑๗๔๔	๑.๒๔๓๒	.๒๖๖๑
ภายในกลุ่ม	๒๔.๐๔๔๒	๒๑๔	.๑๑๔๔		
รวม	๓๐.๑๑๔๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๒๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการเสนอขอตำแหน่ง
ทางวิชาการตามแบบ กม.๐๓ ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๓๔๔๖	๑	๑.๓๔๔๖	๔.๐๔๔๓	.๐๔๔๑
ภายในกลุ่ม	๓๔.๑๔๖๐	๒๑๔	.๑๖๑๖		
รวม	๓๕.๔๙๐๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๒๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการเสนอขอตำแหน่ง
ทางวิชาการตามแบบ กม.๐๓ การจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒.๔๔๒๓	๑	๒.๔๔๒๓	๔.๔๔๓๓	.๐๐๓๐
ภายในกลุ่ม	๑๒.๔๔๒๓	๒๑๔	.๐๓๑๔		
รวม	๑๔.๘๘๔๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๒๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการเสนอขอตำแหน่ง
ทางวิชาการตามแบบ กม.๐๓ ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๑๖๖๔	๑	๑.๑๖๖๔	๓.๔๓๔๔	.๐๖๔๒
ภายในกลุ่ม	๑๔.๔๐๓๔	๒๑๔	.๐๓๓๔		
รวม	๑๕.๕๖๙๘	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๒๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการเสนอขอตำแหน่ง
ทางวิชาการตามแบบ กม.๐๓ ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๘๒๘๓	๑	.๘๒๘๓	๒.๑๒๔๒	.๑๔๖๐
ภายในกลุ่ม	๘๔.๔๔๘๓	๒๑๔	.๔๓๔๑		
รวม	๘๕.๒๗๖๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๒๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการเสนอขอตำแหน่ง
ทางวิชาการตามแบบ กม.๐๓ ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒.๔๔๔๑	๒	๑.๒๒๒๖	๓.๖๖๐๔	.๐๒๘๒
ภายในกลุ่ม	๘๓.๑๑๔๔	๒๑๔	.๓๘๔๔		
รวม	๘๕.๕๕๘๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๒๗ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการเสนอขอตำแหน่ง
ทางวิชาการตามแบบ กม.๐๓ ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๔.๐๔๓๔	๔	๑.๐๑๐๘	๓.๐๔๔๘	.๐๑๗๐
ภายในกลุ่ม	๗๑.๔๔๐๔	๒๑๖	.๓๓๑๐		
รวม	๗๕.๔๘๓๘	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๒๘ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการเสนอขอตำแหน่ง
ทางวิชาการตามแบบ กม.๐๓ ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๔.๔๗๖๐	๖	.๗๖๒๗	๒.๒๔๔๔	.๐๓๔๔
ภายในกลุ่ม	๗๐.๔๔๔๖	๒๑๔	.๓๓๑๔		
รวม	๗๕.๔๒๐๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๒๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับ ผศ.และ รศ. ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๒๔๔	๑	.๐๒๔๔	.๑๐๔๑	.๗๔๗๒
ภายในกลุ่ม	๖๐.๘๗๖๔	๒๑๔	.๒๗๘๘		
รวม	๖๐.๙๐๐๘	๒๑๕			

ตารางที่ ๑๓๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับ ผศ.และ รศ. ตามการจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๔๒๗	๑	.๐๔๒๗	.๑๔๓๔	.๖๙๔๒
ภายในกลุ่ม	๖๐.๘๖๒๗	๒๑๔	.๒๗๘๘		
รวม	๖๐.๙๐๕๔	๒๑๕			

ตารางที่ ๑๓๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับ ผศ.และ รศ. ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๑๐๑	๑	.๐๑๐๑	.๐๓๖๔	.๘๔๔๔
ภายในกลุ่ม	๖๐.๘๔๔๓	๒๑๔	.๒๘๗๖		
รวม	๖๐.๘๕๔๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๓๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับ ผศ.และ รศ. ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๓๒๖๔	๑	.๓๒๖๔	๑.๑๔๒๐	.๒๘๔๒
ภายในกลุ่ม	๖๐.๔๗๔๐	๒๑๔	.๒๘๖๒		
รวม	๖๐.๘๐๔๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๓๓ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับ ผศ.และ รศ. ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๔๔๖	๒	.๒๒๒๓	๑.๐๖๕๕	.๓๔๖๔
ภายในกลุ่ม	๖๐.๒๑๖๔	๒๑๔	.๒๘๖๒		
รวม	๖๐.๔๐๕๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๓๔ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับ ผศ.และ รศ. ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๑๖๐๔	๔	.๐๔๐๑	.๑๔๒๔	.๔๖๖๐
ภายในกลุ่ม	๖๐.๖๔๔๑	๒๑๖	.๒๘๐๔		
รวม	๖๐.๘๐๔๕	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๓๕ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับ ผศ.และ รศ. ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๔๔๔	๖	.๐๗๔๑	.๒๖๔๖	.๙๕๑๑
ภายในกลุ่ม	๖๐.๓๕๐๔	๒๑๔	.๒๘๒๐		
รวม	๖๐.๘๐๔๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๓๖ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับ ศ. ตามที่ตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๐๐๐๓	๑	.๐๐๐๓	.๐๐๐๑	.๙๗๘๐
ภายในกลุ่ม	๑๐๖.๒๔๘๓	๒๑๔	.๔๙๘๓		
รวม	๑๐๖.๒๔๘๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๓๗ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับ ศ. การจัดตั้ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๔๔๗	๑	๑.๒๔๔๗	๒.๖๑๔๒	.๑๐๗๑
ภายในกลุ่ม	๑๐๔.๐๓๓๘	๒๑๘	.๔๗๘๖		
รวม	๑๐๖.๒๔๘๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๓๘ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับ ศ. ตามสังกัดเริ่มแรก

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๔๐๐	๑	.๔๔๐๐	๑.๒๐๑๖	.๒๗๔๒
ภายในกลุ่ม	๑๐๔.๗๐๘๖	๒๑๘	.๔๘๒๗		
รวม	๑๐๖.๒๔๘๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๓๙ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับ ศ. ตามคณะ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	.๔๓๔๔	๑	.๔๓๔๔	.๔๐๗๔	.๓๔๑๗
ภายในกลุ่ม	๑๐๕.๔๕๐๔	๒๑๙	.๔๘๓๓		
รวม	๑๐๖.๒๘๔๘	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๔๐ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับ ศ. ตามตำแหน่งบริหาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๑.๖๐๔๔	๒	.๘๐๒๒	๑.๖๗๔๔	.๑๘๔๔
ภายในกลุ่ม	๑๐๔.๖๘๐๑	๒๑๘	.๔๘๐๒		
รวม	๑๐๖.๒๘๔๖	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๔๑ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับ ศ. ตามตำแหน่งวิชาการ

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๓.๒๖๘๔	๔	.๔๑๖๑	๑.๘๑๒๘	.๑๔๘๒
ภายในกลุ่ม	๑๐๓.๐๒๒๑	๒๑๖	.๔๗๗๐		
รวม	๑๐๖.๒๙๐๕	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๔๒ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเห็นเรื่องการแต่งตั้งตำแหน่ง
ทางวิชาการระดับ ศ. ตามประสบการณ์

แหล่งความแปรปรวน	SS	d.f.	MS	F	sig.
ระหว่างกลุ่ม	๒.๖๔๔๔	๖	.๔๔๐๖	.๔๒๔๔	.๔๑๘๒
ภายในกลุ่ม	๑๐๓.๖๐๔๐	๒๑๔	.๔๘๓๑		
รวม	๑๐๖.๒๔๘๔	๒๒๐			

ตารางที่ ๑๔๓ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความเหมาะสมของกฎ ระเบียบ
ตามเงื่อนไขการมอบอำนาจการพิจารณาหลักสูตร ของทบวงมหาวิทยาลัย

เงื่อนไขการมอบอำนาจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับที่ ความเหมาะสม	ระดับ ความเหมาะสม
๑) หลักสูตรต้องบรรจุไว้ในแผน- พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา	๓.๘๑๖	๑.๐๘๐	๓	มาก
๒) หลักสูตรต้องมีโครงสร้างและ มาตรฐานตามเกณฑ์ ที่ทบวงฯ กำหนด	๔.๑๓๖	.๘๖๘	๒	มาก
๓) หลักสูตรต้องได้รับอนุมัติ จาก สภามหาวิทยาลัยหรือสภาสถาบัน	๔.๔๑๘	.๓๖๔	๑	มากที่สุด
๔) มหาวิทยาลัย/สถาบันต้องแจ้งให้ ทบวงฯทราบ การอนุมัติหลักสูตร ภายใน ๓๐ วัน	๓.๘๑๘	๑.๐๘๔	๔	มาก

ตารางที่ ๑๔๔ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของความสามารถในการ
ควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของ กฏ ระเบียบตามเงื่อนไขการมอบอำนาจการ
พิจารณาหลักสูตร ของทบวงมหาวิทยาลัย

เงื่อนไขในการมอบอำนาจ	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน		ลำดับที่	ระดับ
	มาตรฐาน	ความเหมาะสม		
๑) หลักสูตรต้องบรรจุไว้ในแผน- พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา	๓.๖๓๘	๑.๒๑๒	๓	มาก
๒) หลักสูตรต้องมีโครงสร้างและ มาตรฐานตามเกณฑ์ ที่ทบวงฯ กำหนด	๔.๐๒๔	.๔๐๖	๒	มาก
๓) หลักสูตรต้องได้รับอนุมัติ จาก สภามหาวิทยาลัยหรือสภาสถาบัน	๔.๒๓๖	.๔๖๔	๑	มาก
๔) มหาวิทยาลัย/สถาบันต้องแจ้งให้ ทบวงฯทราบ การอนุมัติหลักสูตร ภายใน ๓๐ วัน	๓.๔๐๑	๑.๓๑๖	๔	มาก

ตารางที่ ๑๔๕ ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับการยกร่างหลักสูตร องค์ประกอบของคณะกรรมการ
ยกร่างหลักสูตร ขั้นตอนการยกร่างหลักสูตรและอำนาจของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมาตรฐาน
ทางวิชาการของหลักสูตร

รายการ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		รวม	
	N	%	N	%	N	%
๑. ขั้นตอนการยกร่าง หลักสูตรควรแยกจากขั้นตอนการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ	๑๔๔	๗๙.๓	๓๘	๒๐.๗	๒๒๑	๑๐๐.๐
๒. หลักสูตรควรยกร่างโดยคณะกรรมการเฉพาะ ที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้น	๒๑๓	๘๙.๙	๒๔	๑๐.๑	๒๓๗	๑๐๐.๐
๓. องค์ประกอบ ของคณะกรรมการ ยกร่างหลักสูตร ควรมีผู้ทรง- คุณวุฒิ จากภายนอก	๒๐๖	๘๖.๙	๓๑	๑๓.๐	๒๓๗	๑๐๐.๐
๔. การส่งหลักสูตรให้ทบวง- มหาวิทยาลัย หลังจากที่ สภามหาวิทยาลัยพิจารณา ให้ความเห็นชอบแล้ว	๑๒๙	๘๒.๗	๑๑๒	๔๘.๓	๒๓๗	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๔๕ (ต่อ)

รายการ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		รวม	
	N	%	N	%	N	%
๔. ทบวงฯ ควรคงอำนาจ เกี่ยวกับมาตรฐานทาง วิชาการอยู่ แม้จะมอบ อำนาจให้มหาวิทยาลัย แล้วก็ตาม	๑๔๒	๔๔.๔	๔๔	๔๐.๑	๒๓๗	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๔๖ ร้อยละของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมเป็น
คณะกรรมการพิจารณาหลักสูตร

อันดับที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวน	ร้อยละ
๑	จำนวน ๓ คน	๖๓	๒๖.๖
๒	จำนวน ๒ คน	๓๒	๑๓.๔
๓	จำนวน ๒-๓ คน	๒๑	๑๑.๔
๔	จำนวน ๑-๒ คน	๑๒	๕.๑
๕	จำนวน ๔ คน	๑๐	๔.๒
๖	จำนวน ๕ คน	๑๐	๔.๒
๗	อื่น ๆ	๔๓	๓๔.๐
รวม		๒๓๘	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๔๑ ร้อยละแสดงอันดับของความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

รายการ		อันดับ ๑	อันดับ ๒	อันดับ ๓	ไม่แสดง ความเห็น	รวม
๑) การจัดประชุมสัมมนา	N	๖๘	๕๖	๓๔	๘๖	๒๓๘
	%	๒๘.๓	๒๓.๒๖	๑๖.๐	๓๒.๑	๑๐๐.๐
๒) โดยคณาจารย์ใน ภาควิชา	N	๑๖๔	๒๘	๑๘	๒๔	๒๓๔
	%	๖๙.๒	๑๑.๔	๗.๖	๑๒.๒	๑๐๐.๐
๓) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ/ ผู้เชี่ยวชาญ	N	๓๑	๔๔	๖๘	๔๑	๒๓๔
	%	๑๓.๑	๒๔.๔	๒๘.๓	๑๘.๒	๑๐๐.๐
๔) อื่น ๆ	N	๑๘	๑	๑	๒๑๔	๒๓๔
	%	๗.๖	.๔	.๔	๘๒.๐	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๔๔ ร้อยละแสดงอันดับของความเห็นเกี่ยวกับวิธีการร่างหลักสูตร

รายการ		อันดับ ๑	อันดับ ๒	อันดับ ๓	ไม่แสดง ความเห็น	รวม
๑) คณะกรรมการที่ ตั้งขึ้นโดยเฉพาะ	N	๑๓๑	๖๖	๑๔	๒๔	๒๓๕
	%	๕๕.๓	๒๘.๔	๖.๓	๑๐.๔	๑๐๐.๐
๒) ภาควิชา	N	๑๐๘	๖๐	๑๔	๕๑	๒๓๓
	%	๔๕.๑	๒๕.๓	๕.๐	๒๔.๕	๑๐๐.๐
๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ	N	๔	๔๔	๑๑๓	๖๔	๒๒๕
	%	๓.๕	๑๙.๐	๔๙.๓	๒๘.๑	๑๐๐.๐
๔) อื่น ๆ	N	๔	๓	๓	๒๒๑	๒๓๑
	%	๓.๕	๑.๓	๑.๓	๙๓.๙	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๔๔ ร้อยละแสดงอันดับของความเห็นเกี่ยวกับการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ
ของหลักสูตร ภายหลังการยกร่างเสร็จแล้ว

รายการ		อันดับ ๑	อันดับ ๒	อันดับ ๓	อันดับ ๔	ไม่แสดง ความเห็น	รวม
๑) ภาควิชา	N	๔๔	๒๓	๒๔	๑๔	๔๐	๒๓๘
	%	๓๘.๑	๑๙.๖	๑๙.๔	๑๑.๖	๓๓.๔	๑๐๐.๐
๒) คณะวิชา	N	๖๓	๔๒	๒๘	๓	๖๒	๒๓๘
	%	๒๖.๖	๓๔.๖	๑๑.๔	๑.๓	๒๖.๒	๑๐๐.๐
๓) สภาวิชาการ	N	๖๔	๒๔	๔๓	๔	๔๓	๒๓๘
	%	๒๘.๑	๑๐.๔	๒๒.๔	๒.๑	๓๔.๖	๑๐๐.๐
๔) สภามหาวิท- ยาลัย	N	๓๔	๒๔	๓๖	๔๓	๔๐	๒๓๘
	%	๑๖.๐	๑๐.๔	๑๕.๖	๒๒.๔	๓๓.๔	๑๐๐.๐
๕) อื่น ๆ	N	๑๒	๑	๒	๔	๒๑๔	๒๓๘
	%	๕.๑	.๔	.๔	๑.๖	๘๗.๐	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๔๐ ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานกำกับ ดูแลมาตรฐานการศึกษา
ระดับอุดมศึกษา

รายการ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		รวม	
	N	%	N	%	N	%
๑. สภามหาวิทยาลัย แต่ละแห่ง	๑๔๘	๖๖.๘	๗๔	๓๓.๓	๒๒๒	๑๐๐.๐
๒. ที่ประชุมอธิการบดี แห่งประเทศไทย	๒๒๔	๙๙.๙	๑๒	๕.๑	๒๓๖	๑๐๐.๐
๓. หน่วยงานกลางที่ ตั้งขึ้นมาใหม่	๒๒๒	๙๙.๙	๑๔	๖.๓	๒๓๖	๑๐๐.๐
๔) อื่น ๆ	๓	๑.๓	๒๓๓	๙๘.๗	๒๓๖	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๕๑ ร้อยละของความเห็นในการจัดอาจารย์ผู้สอนและรับผิดชอบหลักสูตรที่
ผ่านการพิจารณาจากสภามหาวิทยาลัย

รายการ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		รวม	
	N	%	N	%	N	%
๑) คุณวุฒิ	๔๔	๒๐.๗	๑๔๔	๗๔.๓	๒๓๘	๑๐๐.๐
๒) ประสบการณ์/ ความชำนาญ	๔๔	๒๐.๗	๑๔๔	๗๔.๓	๒๓๘	๑๐๐.๐
๓) การร่วมงาน กันได้	๑๗๔	๗๓.๔	๖๓	๒๖.๕	๒๓๗	๑๐๐.๐
๔) อื่น ๆ	๒๑๓	๔๔.๔	๒๔	๑๐.๑	๒๓๗	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๔๒ ร้อยละแสดงอันดับของความเห็นเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลหลักสูตร

รายการ		อันดับ ๑	อันดับ ๒	อันดับ ๓	อันดับ ๔	ไม่มีการ ประเมิน	รวม
๑) ภาควิชา	N	๔๔	๒๗	๑๔	๑	๑๐๖	๒๓๒
	%	๓๗.๖	๑๑.๔	๕.๘	.๔	๔๕.๗	๑๐๐.๐
๒) คณะวิชา	N	๔๔	๓๔	๒๐	๔	๑๒๔	๒๓๒
	%	๒๐.๗	๑๔.๘	๘.๖	๑.๗	๕๔.๒	๑๐๐.๐
๓) คณาจารย์ใน	N	๖๔	๓๐	๒๑	๒	๑๑๕	๒๓๒
ภาควิชา	%	๒๗.๖	๑๒.๗	๙.๑	.๘	๕๐.๒	๑๐๐.๐
๔) นักศึกษาที่ลง	N	๔๑	๑๔	๑๓	๑๓	๑๕๕	๒๓๒
ทะเบียนเรียน	%	๑๗.๒	๖.๐	๕.๖	๕.๖	๕๕.๖	๑๐๐.๐
๕) อื่น ๆ	N	๓๑	๒	๑	๐	๒๐๓	๒๓๒
	%	๑๓.๓	.๘	.๔	๐.๐	๘๕.๕	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๕๓ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมของกฎ ระเบียบ
และเงื่อนไขการพิจารณาผลงานทางวิชาการที่ ก.ม. กำหนด

กฎ ระเบียบและเงื่อนไขการพิจารณา ผลงานวิชาการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับที่ ความเหมาะสม	ระดับ ความเหมาะสม
๑. ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์(ผศ.)				
<u>คุณสมบัติ</u> ต้องดำรงตำแหน่งอาจารย์				
๑) ไม่น้อยกว่า ๕ ปีสำหรับผู้ได้รับ ปริญญาตรี	๓.๓๔๑	๑.๒๒๒	๔	ปานกลาง
๒) ไม่น้อยกว่า ๔ ปีสำหรับผู้ได้รับ ปริญญาโท	๓.๔๒๔	๑.๑๒๖	๑	มาก
๓) ไม่น้อยกว่า ๒ ปีสำหรับผู้ได้รับ ปริญญาเอก	๓.๖๔๓	๑.๐๙๔	๔	มาก
<u>ผลงานการสอน</u>				
มีชั่วโมงสอนประจำวิชาตามหลัก- สูตรและมีความชำนาญในการสอน	๓.๔๒๓	.๔๒๔	๒	มาก
<u>ผลงานทางวิชาการ</u>				
๑) มีเอกสารประกอบการสอนที่ ผลิตขึ้นไม่น้อยกว่า ๑ รายวิชา ซึ่งมีคุณภาพดี และ	๓.๔๒๔	.๔๔๔	๑	มาก

ตารางที่ ๑๕๓(ต่อ)

กฎ ระเบียบและเงื่อนไขการพิจารณา ผลงานวิชาการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับที่ ความเหมาะสม	ระดับ ความเหมาะสม
๒) งานแต่ง เรียบเรียง แปล- หนังสือ หรือเขียนบทความ ทางวิชาการ ซึ่งมีคุณภาพดี และ ตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว หรือ	๓.๘๘๒	.๘๕๖	๓	มาก
๓) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีและ ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มา แล้ว หรือ	๓.๘๓๗	๑.๘๐๔	๔	มาก
๔) ผลงานทางวิชาการอื่นที่มี คุณภาพเทียบได้กับข้อ (๒) และ (๓)	๓.๖๐๖	๑.๒๒๖	๖	มาก
๒. <u>ระดับรองศาสตราจารย์(รศ.)</u>				
<u>คุณสมบัติ</u> ต้องดำรงตำแหน่ง ผศ. และปฏิบัติในตำแหน่งมา ไม่น้อยกว่า ๓ ปี	๓.๗๖๔	๑.๑๗๐	๖	มาก

ตารางที่ ๑๕๓(ต่อ)

กฏระเบียบและเงื่อนไขการพิจารณา ผลงานวิชาการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับที่ ความเหมาะสม	ระดับ ความเหมาะสม
<u>ผลงานการสอน</u>				
มีชั่วโมงสอนประจำวิชาตามหลัก- สูตร และมีความพิเศษในการสอน	๓.๔๑๔	.๔๓๑	๒	มาก
<u>ผลงานทางวิชาการ</u>				
๑) มีเอกสารประกอบการศึกษาที่ผลิต ขึ้นไม่น้อยกว่า ๑ รายวิชา ซึ่งมี คุณภาพดีและ	๓.๔๒๓	.๔๗๒	๑	มาก
๒) งานแต่ง เรียบเรียง แปลหนังสือ หรือเขียนบทความทางวิชาการซึ่ง มีคุณภาพดีและตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว หรือ	๓.๔๑๔	.๔๔๔	๓	มาก
๓) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีและได้รับ การตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว หรือ	๓.๔๔๒	.๔๔๔	๔	มาก
๔) ผลงานทางวิชาการอื่น ที่มีคุณภาพ เทียบได้กับข้อ (๒) และ ๓)	๓.๖๐๖	.๒๘๓	๖	มาก

ตารางที่ ๑๕๓(ต่อ)

กฏระเบียบและเงื่อนไขการพิจารณา ผลงานวิชาการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับที่ ความเหมาะสม	ระดับ ความเหมาะสม
๓. ระดับศาสตราจารย์(ศ.)				
<u>คุณสมบัติ</u> ต้องดำรงตำแหน่ง รศ. และปฏิบัติในตำแหน่งมา ไม่น้อยกว่า ๓ ปี	๓.๕๔๘	๑.๓๕๑	๖	มาก
<u>ผลงานการสอน</u> มีชั่วโมงสอนประจำวิชาตามหลัก- สูตร และมีความเชี่ยวชาญในการ สอน	๓.๖๙๐	๑.๓๔๑	๒	มาก
<u>ผลงานทางวิชาการ</u> วิธีที่ ๑				
๑) เสนอผลงานแต่งเรียบเรียงตำรา หรือหนังสือไม่น้อยกว่า ๑ เล่มซึ่ง มีคุณภาพดีและ	๓.๖๖๑	๑.๓๔๘	๓	มาก
๒) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีและได้ตี พิมพ์เผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ม.กำหนด	๓.๗๓๓	๑.๓๔๑	๑	มาก

ตารางที่ ๑๕๓(ต่อ)

กฎ ระเบียบและเงื่อนไขการพิจารณา ผลงานวิชาการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับที่ ความเหมาะสม	ระดับ ความเหมาะสม
๓) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นที่ สามารถประเมินคุณค่าได้กับข้อ (๒) วิธีที่ ๒	๓.๖๐๒	๑.๔๒๒	๕	มาก
๑) เสนองานแต่ง เรียบเรียงตำรา หรือหนังสือไม่น้อยกว่า ๑ เล่มซึ่ง มีคุณภาพเด่นและได้ตีพิมพ์เผยแพร่ ตามเกณฑ์ที่ ก.ม.กำหนด หรือ	๓.๕๑๖	๑.๔๓๒	๘	มาก
๒) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีเด่นและ ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ม.กำหนด หรือ	๓.๖๑๑	๑.๔๑๔	๕	มาก
๓) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นที่ มีคุณภาพดีเด่นและไม่ซ้ำซ้อนกับผล- งานที่ใช้ในระดับ ผศ. และ รศ.	๓.๕๑๖	๑.๔๓๔	๘	มาก

ตารางที่ ๑๕๔ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของกฎ
ระเบียบและเงื่อนไขการพิจารณาผลงานทางวิชาการที่ ก.ม. กำหนด

กฎ ระเบียบและเงื่อนไขการพิจารณา ผลงานวิชาการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับที่ ความเหมาะสม	ระดับ ความเหมาะสม
๑. ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์(ผศ.)				
คุณสมบัติ ต้องดำรงตำแหน่งอาจารย์	๓.๓๔๔	๑.๑๑๒	๓	ปานกลาง
๑) ไม่น้อยกว่า ๔ ปีสำหรับผู้ได้รับ ปริญญาตรี				
๒) ไม่น้อยกว่า ๕ ปีสำหรับผู้ได้รับ ปริญญาโท	๓.๓๔๔	๑.๑๐๔	๖	ปานกลาง
๓) ไม่น้อยกว่า ๒ ปีสำหรับผู้ได้รับ ปริญญาเอก	๓.๔๐๓	๑.๑๐๒	๔	ปานกลาง
ผลงานการสอน				
มีชั่วโมงสอนประจำวิชาตามหลัก- สูตรและมีความชำนาญในการสอน	๓.๓๐๖	.๔๔๔	๑	มาก

ตารางที่ ๑๔๔ (ต่อ)

กฎ ระเบียบและเงื่อนไขการพิจารณา ผลงานวิชาการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับที่ ความเหมาะสม	ระดับ ความเหมาะสม
<u>ผลงานทางวิชาการ</u>				
๑) มีเอกสารประกอบการสอนที่ ผลิตขึ้นไม่น้อยกว่า ๑ รายวิชา ซึ่งมีคุณภาพดี และ	๓.๖๗๔	.๔๘๒	๔	มาก
๒) งานแต่ง เรียบเรียง แปล- หนังสือ หรือเขียนบทความ ทางวิชาการ ซึ่งมีคุณภาพดี และ ตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว หรือ	๓.๖๘๓	.๔๓๔	๓	มาก
๓) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีและ ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มา แล้ว หรือ	๓.๖๔๗	.๔๓๑	๒	มาก
๔) ผลงานทางวิชาการอื่นที่มี คุณภาพเทียบได้กับข้อ (๒) และ (๓)	๓.๔๔๔	๑.๑๖๒	๔	ปานกลาง

ตารางที่ ๑๕๔ (ต่อ)

กฏ ระเบียบและเงื่อนไขการพิจารณา ผลงานวิชาการ	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับที่ ความเหมาะสม	ระดับ ความเหมาะสม

๒. ระดับรองศาสตราจารย์(รศ.)

คุณสมบัติ ต้องดำรงตำแหน่ง ผศ.
และปฏิบัติในตำแหน่งมา
ไม่น้อยกว่า ๓ ปี

ผลงานการสอน

มีชั่วโมงสอนประจำวิชาตามหลัก-
สูตร และมีความพิเศษในการสอน

ผลงานทางวิชาการ

- ๑) มีเอกสารประกอบการศึกษาที่ผลิต
ขึ้นไม่น้อยกว่า ๑ รายวิชา ซึ่งมี
คุณภาพดีและ
- ๒) งานแต่ง เรียบเรียง แปลหนังสือ
หรือเขียนบทความทางวิชาการซึ่ง
มีคุณภาพดีและตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว
หรือ

ตารางที่ ๑๔๔(ต่อ)

กฎ ระเบียบและเงื่อนไขการพิจารณา ผลงานวิชาการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับที่ ความเหมาะสม	ระดับ ความเหมาะสม
๓) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีและได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่มาแล้ว หรือ	๓.๘๓๔	.๔๖๔	๒	มาก
๔) ผลงานทางวิชาการอื่น ที่มีคุณภาพเทียบได้กับข้อ (๒) และ ๓)	๓.๔๒๐	๑.๒๑๔	๖	มาก
๓. <u>ระดับศาสตราจารย์(ศ.)</u>				
<u>คุณสมบัติ</u> ต้องดำรงตำแหน่ง รศ. และปฏิบัติในตำแหน่งมา ไม่น้อยกว่า ๒ ปี	๓.๓๘๖	๑.๒๖๔	๘	ปานกลาง
<u>ผลงานการสอน</u>				
มีชั่วโมงสอนประจำวิชาตามหลัก- สสูตร และมีความเชี่ยวชาญในการสอน	๓.๔๒๔	๑.๒๔๔	๔	มาก

ตารางที่ ๑๕๕ (ต่อ)

กฎ ระเบียบและเงื่อนไขการพิจารณา ผลงานวิชาการ	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับที่ ความเหมาะสม	ระดับ ความเหมาะสม
<u>ผลงานทางวิชาการ</u>			
วิธีที่ ๑			
๑) เสนอผลงานแต่ง เรียบเรียงตำรา หรือหนังสือไม่น้อยกว่า ๑ เล่มซึ่ง มีคุณภาพดีและ	๓.๔๑๔	๑.๒๘๔	๓ มาก
๒) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีและได้ดี พิมพ์เผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ม.กำหนด	๓.๖๔๑	๑.๒๖๖	๑ มาก
๓) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นที่ สามารถประเมินคุณค่าได้กับข้อ (๒)	๓.๕๖๖	๑.๒๔๐	๔ มาก
วิธีที่ ๒			
๑) เสนองานแต่ง เรียบเรียงตำรา หรือหนังสือไม่น้อยกว่า ๑ เล่มซึ่ง มีคุณภาพเด่นและได้ดีพิมพ์เผยแพร่ ตามเกณฑ์ที่ ก.ม.กำหนด หรือ	๓.๔๔๔	๑.๓๐๖	๖ ปานกลาง

ตารางที่ ๑๕๔(ต่อ)

กฎ ระเบียบและเงื่อนไขการพิจารณา ผลงานวิชาการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ลำดับที่ ความเหมาะสม	ระดับ ความเหมาะสม
๒) ผลงานวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีเด่นและ ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ม.กำหนด หรือ	๓.๔๑๔	๑.๒๑๔	๒	มาก
๓) ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นที่ มีคุณภาพดีเด่นและไม่ซ้ำซ้อนกับผล- งานที่ใช้ในระดับ ผศ. และ รศ.	๓.๔๖๖	๑.๓๑๔	๓	ปานกลาง

ตารางที่ ๑๔๕ ร้อยละของอันดับความเห็นเกี่ยวกับผลงานที่ใช้ประเมินตำแหน่งทางวิชาการทุกระดับ

รายการ		อันดับ ๑	อันดับ ๒	อันดับ ๓	อันดับ ๔	อันดับ ๕	อันดับ ๖	ไม่เลือก	รวม
๑) งานวิจัย	N	๑๑๔	๓๒	๔๐	๔	๒	๓	๑๔	๒๒๑
	%	๕๓.๔	๑๔.๕	๑๘.๑	๓.๖	.๙	๑.๔	๘.๑	๑๐๐.๐
๒) ตำรา	N	๗๓	๙๔	๒๒	๓	๖	๐	๑๙	๒๒๑
	%	๓๓.๐	๔๔.๓	๑๐.๐	๑.๔	๒.๗	๐.๐	๘.๖	๑๐๐.๐
๓) เอกสารประกอบ การสอน	N	๙๙	๑๙	๖๑	๑๑	๕	๔	๒๒	๒๒๑
	%	๔๔.๘	๘.๖	๒๗.๖	๕.๐	๒.๓	๑.๘	๑๐.๐	๑๐๐.๐
๔) บทความทางวิชา การ	N	๔๗	๑๒	๒๗	๔๓	๙	๕	๓๔	๒๒๑
	%	๒๑.๓	๕.๔	๑๒.๒	๑๙.๖	๔.๑	๒.๓	๑๕.๒	๑๐๐.๐
๕) งานประดิษฐ์	N	๓๔	๗	๔	๑๗	๖๒	๑๒	๔๔	๒๒๑
	%	๑๕.๔	๓.๒	๒.๓	๗.๗	๒๘.๑	๕.๔	๒๐.๐	๑๐๐.๐
๖) การบริหารงาน ทางวิชาการ	N	๒๖	๒	๔	๙	๒๒	๖๔	๙๖	๒๒๑
	%	๑๑.๘	.๙	๓.๖	๔.๑	๙.๙	๒๙.๗	๔๓.๕	๑๐๐.๐
๗) การบริการทาง วิชาการแก่ชุมชน	N	๓๓	๒	๔	๑๐	๑๓	๗๗	๘๑	๒๒๑
	%	๑๕.๔	.๙	๒.๓	๔.๕	๕.๙	๓๔.๙	๓๖.๗	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๕๖ ร้อยละของอันดับความเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานของผลงานทางวิชาการ

รายการ		อันดับ ๑	อันดับ ๒	อันดับ ๓	อันดับ ๔	ไม่เลือก	รวม
๑) ปริมาณของผลงานทางวิชาการ	N	๔๔	๔๔	๑๔	๑๔	๔๒	๒๒๑
	%	๔๐.๓	๒๑.๘	๖.๓	๔.๑	๒๓.๕	๑๐๐.๐
๒) คุณภาพของงานวิจัยและผลงานวิชาการ	N	๑๓๔	๖๑	๔	๓	๑๑	๒๒๑
	%	๖๒.๔	๒๗.๖	๓.๖	๑.๔	๕.๐	๑๐๐.๐
๓) การได้รับเชิญไปบรรยายเกี่ยวกับผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ	N	๒๓	๒๔	๔๕	๒๐	๖๔	๒๒๑
	%	๑๐.๔	๑๐.๔	๒๐.๔	๙.๐	๒๙.๒	๑๐๐.๐
๔) จากการที่ผลงานทางวิชาการได้ถูกนำไปอ้างอิง/เผยแพร่	N	๓๔	๒๔	๒๔	๖๓	๖๕	๒๒๑
	%	๑๕.๖	๑๑.๓	๑๑.๑	๒๘.๕	๒๙.๕	๑๐๐.๐
๕) อื่น ๆ	N	๑๐	๑	๐	๑	๒๐๔	๒๒๑
	%	๔.๕	.๕	๐.๐	.๕	๙๔.๖	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๕๓ ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลงานทางวิชาการ

รายการ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		รวม	
	N	%	N	%	N	%
๑) การกำหนดให้มีการ ประเมินการสอน	๑๔๐	๘๖.๐	๓๑	๑๘.๑	๒๒๑	๑๐๐.๐
๒) การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก เป็นผู้อ่าน ผลงานวิชาการ	๑๔๐	๘๖.๐	๓๑	๑๘.๐	๒๒๑	๑๐๐.๐
๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก มหาวิทยาลัย จำนวน ต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนตามข้อ ๓	๑๓๔	๘๔.๑	๓๑	๑๓.๒	๒๒๑	๑๐๐.๐
๔) ผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีตา- แหน่งทางวิชาการไม่ ต่ำกว่า ตำแหน่งที่ตน พิจารณา	๑๔๐	๘๖.๐	๓๑	๑๔.๐	๒๒๑	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๕๗(ต่อ)

รายการ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		รวม	
	N	%	N	%	N	%
๕) คุณภาพของผลงานสอน ประเมินด้วย ระดับ ชำนาญ ชำนาญพิเศษ และเชี่ยวชาญ	๑๗๖	๗๙.๖	๔๕	๒๐.๓	๒๒๑	๑๐๐.๐
๖) คุณภาพของผลงานวิชา- การประเมินด้วยระดับ ดี ดีมาก และดีเด่น	๑๗๙	๘๑.๐	๔๒	๑๙.๐	๒๒๑	๑๐๐.๐
๗) ผลงานวิชาการ ควร ประเมินด้วยระบบค่า คะแนน	๑๖๓	๗๓.๘	๔๘	๒๖.๒	๒๒๑	๑๐๐.๐
๘) การประเมิน ผลงาน- วิชาการ ควรประเมิน โดยบุคคลในกลุ่มสาขา วิชาชีพเดียวกัน	๒๑๘	๙๘.๖	๓	๑.๔	๒๒๑	๑๐๐.๐
๙) การประเมินผลงาน- วิชาการปัจจุบันให้ผู้- ทรงคุณวุฒิเป็นผู้อ่าน ผลงานวิชาการ	๒๑๐	๙๕.๐	๑๑	๕.๐	๒๒๑	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๕๔ ร้อยละของอันดับความเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลงานทางวิชาการ
เพื่อการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

รายการ		อันดับ	อันดับ	อันดับ	ไม่เลือก	รวม
		๑	๒	๓		
๑) ใช้คณะกรรมการอ่าน	N	๒๐๔	๔	๑	๘	๒๒๑
ผลงานทางวิชาการ	%	๔๔.๖	๑.๘	.๔	๓.๒	๑๐๐.๐
๒) ใช้การประชุมทางวิชา-	N	๑๐	๔๐	๑๖	๑๑๔	๒๒๑
การ/การประชุมสัมมนา	%	๔.๕	๓๖.๒	๗.๒	๕๒.๐	๑๐๐.๐
๓) ใช้จดหมายรับรอง	N	๑๔	๒๐	๖๗	๑๒๐	๒๒๑
	%	๖.๓	๙.๐	๓๐.๒	๕๔.๓	๑๐๐.๐
๔) อื่น ๆ	N	๔๔	๑	๔	๒๑๒	๒๒๑
	%	๑.๘	.๔	๑.๘	๙๖.๘	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๕๔ ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับจำนวนกรรมการในคณะกรรมการ
ผ่านผลงานทางวิชาการ

ลำดับที่	กรรมการ/คน	จำนวน	ร้อยละ
๑	จำนวน ๓ คน	๑๓๑	๕๔.๓
๒	จำนวน ๔ คน	๓๓	๑๔.๕
๓	จำนวน ๕ คน	๑๓	๕.๕
๔	จำนวน ๒ คน	๘	๓.๒
๕	อื่น ๆ	๒๘	๑๖.๕
รวม		๒๒๑	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๖๐ ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับจำนวนบุคคลภายในมหาวิทยาลัย
ในคณะกรรมการอ่านผลงานทางวิชาการ

ลำดับที่	กรรมการ/คน	จำนวน	ร้อยละ
๑	จำนวน ๑ คน	๔๐	๓๖.๒
๒	จำนวน ๒ คน	๖๔	๓๐.๔
๓	จำนวน ๓ คน	๑๔	๖.๔
๔	จำนวน ๑-๒ คน	๑๓	๕.๙
๕	จำนวน ๒-๓ คน	๔	๒.๓
๖	อื่น ๆ	๔๐	๑๘.๑
รวม		๒๒๕	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๖๑ ร้อยละแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับจำนวนบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย
ในคณะกรรมการอ่านผลงานทางวิชาการ

ลำดับที่	กรรมการ/คน	จำนวน	ร้อยละ
๑	จำนวน ๒ คน	๔๔	๔๔.๔
๒	จำนวน ๑ คน	๔๐	๑๘.๑
๓	จำนวน ๓ คน	๓๘	๑๗.๒
๔	จำนวน ๑-๒ คน	๑๑	๔.๐
๕	จำนวน ๒-๓ คน	๑๑	๔.๐
๖	อื่น ๆ	๒๒	๙.๙
รวม		๒๒๑	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๖๒ ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการควบคุมมาตรฐานทางวิชาการ
ด้านการพิจารณาผลงานทางวิชาการ

รายการ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		รวม	
	N	%	N	%	N	%
๑) ภาควิชา	๑๔๔	๘๓.๘	๓๖	๑๖.๓	๒๒๑	๑๐๐.๐
๒) คณะวิชา	๑๔๔	๖๔.๖	๘๖	๓๘.๔	๒๒๑	๑๐๐.๐
๓) สภาวิชาการ	๑๑๔	๕๓.๔	๑๐๓	๔๖.๖	๒๒๑	๑๐๐.๐
๔) สภามหาวิทยาลัย	๑๔๔	๘๓.๓	๓๘	๑๖.๗	๒๒๑	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๖๓ ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ

รายการ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		รวม	
	N	%	N	%	N	%
๑) การแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการปัจจุบันผู้ที่ขอตำแหน่ง ทางวิชาการ ต้องเสนอขอ ตามแบบ กม.๐๓	๑๔๒	๘๖.๔	๒๔	๑๓.๖	๒๒๑	๑๐๐.๐
๒) การให้คณะวิชาเสนอชื่อผู้ที่สมควรดำรงตำแหน่งทางวิชาการต่อ อ.ก.ม.	๒๐๓	๙๑.๔	๑๘	๘.๖	๒๒๑	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๖๔ ร้อยละของอันดับความเห็นเกี่ยวกับวิธีการขอตำแหน่งทางวิชาการ

รายการ		อันดับ	อันดับ	อันดับ	อันดับ	ไม่เลือก	รวม
		๑	๒	๓	๔		
๑) ผู้ประสงค์จะดำรงตำแหน่งทางวิชาการเสนอขอเอง	N	๑๖๔	๘	๑๔	๒	๒๔	๒๒๑
	%	๗๖.๔	๓.๖	๖.๓	.๙	๑๑.๑	๑๐๐.๐
๒) ภาควิชาต้นสังกัดเป็นผู้เสนอขอให้	N	๓๔	๑๓๗	๑	๑	๔๔	๒๒๑
	%	๑๕.๔	๖๒.๐	.๔	.๔	๑๙.๘	๑๐๐.๐
๓) คณะ/มหาวิทยาลัยเป็นผู้เสนอขอให้	N	๑๓	๑๔	๑๓๓	๑	๔๔	๒๒๑
	%	๕.๙	๖.๔	๖๐.๒	.๔	๒๖.๙	๑๐๐.๐
๔) อื่น ๆ	N	๔	๐	๒	๒	๒๑๒	๒๒๑
	%	๒.๓	๐.๐	.๙	.๙	๙๕.๙	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๖๔ ร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับการอนุมัติการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

รายการ	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		รวม	
	N	%	N	%	N	%
๑) การแต่งตั้ง ผศ. และ รศ.กำหนดให้ อ.ก.ม. มหาวิทยาลัยอนุมัติการ แต่งตั้ง	๑๔๔	๔๐.๐	๒๒	๑๐.๐	๒๒๑	๑๐๐.๐
๒) การแต่งตั้ง ศ.กำหนด ให้ อ.ก.ม.พิจารณา หากเห็นสมควรให้นำ เสนอ ก.ม.อนุมัติ	๑๔๔	๔๓.๓	๓๗	๑๖.๗	๒๒๑	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๑๖๖ ร้อยละของอันดับความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ

รายการ		อันดับ			ไม่เลือก	รวม
		๑	๒	๓		
๑) สาขาวิชาที่สอน	N	๑๓๖	๑๔	๒๔	๔๒	๒๒๑
	%	๖๑.๕	๘.๖	๑๐.๘	๑๙.๐	๑๐๐.๐
๒) ผลงานวิจัย	N	๖๒	๑๐๕	๑๔	๓๔	๒๒๑
	%	๒๘.๑	๔๗.๕	๘.๖	๑๕.๘	๑๐๐.๐
๓) สาขาวิชาที่ชำนาญหรือเชี่ยวชาญ	N	๖๓	๒๒	๔๐	๔๖	๒๒๑
	%	๒๘.๕	๑๐.๐	๑๘.๑	๒๐.๔	๑๐๐.๐
๔) อื่น ๆ	N	๑๔	๑	๔	๒๐๒	๒๒๑
	%	๖.๓	.๕	๑.๘	๙๑.๕	๑๐๐.๐